

Bosna i Hercegovina

Босна и Херцеговина



Sud Bosne i Hercegovine

Суд Босна и Херцеговина

---

Predmet broj: S1 1 K 016629 15 Kri

Datum: objavljivanja 04.03.2024. godine

pismenog otpravka 07.05.2024. godine

---

Pred sudskim vijećem u sastavu: sudija Darko Samardžić, predsjednik vijeća

sudija Davorin Jukić, član vijeća

sudija Braco Stupar, član vijeća

**PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE**

protiv

Zijada Nanića, Esada Kudelića, Vahida Bajrektarevića, Senada Salkića, Hasana

Mustafića, Nedžada Bapića, Samira Isakovića i Huseina Isakovića

---

**PRESUDA**

---

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine: Vedrana Mijović

Branilac optuženog Zijada Nanića: advokat Mersiha Delić

Branilac optuženog Esada Kudelića: advokat Husein Mušić

Branilac optuženog Vahida Bajrektarevića: advokat Lejla Čović

Branilac optuženog Senad Salkić: advokat Sabina Mehić

Branilac optuženog Hasana Mustafića: advokat Adil Draganović

Branilac optuženog Nedžada Bapića: advokat Alija Oruč

Branilac optuženog Samir Isaković: advokat Nedžad Sarajlija

Branilac optuženog Husein Isaković: advokat Senad Dupovac

**Broj: S1 1 K 016629 15 Kri**  
**Sarajevo, 04.03.2024. godine**

## **U IME BOSNE I HERCEGOVINE!**

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudije Darka Samardžića, kao predsjednika vijeća, te sudija Davorina Jukića i Brace Stupara, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravnog savjetnika - asistenta Amile Jahjaefendić Hamidović, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženih Zijada Nanića, Esada Kudelića, Vahida Bajrektarevića, Senada Salkića, Hasana Mustafića, Nedžada Bapića, Samira Isakovića i Huseina Isakovića, zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu KZ BiH) i krivičnog djela Ratni zločini protiv civilnog stanovništva iz člana 173. KZ BiH, povodom optužnice Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj: T20 0 KTRZ 0003523 07 od 12.10.2015. godine, potvrđene dana 19.10.2015. godine, a izmjenjene dana 09.08.2023. godine, nakon javno održanog glavnog pretresa, u prisustvu tužioca Tužilaštva Bosne i Hercegovine, Vedrane Mijović, optuženog Zijada Nanića i njegovog branioca, advokata Mersihe Delić, optuženog Esada Kudelića i njegovog branioca, advokata Huseina Mušića, optuženog Senada Salkića i njegovog branioca, advokata Sabine Mehić, optuženog Hasana Mustafića i njegovog branioca, advokata Adila Draganovića, optuženog Nedžada Bapića i njegovog branioca Alije Oruča, optuženog Samira Isakovića i njegovog branioca, advokata Nedžada Sarajlije i optuženog Huseina Isakovića i njegovog branioca, advokata Senada Dupovca, a u odsutnosti optuženog Vahida Bajrektarevića i njegovog branioca advokata Lejle Čović, nakon vijećanja i glasanja, donio je i dana 04.03.2024. godine, javno objavio sljedeću:

## **P R E S U D U**

### **OPTUŽENI:**

**ZIJAD NANIĆ**, zvani "Zijo", sin Hase i majke Safije, rođene Velić, rođen 01.05.1963. godine u Varoškoj Rijeci, opština Bužim, nastanjen u ..., oženjen, otac troje djece, po zanimanju dipl. inženjer rudarstva, srednjeg imovnog stanja, ima čin majora, ..., državljanin BiH, posjeduje JMBG: ..., neosuđivan,

**ESAD KUDELIĆ**, sin Mehmeda i majke Ajke, rođene Veladžić, rođen 10.02.1966. godine u Lubardi, opština Bužim, nastanjen u mjestu ..., oženjen, otac troje djece, po zanimanju službenik, srednjeg imovnog stanja, ..., državljanin BiH, posjeduje JMBG: ..., neosuđivan,

**VAHID BAJREKTAREVIĆ**, sin Ferida i majke Zehide, rođene Krupić, rođen 18.09.1970. godine u Varoškoj Rijeci, opština Bužim, nastanjen u ..., oženjen, otac

dvoje djece, po zanimanju autoelektričar, lošeg imovnog stanja, ima čin štabnog narednika, ..., državljanin BiH, JMBG ..., neosuđivan,

**SENAD SALKIĆ**, zvani "Salkić", sin Mehmeda i majke Hajre, rođene Kovačević, rođen 12.02.1967. godine u Dobrom Selu, opština Bužim, nastanjen u mjestu ..., oženjen, otac dvoje djece, po zanimanju stolar, srednjeg imovnog stanja, ..., državljanin BiH, posjeduje JMBG: ..., neosuđivan,

**HASAN MUSTAFIĆ**, sin Ahmeta i majke Hasnije, rođene Dizdarević, rođen 17.03.1954. godine u mjestu Mrazovac, opština Bužim, nastanjen u ..., oženjen, otac sedmoro djece, po zanimanju poljoprivrednik, lošeg imovnog stanja, ..., državljanin BiH, posjeduje JMBG: ..., neosuđivan,

**SAMIR ISAKOVIĆ**, sin Sabida, rođen 14.10.1971. godine u Varoškoj Rijeci, opština Bužim, nastanjen u ..., oženjen, otac dvoje djece, NK radnik, lošeg imovnog stanja, ..., državljanin BiH, neosuđivan, posjeduje JMBG: ..., neosuđivan,

**HUSEIN ISAKOVIĆ**, zvani "Žile" i "Živica", sin Mehmeda i majke Rasime, rođene Odobašić, rođen 01.10.1969. godine u Varoškoj Rijeci, opština Bužim, nastanjen u ..., oženjen, otac troje djece, po zanimanju građevinski radnik, lošeg imovnog stanja, ..., državljanin BiH, posjeduje JMBG ..., neosuđivan,

## I

### KRIVI SU

#### što su:

Za vrijeme oružanog sukoba u Bosni i Hercegovini, odnosno na teritoriji opština Cazin, Velika Kladuša i Bužim između pripadnika 5. korpusa Armije RBiH s jedne strane i pripadnika Narodne odbrane Autonomne pokrajine Zapadna Bosna (NO APZB) s druge strane i oružanog sukoba između pripadnika 5. korpusa Armije RBiH s jedne strane i pripadnika Vojske Republike Srpske (VRS), u improvizovanom zatvoru formiranom u komandi 505. bužimske brigade, 5. korpusa Armije RBiH koja je bila smještena u bivšem hotelu "Radoč" u Bužimu, u periodu od novembra 1994. godine do avgusta 1995. godine, zajedno sa drugim pripadnicima 505. bužimske brigade, 5. korpusa Armije RBiH, postupali protivno pravilima međunarodnog humanitarnog prava kršeći odredbe člana 3. stav 1. tačka a) i c) Ženevske konvencije o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata od 12. avgusta 1949. godine, **na način što su:**

**NANIĆ ZIJAD** u svojstvu pomoćnika komandanta za bezbjednost 505. bužimske brigade

#### (1.2. izmjenjene optužnice)

Kao rukovodeći starješina službe vojne bezbjednosti i stručni nosilac preko kojeg komandant ostvaruje komandovanje i rukovođenje jedinicama vojne policije i načelnik službe vojne bezbjednosti u komandi koji je odgovoran za namjensku upotrebu jedinica vojne policije u smislu Pravila službe vojne bezbjednosti u oružanim snagama R BiH, broj 02-011'714/92 od 11.09.1992.godine, Poglavlje I. T.2. i kao starješina službe vojne bezbjednosti koji rukovodi vojnom policijom u stručnom pogledu u čijem se formacijskom sastavu nalazi jedinica vojne policije u smislu Pravila za rad Vojne policije u oružanim snagama R BiH, broj 02/90-31 od 01.09.1994. godine, Poglavlje II, T.8., znao, a nije spriječio vojne policajce da u periodu od 04. do 12. jula 1995. godine zarobljene pripadnike VRS, Vuruna Žarka, Babić Milana, Erceg Branka, Maleš Spasoja, Lukač Radoslava, Landup Mladena i Jovanić Žarka, koji su prethodno zarobljeni od strane pripadnika 505. bužimske brigade i predati na čuvanje vojnoj policiji u komandi brigade, svakodnevno izvode iz improvizovanog zatvora i u dvorištu komande brigade teško fizički zlostavljaju, nakon čega su ih teško pretučene vraćali u ćeliju, da bi ih za sad neidentifikovani vojni policajci izveli iz ćelije 12. jula 1995.godine, koga dana su posljedni put viđeni živi, odveli ih u nepoznatom pravcu i lišili života, a njihovi posmrtni ostaci su razmijenjeni i predati porodicama po završetku rata, osim posmrtnih ostataka Jovanić Žarka i Lukač Radoslava koji do danas nisu pronađeni, a Nanić Zijad kao nadležni vojni starješina za te radnje njemu podređenih lica nad kojima je imao pravnu i faktičku vlast, nije preduzeo mjere protiv njih da ih spriječi,

### **(1.3. izmjenjene optužnice)**

Kao rukovodeći starješina službe vojne bezbjednosti i stručni nosilac preko kojeg komandant ostvaruje komandovanje i rukovođenje jedinicama vojne policije i načelnik službe vojne bezbjednosti u komandi koji je odgovoran za namjensku upotrebu jedinica vojne policije u smislu Pravila službe vojne bezbjednosti u oružanim snagama R BiH, broj 02-011'714/92 od 11.09.1992. godine, Poglavlje I. T.2. i kao starješina službe vojne bezbjednosti koji rukovodi vojnom policijom u stručnom pogledu u čijem se formacijskom sastavu nalazi jedinica vojne policije u smislu Pravila za rad Vojne policije u oružanim snagama R BiH, broj 02/90-31 od 01.09.1994. godine, Poglavlje II, T.8. znao, a nije spriječio vojne policajce da svakodnevno i organizovano izvode zatočenike u bilo koje doba dana i noći, iz improvizovanog zatvora u dvorište komande brigade gdje su istima nanosili teške tjelesne bolove i duševnu patnju snažno ih udarajući nogama, rukama, palicama, stolicama, staklenim flašama, strujnim kablom, bacajući na njih betonske građevinske blokove i prisiljavali ih na samopovrjeđivanje što je za posljedicu imalo da su takvim radnjama istima nanosili teške tjelesne povrede i duševne patnje, pa su zatočenici Latić Suljo, Dizdarević Jusuf, Ponjević Derviš i Purić Senad od zadobijenih povreda umrli u improvizovanom zatvoru, a da nikome od njih nije pružena medicinska pomoć, a Zijad Nanić kao nadležni vojni starješina za radnje

koje su preduzimala njemu podređena lica odnosno vojni policajci nad kojima je imao pravnu i faktičku vlast, nije preduzeo mjere protiv njih da ih spriječi

**KUDELIĆ ESAD** u svojstvu komandira voda vojne policije u komandi 505. bužimske brigade u periodu od 03.12.1994. godine do 18.03.1995. godine

Znao, a nije spriječio vojne policajce da svakodnevno i organizovano izvode zatočenike u bilo koje doba dana i noći, iz improvizovanog zatvora u dvorište komande brigade gdje su istima nanosili snažne tjelesne bolove i patnje snažno ih udarajući nogama, rukama, palicama, stolicama, staklenim flašama, strujnim kablom, bacajući na njih betonske građevinske blokove i prisiljavali ih na samopovrjeđivanje, što je za posljedicu imalo da su takvim radnjama istima nanosili teške tjelesne povrede i duševne patnje, pa su zatočenici Latić Suljo, Dizdarević Jusuf, Ponjević Derviš i Purić Senad od zadobijenih povreda umrli u improvizovanom zatvoru, a da nikome od njih nije pružena medicinska pomoć, a Kudelić Esad kao nadležni vojni starješina u periodu kada je obavljao tu dužnost, ništa nije preduzeo da vojne policajce u tome spriječi, iako je nad njima imao pravnu i faktičku vlast, na taj način doprinoseći stvaranju spoznaje i uvjerenja kod njemu podređenih vojnih policajaca, da je takvo postupanje dozvoljeno i nekažnjivo,

**SALKIĆ SENAD i BAJREKTAREVIĆ VAHID** u svojstvu vojnih policajaca voda vojne policije 505. bužimske brigade

Noću 16./17.novembar 1994. godine, nakon što su pripadnici 5. korpusa A RBiH, zarobili veći broj pripadnika NO APZB, sproveli ih u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, koja ih je popisala u dvorištu brigade, izveli iz stroja Š.K., pripadnika NO APZB i teško ga fizički zlostavljali, na način da ga je u dvorištu brigade Salkić Senad snažno udario palicom u predjelu desnog ramena, Bajrektarević Vahid zatim snažno nogom u stomak, od čega je Š.K. ostao bez daha, nakon čega ga je Salkić Senad snažno udario nogom u predjelu glave, od čega je zatvorenik Š.K. izgubio svijest, na koji način su mu nanosili snažni tjelesni i duševni bol i patnju

**SALKIĆ SENAD i BAJREKTAREVIĆ VAHID** u svojstvu vojnih policajaca voda vojne policije 505. bužimske brigade

Noću 16./17.novembar 1994. godine, nakon što su pripadnici 5. korpusa A RBiH, zarobili veći broj pripadnika NO APZB, sproveli u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, koja ih je popisala u dvorištu brigade, iz stroja su izveli B.K., pripadnika NO APZB i teško ga fizički zlostavljali u dvorištu brigade, na način da su ga šakama, nogama i palicama, snažno udarali po svim dijelovima tijela, od kojih udaraca je padao na tlo, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**SALKIĆ SENAD i BAJREKTAREVIĆ VAHID** u svojstvu vojnih policajaca voda vojne policije 505. bužimske brigade

U vremenskom periodu od 16. novembra 1994. godine do druge polovine januara 1995. godine, izvodili zatvorenike iz improvizovanog zatvora među kojima i M.M.3., pripadnika NO APZB u više navrata ga teško fizički zlostavljali u dvorištu komande brigade, na način da su ga snažno udarali nogama po svim dijelovima tijela, a najviše u predjelu glave od kojih udaraca su mu u navedenom vremenskom periodu izbijeni skoro svi zubi, na koji način su zatvoreniku M.M.3. nanijeli snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**SALKIĆ SENAD** u svojstvu vojnog policajca voda vojne policije 505. bužimske brigade

#### **6. (7. Izmjenjene optužnice)**

Noću 16. novembar 1994. godine, zajedno sa nekoliko njemu poznatih vojnika, izveo iz stroja I.D., pripadnika NO APZB i teško ga fizički zlostavljali kojom prilikom ga je Salkić Senad udarao nogama od posljedica kog udaranja je trpio jake bolove u predjelu noge, na koji način je zatvoreniku I.D., nanio snažan tjelesni i duševni bol i patnju

**BAJREKTAREVIĆ VAHID i SALKIĆ SENAD** u svojstvu vojnih policajaca voda vojne policije 505. bužimske brigade

#### **7. (8. Izmjenjene optužnice)**

Dana 20. novembra 1994. godine ili približno tog dana, zajedno sa njima poznatim licem, izveli iz improvizovanog zatvora u dvorište komande brigade N.M., pripadnika NO APZB i teško ga fizički zlostavljali, na način što su ga snažno udarali rukama, nogama i palicom po svim dijelovima tijela, nakon čega ga je Bajrektarević Vahid snažno udario nogom u predjelu donje vilice i oborio ga na tlo, a zatim kad je ustao, nastavili ga snažno udarati, nakon čega su ga vratili u improvizovani zatvor, gdje je trpio jake bolove, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**SALKIĆ SENAD** u svojstvu vojnog policajca voda vojne policije 505. bužimske brigade

#### **8. (9. Izmjenjene optužnice)**

Noću 25./26. decembra 1994. godine, nakon što su pripadnici 5. korpusa A RBiH, zarobili veći broj pripadnika NO APZB, sproveli u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, koja ih je popisala u dvorištu brigade, izveo je iz stroja „S4“, pripadnika NO APZB i teško fizički zlostavljao na način da ga je u dvorištu brigade nekoliko puta snažno udario šakama u predjelu glave od kojih udaraca mu je pukla arkada i od koje povrede je nekoliko dana imao veliki otok na glavi, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**SALKIĆ SENAD i BAJREKTAREVIĆ VAHID** u svojstvu vojnih policajaca voda vojne policije 505. bužimske brigade

**9. (10. izmjenjene optužnice)**

Noću 25./26. decembra 1994. godine, zajedno sa njima poznatim vojnim policajcima, nakon što su pripadnici 5. korpusa A RBiH, zarobili veći broj pripadnika NO APZB, sproveli ih u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, koja ih je popisala u dvorištu komande brigade, izveli iz stroja S.M., pripadnika NO APZB i fizički zlostavljali na način da su ga u dvorištu brigade prisilili da legne potrbuške na sto i ispruži ruke ispred sebe, nakon čega su ga petnaest do dvadeset minuta snažno udarali šakama, palicama, nogama i usljed čega je izgubio svijest i pao sa stola na tlo, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**BAJREKTAREVIĆ VAHID** u svojstvu vojnog policajca voda vojne policije 505. bužimske brigade

**10. (11. izmjenjene optužnice)**

Noću 25./26. decembra 1994. godine, zajedno sa nekoliko njemu poznatih vojnih policajaca, nakon što su pripadnici 5. korpusa A RBiH, zarobili veći broj pripadnika NO APZB, i sproveli u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, istog dana izveli iz improvizovanog zatvora Dizdarević Ramiza, pripadnika NO APZB i fizički ga zlostavljali na način da su ga u dvorištu komande brigade prisilili da se izuje i skine odjeću sa sebe, a zatim ga snažno udarali šakama, nogama i palicama po cijelom tijelu, nakon čega je Bajrektarević Vahid donio dugu drvenu letvu, naredio zatvoreniku da stane uz zid i snažno ga udarao u predjelu leđa sve dok navedenu letvu nije slomio, od kojih udaraca je zatvorenik Dizdarević Ramiz duži vremenski period osjećao jake bolove, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**BAJREKTAREVIĆ VAHID** u svojstvu vojnog policajca voda vojne policije 505. bužimske brigade

**11. (12. izmjenjene optužnice)**

Dana 01.12.1994. godine ili približno tog dana, nakon što su pripadnici 5. korpusa A RBiH, dva do tri dana ranije zarobili veći broj pripadnika NO APZB, sproveli u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, teško fizički zlostavljao F.D., pripadnika NO APZB, na način što su ga u dvorištu brigade prisilili da legne potrbuške na sto, nakon čega ga je snažno udario više puta palicom po cijelom tijelu, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**SALKIĆ SENAD** u svojstvu vojnih policajaca voda vojne policije 505. bužimske brigade, zajedno sa još jednim NN pripadnikom voda vojne policije 505. bužimske brigade

**12. (15. izmjenjene optužnice)**

Neutvrđenog dana krajem novembra ili početkom decembra 1994. godine, nakon što su neki od pripadnika 505. brigade izveli iz improvizovanog zatvora u dvorište komande brigade zarobljenike, među kojima i civila sedamnaestogodišnjeg Z.M., teško ih fizički zlostavljali snažno ih udarajući, a Salkić Senad je snažno udario nogom maloljetnog Z.M. u stomak od kog udarca se zbog jačine boli sagneo glavom prema dole, nakon čega ga je NN pripadnik voda vojne policije 505. bužimske brigade snažno udario nogom u glavu i tim udarcem mu slomio nos i nanio razderotinu gornje usne, na koji način su maloljetniku nanijeli snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**BAJREKTAREVIĆ VAHID** u svojstvu vojnog policajca voda vojne policije 505. bužimske brigade

**13. (16. izmjenjene optužnice)**

U periodu od 25.12.1994. godine do 05.01.1995. godine, nakon što su pripadnici 5. korpusa A RBiH, zarobili veći broj pripadnika NO APZB, sproveli u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, u više navrata izvodio „F“, pripadnika NO APZB i teško fizički zlostavljao na način da ga je u dvorištu brigade snažno udario šakama, rukama, nogama, a prilikom jednog takvog zlostavljanja dok su zatvorenika „F“ držala dva za sada neidentifikovana vojna policajca, Bajrektarević Vahid ga je snažno udario šakama i nogama u predjelu glave, stomaka i grudi, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**SALKIĆ SENAD** u svojstvu vojnog policajca voda vojne policije 505. bužimske brigade zajedno sa Alešević Mehmedom referentom u vodu vojne policije 505. bužimske brigade (krivični postupak pravnosnažno okončan pred Sudom BiH pod brojem S1 1 K 021274 22 Krž 2)

**14. (17. izmjenjene optužnice)**

Neutvrđenog dana u periodu od 25.12.1994. godine do 05.01.1995. godine, teško fizički zlostavljali „F“, pripadnika NO APZB, na način da ga je dok je stajao u dvorištu brigade Salkić Senad snažno iz zaleta udario nogom u predjelu grudi te ga je prisilio na samopovrjeđivanje, tako što mu je naredio da "uzjaše konja nacrtanog na zidu", što je zatvorenik „F“ morao i učiniti, pa se tako dva puta snažno zatrčao i udario svojim tijelom od zid i pao na tlo, nakon čega mu je prišao Alešević Mehmed i snažno ga udario nogom u stomak, a zatim mu naredio da se vrati u improvizovani zatvor, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**BAJREKTAREVIĆ VAHID** u svojstvu vojnog policajca voda vojne policije 505. bužimske brigade zajedno sa Alešević Mehmedom referentom u vodu vojne policije 505. bužimske brigade (krivični postupak pravnosnažno okončan pred Sudom BiH pod brojem S1 1 K 021274 22 Krž 2)

**15. (18. izmjenjene optužnice)**

Počev od početka januara 1995. godine pa u narednih nekoliko dana odnosno od dana kada su pripadnici A R BiH lišili slobode civila simpatizera APZB Latić Sulju dok se nalazio u svojoj porodičnoj kući, sproveli u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, zajedno sa drugim njima poznatim pripadnicima A R BiH, civila Latić Sulju, svakodnevno fizički zlostavljali na način da su ga izvodili iz improvizovanog zatvora u dvorište komande brigade gdje su ga za sada neidentifikovani vojni policajci snažno udarali šakama, nogama, kundacima puške, od kojih udaraca je padao na tlo, a Bajrektarević Vahid ga je snažno udario nogom u lice usljed čega mu je iz usta ispala zubna proteza, nakon čega ga je Bajrektarević Vahid prisilio da je baci u smeće govoreći mu da mu više neće trebati, dok je Alešević Mehmed jedne prilike odgurnuo civila Latić Sulju, usljed čega je Latić Suljo pao na tlo, a iz usta mu je potekla krv, što je sve ovo za posljedicu imalo da je civil Latić Suljo bio u teškom fizičkom i psihičkom stanju, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**BAJREKTAREVIĆ VAHID** u svojstvu vojnog policajca voda vojne policije 505. bužimske brigade

**16. (19. izmjenjene optužnice)**

Neutvrđenog dana u mjesecu januaru 1995.godine, nakon što "S 2", pripadnik NO APZB, nije htio prihvatiti da pređe u vojsku 5. korpusa, u dvorištu komande brigade teško fizički zlostavljao zatvorenika "S 2", na način da ga je snažno udarao palicom po rukama, a zatim nastavio palicom udarati po vratu najmanje sedamdeset puta, kojim udarcima je zatvorenika "S 2" obarao na tlo, a zatim ga prisiljavao da ustane, pri tom nastavljajući sa udaranjem, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju

**BAJREKTAREVIĆ VAHID** u svojstvu vojnog policajca voda vojne policije 505. bužimske brigade, zajedno sa još jednim NN pripadnikom voda vojne policije 505. bužimske brigade

**17. (20. izmjenjene optužnice)**

Počev od 28. januara 1995. godine pa u narednih nekoliko dana odnosno od dana kada su pripadnici 5. korpusa A R BiH, zarobili Purić Senada pripadnika NO APZB, sproveli u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, zajedno sa drugim njima poznatim pripadnicima A R BiH, teško fizički zlostavljali ratnog zatvorenika Purić Senada, tako što su ga, jedne prilike Bajrektarević Vahid zajedno sa tri do četiri njemu poznata vojna policajca više puta

snažno udarao strujnim kablom u predjelu leđa, kojim udarcima ga je oborio na tlo nastavljajući sa udaranjem što je sve trajalo oko sat vremena, od čega je izgubio svijest, pa su ga u besvjesnom stanju unijeli u improvizovani zatvor, a druge prilike Bajrektarević Vahid i NN pripadnik voda vojne policije su ga prisilili da stoji sa podignutim rukama, dok su ga oni snažno udarali drvenim letvama u predjelu rebara dok nije izgubio svijest, što je sve za posljedicu imalo da je zatvorenik Purić Senad bio u tako teškom fizičkom i psihičkom stanju da nije mogao ustajati, niti govoriti, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju, a što je sve za posljedicu imalo da je zatvorenik Purić Senad nakon izvjesnog vremena preminuo u improvizovanom zatvoru,

**BAJREKTAREVIĆ VAHID** u svojstvu vojnog policajca voda vojne policije 505. bužimske brigade

#### **18. (21. izmjenjene optužnice)**

Neutvrđenog dana u mjesecu januaru 1995. godine, izveo iz improvizovanog zatvora u dvorište komande brigade Sadiković Arifa, pripadnika NO APZB, kojeg je teško fizički zlostavljao, na način da ga je snažno udario više puta metalnom stolicom u predjelu leđa, od kojih udaraca se metalna stolica iskrivila, a druge prilike mu je naredio da skine odjeću sa sebe, što je ovaj i učinio, da bi ga potom Bajrektarević Vahid nastavio snažno udarati gumenom palicom po golim leđima od kojih udaraca je pao na tlo, nastavljajući sa udaranjem sve dok zatvorenik Sadiković Arif nije izgubio svijest, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**SALKIĆ SENAD** u svojstvu vojnog policajca voda vojne policije 505. bužimske brigade

#### **19. (22. izmjenjene optužnice)**

Neutvrđenog dana u mjesecu januaru 1995. godine, zajedno sa nekoliko njemu poznatih vojnika, nakon što je B.K., pripadnik NO APZB, vraćen sa prinudnog izvođenja radova na prvoj borbenoj liniji jer je odbio da pređe u vojsku 5. korpusa, Armije BiH, u dvorištu komande brigade teško fizički zlostavljali zatvorenika B.K., na način da ga je nekoliko zasad neidentifikovanih vojnih policajca snažno udaralo, od kojih udaraca je nekoliko puta gubio svijest, nakon čega su ga polivali vodom, te ponovo nastavljali snažno udarati, nakon čega ga je Salkić Senad prisilio na samopovrjeđivanje tako što mu je naredio da "skače na konja" nacrtanog na vanjskom zidu komande brigade, odnosno na vanjskom zidu improvizovanog zatvora, što je zatvorenik B.K. morao i učiniti pa se tako nekoliko puta snažno zatrčao i udario svojim tijelom od zid i padao na tlo, što je sve trajalo do momenta kad zatvorenik B.K. od iznemoglosti i bolova više nije mogao ustati na noge, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**SALKIĆ SENAD i BAJREKTAREVIĆ VAHID** u svojstvu vojnih policajaca voda vojne policije 505. bužimske brigade

## **20. (25. izmjenjene optužnice)**

Neutvrđenog dana u mjesecu januaru 1995. godine, nakon što „S3“, pripadnik NO APZB, nije htio prihvatiti da pređe u vojsku 5. korpusa, Armije BiH u dvorištu komande brigade teško fizički zlostavljali zatvorenika „S3“, na način da su ga snažno udarali nogama, palicama i šakama po svim dijelovima tijela, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**BAJREKTAREVIĆ VAHID i SALKIĆ SENAD** u svojstvu vojnih policajaca voda vojne policije 505. bužimske brigade

## **21. (26. izmjenjene optužnice)**

Neutvrđenog dana u mjesecu januaru ili februaru 1995. godine, izveli iz improvizovanog zatvora „S3“ u dvorište komande brigade i prisiljavali ga na samopovrjeđivanje tako što mu je Bajrektarević Vahid naredio da "skače na konja" nacrtanog na vanjskom zidu komande brigade, odnosno na vanjskom zidu improvizovanog zatvora, pa nakon što je to zatvorenik „S3“ odbio učiniti, teško ga fizički zlostavljali snažno ga udarajući, na taj način nanoseći mu snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**BAJREKTAREVIĆ VAHID i MUSTAFIĆ HASAN** u svojstvu vojnih policajaca voda vojne policije 505. bužimske brigade

## **22. (27. izmjenjene optužnice)**

Neutvrđenog dana u mjesecu januaru ili februaru 1995. godine, teško fizički zlostavljali **F.D.**, pripadnika NO APZB, na način da ga je Mustafić Hasan u dvorištu komande brigade snažno udarao, nakon čega mu je s leđa prišao Bajrektarević Vahid i snažno ga gurnuo usljed čega je zatvorenik F.D. pao na beton i dok je tako ležao, Bajrektarević Vahid i Mustafić Hasan su ga snažno udarali nogama po cijelom tijelu, pa kad je u jednom trenutku uspio kleknuti Mustafić Hasan ga je snažno udario drškom pištolja u predjelu glave, nakon čega mu je Mustafić Hasan zaprijetio da će ga ubiti, prislonivši cijev pištolja na njegov vrat, na koji način su mu nanešene teške tjelesne povrede u vidu preloma donje vilice, nakon čega je po naređenju Mustafić Hasana vraćen u polusvjesnom stanju u improvizovani zatvor, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**MUSTAFIĆ HASAN** u svojstvu vojnog policajca voda vojne policije 505. bužimske brigade

## **23. (28. izmjenjene optužnice)**

Neutvrđenog dana početkom februara 1995. godine, nakon što su neki od pripadnika 505. brigade izveli iz improvizovanog zatvora u dvorište komande brigade zatvorenike, pripadnike NO APZB, teško fizički zlostavljali snažno ih udarajući šakama i palicama, Mustafić Hasan je u isto vrijeme teško fizički zlostavljao M.V., tako što ga je snažno udario više puta šakama u glavu i grudi, a zatim palicom po

leđima i ramenima, sapleo mu noge i oborio ga na koljena, te dok je zatvorenik M.V. bio prisiljen tako klečati, jednom rukom ga držao za vrat, a drugom rukom držao palicu kojom ga je snažno udarao po leđima od vrata do donjeg dijela leđa, od kojih povreda je zatvorenik M.V. deset narednih dana iskašljavao krv i osjećao gušenje u grudima, na koji način mu je nanio snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**BAJREKTAREVIĆ VAHID** u svojstvu vojnog policajca voda vojne policije 505. bužimske brigade zajedno sa Alešević Mehmedom referentom u vodu vojne policije 505. bužimske brigade (krivični postupak pravnosnažno okončan pred Sudom BiH pod brojem S1 1 K 021274 22 Krž 2)

#### **24. (30. izmjenjene optužnice)**

Neutvrđenog dana tokom zime 1994./1995. godine, u dvorištu komande brigade S.M., pripadnika NO APZB teško fizički zlostavljali, na način da ga je Bajrektarević Vahid snažno udarao nogama i šakama i tim udarcima mu izbio dva zuba iz vilice, kojom prilikom je bio prislonjen uz betonski stub, nakon čega mu je prišao Alešević Mehmed i snažno ga udario nogom u lijevu potkoljenu, na taj način nanoseći zatočeniku S.M. snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**SALKIĆ SENAD** u svojstvu vojnog policajca voda vojne policije 505. bužimske brigade

#### **25. (31. izmjenjene optužnice)**

Neutvrđenog dana tokom zime 1994./1995. godine, nakon što su neki od pripadnika 505. brigade izveli iz improvizovanog zatvora u dvorište komande brigade zatvorenike, pripadnike NO APZB, među kojima i M.M.3., Salkić Senad je na njega bacio betonski građevinski blok koji ga je zakačio u predjelu prsa, nakon čega je Salkić Senad repetirao pištolj i zaprijetio zatvoreniku M.M.3. da će mu pucati u čelo, ako se ponovo pomjeri, pa kad je nakon toga zatvorenik stao mirno, Salkić Senad je ponovo uzeo betonski građevinski blok i bacio ga na njega, kojim udarcem mu je slomio desnu ruku, a zatvorenik M.M.3. je izgubio svijest, na koji način mu je nanio snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**BAJREKTAREVIĆ VAHID i SALKIĆ SENAD, ISAKOVIĆ SAMIR i ISAKOVIĆ HUSEIN** u svojstvu vojnih policajaca voda vojne policije 505. bužimske brigade

#### **26. (35., 36., 37., 38. i 39. izmjenjene optužnice)**

Noću 02./03. mart 1995.godine, nakon što su prethodno pripadnici A R BiH isti dan lišili slobode civile, simpatizere APZB, **S.Dž., mlđb. V.Dž.a, Abdić Seada, Abdić Jasmina, A.M. i Ponjević Derviša** u pokušaju da pređu na teritoriju pod kontrolom NO APZB, sproveli sve osim Abdić Seada u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, pa su ih u dvorištu komande brigade teško fizički zlostavljali na način da su

**BAJREKTAREVIĆ VAHID i SALKIĆ SENAD** nekoliko puta tokom noći teško fizički zlostavljali civila A.M. u dvorištu komande brigade tako što mu je Bajrektarević Vahid svojim stopalom stao mu na vrat tako da ne može pomjerati glavu, a zatim su mu iz manjerke sipao veliku količinu vode u usta od čega se civil A.M. davio, nakon čega ga je Salkić Senad snažno udario kundakom puške u glavu, usljed koje povrede kundakom puške u narednih 15 dana nije mogao otvoriti oko, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju

**BAJREKTAREVIĆ VAHID** zajedno sa Alešević Mehmedom referentom u vodu vojne policije 505. bužimske brigade (krivični postupak pravnosnažno okončan pred Sudom BiH pod brojem S1 1 K 021274 22 Krž 2) teško fizički zlostavljali civila mldb. V.Dž.a u dvorištu komande brigade tako što ga je Alešević Mehmed osam puta snažno udario otvorenim dlanovima po oba uha govoreći mu da su to najteži udarci, nakon čega ga je Bajrektarević Vahid odveo do zida, naredio mu da se okrene prema zidu i nasloni dlanovima na zid, a zatim ga više puta snažno udario palicom od glave do stopala, a zatim je prisilio mldb. V.Dž.a da udara civila Ponjević Derviša palicom i ostalu dvojicu zarobljenika, zatim je mldb. V.Dž.u oteo palicu i snažno ga udarao palicom i nogama po cijelom tijelu a zatim ga je snažno udario pištoljem u glavu iznad desnog uha, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**ISAKOVIĆ SAMIR i ISAKOVIĆ HUSEIN** teško fizički zlostavljali civila S.Dž. u dvorištu komande brigade tako što su ga snažno udarali palicama i nogama po svim dijelovima tijela, a potom je **Bajrektarević Vahid** prisilio civila S.Dž. da drškom od metle udara civila Ponjević Derviša, zatim civilu S.Dž.u oteo dršku od metle i nastavio snažno udarati civila S.Dž. drškom od metle i nogama po različitim dijelovima tijela, sve dok civil S.Dž. nije izgubio svijest, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju

**BAJREKTAREVIĆ VAHID, ISAKOVIĆ SAMIR i ISAKOVIĆ HUSEIN** zajedno sa Alešević Mehmedom referentom u vodu vojne policije 505. bužimske brigade (krivični postupak pravnosnažno okončan pred Sudom BiH pod brojem S1 1 K 021274 22 Krž 2), zajedno sa nekoliko drugih za sada neidentifikovanih vojnika teško fizički zlostavljali civila Abdić Jasmina tako što su ga snažno udarali više puta drškom metle i palicom u predjelu glave i leđa, Alešević Mehmed snažno udarao istovremeno sa obje ruke u predjelu glave, od kojih udaraca je trpio snažne bolove, a Bajrektarević Vahid je prisiljavao Abdić Jasmina da udara palicom Ponjević Derviša koji je za to vrijeme nepomično ležao na tlu, što je Abdić Jasmin morao i učiniti, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju

**BAJREKTAREVIĆ VAHID, ISAKOVIĆ SAMIR i ISAKOVIĆ HUSEIN** u dvorištu komande brigade nekoliko puta teško fizički zlostavljali civila Ponjević Derviša tako što su ga snažno udarali palicama, betonskim građevinskim blokom, sandukom od

municije i brezovom metlom, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju, od kojih je istu noć preminuo u improvizovanom zatvoru

**BAJREKTAREVIĆ VAHID** u svojstvu vojnog policajaca voda vojne policije 505. bužimske brigade

**27. (40. izmjenjene optužnice)**

Neutvrđenog dana u mjesecu martu 1995. godine, a nakon što su početkom januara 1995. godine pripadnici A RBiH lišili slobode civila Pehlić Refika, simpatizera APZB, sproveli u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, zajedno sa dva njemu poznata vojna policajca, izveli iz improvizovanog zatvora civila Pehlić Refika i fizički zlostavljali tako što su ga snažno udarali nogama, rukama i palicom po različitim dijelovima tijela, a zatim ga je jedan od njih snažno udario drvenom letvom po glavi, usljed kojih povreda je izgubio svijest, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**BAJREKTAREVIĆ VAHID i MUSTAFIĆ HASAN** u svojstvu vojnih policajaca voda vojne policije 505. bužimske brigade

**28. (41. izmjenjene optužnice)**

Neutvrđenog dana u drugoj polovini mjeseca marta 1995. godine, izveli iz improvizovanog zatvora I.B. u dvorište komande brigade i fizički zlostavljali na način da su ga snažno udarali šakama, nogama, palicama i drvenom letvom po različitim dijelovima tijela, a najviše po leđima i grudnom košu i tim udarcima ga oborili na tlo, nakon čega ga je Bajrektarević Vahid snažno udario nogom u lice, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**BAJREKTAREVIĆ VAHID i SALKIĆ SENAD** u svojstvu vojnih policajaca voda vojne policije 505. bužimske brigade zajedno sa Alešević Mehmedom referentom u vodu vojne policije 505. bužimske brigade (krivični postupak pravnosnažno okončan pred Sudom BiH pod brojem S1 1 K 021274 22 Krž 2)

**29. (42. izmjenjene optužnice)**

Dana 7. marta 1995. godine, nakon što su pripadnici A RBiH zarobili pripadnike NO APZB O.G., M.M.1. i M.M.2., sproveli u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, Bajrektarević Vahid i Salkić Senad zajedno sa njima poznatim vojnim policajcima su ih odmah u dvorištu komande brigade teško fizički zlostavljali, tako što su ih snažno udarali palicama, šakama, nogama, staklenim flašama, po svim dijelovima tijela, sledeći dan Bajrektarević Vahid i Salkić Senad su ponovo iz improvizovanog zatvora izveli zatvorenike O.G., M.M.1. i M.M.2. i snažno ih udarali palicama, šakama, nogama i staklenim flašama, po svim dijelovima tijela, dok je Alešević Mehmed nekoliko puta snažno udario zatočenika O.G. nogom u glavu, nanoseći im na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

## Čime su

**Zijad Nanić** radnjama iz tačke 1.1. i 1.2. izreke presude počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ) u vezi sa članom 30. stav 2. KZ SFRJ

**Esad Kudelić** radnjom iz tačke 2. izreke presude počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ) u vezi sa članom 30. stav 2. KZ SFRJ

**Vahid Bajrektarević** radnjama iz tačaka **3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 13, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 24, 26.a, 26.b, 26.d, 26.e, 27, 28 i 29** počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ , i to radnjama iz tačaka 3, 4, 5, 7, 9, 20, 21, 22, 26.a, 26.d, 26.e, 28 i 29 u vezi sa članom 22. istog zakona

**Senad Salkić** radnjama iz tačaka **3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 14, 19, 20, 21, 25, 26.a i 29** počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ , i to radnjama iz tačaka 3, 4, 5, 7, 9, 20, 21, 26.a i 29 u vezi sa članom 22. istog zakona

**Hasan Mustafić** radnjama iz tačaka **22, 23 i 28** počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ , i to radnjama iz tačaka 22 i 28 u vezi sa članom 22. istog zakona

**Samir Isaković** radnjama iz tačaka **26.c, 26.d i 26.e** počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ , u vezi sa članom 22. istog zakona

**Husein Isaković** radnjama iz tačaka **26.c, 26.d i 26.e** počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ , u vezi sa članom 22. istog zakona

Pa ih Sud, primjenom navedenih zakonskih odredbi i odredbi člana 38. i 41. stav 1. i 42. KZ SFRJ

## OSUĐUJE

**Zijada Nanića na kaznu zatvora u trajanju od 5 (pet) godina**

**Esada Kudelića na kaznu zatvora u trajanju od 5 (pet) godina**

**Vahida Bajrektarevića na kaznu zatvora u trajanju od 12 (dvanaest) godina**

**Senada Salkića na kaznu zatvora u trajanju od 8 (osam) godina**

**Hasana Mustafića na kaznu zatvora u trajanju od 3 (tri) godine**

**Samira Isakovića na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 6 (šest) mjeseci**

**Huseina Isakovića na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 6 (šest) mjeseci**

U skladu sa odredbom člana 50. stav 1. KZ SFRJ, optuženom Vahidu Bajrektareviću će se u izrečenu kaznu uračunati vrijeme provedeno u pritvoru u periodu od 06.04.2015. godine do 15.04.2015. godine po rješenju Suda broj S1 1 K 016629 Krn 4, koje je preinačeno rješenjem Suda S1 1 K 016629 15 Kv, kao i od 22.04.2015. godine do 21.05.2015. godine po rješenju Suda broj S1 1 K 016629 Krn 5.

## II

Na osnovu odredbi člana 188. stav 4. ZKP BiH optuženi Zijad Nanić, Esad Kudelić, Vahid Bajrektarević, Senad Salkić, Hasan Mustafić, Samir Isaković i Husein Isaković oslobađaju se obaveze da nadoknade troškove krivičnog postupka koji u cijelini padaju na teret budžetskih sredstava Suda.

## III

Na osnovu člana 198. stav 2. ZKP BiH oštećeni se sa postavljenim imovinskopравnim zahtjevom upućuju na parnični postupak.

## IV

**Na osnovu odredbi člana 284. tačka a) i c) ZKP BiH**

### **OPTUŽENI:**

**ZIJAD NANIĆ**, zvani "Zijo", sin Hase i majke Safije, rođene Velić, rođen 01.05.1963. godine u Varoškoj Rijeci, opština Bužim, nastanjen u ..., oženjen, otac troje djece, po zanimanju dipl. inženjer rudarstva, srednjeg imovnog stanja, ima čin majora, ..., državljani BiH, posjeduje JMBG: ..., neosuđivan,

**ESAD KUDELIĆ**, sin Mehmeda i majke Ajke, rođene Veladžić, rođen 10.02.1966. godine u Lubardi, opština Bužim, nastanjen u ..., oženjen, otac troje djece, po zanimanju službenik, srednjeg imovnog stanja, ..., državljani BiH, posjeduje JMBG: ..., neosuđivan,

**VAHID BAJREKTAREVIĆ**, sin Ferida i majke Zehide, rođene Krupić, rođen 18.09.1970. godine u Varoškoj Rijeci, opština Bužim, nastanjen u ..., oženjen, otac dvoje djece, po zanimanju autoelektričar, lošeg imovnog stanja, ima čin štabnog narednika, ..., državljani BiH, JMBG ..., neosuđivan,

**SENAD SALKIĆ**, zvani "Salkić", sin Mehmeda i majke Hajre, rođene Kovačević, rođen 12.02.1967. godine u Dobrom Selu, opština Bužim, nastanjen u ..., oženjen, otac dvoje djece, po zanimanju stolar, srednjeg imovnog stanja, ..., državljani BiH, posjeduje JMBG: ..., neosuđivan,

**HASAN MUSTAFIĆ**, sin Ahmeta i majke Hasnije, rođene Dizdarević, rođen 17.03.1954. godine u mjestu Mrazovac, opština Bužim, nastanjen u ..., oženjen, otac sedmoro djece, po zanimanju poljoprivrednik, lošeg imovnog stanja, ..., državljanin BiH, posjeduje JMBG: ..., neosuđivan,

**NEDŽAD BAPIĆ**, zvani "Džane", sin Rame i majke Derviše, rođene Šabić, rođen 04.11.1975. godine u Otoci, opština Bosanska Krupa, nastanjen u ul. ..., oženjen, otac dvoje djece, završio gimnaziju, lošeg imovnog stanja, ..., državljanin BiH, posjeduje JMBG: ..., osuđivan,

**SAMIR ISAKOVIĆ**, sin Sabida, rođen 14.10.1971. godine u Varoškoj Rijeci, opština Bužim, nastanjen u ulici ..., oženjen, otac dvoje djece, NK radnik, lošeg imovnog stanja, ..., državljanin BiH, neosuđivan, posjeduje JMBG: ..., neosuđivan,

### **OSLOBAĐAJU SE OD OPTUŽBE**

**Da su:**

Za vrijeme oružanog sukoba u Bosni i Hercegovini, odnosno na teritoriji opština Cazin, Velika Kladaša i Bužim između pripadnika 5. korpusa Armije RBiH s jedne strane i pripadnika Narodne odbrane Autonomne pokrajine Zapadna Bosna (NO APZB) s druge strane i oružanog sukoba između pripadnika 5. korpusa Armije RBiH s jedne strane i pripadnika Vojske Republike Srpske (VRS), u improvizovanom zatvoru formiranom u komandi 505. bužimske brigade, 5. korpusa Armije RBiH koja je bila smještena u bivšem hotelu "Radoč" u Bužimu, u periodu od novembra 1994. godine do avgusta 1995. godine i nakon Naređenja komadanta 5. korpusa Armije RBiH, broj: Pov.broj:07-1/295-1 od 13.04.1995. godine, da se formira Odjeljenje sabirnog centra za zarobljene pripadnike NO APZB, zajedno sa drugim pripadnicima 505. bužimske brigade, 5. korpusa Armije RBiH, postupali protivno pravilima međunarodnog humanitarnog prava kršeći odredbe zajedničkog člana 3. stav 1. tačka a) i c) Ženevske konvencije o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata od 12. avgusta 1949. godine i Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12. avgusta 1949. godine,

**Na način da su:**

**NANIĆ ZIJAD** u svojstvu pomoćnika komandanta za bezbjednost 505. bužimske brigade

1. (1.1. izmjenjene optužnice)

U periodu od najmanje sredine decembra 1994. godine do avgusta 1995. godine, a nakon što su civili, simpatizeri APZB Dizdarević Jusuf, Latić Suljo, Abdić Jasmin, A.M., S.DŽ., Ponjević Derviš, Pehlić Refik, Koštić Redžo, mldb. Z.M. i mldb. V.DŽ., kao i civil ... nacionalnosti Dakić Mladen, lišeni slobode od strane 505. bužimske

brigade, 5. korpusa Armije RBiH, dovedeni u improvizovani zatvor u hotelu Radoč i predati vojnoj policiji na čuvanje, prihvatio i saglasio se da se gore navedeni nezakonito lišeni slobode civili, među kojima su bila i maloljetna lica, drže u improvizovanom zatvoru bez provedenog sudskog postupka, što je za posljedicu imalo da su civili nezakonito zatvoreni i držani,

**BAPIĆ NEDŽAD** u svojstvu vojnog policajaca voda vojne policije 505. bužimske brigade zajedno sa Salkić Senadom i Bajrektarević Vahidom vojnim policajcima voda vojne policije 505. Bužimske brigade

2. (3. Izmjenjene optužnice)

Noću 16./17. novembar 1994. godine, nakon što su pripadnici 5. korpusa A RBiH, zarobili veći broj pripadnika NO APZB, sproveli ih u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, koja ih je popisala u dvorištu brigade, izveli iz stroja ratnog zarobljenika Š.K., pripadnika NO APZB i teško ga fizički zlostavljali, na način da ga je u dvorištu brigade Salkić Senad snažno udario palicom u predjelu desnog ramena, Bajrektarević Vahid zatim snažno nogom u predjelu grudi, od čega je zarobljenik Š.K. ostao bez daha, a zatim ga je Bapić Nedžad snažno udario nogom u stomak od kog udarca se sago, nakon čega ga je tako sagetog Salkić Senad snažno udario nogom u predjelu lica i desnog oka od čega je zarobljenik Š.K. izgubio svijest, na koji način su mu nanijeli teške tjelesne povrede u vidu preloma desne ključne kosti sa dislokacijom fragmenata, prelom devetog i desetog rebra na desnoj strani sa dislokacijom fragmenata, prelom desne jabučne kosti lica sa dislokacijom fragmenata i potpuni gubitak vida na desno oko, nanoseći mu snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**BAPIĆ NEDŽAD** u svojstvu vojnog policajca voda vojne policije 505. bužimske brigade

(6. izmjenjene optužnice)

Noću 16. novembra 1994. godine, nakon što su pripadnici 5. korpusa A RBiH, zarobili veći broj pripadnika NO APZB, sproveli ih u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, izveo iz stroja ratnog zarobljenika Mekanović Derviša, pripadnika NO APZB i teško ga fizički zlostavljao u dvorištu komande brigade na način da ga je prisilio da legne potrbuške na haubu putničkog motornog vozila koje je bilo parkirano u neposrednoj blizini i snažno ga udario palicom više puta po golim leđima, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**BAJREKTAREVIĆ VAHID, SALKIĆ SENAD I BAPIĆ NEDŽAD** u svojstvu vojnih policajaca voda vojne policije 505. bužimske brigade zajedno sa Alešević Mehmedom referentom u vodu vojne policije 505. bužimske brigade (krivični postupak pravnosnažno okončan pred Sudom BiH pod brojem S1 1 K 021274 22 Krž 2)

#### 4. (13. izmjenjene optužnice)

Počev od sredine decembra 1994. godine pa u narednih nekoliko dana odnosno od dana kada su pripadnici A RBiH lišili slobode civila simpatizera APZB Dizdarević Jusufa dok se nalazio u svojoj porodičnoj kući, sproveli ga u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, zajedno sa drugim njima poznatim pripadnicima A RBiH, civila Dizdarević Jusufa, svakodnevno teško fizički zlostavljali na način da su ga izvodili iz improvizovanog zatvora u dvorište komande brigade pa je tako Bapić Nedžad u nekoliko navrata izvodio civila Dizdarević Jusufa i vraćao ga u teškom stanju da je civil Dizdarević Jusuf stenjao od bolova, a jedne prilike Bajrektarević Vahid, Salkić Senad i Bapić Nedžad izveli su civila Dizdarević Jusufa, skinuli ga golog, a zatim snažno udarali drvenim letvama po svim dijelovima tijela, dok im se nisu slomile letve, što je sve trajalo oko sat i po sa kraćim prekidima da se osumnjičeni odmire i piju alkohol, za koje vrijeme je civil Dizdarević Jusuf ležao nepomično na tlu i ječao, nakon čega su civila Dizdarević Jusufa unijeli u improvizovani zatvor, što je sve za posljedicu imalo da je civil Dizdarević Jusuf bio u teškom stanju da nije mogao jesti ni piti, niti je mogao ustajati nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju, od kojih posljedica premlaćivanja je i preminuo u improvizovanom zatvoru,

**BAJREKTAREVIĆ VAHID i MUSTAFIĆ HASAN** u svojstvu vojnih policajaca voda vojne policije 505. bužimske brigade

#### 5. (14. izmjenjene optužnice)

Neutvrđenog dana krajem 1994. godine zajedno sa još dva njima poznata pripadnika vojne policije, zarobljenog pripadnika NO APZB, Čuturić Omera teško fizički zlostavljali na način da su ga izveli iz improvizovanog zatvora u dvorište komande brigade, gdje su ga snažno udarali šakama i nogama po svim dijelovima tijela i od kojih udaraca je pao na tlo, nakon čega ga je, dok je još uvijek ležao, Mustafić Hasan nastavio snažno udarati drvenom nogarom od stolice po različitim dijelovima tijela sve dok istu nije polomio, a zatim je njima poznat, a za sad neidentifikovani vojni policajac bacio na njegova leđa betonski građevinski blok takvom silinom da je blok pukao, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**BAPIĆ NEDŽAD** u svojstvu vojnog policajaca voda vojne policije 505. bužimske brigade zajedno sa **SALKIĆ SENADOM** vojnim policajcem voda vojne policije 505. Bužimske brigade

#### 6. (15 izmjenjene optužnice)

Neutvrđenog dana krajem decembra 1994. godine, nakon što su neki od pripadnika 505. brigade izveli iz improvizovanog zatvora u dvorište komande brigade zarobljenike, među kojima i civila sedamnaestogodišnjeg Z.M., teško ih fizički zlostavljali snažno ih udarajući, a Salkić Senad je snažno udario nogom maloljetnog Z.M. u stomak od kog udarca se zbog jačine boli sagne glavom prema dole, nakon

čega ga je Bapić Nedžad snažno udario nogom u glavu i tim udarcem mu slomio nos i nanio razderotinu gornje usne, na koji način su maloljetniku nanijeli snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**BAPIĆ NEDŽAD** u svojstvu vojnog policajaca voda vojne policije 505. bužimske brigade zajedno sa **BAJREKTAREVIĆ VAHIDOM** vojnim policajcem voda vojne policije 505. Bužimske brigade

(20. izmjenjene optužnice)

Počev od 28. januara 1995. godine pa u narednih nekoliko dana odnosno od dana kada su pripadnici 5. korpusa A RBiH, zarobili Purić Senada pripadnika NO APZB, sproveli u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, zajedno sa drugim njima poznatim pripadnicima A RBiH, teško fizički zlostavljali ratnog zarobljenika Purić Senada, tako što su ga jedne prilike Bajrektarević Vahid i Bapić Nedžad izveli iz improvizovanog zatvora u dvorište komande brigade, snažno udarali šakama, nogama, palicama po svim dijelovima tijela, jedne prilike Bajrektarević Vahid ga je zajedno sa tri do četiri njemu poznata vojna policajca više puta snažno udarao strujnim kablom u predjelu leđa, kojim udarcima ga je oborio na tlo nastavljajući sa udaranjem što je sve trajalo oko sat vremena, od čega je izgubio svijest, pa su ga u besvjesnom stanju unijeli u improvizovani zatvor, a druge prilike Bajrektarević Vahid i Bapić Nedžad su ga prisilili da stoji sa podignutim rukama, dok su ga oni snažno udarali drvenim letvama u predjelu rebara dok nije izgubio svijest, što je sve za posljedicu imalo da je zarobljenik Purić Senad bio u tako teškom fizičkom i psihičkom stanju da nije mogao ustajati, niti govoriti, a tijelo mu je bilo prekriveno oteklinama, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju, a što je sve za posljedicu imalo da je zarobljenik Purić Senad preminuo u improvizovanom zatvoru,

**BAJREKTAREVIĆ VAHID i SALKIĆ SENAD** u svojstvu vojnih policajaca voda vojne policije 505. bužimske brigade zajedno sa Alešević Mehmedom referentom u vodu vojne policije 505. bužimske brigade (krivični postupak pravosnažno okončan pred Sudom BiH pod brojem S1 1 K 021274 22 Krž 2)

(23. izmjenjene optužnice)

Neutvrđenog dana u mjesecu januaru 1995. godine, iz ćelije improvizovanog zatvora, pozvali da se javi dobrovoljac-zatvorenik koji će polno opštiti sa ratnom zarobljenicom A.M., pa kada se niko nije javio, izveli su ratnog zarobljenika O.Đ. i oboje ih seksualno zlostavljali, tako što su ih prisilili da skinu odjeću sa sebe i da imaju seksualni odnos, što je sve trajalo oko pet minuta, u prisustvu drugih vojnih policajaca, kao i nekih od zatvorenika, nakon čega su pitali O.Đ. je li završio i nakon što je rekao da jeste, naredili mu da se vrati u ćeliju improvizovanog zatvora, što je on i učinio, nanoseći im na taj način oboma snažan duševni bol i patnju,

**BAJREKTAREVIĆ VAHID i BAPIĆ NEDŽAD** u svojstvu vojnih policajaca voda vojne policije 505. bužimske brigade

(24. izmjenjene optužnice)

Neutvrđenog dana u januaru 1995. godine, zajedno sa još dvojicom njemu poznatih vojnih policajaca, teško fizički zlostavljali ratnog zarobljenika Pajazetović Husu, pripadnika NO APZB, na način da su ga snažno udarali drškama vojničkih bajoneta više od sto puta, pa kad je rukama pokušao zaštititi glavu, još jače su ga udarali, povremeno ga bacajući na gajbe od pivskih boca koje su se nalazile naslagane u neposrednoj blizini, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**BAPIĆ NEDŽAD** u svojstvu vojnog policajaca voda vojne policije 505. bužimske brigade zajedno sa **SALKIĆ SENADOM I BAJREKTAREVIĆ VAHIDOM** vojnim policajcima voda vojne policije 505. Bužimske brigade

(25. izmjenjene optužnice)

Neutvrđenog dana u mjesecu januaru 1995. godine, nakon što ratni zarobljenik „S3“, pripadnik NO APZB, nije htio prihvatiti da pređe u vojsku 5. korpusa, Armije BiH u dvorištu komande brigade teško fizički zlostavljali zarobljenika „S3“, na način da su ga snažno udarali nogama, palicama i šakama po svim dijelovima tijela, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**BAJREKTAREVIĆ VAHID** u svojstvu vojnog policajca voda vojne policije 505. bužimske brigade i **KUDELIĆ ESAD** u svojstvu komandira voda vojne policije 505. Bužimske brigade zajedno sa Alešević Mehmedom referentom u vodu vojne policije 505. bužimske brigade (krivični postupak pravnosnažno okončan pred Sudom BiH pod brojem S1 1 K 021274 22 Krž 2)

(29. izmjenjene optužnice)

Neutvrđenog dana u februaru 1995. godine, nakon što su ratni zarobljenici Čturić Omer i Rizvić Husein, pripadnici NO APZB, vraćeni sa prinudnog izvođenja radova na prvoj borbenoj liniji, odakle su neki od zarobljenika pobjegli na stranu pod kontrolom NO APZB, u dvorištu komande brigade teško fizički zlostavljali zarobljenike Čturić Omera i Rizvić Huseina, na način da je Bajrektarević Vahid zarobljenika Rizvić Huseina snažno udarao šakama, nogama i palicom po svim dijelovima tijela, prislonio ga uz zid i drvenim sandukom ga snažno udarao u predjelu leđa dok se sanduk nije slomio, nakon čega su Alešević Mehmed i Kudelić Esad prisilili zarobljenike Rizvić Huseina i Čturić Omera da legnu potrbuške na sto, a zatim ih snažno udarali palicama po leđima, nanoseći im na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**BAJREKTAREVIĆ VAHID** u svojstvu vojnog policajca voda vojne policije 505. bužimske brigade

1. (32.1. izmjenjene optužnice)

Neutvrđenog dana tokom zime 1994./1995. godine, ratnog zarobljenika "S1" i ratnu zarobljenicu A.M. koji su prethodno zarobljeni od strane pripadnika A RBiH, sprovedeni u improvizovani zatvor u komandi 505. brigade i predati na čuvanje vojnoj policiji, seksualno zlostavljao, tako što je zarobljenika "S1" i zarobljenicu A.M. izveo iz improvizovanog zatvora u dvorište komande brigade i prisilio zarobljenika "S1" da svoj polni organ stavi u usta zarobljenici A.M. nanoseći im na taj način snažan duševni bol i patnju,

(32.2. izmjenjene optužnice)

Neutvrđenog dana tokom zime 1994./1995. godine, ratnog zarobljenika "S1" i ratnu zarobljenicu A.M., seksualno zlostavljao u prisustvu drugih njemu poznatih vojnih policajaca, tako što ih je izveo iz improvizovanog zatvora, uz prijetnju pištoljem zarobljeniku "S1" i zarobljenici A.M. naredio da skinu odjeću sa sebe, a zatim je zarobljeniku "S1" naredio da legne na zarobljenicu A.M. prisiljavajući ih na seksualni odnos, pa kad zarobljenik "S1" to nije bio u stanju učiniti, golog zarobljenika "S1" palicom snažno tukao po stražnjici za vrijeme dok je go ležao na zarobljenici A.M., nanoseći im pri tome oboma snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**MUSTAFIĆ HASAN** u svojstvu vojnog policajca voda vojne policije 505. bužimske brigade

(33. izmjenjene optužnice)

Neutvrđenog dana tokom zime 1994./1995. godine, zajedno sa nekoliko njemu poznatih vojnih policajaca, a nakon što su pripadnici 5. korpusa A RBiH, zarobili pripadnika VRS starije životne dobi, za sad neutvrđenog identiteta i predali vojnoj policiji na čuvanje, teško ga fizički zlostavljali u trajanju od dva do tri sata u dvorištu komande brigade od kog zlostavljanja je ratni zarobljenik jaukao, a potom preminuo, nakon čega je beživotno tijelo ratnog zarobljenika ostalo u lokvi krvi u dvorištu brigade, a Mustafić Hasan naredio ratnim zarobljenicima da to tijelo stave u vreću i ostave u dvorištu brigade, što su oni i učinili, nakon čega su navedeni posmrtni ostaci još dva dana stajali u dvorištu komande brigade,

**MUSTAFIĆ HASAN** u svojstvu vojnog policajca voda vojne policije 505. bužimske brigade

(34. izmjenjene optužnice)

Neutvrđenog dana u periodu od marta pa do polovine maja 1994. godine izveo iz improvizovanog zatvora civila osamnaestogodišnjeg Abdić Jasmina u dvorište komande brigade i teško ga fizički zlostavljao tako što ga je snažno udario palicom po tijelu, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**BAPIĆ NEDŽAD** u svojstvu vojnog policajca voda vojne policije 505. bužimske brigade zajedno sa Vahidom Bajrektarevićem vojnim policajcem voda vojne policije 505. bužimske brigade

(40. izmjenjene optužnice)

Neutvrđenog dana u mjesecu martu 1995. godine, a nakon što su početkom januara 1995. godine pripadnici A RBiH lišili slobode civila Pehlić Refika, simpatizera APZB, sproveli u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, zajedno sa dva njima poznata vojna policajca, izveli iz improvizovanog zatvora civila Pehlić Refika i fizički zlostavljali tako što su ga snažno udarali nogama, rukama i palicom po različitim dijelovima tijela, a zatim ga je jedan od njih snažno udario drvenom letvom po glavi, na koji način su mu nanijeli tešku tjelesnu povredu opasnu po život u vidu utisnutog preloma lobanje tjemeno potiljačne regije desno, tešku tjelesnu povredu u vidu preloma desne lakatne kosti i laku tjelesnu povredu u vidu razderno-nagnječene rane lijeve slabine, usljed kojih povreda je izgubio svijest i narednih jedanaest dana nije mogao jesti, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**SAMIR ISAKOVIĆ** u svojstvu vojnog policajca voda vojne policije 505. bužimske brigade zajedno sa Vahidom Bajrektarevićem i Senadom Salkićem vojnim policajcima voda vojne policije 505. bužimske brigade i zajedno sa Alešević Mehmedom referentom u vodu vojne policije 505. bužimske brigade (krivični postupak pravnosnažno okončan pred Sudom BiH pod brojem S1 1 K 021274 22 Krž 2)

(42. izmjenjene optužnice)

Dana 7. marta 1995. godine, nakon što su pripadnici A RBiH zarobili pripadnike NO APZB O.G., M.M.1. i M.M.2., sproveli u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, Bajrektarević Vahid i Salkić Senad zajedno sa njima poznatim vojnim policajcima su ih odmah u dvorištu komande brigade teško fizički zlostavljali, tako što su ih snažno udarali palicama, šakama, nogama, staklenim flašama, po svim dijelovima tijela, kojim udarcima su ih obarali na tlo, gdje su ih nastavljali snažno udarati nogama, sve dok ne uspiju ponovo stati na noge, što je sve trajalo oko pola sata, sledeći dan Bajrektarević Vahid, Salkić Senad i Isaković Samir su ponovo iz improvizovanog zatvora izveli zarobljenike O.G., M.M.1. i M.M.2. i snažno ih udarali palicama, šakama, nogama i staklenim flašama, po svim dijelovima tijela, kojim udarcima su ih obarali na tlo, što je sve trajalo oko pola sata, dok je Alešević Mehmed nekoliko puta snažno udario zarobljenika O.G. nogom u glavu, na koji način su zarobljeniku O.G. nanešene teške tjelesne povrede u vidu preloma nosnih kostiju sa dislokacijama fragmenata i prelomi trećeg i četvrtog vratnog pršljenja, nanoseći im na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

**BAJREKTAREVIĆ VAHID** u svojstvu vojnog policajca voda vojne policije 505. bužimske brigade zajedno sa Alešević Mehmedom referentom u vodu vojne policije 505. bužimske brigade (krivični postupak pravnosnažno okončan pred Sudom BiH pod brojem S1 1 K 021274 22 Krž 2)

(43. izmjenjene optužnice)

Neutvrđenog dana krajem aprila 1995. godine, nakon što se civil Koštić Redžo otišao u komandno mjesto jedne od četa A RBiH, odakle je sproveden u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade, u dvorištu komande brigade teško fizički zlostavljali civila Koštić Redžu, na način da ga je Bajrektarević Vahid snažno udarao istovremeno sa obje ruke u predjelu brade, a zatim ga zajedno sa drugim njemu poznatim vojnim policajcima snažno udarao nogama, šakama i palicom po cijelom tijelu, najviše u predjelu grudi i glave obarajući ga na tlo, kojim udarcima su mu nanijeli povrede glave, zatim ga prisilili da ispruži ruke po kojim su ga snažno udarali i od kojih udaraca je pao i izgubio svijest, nakon čega ga je Alešević Mehmed polio vodim i na taj način ga osvijestio, te su ga zatim na isti način nastavili snažno udarati, sve dok ponovo nije izgubio svijest, kojim udarcima su mu slomili dva rebra, sledeći dan nije mogao ustati na noge bez tuđe pomoći i mokrio je krv, nanoseći na taj način civilu Koštić Redži snažan tjelesni i duševni bol i patnju,

#### **Čime bi počinili:**

**Zijad Nanić**, pod tačkom **1.1.** izmjenjene optužnice krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačke e) KZ BiH, a sve u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH

**Esad Kudelić**, pod tačkom **29** izmjenjene optužnice krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. tačka a) KZ BiH, u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH, a sve u vezi sa članom 29. KZ BiH,

**Vahid Bajrektarević**, pod tačkama **13 i 43** izmjenjene optužnice krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka c) KZ BiH, u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH, a sve u vezi sa članom 29. KZ BiH, tačkama **14, 23, 24, 29** izmjenjene optužnice krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. tačka a) KZ BiH, u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH, a sve u vezi sa članom 29. KZ BiH, tačkama **32.1 i 32.2.** izmjenjene optužnice krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. tačka a) KZ BiH, u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH.

**Senad Salkić**, pod tačkom **13** izmjenjene optužnice krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka c) KZ BiH, u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH, a sve u vezi sa članom 29. KZ BiH i pod tačkom **23** izmjenjene optužnce, krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. tačka a) KZ BiH, u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH, a sve u vezi sa članom 29. KZ BiH

**Hasan Mustafić**, pod tačkama **14 i 33** izmjenjene optužnice krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. tačka a) KZ BiH, u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH, a sve u vezi sa članom 29. KZ BiH, a pod tačkom **34** izmjenjene optužnice krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka c) KZ BiH, u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH

**Nedžad Bapić**, pod tačkama **3, 20, 24 i 25** izmjenjene optužnice krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. tačka a) KZ BiH, u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH, a sve u vezi sa članom 29. KZ BiH, pod tačkom **6** izmjenjene optužnice krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. tačka a) KZ BiH, u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH i pod tačkama **13, 15 i 40** izmjenjene optužnice krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka c) KZ BiH, u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH, a sve u vezi sa članom 29. KZ BiH,

**Samir Isaković**, pod tačkom **42** izmjenjene optužnice krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. tačka a) KZ BiH, u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH, a sve u vezi sa članom 29. KZ BiH

**V**

Na osnovu člana 189. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, troškovi krivičnog postupka u oslobađajućem dijelu izreke presude padaju na teret budžetskih sredstava ovog Suda.

## **OBRAZLOŽENJE**

### **TOK KRIVIČNOG POSTUPKA - OPTUŽNICA I GLAVNI PRETRES**

1. Tužilaštvo Bosne i Hercegovine je optužnicom broj: T20 0 KTRZ 0003523 07 od 12.10.2015. godine optužilo Zijada Nanića, Esada Kudelića, Vahida Bajrektarevića, Senada Salkića, Hasana Mustafića, Mehmeda Aleševića, Nedžada Bapića, Samira Isakovića i Huseina Isakovića da su radnjama opisanim u 45. tačka optužnice počinili krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. tačka a) i Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173., u vezi sa članom 180. stav 1. i 2. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH). Optužnica je potvrđena od strane sudije za prethodno saslušanje ovog Suda dana 19.10.2015. godine.

2. Dana 23.11.2015. godine u Sudu BiH održano je ročište o izjašnjenju o krivnji na kojem su se optuženi Zijad Nanić, Esad Kudelić, Vahid Bajrektarević, Senad Salkić, Hasan Mustafić, Mehmed Alešević, Nedžad Bapić, Samir Isaković i Husein Isaković izjasnili da nisu krivi ni po jednoj tački optužnice.

3. Statusna konferencija i otvaranje glavnog pretresa u ovom predmetu održano je 15.03.2016. godine, na koje optuženi Mehmed Alešević iz zdravstvenih razloga nije pristupio, te je Tužilaštvo BiH Sudu dostavilo prijedlog za razdvajanje postupka u odnosu na optuženog Mehmeda Aleševića. Odlučujući o tom prijedlogu Sud je donio rješenje S1 1 K 021274 16 Kri od 15.03.2016. godine kojim je razdvojen krivični postupak u odnosu na optuženog Mehmeda Aleševića, koji je okončan donošenjem pravosnažne presude S1 1 K 021274 16 Kri od 21.02.2022. godine.

4. Glavni pretres u ovom predmetu je započeo dana 15.03.2016. godine čitanjem optužnice i iznošenjem uvodnih riječi Tužilaštva, a završen je dana 11.12.2023. godine iznošenjem završnih riječi odbrana optuženih Samira i Huseina Isakovića.

5. Tužilaštvo je dana 10.08.2023. godine dostavilo Sudu izmjenjenu optužnicu broj T20 0 KTRZ 0003523 07 od 09.08.2023. godine.

## **DOKAZNI POSTUPAK**

### **Tužilaštvo Bosne i Hercegovine**

6. Tokom dokaznog postupka, na prijedlog Tužilaštva saslušani su svjedoci Mladen Dakić , Š.K., B.K., I.D., Fikret Mehurović, Hasib Mehurović, Husein Rizvić, Omer Čuturić, Arif Sadiković, F.D., Samir Ordagić, Derviš Mekanović, Mirsad Sefić, Rifet Golubović, Ramiz Dizdarević, svjedok S3, svjedok S4, M.V., Fikret Dizdarević, Vesna Dervišević, Refik Pehlić, I.B., Redžo Koštić, Šerif Brkić, O.G., M.M.1., N.M., svjedok F, S.M., A.M., S.M., Z.M., S.P., S.DŽ., svjedok S5, M.M.3., V.DŽ., svjedok S6, svjedok S2, Jasmin Abdić, svjedok S -1, Sulejman Mustafić, Osman Kudelić, Zijad Pajalić, Hasib Sijamhodžić, Fuad Kulauzović, Husein Krupić, Husnija Avdagić, Nuriya Bajrektarević, Š.S., E.A., Suad Bajrektarević, Sulejman Šahinović, Edin Bajrektarević, Ibrahim Cinac, Hamid Šahinović, Rifet Kauković, Remzija Ičanović, Hamdija Veladžić, Nijaz Nanić, Goran Krčmar, Šuhret Fazlić.

7. U toku glavnog pretresa po prijedlogu Tužilaštva BiH saslušani su i sudski vještaci medicinske struke dr. Željko Karan, dr. Zoran Obradović, dr. DMITAR Travar, te vještak vojne struke dr Dragomir Keserović.

8. Spisak provedenih materijalnih dokaza Tužilaštva naveden je u Aneksu A ove presude i čine njen sastavni dio.

### **Odbrane optuženih**

9. Na prijedlog odbrane optuženog Zijada Nanića, saslušani su svjedoci Šefika Šišić, Alija Osmanović i Sead Jusić.

10. Na prijedlog odbrane optuženog Esada Kudelića saslušani su svjedoci Zuhdija Ćerimović, Hamid Šahinović i Dževad Halilović.

11. Na prijedlog odbrane optuženog Vahida Bajrektarevića, saslušani su svjedoci Zuhdija Ćerimović, Hamid Šahinović, Alija Osmanović, svjedok S-7, Sead Jusić, Edin Bajrektarević, Safet Šahinović, Sakib Hasanbašić i svjedok S – 8.

12. Na prijedlog odbrane optuženog Hasana Mustafića, saslušani su svjedoci Dževad Halilović, Zuhdija Čelebić i svjedok inicijala I.V.

13. Na prijedlog odbrane optuženog Nedžada Bapića, saslušani su svjedoci Remzija Ičanović, Osman Kudelić, Sakib Sijamhodžić i Suad Bapić.

14. Na prijedlog odbrane optuženog Samira Isakovića, saslušan je svjedok Hamdija Nizandžić.

15. U svojstvu svjedoka, saslušani su i optuženi Zijad Nanić, Esad Kudelić, Hasan Mustafić, Nežad Bapić, Samir Isaković.

16. U toku glavnog pretresa po prijedlogu odbrane prvooptuženog saslušan je vještak vojne struke Martin Frančešević.

17. Spisak provedenih materijalnih dokaza odbrana optuženih naveden je u Aneksu B ove presude i čine njen sastavni dio.

## ZAVRŠNE RIJEČI

### Završne riječi Tužilaštva Bosne i Hercegovine

18. Tužilaštvo BiH je dana 02.10.2023. godine iznijelo završnu riječ, kojom se osvrnulo na provedene dokaze na osnovu kojih je, kako smatra, van razumne sumnje dokazano da su optuženi počinili krivičnopravne radnje na način i u vrijeme kako je to pobliže opisano u pojedinačnim tačkama činjeničnog supstrata optužnice.

19. Tužilaštvo se na početku završne riječi osvrnulo na dokazanost postojanja opštih elemenata krivičnih djela koja se optuženim stavljaju na teret, i to prije svega da je postojao oružani sukob na teritoriji općina Cazin, Velika Kladaša i Bužim između pripadnika 5. korpusa Armije BiH i pripadnika autonomne pokrajine Zapadna Bosna (NO APZB), izvođenjem materijalnih dokaza i saslušanje svjedoka kako Tužilaštva BiH tako i odbrana optuženih.

20. Optužba smatra da je dokazala da je postojao improvizovani zatvor u komandi 505. bužimske brigade, 5. korpusa Armije R BiH, u bivšem hotelu „Radoč“ u Bužimu, u periodu od početka decembra 1994. godine do kraja aprila 1995. godine, kao i da su u navedenom improvizovanom zatvoru bili protivpravno zarobljeni pripadnici Narodne odbrane Autonomne pokrajine Zapadna Bosna i civili koji su psihički i fizički zlostavljani, a što proizilazi iz izjava saslušanih svjedoka.

21. Tužilaštvo smatra da je dokazano da su optuženi bili pripadnici Armije BiH i da su formacijski bili raspoređeni u 505. bužimsku brigadu u sastavu 5. korpusa Armije BiH, i to optuženi Zijad Nanić kao pomoćnik komandanta za bezbjednost, optuženi Esad Kudelić kao komandir voda vojne policije, dok su optuženi Vahid Bajrektarević, Senad Salkić, Hasan Mustafić, Nedžad Bapić, Samir Isaković i Husein Isaković obavljali dužnost vojnih policajaca u vodu vojne policije 505. bužimske brigade što proizilazi ih matičnih, jediničnih i personalnih kartona koji se vode za vojne obveznike, kao i iskaza svjedoka.

22. Iz brojnih iskaza svjedoka i oštećenih proizilazi da su oštećeni bili civilna lica koja nisu bila neposredno uključena, niti su učestvovala u ratnim neprijateljstvima, te su navedena civilna lica bila pod zaštitom, kako je to propisano članom 3. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih lica za vrijeme rata, odnosno da su bili pripadnici oružanih snaga Narodne odbrane Autonomne pokrajine Zapadna Bosna, koji su

položili oružje i koji su bili onesposobljeni za borbu, te su i oni kao pripadnici oružanih snaga druge strane bili pod zaštitom, kako je to propisano članom 3. Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima.

23. U odnosu na pojedinačne inkriminacije koje se optuženima staljaju na teret Tužilaštvo se po tačkama optužnice osvrnulo na iskaze saslušanih svjedoka oštećenih, kao i iskaze saslušanih vještaka vojne struke, ukratko interpretirajući relevantne dijelove istih, a koji van razumne sumnje potvrđuju da su optuženi počinili krivičnopravne radnje poblje opisane u pojedinačnim tačkama optužnice.

24. U skladu sa navedenim Tužilaštvo predlaže da se optuženi oglase krivim i da im se izrekne kazna zatvora, kao i da se isti obavežu na plaćanje troškova krivičnog postupka.

### **Završne riječi odbrane optuženog Zijada Nanića**

25. Odbrana optuženog Zijada Nanića u završnoj riječi istakla je kako smatra da Tužilaštvo BiH nije van razumne sumnje dokazalo da je optuženi počinio krivično djelo koje mu se stavlja na teret. Braniteljica optuženog istakla da je optuženi u svojstvu pomoćnika komandanta za bezbjednost nije postupao protivno Ženevskim konvencijama, niti je *de facto i de iure* bio odgovoran za tretman ratnih zarobljenika.

26. U odnosu na tačku 1.1. optužnice odbrana smatra da Tužilaštvo provedenim dokazima nije dokazalo van razumne sumnje da je optuženi uopće znao da su civili lišeni slobode i da se nalaze u vojničkom pritvoru, a još manje da je isti prihvatio i saglasio se da se isti drže bez provedenog sudskog postupka, a imajući u vidu da Tužilaštvo nije uložilo niti jedan izvještaj iz kojeg bi proizilazilo da je isti bio informisan o njihovom boravku, niti jednu službenu zabilješku iz koje bi proizilazilo da je isti obavio informativni razgovor sa nekim od lica pobrojanih u ovoj tački, niti bilo kakav izvještaj koji bi sadržavao spisak zarobljenih lica koji je dostavljen organu bezbjednosti iz kojeg bi proizilazilo da je optuženi znao za njihov boravak. U skladu sa navedenim odbrana smatra da su navodi tačke 1.1. apsolutno nedokazani.

27. U odnosu na inkriminacije iz tačke 1.2. odbrana smatra da Tužilaštvo BiH nije dokazalo da su pripadnici VRS uopće bili lišeni slobode i boravili u vojničkom pritvoru 505. brigade, niti da je optuženi Zijad Nanić imao saznanje da isti borave u vojničkom pritvoru. Odbrana ističe da Tužilaštvo nije dokazalo ni način na koji su ovi pripadnici VRS – a stradali, a što prema stavu odbrane predstavlja odlučnu činjenicu u odnosu na ovu tačku optužnice. U prilog navedenom odbrana se pozvala na dokaz Tužilaštva T – 108 i T – 109, koji su sačinjeni od strane načelnika štaba i dostavljeni Obavještajnom organu 5. korpusa.

28. U odnosu na inkriminacije koje se u tački 1.3. staljaju na teret optuženom Zijadu Naniću, braniteljica je istakla da ista nije dokazana van razumne sumnje imajući u vidu da nije dokazano da je optuženi Zijad Nanić u svojstvu pomoćnika komandanta za bezbjednost bio nadređen vodu vojne policije, odnosno da je isti, a kako to proizilazi iz nalaza i mišljenja oba vještaka vojne struke bio u lancu stručnog rukovođenja, a nikako komandovanja, niti je bio u hijerarhijskom odnosu subordinacije. Stručno rukovođenje podrazumjeva usmjeravanje, savjetovanje i kontrolu rada voda vojne policije u odnosu na obučenost, opremljenost i materijalnu gotovost, dok je rad voda vojne policije kontrolisao onaj ko im je izdavao naređenja a to je prvopretpostavljeni komandir, a drugopretpostavljeni komandant.

29. Odbrana se u završnoj riječi kroz iskaze saslušanih svjedoka i vještaka, kao i izvedene materijalne dokaze osvrnula i na odnos optuženog u odnosu na ratne zarobljenike, te istakla da optuženi nikako nije bio odgovoran za treman zarobljenih u vojničkom pritvoru, imajući u vidu da nisu ispunjeni uslovi za komandnu odgovornost iz člana 180. stav 2. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, jer isti nije bio nadređen niti komandiru niti vodu vojne policije, niti je isti imao efektivnu kontrolu nad njihovim radom.

30. U skladu sa navedenim odbrana smatra da iz utvrđenog činjeničnog stanja proizilazi da optuženi nije počinio krivična djela koja mu se stavljaju na teret, zbog čega predlaže da ga Sud oslobodi od optužbe. Optuženi Zijad Nanić saglasio se sa navodima svog branioca.

### **Završne riječi odbrane optuženog Esada Kudelića**

31. Branilac optuženog Esada Kudelića se u završnoj riječi najprije osvrnuo na inkriminacije koje se optuženom stavljaju u tački 29. izmjenjene optužnice, te navodi da su svjedoci Omer Čuturić i Husein Rizvić jedini neprijateljski svjedoci prema optuženom koji su i sami izjavili da su bili pripadnici 505. brigade Armije BiH, zbog čega nema mjesta primjeni člana 3. Ženevske konvencije.

32. U odnosu na komandnu odgovornost optuženog Esada Kudelića, branilac je istakao da je Kudelić mimo svoje volje postavljen na dužnost komandira, jer je prethodni komandir poginuo, a i sam je u kasnijem periodu teško ranjen i jedva je preživio, što ukazuje da je vod vojne policije prije svega bio borbeno jedinica.

33. Branilac je ukazao da su zarobljeni pripadnici NO APZB pretučeni u borbama ili od strane pripadnika 506. brigade, te ih takve prima Mehmed Alešević, nad kojim komandir voda nije imao efektivnu kontrolu, obzirom da je postavljen od strane komandanta.

34. U tom smislu branilac je ukazao da je optuženom Kudeliću kao komandiru voda nadređeni bio Zijad Nanić, pomoćnik komandanta za bezbjednost, od kojeg je dobio brojne naredbe, a dio naredbi je dobijao i od njegovih referenata.

35. Odbrana smatra da je optuženi u slučaju neposluha pripadnika voda vojne policije 505. brigade mogao samo obavijestiti nadređene, ali da isti u odnosu na pritvor nije ništa značajno napravio od svog dolaska, te da mu ni danas nije poznato ko je bio zadužen za isti.

36. Odbrana je istakla da je optuženi komandovao vodom vojne jedinice na terenu za vrijeme borbenih dejstava, te nije imao saznanja o zlostavljanjima u pritvoru zbog čega ne može biti odgovoran za propuste svojih podređenih.

37. Odbrana je ukazala da je optuženi postavljen na dužnost komandira 3.12.1994. godine, a ne 1.12.1994 godine kako mu se to potvrđenom optužnicom stavlja na teret. Nadalje je odbrana istakla da je optuženi bio na bolovanju od 22.12.1994. godine do 29.1.1995 godine, dok je 18.03.1995. godine teško ranjen.

38. Odbrana je na kraju istakla da nema odgovornosti bez saznanja, te da je Kudelić dva mjeseca bio komandir voda vojne policije za koje vrijeme nije bio informisan o dešavanjima sa ratnim zarobljenicima.

39. Optuženi Esad Kudelić se pridružio navodima svog branioca, te dodao da se ne osjeća krivim za djela koja mu se staljaju na teret, jer nikoga nije zlostavljao. U odnosu na komandnu odgovornost naveo da je ne zna kada je postavljen na navedenu dužnost, niti na koji način, te da mu je pretpostavljeni bio Zijad Nanić i referenti bezbjednosti, dok su mu naredbe mogli izdati i druge starješine.

40. Optuženi smatra da je za pritvorenike bio zadužen referent Hamid Šahinović, te da on nije imao nikakvu naredbu koja ga zadužuje za pritvorenike, a da je Alešević bio stalno u komandi brigade, nije išao na borbene zadatke, te da nije imao razloga da smatra da bi isti vršio protivpravne radnje prema pritvorenicima.

#### **Završne riječi odbrane optuženog Vahida Bajrektarevića**

41. Odbrana optuženog Vahida Bajrektarevića je u svojoj završnoj riječi navela da je odbrana optuženog dobila informaciju da je protiv jednog od svjedoka koji je saslušan u ovom predmetu, kao i u predmetu Mehmed Alešević podignuta optužnica zbog krivičnog djela davanje lažnog iskaza, te u tom smislu ističe da je navedeni svjedok priznao da je postojala organizacija kampanje podmićivanja svjedoka od strane bivših pripadnika Narodne odbrane, a što pokazuju i identični iskazi svjedoka u odnosu na određene okolnosti.

42. U odnosu na optuženog Vahida Bajrektarevića odbrana je istakla da je ne spori svojstvo optuženog, međutim, ističe da prema iskazima svjedoka proizilazi da je isti sve vrijeme optužnog perioda bio prisutan u krugu pritvora, gdje obezbjeđuje pritvor, što je opovrgnuto provedenim dokazima odbrane.

43. Naime, odbrana ističe da je vod vojne policije imao tri odjeljenja, te da su pripadnici odjeljenja raspoređivani na različite zadatke po odjeljenjima, što dovodi u pitanje njegovo saučesništvo sa optuženim Senadom Salkićem, a da su bile i česte situacije kada je cijeli vod istovremeno angažovan na borbenim dejstvima. Odbrana

ističe i da je optuženi vrlo često bio angažovan u pratnji komandanta brigade Izeta Nanića, koji je zahtijevao da u njegovoj pratnji bude upravo optuženi Bajrektarević.

44. Pored toga, odbrana ističe da iz iskaza saslušanih svjedoka proizilazi i da je vod vojne policije bio angažovan na obezbjeđenju IKM – ova, obzirom da su se u inkriminisanom periodu vodile značajne borbene aktivnosti zbog čega je postojala potreba stalnih formiranja IKM a u zavisnosti od borbenih dejstava i pomjeranja linije. Odbrana je istakla i da je optuženi u inkriminisanom periodu učestvovao u borbenim akcijama Grljevac, Kumarica i Hajrat, te da nije bio prisutan u komandi brigade.

45. Odbrana ističe da vojna policija uopšte nije imala zadatak obezbjeđenja pritvorskih prostorija, već da je vojna policija povremeno obezbjeđivala komandu koja je bila smještena u istom krugu, dok je Mehmed Alešević imao ključeve od pritvorskih prostorija, zbog čega su dovedene u pitanje izjave svjedoka koji su tvrdili da je optuženi izvodio zatvorenike iz pritvorskih prostorija kako bi ih fizički maltretirao.

46. Dovodeći u vezu navedeno sa pojedinačnim inkriminacijama koje se optuženom staljaju na teret, braniteljica se po tačkama optužnice osvrnula na iskaze saslušanih svjedoka oštećenih čiji iskazi nisu potkrepljeni drugim dokazima, zbog čega odbrana smatra da Tužilaštvo nije van svake razumne sumnje dokazalo da je optuženi počinio krivično pravne radnje koje mu se stavljaju na teret.

47. Odbrana je na kraju ukazala i da je sporan identitet optuženog u odnosu na inkriminacije koje mu se stavljaju na teret, imajući u njegov fizički izgled u inkriminisanom peroidu koji je u suprotnosti sa izjavama svjedoka, kao i da su u inkriminisanom periodu u vodu vojne policije pored Vahida Bajrektarevića bila i njegova dva rođaka Suad i Hilmija Bajrektarević koji su ličili na Vahida.

48. Na osnovu svega navedenog, odbrana je Sudu predložila da optuženog Vahida Bajrektarevića odlobodi po svim tačama optužnice. Optuženi se saglasio sa navodima svoje braniteljice.

#### **Završne riječi odbrane optuženog Senada Salkića**

49. Odbrana optuženog Senada Salkića, navela je da nije sporno da je optuženi bio vojni policajac u vodu vojne policije 505. Bužimske brigade, ali da ne postoji

dovoljno dokaza da je optuženi počinio radnje koje mu se stavljaju na teret. U tom smislu, odbrana optuženog Salkića se pridružila završnoj riječi odbrane optuženog Vahida Bajrektarevića koji se odnose na funkcionisanje vojne policije, obavljanje zadataka i činjenice nedokazanosti da su optuženi bili prisutni u komandi brigade.

50. U odnosu na pojedinačne inkriminacije koje se optuženom savljaju na teret, braniteljica se osvrnula na iskaze svjedoka, te istakla da se većina tačaka za koje se optuženi terete vežu za iskaz jednog svjedoka, kada takav iskaz mora biti takav da ne ostavlja ni najmanju sumnju u njegovu tačnost i istinitost, te kredibilitet i integritet svjedoka, a koji u konkretnom slučaju nemaju takvu težinu i uvjerljivost.

51. Smatrajući da Tužilaštvo nije dokazalo navode iz optužnice, braniteljica je predložila da Sud njenog branjenika oslobodi od optužbe. Optuženi Senad Salkić saglasio se sa izlaganjem braniteljice.

#### **Završne riječi odbrane optuženog Hasana Mustafića**

52. Branilac optuženog Hasana Mustafića naveo je da svojstvo optuženog u inkriminisanom periodu, odnosno da je isti bio vojni policajac vojne policije 505. Bužimske brigade nije sporno, ali da je sporno izvršenje brojnih krivičnihopravnih radnji koje mu se stavljaju na teret.

53. Odbrana optuženog Mustafića je saglasno odbranama optuženih Bajrektarevića i Salkića ukazala da su pripadnici voda vojne policije imali različite zadatke na različitim mjestima, kao i da je često čitav vod istovremeno bio angažovan u borbenim dejstvima, kao i u sprovođenju određenih grupa zarobljenika u radnu obavezu, zbog čega je najmanje vremena provodio na obezbjeđenju pritvorske jedinice. Također, odbrana je istakla da je optuženi nakon formiranja civilnog zatvora u zgradi policije bio raspoređen na obezbjeđenju tog zatvora.

54. U odnosu na pojedinačne inkriminacije koje se optuženom stavljaju na teret odbrana je ukazala na kontradiktornosti u iskazima saslušanih svjedoka, kao i da Sud na bazi takvih iskaza, koji nisu potvrđeni drugim dokazima, ne može izvesti zaključak da je optuženi počinio radnje koje mu se stavljaju na teret.

55. U odnosu na ličnost optuženog odbrana je istakla da je isti porodičan čovjek otac sedmoro djece, te da su svjedoci odbrane svjedočili da je isti pomagao

zarobljenicima, koje je vodio svojoj kući na ručak, kao i da je savjesno i odgovorno izvršavao svoje dužnosti i naredbe pretpostavljenih, zbog čega je i prebačen na dužnost obezbjeđenja civilnog zatvora.

56. U skladu sa navedenim branilac Sudu predlaže da optuženog Hasana Mustafića oslobodi po svim tačkama optužnice. Optuženi Hasan Mustafić saglasio se izlaganjem svog branioca, te dodao da mu je postupak montiran, kao i ostalim optuženima, a što pokazuje i optužnica protiv svjedoka za krivično djelo lažnog svjedočenja.

### **Završne riječi odbrane optuženog Nedžada Bapića**

57. Branilac optuženog Nedžada Bapića u završnim riječima istakao je da Tužilaštvo nije van razumne sumnje dokazalo činjenice na kojima zasniva optužbe protiv optuženog Bapića, kao i da je propustilo utvrditi okolnosti koje idu u korist optuženom. U tom smislu, branilac navodi da ni jedan svjedok nije vršio prepoznavanje optuženog na osnovu fotografija, već da je identifikacija vršena isključivo na osnovu flastera ili tufera koji je optuženi navodno imao na oku, a koje odbrana cijeni vrlo važnim sa aspekta primjene načela *in dubio pro reo*, kao jednog od temeljnih načela krivičnog postupka.

58. Odbrana je istakla da optuženi nije bio pripadnik voda vojne policije 505. Bužimske brigade, već pripadnik Čete za specijalne namjene Hamza pri 505. Bužimskoj brigadi Armije BiH, gdje se formalno zadržao do 18.02.1995. godine, odnosno do 06.09.1994. godine kada je kao pripadnik ČSN Hamza teško ranjen.

59. O naravi i stepenu povreda koje je te prilike zadobio optuženi svjedočili su saslušani svjedoci odbrane, koji su opisali zdravstveno stanje i izgled optuženog u periodu nakon ranjavanja, kada je optuženi bio na bolovanju, te je s obzirom na stepen i vrstu povreda u konačnici trajno demobilisan 18.02.1995. godine.

60. Branilac se naročito osvrnuo na iskaze svjedoka Sakiba Sijamhodžića, načelnika sanitetske službe u 505. Brigade, kao i pomoćnika komandanta za personalne poslove Remzije Ičanovića, čiji iskazi po stavu odbrane upućuju na zaključak da je optuženi tokom inkriminisanog perioda potpuno drugačije izgledao u

odnosu na opis koji su davali svjedoci optužbe, te da navedene okolnosti ukazuju na postojanje alibija.

61. S tim u vezi, branilac je istakao da optuženi uslijed tako teških i po život opasnih povreda, zbog kojih mu je i danas opća životna aktivnost bitno umanjena, a o čemu je odbrana u spis uložila materijalnu dokumentaciju, nije bio u stanju da na bilo koji način udara bilo koga, a posebno ne na način kako to opisuju pojedini svjedoci optužbe, odnosno da zatvorenike satima tuče palicama, letvama, rukama i nogama.

62. Odbrana je istakla i da je optuženi u inkriminisanom periodu boravio u stacionaru u Bužimu koji je pola kilometra udaljen od kruga komande brigade, zbog čega ostaje neodgovoreno pitanje ko je vojni policajac bez oka kojeg nazivaju Ćoro, a za koje su pritvorenici čuli da se preziva Bapić. U tom smislu odbrana optuženog Bapića smatra da je Tužilaštvo propustilo istražiti i provjeriti okolnosti koje se odnose na identitet Muharema Veladžića zvanog Muho koji je bio pripadnik voda vojne policije i koji je u toku rata izgubio desno oko na kojem je nosio tufer.

63. Branilac se osvnuo na inkriminacije u odnosu na pojedinačne tačke optužnice koje se optuženom stavljaju na teret, te istakao da Tužilaštvo u konkretnom slučaju ni po jednoj tački optužnice nije uspjelo oboriti pretpostavku nevinosti u odnosu na optuženog Nedžada Bapića, zbog čega predlaže da Sud optuženog oslobodi po svim tačkama optužnice.

### **Završne riječi odbrane optuženog Samira Isakovića**

64. Branilac optuženog Samira Isakovića, u svojim završnim riječima navodi da je optuženi Samir Isaković postao vojni policajac početkom januara 1995. godine u 3. odjeljenju voda vojne policije.

65. Osvrćući se na pojedine tačke optužnice, branilac navodi da se tačke 37.,38. i 39. odnose na vremenski period opisan kao „noću 02/03.03.1995.godine“, kada optuženi Isaković uopće nije bio prisutan na mjestu koje se navodi u optužnici, u hotelu „Radoč“ u Bužimu, a što je potvrdio svjedok odbrane Hamdija Nizandžić.

66. Stav je odbrane da su sve tri tačke optužnice, dakle 37.,38. i 39., u biti identične, opisuju isti događaj, počev od istog vremenskog termina, pa do pojedinih

činjeničnih opisa djela, a niti u jednoj nema detaljne konkretizacije djela niti svakog pojedinačnog navodnog počinioca, zbog čega one u stvari predstavljaju jednu tačku. Branilac je istakao da iskazi svjedoka oštećenih nisu potprepljeni drugim dokazima, a da isti nisu poznavali optuženog od ranije, zbog čega odbrana smatra da Tužilaštvo nije van svake razumne sumnje dokazalo navode iz ovih tačaka optužnice.

67. U pogledu tačke 42. optužnice odbrana ističe da je optuženi, nakon što je 03.03.1995. godine završio dnevnu smjenu, bio slobodan sve do rođenja djeteta i još tri dana nakon toga, tako da nikako nije mogao učestvovati u ovom događaju.

68. U svojim završnim riječima branilac ukazuje i da je njegov branjenik u toku rata pretrpio bolan gubitak rođenog brata Emira, koji je bio komandir jednog odjeljenja u ovoj jedinici, kao i strica, te je to razlog što su ga neposredni rukovodioci „povukli“ u ovu jedinicu.

69. U skladu sa navedenim branilac predlaže da Sud u odnosu na optuženog Samira Isakovića donese presudu kojom se optuženi oslobađa optužbe. Optuženi se saglasio sa navodim svog branioca

### **Završne riječi odbrane optuženog Huseina Isakovića**

70. U završnoj riječi branilac optuženog Huseina Isakovića, istakao je da se sudeće vijeće na glavnom pretresu moglo uvjeriti o velikim protivrječnostima u iskazima svjedoka, pa čak i o protivrječnostima u iskazima pojedinih svjedoka, zbog čega smatra da isti nisu kredibilni i na osnovu kojih optužba nije dokazala počinjenje krivičnih djela koji se staljaju na teret optuženima.

71. Odbrana smatra da bi proglašavanje lica krivim, samo na osnovu nepreciznih izjava određenih svjedoka bez dokaza o identifikaciji optuženog i njegove namjere dovela do apsolutne kolektivizacije krivice.

72. Branilac se osvrnuo na pojedinačne inkriminacije koje se u tačkama 37, 38 i 39 stavljaju na teret njegovom branjeniku, te ukazao da oštećeni nisu spominjali optuženog Huseina Isakovića, već osobu sa nadimkom Živica za kojeg Tužilaštvo tvrdi da se radi o optuženom, kao i da isti nisu govorili da je Živica nekog udario ili matretirao već samo da se tu nalazio, dok je u odnosu na smrt oštećenog Derviša Ponjevića istakao da je isti u hotel Radoč doveden u izuzetno teškom stanju, jer je

teško pretučen od strane vojnika koji su ga zarobili na Kapića stanici, zbog čega se uzrok smrti Derviša Ponjevića ne može pripisati radnjama Huseina Isakovića.

73. Obzirom na navedeno, odbrana smatra da Tužilaštvo nije van razumne sumnje dokazalo niti jednu tačku optužnice u odnosu na optuženog, zbog čega predlaže da se optuženi oslobodi od optužbe. Optuženi Husein Isaković se saglasio sa navodima svoj branioca.

## PROCESNE ODLUKE

### **Odluka o ponovnom početku glavnog pretresa (član 251.stav 2.ZKP BIH)**

74. Odredba člana 251. stav 2. ZKP BiH propisuje da: *“Glavni pretres koji je odgođen mora ponovo početi ako se izmijenio sastav vijeća ili ako je odgađanje trajalo duže od 30 dana, ali uz saglasnost stranaka i branioca vijeće može odlučiti da se u ovakvom slučaju svjedoci i vještaci ne saslušavaju ponovo i da se ne vrši novi uviđaj, nego da se koriste iskazi svjedoka i vještaka dati na ranijem glavnom pretresu, odnosno da se koristi zapisnik o uviđaju”.*

75. Između ročišta održanih na dane 25.04.2016. godine i 13.06.2016. godine, 11.07.2016. godine i 15.08.2016. godine, 14.11.2016. godine i 27.02.2017. godine, 06.03.2017. godine i 05.06.2017. godine, 05.06.2017. godine i 25.09.2017. godine, 16.10.2017. godine i 11.12.2017. godine, 11.12.2017. godine i 15.01.2018. godine, 12.02.2018. godine i 12.03.2018. godine, 12.03.2018. godine i 07.05.2018. godine, 21.05.2018. godine i 02.07.2018. godine, 02.07.2018. godine i 08.10.2018. godine, 29.10.2018. godine i 03.12.2018. godine, 03.12.2018. godine i 25.03.2019. godine, 25.03.2019. godine i 01.07.2019. godine, 01.07.2019. godine i 09.09.2019. godine, 30.09.2019. godine i 18.11.2019. godine, 02.12.2019. godine i 27.01.2020. godine, 27.01.2020. godine i 15.11.2021. godine, 15.11.2021. godine i 17.01.2022. godine, 04.04.2022. godine i 23.05.2022. godine, 23.05.2022. godine i 04.07.2022. godine, 04.07.2022. godine i 17.10.2022. godine, 05.12.2022. godine i 06.02.2023. godine, 13.03.2023. godine i 10.07.2023. godine, te 10.07.2023. godine i 04.09.2023. godine, protekao je period duži od 30 (trideset) dana.

76. Kako su stranke u postupku i branioci od strane vijeća bili obavješteni da se u naprijed navedenim vremenskim periodima glavni pretres neće moći održati u roku

od trideset dana, isti su u smislu naprijed citirane zakonske odredbe, dali svoju saglasnost, tako da je u navedenim slučajevima glavni pretres počinjao iznova, s tim da su se na istome koristili svi do tada provedeni dokazi, kako iskazi svjedoka i vještaka tako i materijalna dokumentacija.

77. U smislu naprijed citirane zakonske odredbe, stranke u postupku i branioci optuženih su dali svoju saglasnost da se *svjedoci ne saslušavaju ponovo, već da se koriste iskazi svjedoka dati na ranijim glavnim pretresima* koji su u navedenim slučajevima samo formalno počinjali iznova, s tim da su se na istome koristili svi do tada provedeni dokazi, kako iskazi svjedoka i vještaka tako i materijalna dokumentacija.

78. Tokom glavnog pretresa, u dva navrata se izmijenio i sastav sudećeg vijeća i to prvi put dana 05.06.2017. godine kada je dotadašnju članicu sudećeg vijeća sudiju Jasminu Kosović zamijenila sudija Lejla Konjić Dragović, iz razloga odlaska u penziju sudije Jasmine Kosović, te dana 15.11.2021. godine kada je sudiju Lejlu Konjić Dragović kao člana sudećeg vijeća zamijenio sudija Braco Stupar, a zbog ranije najavljenog dužeg odsustva sudije Lejle Konjić Dragović.

79. Stranke i branioci nisu imali primjedbi na izmjenu u sastavu sudećeg vijeća od 05.06.2017. godine, kada je sudija Lejla Konjić Dragović zamijenila sudiju Jasminu Kosović, te su dali svoju saglasnost da se *svjedoci ne saslušavaju ponovo, već da se koriste iskazi ovih svjedoka dati na ranijim glavnim pretresima*, te je glavni pretres samo formalno počeo teći iznova.

80. Međutim, kada se izmijenio sastav sudećeg vijeća na način da je dotadašnjeg člana vijeća sudiju Lejlu Konjić Dragović zamijenio sudija Braco Stupar odbrane optuženih su se izjasnile da nemaju primjedbi na izmjenjeni sastav sudećeg vijeća, dok su se u odnosu na ponovo počinjanje glavnog pretresa izjasnili na na slijedeći način: advokat Mersiha Delić, kao branilac optuženog Zijada Nanića je navela da smatra da bi bilo uputno da glavni pretres počne ispočetka u cijelosti, ali da odluku ostavlja na ocjenu Sudu, advokat Husein Mušić, kao branilac optuženog Esada Kudelića se izjasnio smatra da bi glavni pretres trebao početi iznova, ali je odbrana saglasna da se radi ekonomičnosti ne saslušavaju svjedoci iz inozemstva kao ni oni svjedoci čiji je dolazak pred Sud otežan, već da se njihovi iskazi kao i iskazi

oštećenih samo pročitaju, advokat Lejla Čović, kao branilac optuženog Vahida Bajrektarevića je stava da će biti teško za novog člana vijeća da se adekvatno pripremi, ali da optuženi ne želi da na bilo koji način utječe na odluku vijeća, odnosno ostavlja na odluku Suda budući da je optuženi zahvalan sudećem vijeću na mogućnosti da se pretresi održavaju svakih 14 dana, u vezi sa njegovim radom u SR Njemačkoj, advokat Sabina Mehić, kao branilac optuženog Senada Salkića, navodi da smatra da će biti teško za novog člana vijeća da se adekvatno pripremi za nastavak glavnog pretresa, ali da odluku u vezi ponovnog izvođenja dokaza ostavlja Sudu, advokat Adil Draganović kao branilac optuženog Hasana Mustafića smatra da bi bilo pravično i cjelishodno da pretres počne iznova, ali da će odbrana dati saglasnost da se pročitaju iskazi svjedoka koji se nalaze u inostranstvu ili čije prisustvo nije lako osigurati, advokat Alija Oruč, kao branilac optuženog Nedžada Bapića je naveo da nemaju primjedbi na izmjenu člana vijeća, kao i da daju saglasnost da se ne izvode ponovo dokazi koji su izvedeni u dosadašnjem toku postupka, advokat Nedžad Sarajlija, kao branilac optuženog Samira Isakovića je naveo da mu je njegov branjenik dao nalog da izjavi da zahtijeva da se glavni pretres vodi ispočetka, izvođenjem svih dokaza, odnosno da njegov branjenik nije saglasan da se čitaju već izvedeni dokazi, advokat Senad Dupovac, kao branilac optuženog Huseina Isakovića, je u svom izjašnjenju naveo da odluku prepuštaju Sudu na ocjenu, odnosno da će prihvatiti odluku Suda.

81. U vezi sa navedenim prijedlogom odbrane, novi član vijeća sudija Braco Stupar izjavio je da je pregledao i preslušao audio-video zapise sa glavnih pretresa te pročitao transkripte iskaza navedenih svjedoka i na koji način se upoznao sa sadržinom njihovih iskaza i da nema potrebe da se svjedoci ponovo neposredno saslušavaju, kao i da ne bi imao bilo kakvih dodatnih pitanja za svjedoke.

82. Postupajuća tužiteljica je također izjavila da za navedene svjedoke ne bi imala bilo kakvih dodatnih pitanja, za slučaj da Sud odluči da ih ponovo pozove radi neposrednog saslušanja.

83. Nakon što je razmotrilo sve okolnosti konkretnog slučaja, vijeće je odlučilo da glavni pretres formalno počne iznova, ali da se navedeni svjedoci ne pozivaju ponovo pred Sud, već da će njihovi iskazi koje su dali na glavnom pretresu koristiti kao dokaz.

84. S tim u vezi, vijeće je odbranama ostavilo na odluku da li će se audio- video zapisi sa glavnih pretresa na kojima su saslušani navedeni svjedoci ponovo reprodukovati u sudnici ili će se audiozapisi sa glavnih pretresa uvrstiti u spis.

85. U tom smislu, odbrane optuženih su se izjasnile da su saglasni da se audio zapisi sa glavnih pretresa ulože u sudski spis.

86. Vijeće je donijelo odluku da se audio zapisi iskaza svjedoka prezentuju na grafoskopu i da se isti ulože u sudski spis, uz mogućnost da se isti na zahtjev dostave odbranama, a prvenstveno imajući u vidu prava optuženih na suđenje u razumnom roku kao i načela efikasnosti i ekonomičnosti postupka. Pritom, vijeće smatra da navedenom odlukom ni na koji način nije povrijeđeno pravo optuženih na pravično suđenje niti princip neposrednosti, niti su optuženi na bilo koji način dovedeni u nepovoljniji položaj.

87. Naime, vijeće je prilikom donošenja ovakve odluke imalo u vidu da je novoimenovani član sudećeg vijeća imao dovoljno vremena da se upozna sa iskazima navedenih svjedoka te da su istom odmah nakon što je određen za člana vijeća dostavljeni svi audio-video zapisi sa glavnih pretresa na kojima su ovi svjedoci saslušali kao i transkripti njihovih iskaza.

88. Iz navedenih audio video zapisa novoimenovani član vijeća se upoznao i sa ponašanjem svjedoka prilikom davanja iskaza te je u skladu s tim u mogućnosti da ocijeni njihovu vjerodostojnost i njihov kredibilitet kao i dokaznu snagu njihovih iskaza.

89. Također, vijeće je imalo u vidu da je novoimenovani član vijeća na glavnom pretresu izjavio da se u dovoljnoj mjeri upoznao sa predmetom i sadržinom iskaza saslušanih svjedoka, te da mu u tom smislu ne treba nikakvo dodatno vrijeme, kao i da za navedene svjedoke ne bi imao nikavih dodatnih pitanja.

90. Ovakva odluka suda u skladu je i sa stavom i praksom MKSJ u predmetu Vojislav Šešelj<sup>1</sup> u kojem se vijeće MKSJ takođe bavilo posljedicama imenovanja novog člana sudećeg vijeća sudije Nianga po nastavak postupka te zaključilo da će

*“video-snimci sudiji Niangu pomoći da vidi kakvo je bilo ponašanje svjedoka na suđenju i da oceni njihovu verodostojnost. Dakle, sudija Niang mora da utvrdi da li je s obzirom na te snimke u stanju da se na zadovoljavajući način upozna sa spisom.”*

91. Prilikom donošenja ovakve odluke, vijeće je imalo u vidu i da su stranke i branioci imali mogućnost da navedene svjedoke detaljno saslušaju na glavnom pretresu, a koju mogućnost su isti i iskoristili, te da je postupajuća tužiteljica izjavila da za navedene svjedoke ne bi imala nikakvih direktnih pitanja zbog čega ni branioci ne bi mogli unakrsno ispitati svjedoke, budući da se unakrsna pitanja moraju kretati u okvirima direktnog ispitivanja.

92. Vijeće cijeni da je smisao navedene zakonske odredbe i načela neposrednosti da se novi član vijeća upozna sa dokazima, budući da se odluka ne može temeljiti na dokazima u koje član vijeća nije imao na uvid, a ne da se dokazi izvode ponovo i da se na taj način omogući postavljanje pitanja svjedocima koje su branioci propustili postaviti prilikom neposrednog saslušanja svjedoka.

93. Vijeće je nadalje imalo u vidu i svoje obaveze, odnosno, da je tokom postupka dužno voditi računa sa jedne strane o pravima optuženih, pa s tim u vezi njihovo pravo na efikasno i ekonomično suđenje/suđenje u razumnom roku, kao i o pravima svjedoka i s tim u vezi, paziti na obavezu da se svjedoci ne izlažu nepotrebnim saslušanjima što bi se u konkretnom slučaju i desilo jer su mnogi svjedoci satima svjedočili u ovom predmetu, a radi se o izuzetno složenom i zahtjevnom predmetu.

94. S obzirom na sve gore navedeno, vijeće je zaključilo da bi ponovno pozivanje svjedoka pred Sud i njihovo neposredno saslušanje na glavnom pretresu samo odugovlačilo predmetni krivični postupak i prouzrokovalo dodatne troškove, a svjedoke izložilo dodatnom traumatiziranju i neprijatnostima, zbog čega je prijedloge odbrane za ponovo izvođenje dokaza odbilo kao neosnovan.

---

<sup>1</sup> IT-03-67/T od 13.12.2013. godine

### **Mjere zaštite za svjedoke**

95. Rješenjem sudije za prethodni postupak, broj S1 1 K016629 Krn 3 od 09.04.2015. godine određene su mjere zaštite svjedocima S1 i S2 koje se ogledaju u zaštiti identiteta i svih ličnih podataka svjedoka u vidu određivanja pseudonima te proglašavanja svih ličnih podataka navedenih svjedoka povjerljivim, obzirom da se radi o svjedocima pod prijetnjom i ugroženim svjedocima u smislu odredbe člana 3. i 12. Zakona o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka.

96. Na ročištima za nastavak glavnog pretresa održanim dana 27.06.2016. godine, 26.09.2016. godine, 03.10.2016. godine, 11.12.2017. godine i 15.01.2018. godine vijeće je imajući u vidu činjenicu da su svjedoci koji se namjeravaju saslušavati imali mjere zaštite prilikom svjedočenja u predmetu Suda BiH koji se vodio pod brojem: X-KR-07/336 - Suljo Karajić, svjedocima dodijelili mjere zaštite u vidu pseudonima F, S3, S4, S6, uz zabranu izdavanja slike i videa sa dijela ročišta na kojem su svjedočili. Na isti način postupajuće vijeće je odlučilo i na glavnom pretresu održanom dana 11.12.2017. godine, kada je utvrđeno da je rješenjem Suda broj S1 1 K 016489 14 Krn 3 28.08.2014. godine određena mjera zaštite svjedoku, a koje se ogledaju u zaštiti identiteta i svih ličnih podataka svjedoka u vidu određivanja mjere zaštite pseudonima S1, te proglašavanja svih ličnih podataka svjedoka povjerljivim. Imajući u vidu da je u ovom predmetu već bio dodjeljen drugom svjedoku pseudonim S1, Vijeće je ovom svjedoku dodijelilo pseudonim S5. Prilikom donošenja odluke Vijeće je cijeno period na koji su određene mjere zaštite identiteta i lika ovih svjedoka u drugim predmetima, u cilju zaštite i poštovanja ranije određenih mjera zaštite prema ovim svjedocima, čime je u okviru ovog predmeta osiguran isti obim zaštite koji su svjedoci uživali u drugim predmetima.

97. Vijeće je na glavnom pretresu održanom dana 17.10.2022. godine, po prijedlogu branioca trećeoptuženog Vahida Bajrektarevića donijelo rješenje kojim je odredilo mjere zaštite svjedoku S7, odnosno da se svi lični podaci svjedoka proglašavaju povjerljivim u trajanju od naredne 2 godine, uz zabranu objavljivanja u javnosti, a nakon što na okolnosti iz prijedloga odbrane saslušalo svjedoka koji je naveo da osjeća strah za svoju ličnu bezbjednost, pa je cijeneći navode i iz prijedloga branioca kao i usmeno izjašnjenje svjedoka, a imajući u vidu odredbu

člana 3. stav 1. Zakona o zaštiti svjedoka vijeće je našlo opravdanim svjedoku dodijeliti mjere zaštite.

98. Vijeće je i na glavnom pretresu održanom dana 10.07.2022. godine po prijedlogu branioca trećeoptuženog Vahida Bajrektarevića donijelo rješenje kojim je odredilo mjere zaštite svjedoku S8, odnosno da se svi lični podaci svjedoka proglašavaju povjerljivim u trajanju od narednih 15 godina, uz zabranu objavljivanja u javnosti. Nakon što je saslušalo svjedoka koji je naveo da osjeća strah zbog okruženja u kojem je nastanjen, pa je cijeneći prijedlog branioca i izjašnjenje svjedoka, a imajući u vidu odredbu člana 3. stav 1. Zakona o zaštiti svjedoka vijeće našlo opravdanim svjedoku dodijeliti mjere zaštite.

### **Odluka o isključenju javnosti**

99. U skladu sa članom 235. ZKP BiH, vijeće je u više navrata isključilo javnost sa glavnog pretresa.

100. Na glavnom pretresu održanom dana 26.09.2016. godine, vijeće je donijelo odluku o isključenju javnosti sa dijela glavnog pretresa, kako bi se svjedok F izjasnio o svom zdravstvenom stanju, imajući u vidu da je vijeće primjetilo da svjedok ima problem sa shvatanjem pitanja koja mu se postavljaju. Nakon saslušanja svjedoka na okolnost njegovog zdravstvenog stanja, vijeće je upoznalo javnost sa razlogom isključenja javnosti te saopštilo odluku da se saslušanje ovog svjedoka prekida, obzirom na njegovo zdravstveno stanje.

101. Vijeće je na glavnom pretresu održanom dana 26.09.2016. godine isključilo javnost sa dijela glavnog pretresa kada je raspravljano o mjerama zaštite za svjedoka S3, a nakon čega je javnost obaviještena sa razlogom isključenja javnosti, kao i o odluci da se svjedoku određuju mjere zaštite – kako je navedeno pod - odluka o mjerama zaštite za svjedoke.

102. Na glavnom pretresu održanom dana 11.12.2017. godine, vijeće je isključilo javnost sa dijela glavnog pretresa, radi uzimanja ličnih podataka svjedoka S5, imajući u vidu da je isti saslušan putem video konferencije, u cilju zaštite ličnih podataka svjedoka sa mjerama zaštite i sprječavanja otkrivanja identiteta.

103. Vijeće je na glavnom pretresu održanom dana 12.3.2018. godine, tokom saslušanja svjedoka S1 isključilo javnost sa dijela saslušanja ovog svjedoka, budući da je svjedok svjedočio na okolnosti seksualnog zlostavljanja koje je pretrpio, zbog čega je vijeće ocijenilo da je isključenje javnosti u interesu zaštite intimnog života oštećenog.

104. Na nastavku glavnog pretresa održanom dana 17.10.2022. godine vijeće je donijelo odluku o isključenju javnosti, kako bi svjedok S7 obrazložio razloge zbog kojih traži mjere zaštite, a nakon što je vijeće saslušalo razloge svjedoka zbog kojih traži određivanje mjera zaštite, pa iste našlo osnovanim, javnost je obaviještena sa razlogom isključenja javnosti, kao i o odluci vijeća da se svjedoku određuju mjere zaštite kako je navedeno u odluci o mjerama zaštite za svjedoke.

105. Isto tako vijeće je na nastavku glavnog pretresa održanog dana 20.02.2023. godine donijelo odluku o isključenju javnosti kako bi svjedok I.V. obrazložio razloge zbog kojih traži mjere zaštite, kao i radi uzimanja ličnih podataka svjedoka, a nakon što je vijeće saslušalo razloge svjedoka i uzelo njegove lične podatke, javnost je obaviještena o razlozima isključenja javnosti kao i o odluci vijeća o donošenju mjere zabrane objavljivanja imena i prezimena i lika svjedoka u sredstvima javnog informisanja.

#### **Odstupanje od neposrednog izvođenja dokaza**

106. U smislu odredbe člana 273. stav 2. vijeće je prihvatilo prijedlog da se kao dokaz Tužilaštva BiH pročita i uvedu u spis izjava svjedoka Hamdije Mustafića. Uvidom u izvod iz matične knjige umrlih za lice Hamdija Mustafić, vijeće je utvrdilo da se radi o svjedoku koji je preminuo. Budući da zbog smrti svjedoka njegovo neposredno saslušanje pred Sudom nije moguće ispunjeni su zakonski uslovi za čitanje i korištenje zapisnika iz istrage kao dokaza na glavnom pretresu, u kontekstu odredbe člana 273. stav 2. ZKP BiH. Tako je iskaz svjedoka Hamdije Mustafića pročitan na nastavku glavnog pretresa održanom dana 29.10.2018. godine, a koji je zajedno sa izvodom iz matične knjige umrlih uvršten u spis kao dokaz.

### **Odluka o izmjeni redoslijeda izvođenja dokaza**

107. Odredbom člana 240. ZKP BiH propisano je da „*glavni pretres teče redom koji je određen u ovom zakonu, ali sudija, odnosno predsjednik vijeća može odrediti da se odstupi od redovnog toka raspravljanja zbog posebnih okolnosti...*“

108. U smislu odredbe iz člana 240. u vezi sa članom 261. stav 2. ZKP BiH vijeće je na ročištu održanom 07.02.2022. godine izmijenilo redoslijed izvođenja dokaza, odnosno odlučilo da odbrana drugooptuženog započne s izvođenjem svojih dokaza prije završetka izvođenja dokaza prvooptuženog, a imajući u vidu vrijeme potrebno za izradu nalaza i mišljenja od strane vještaka vojne struke predloženog od strane odbrane prvooptuženog.

109. Pored toga, Vijeće je i na ročištu održanom 06.02.2023.godine donijelo odluku o izmjeni redoslijeda izvođenja dokaza, na način da će se započeti sa izvođenjem dokaza odbrane petooptuženog prije završetka izvođenja dokaza odbrane trećooptuženog, imajući u vidu da svjedok koji je pozvan na prijedlog odbrane trećooptuženog zbog svog zdravstvenog stanja nije bio u mogućnosti prisupiti na navedeno ročište. Odluku o izmjeni redoslijeda izvođenja dokaza vijeće je donijelo iz razloga održavanja kontinuiteta glavnog pretresa, budući da je isti, u više navrata i iz različitih razloga, odlagan na period duži od 30 dana, a sve u skladu sa načelima ekonomičnosti i efikasnosti sudskog postupka koje je sud dužan osigurati.

### **Odbijanje dokaznih prijedloga odbrane drugooptuženog**

110. Na nastavku glavnog pretresa održanog dana 04.09.2023. godine vijeće je odbilo prijedlog odbrane optuženog Esada Kudelića za dopunskim vještačenjem po vještaku vojne struke Martinu Frančeševiću, postavljen u okviru dopune dokaznog postupka. Naime, na navedenom glavnom pretresu objavljeno je da je završen dokazni postupak odbrane, a nakon ulaganja objektivnih dokaza odbrana. Obzirom da Tužilaštvo nije imalo prijedloga za izvođenje dokaza replike, prešlo se na prijedloge za dopunu dokaznog postupka. U tom smislu, branilac optuženog Esada Kudelića izjasnio se da osporava nalaz i mišljenje vještaka vojne struke, Martina Frančeševića, u dijelu koji se odnosu na ovlaštenja komandira vojne policije, te je predložio dopunsko vještačenje. Vijeće je odbilo prijedlog branioca za dopunskim

vještačenjem imajući u vidu da se ne radi o dokazu koji odbrana pored dužne pažnje i opreza nije objektivno mogla predložiti u toku redovnog dokaznog postupka.

111. Na glavnom pretresu održanom 18.09.2023. godine vijeće je donijelo i objavilo odluku o odbijanju prijedloga materijalnih dokaza odbrane optuženog Esada Kudelića za ulaganjem u spis dokaza i to Službena zabilješka VJ br. 5045 Bužim s.p. broj: 07/122-4 od 22.05.1994. godine i Izjava na ime Esad Kudelić 505. Viteške mtbr. pov. br. 07-199- od 22.05.1994. godine. Naime, na navedene dokaze odbrane drugooptuženog odbrana prvooptuženog Zijada Nanića uložila je prigovore zakonitosti, odnosno autentičnosti i relevantnosti. U odnosu na prigovor zakonitosti odbrana prvooptuženog istakla je da nije utvrđen način pribavljanja navedenih dokumenata, da isti ne sadrže potpis i pečat iz kojih bi proizlazilo da li se radi o tzv. Haškom dokumentu ili o dokumentu pribavljenom od Arhivskog depoa ARBiH Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine, a sve imajući u vidu da su dokumenti u običnoj kopiji. Opreza radi odbrana je istakla i prigovor relevantnosti navodeći da se radi o dokumentima van optužnog perioda. Izjašnjavajući se na navedene prigovore odbrane, branilac optuženog Esada Kudelića naveo je da ne spori da su dokumenti van optuženog perioda, ali da je iste optuženi dobio u toku rata te da se radi o njegovoj izjavi datoj pomoćniku komandanta za bezbjednost, te da istima dokazuje način postupanja Službe vojne bezbjednosti kada se desi incident.

112. Odlučujući o prigovorima odbrane prvooptuženog vijeće je donijelo odluku kojom se odbijaju predmetni prijedlozi odbrane, imajući u vidu da se radi o dokumentima u običnoj kopiji. Vijeće je ovom mjestu ukazuje na odredbe člana 274. ZKP BiH kojima se uređuje procesni značaj i pravna vrijednost dokaznog materijala. U stavu 2. navedenog člana zakon propisuje da su „*za provjeru vjerodostojnosti pismena, zapisa ili fotografija potrebni originalno pismeno, zapis ili fotografija*“, dok se u stavu 3. izričito, i to kao izuzetak, ostavlja mogućnost da se „*koristi kao dokaz i ovjerena kopija originala, kao i kopija koja je potvrđena kao neizmijenjena u odnosu na original*“. Dakle, nema nikakve sumnje da se kao dokaz relevantnih činjenica na glavnom pretresu ne mogu koristiti neovjerene kopije dokumenata, odnosno kopije čija autentičnost nije potvrđena, niti je utvrđen način pribavljanja.

## **Odluka o održavanju ročišta za glavni pretres bez prisustva optuženog Vahida Bajrektarevića**

113. Na glavnom pretresu održanom 18.09.2023. godine vijeće je donijelo odluku da će se pretres voditi bez prisustva optuženog Vahida Bajrektarevića uz prisustvo njegovog branioca, advokata Lejle Čović, te obavezu Sudu da optuženom dostavi audio-video zapisa sa održanog ročišta za glavni pretres.

114. Naime, dana 12.09.2023. godine Sud je zaprimio molbu branioca optuženog Vahida Bajrektarevića, advokata Lejle Čović, za odgodu nastavka glavnog pretresa zakazanog za dan 18.09.2023. godine iz razloga zdravstvenog stanja optuženog kojem je određeno bolovanje i nesposobnost za rad u SR Njemačkoj gdje se nalazi na privremenom radu, a o čemu je braniteljica u prilogu podneska dostavila medicinsku dokumentaciju sa prijevodom.

115. Odlučujući o navedenoj molbi, a nakon izjašnjenja braniteljice da je optuženi saglasan da se glavni pretres održi bez njegovog prisustva, vijeće je, imajući u vidu da se ne radi o situaciji kada optuženi izbjegava glavni pretres, donijelo odluku da će nastaviti sa glavnim pretresom u prisustvu braniteljice uz dostavljanje audio - video zapisa sa glavnog pretresa kako bi se upoznao sa tokom i sadržajem ročišta koje je održano bez njegovog prisustva, što je optuženi i potvrdio na narednom ročištu koje je održano dana 02.10.2023.godine, na kojem se izjasnio da ne bi imao dodatnih pitanja za dr Željka Karana koji je na glavnom pretresu dana 18.09.2023. godine svjedočio u svojstvu vještaka.

116. Prilikom donošenja ovakve odluke vijeće je imalo u vidu da je *ratio legis* odredbe člana 247. ZKP BiH obezbijediti dosljednu provedbu načela neposrednosti, kontradiktornosti i prava na odbranu, a kako se optuženi saglasio sa održavanjem ročišta u njegovom odsustvu, te uzimajući u obzir obavezu vijeća da vodi računa o ekonomičnosti i efikasnosti postupka, kao i interesima pravičnosti, a posebno imajući u vidu i pravo ostalih optuženih na pravično suđenje (član 6. stav 1. Evropske konvencije o ljudskim pravima, EKLJP) odnosno pravo na suđenje u razumnom roku, a koji optuženi se uredno odazivaju pozivima Suda i pristupaju svakom zakazanom ročištu, to je vijeće našlo da, u konkretnom slučaju, održavanje ročišta bez prisustva optuženog neće ugroziti njegova prava na odbranu.

### Intervencije u odnosu na činjenični opis iz optužnice

117. Vijeće je u odnosu na optužni akt načinilo izmjene u činjeničnom opisu osuđujućeg dijela presude, ne dirajući u subjektivni i objektivni identitet između optužnice i presude. Naime, vijeće je činjenično stanje opisano u optužnici prilagodilo dokazima izvedenim na glavnom pretresu i činjeničnom stanju kakvo iz analize dokaza proizilazi.

118. Vijeće je u preambuli izvršilo intervencije na način da je iz preambule izostavilo činjenični navod *...i nakon Naređenja komadanta 5. korpusa Armije RBiH, broj: Pov.broj:07-1/295-1 od 13.04.1995. godine, da se formira Odjeljenje sabirnog centra za zarobljene pripadnike NO APZB...* nalazeći isto irelevantnim u odnosu na događaje koji se stavljaju na teret optuženima potvrđenom optužnicom, odnosno imajući u vidu da se događaji koji su stavljeni na teret optuženima ne odnose na sabirni centar formiran navedenom naredbom.

119. Također, imajući u vidu zaključak vijeća da su svi oštećeni u ovom predmetu imali status civila, a što će vijeće detaljno obrazložiti u daljem tekstu presude prilikom obrazlaganja statusa oštećenih, vijeće je iz preambule izreke presude izostavilo riječi „ *... zajedničkog ... i Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12. avgusta 1949. godine.*“

120. Kada su u pitanju intervencije u pojedinačnim tačkama vijeće će prilikom obrazlaganja dokaza izvedenih na pojedinačne inkriminacije dati razloge i po pitanju intervencija u činjeničnom opisu tačaka.

121. Pri svemu tome pretresno vijeće posebno je vodilo računa o principu akuzatornosti i neophodnosti da presudom ne dira u identitet optužbe. Presudom se nije izašlo van granica opisa događaja kako ga je dala optužba, a sve u okviru dokaza izvedenih na glavnom pretresu. Izvršene korekcije nisu uticale na identitet optužnice i presude kako u obimu tako i u sadržaju. Vijeće se kretalo u okviru djela opisanog u optužnici, rukovodeći se samo pravno relevantnim činjenicama, čime je u cijelosti sačuvan subjektivni i objektivni identitet između optužnice i presude. Činjeničnim intervencijama nije doveden u pitanje sam inkriminisani događaj, niti se

radi o odlučnoj činjenici kojom bi bilo dovedeno u pitanje bitno obilježje krivičnog djela od kojeg su se optuženi branili.

122. Prilikom svih intervencija, Sud se rukovodio stavom da su intervencije Suda u činjeničnom opisu djela dozvoljene ako su usmjerene na preciznije određenje djela, pri tome vodeći računa da se optužba ne prekorači, odnosno da se optuženi ne dovedu u težu procesnu situaciju koja obuhvata težu kvalifikaciju po njih. Imajući u vidu sve naprijed navedeno, Sud zaključuje da je činjenični opis djela usklađen sa utvrđenim činjeničnim stanjem, pravna kvalifikacija djela nije teža, a izmijenjeni dijelovi optužnice nisu doveli optužene u teži procesno-materijalni položaj.<sup>2</sup>

123. U pojedinim tačkama vijeće je određene krivičnopravne radnje izostavljalo iz činjeničnog opisa u slučajevima gdje nije našlo potvrđenim u provedenim dokazima da se događaj desio upravo na način opisan u optužnici, a rukovodeći se stavom Apelacionog vijeća Suda BiH<sup>3</sup> prema kojem u ovakvim slučajevima prvostepeni Sud nije u obavezi donositi oslobađajuću presudu, već je dovoljno u obrazloženju dati razloge zašto su pojedine radnje i posljedice izostavljene iz izreke presude. U drugim slučajevima, vijeće je donosilo oslobađajuću presudu kada se pojedinom tačkom optužnice jednom ili više optuženih na teret stavljalo više radnji izvršenja koje nisu vezane istom činjeničnom osnovom, gdje je vijeće smatralo da je za pojedine radnje pojedine optužene potrebno osloboditi a kako bi se u cijelosti riješio predmet optuženja. Jedino u slučajevima u kojima se optužnicom optuženima stavljalo na teret više tačaka optužnice izvršenjem i drugih djela koja nisu vezana istom činjeničnom osnovom, u tim slučajevima je Vijeće donosilo presudu kojom se optuženi oslobađaju svih (optuženi Nedžad Bapić) ili pojedinih konkretnih tačaka optuženja (ostali optuženi).

124. Vijeće na ovom mjestu naglašava, a kako bi se izbjegla bespotrebna ponavljanja, da je iz svih tačaka osuđujućeg dijela izreke presude (za koje je bio optužen) izostavilo iz činjeničnih opisa optuženog Nedžada Bapića, imajući u vidu da je u odnosu na njega donesena presuda kojom se oslobađa od optužbe po svim

---

<sup>2</sup> Sličan stav zauzelo je Apelaciono vijeće Suda u predmetu Ekrem Ibračević broj S1 1 K 016488 17 Krž od 12.07.2017.godine

tačkama, a što će detaljno biti elaborirano u oslobađajućem dijelu presude. Vijeće je ovakvu odluku donijelo iz razloga što nije moglo van razumne sumnje utvrditi da je upravo optuženi Nedžad Bapić bio vojni policajac u sjedištu komande 505. brigade u Bužimu, koji je počinio krivičnopravne radnje koje mu se optužnicom stavljaju na teret. Ovdje Vijeće napominje da činjenica sporne identifikacije optuženog Bapića, ne umanjuje vjerodostojnost i istinitost iskaza oštećenih o pretrpljenom fizičkom i psihičkom zlostavljanju tokom zatočeništva, a koje je počinjeno od strane ostalih optuženih.

## STANDARDI DOKAZIVANJA

125. Osnovna obaveza vijeća u pogledu svih dokaza propisana je članom 281. stav 2. ZKP-a BiH u kojem se navodi: "*Sud je dužan savjesno ocijeniti svaki dokaz pojedinačno i u vezi s ostalim dokazima i na osnovu takve ocjene izvesti zaključak je li neka činjenica dokazana.*"

126. Sudska praksa je za osuđujuću presudu definisala standard "*dokaza van razumne sumnje.*" Prema opšteprihvaćenom stanovištu, dokazi van razumne sumnje su dokazi na osnovu kojih se pouzdano može zaključiti da postoji veći stepen vjerovatnoće da je optuženi počinio krivično djelo.

127. Sud je razmatrao i cijenio sve izvedene dokaze, ali će se u presudi osvrtni samo na one dokaze koji su relevantni za donošenje odluke, te obrazlagati i iznositi zaključke samo o činjenicama koje su od suštinske važnosti za odluku.

128. Sud podsjeća da član 15. ZKP BiH predviđa princip slobodne ocjene dokaza, koga ograničava jedino princip zakonitosti dokaza, što znači da je ocjena dokaza oslobođena formalnih pravnih pravila koja bi *a priori* određivala vrijednost pojedinih dokaza. Uspostavljajući ovaj princip, zakonodavac je dao neophodnu slobodu sudskoj vlasti i pokazao povjerenje u prosudbenu moć sudija.

---

<sup>3</sup> Tužilaštvo BiH protiv Radoslava Kneževića, *Drugostepena presuda od 01. VII 2013. god.*, Sud BiH, S1 1 K 013165 13 Krž, str. 11. i 12.

129. Član 10. ZKP BiH (zakonitost dokaza) predviđa da „Sud ne može zasnovati svoju odluku na dokazima pribavljenim povredama ljudskih prava i sloboda propisanih ustavom i međunarodnim ugovorima koje je Bosna i Hercegovina ratifikovala, niti na dokazima koji su pribavljeni bitnim povredama ovog zakona.“

130. Osim što iskaz svjedoka treba biti dat iskreno, neophodno je i da je iskaz pouzdan. Imajući to na umu, vijeće je tokom cijelog postupka bilo svjesno da je u iskazima o činjenicama koje su se dogodile puno godina ranije, prisutna nesigurnost usljed nestalnosti ljudske percepcije u odnosu na traumatične događaje i sjećanja na te događaje. Prilikom ocjene iskaza svjedoka koji su svjedočili u predmetnom postupku, vijeće je posebno cijenilo njihovo držanje, ponašanje i karakter, razmotrivši u odnosu na njih i druge dokaze i okolnosti u vezi sa ovim predmetom.

131. Nedosljednosti u iskazu svjedoka ne znače same po sebi da sudsko vijeće koje postupa razložno to svjedočenje mora odbaciti kao nepouzdanost.<sup>4</sup> Slično tome, faktori kao što su vremenski razmak između događaja i svjedočenja, mogući uticaj trećih lica, nepodudarnosti, ili stresne okolnosti u vrijeme događaja ne isključuju automatski mogućnost da se vijeće osloni na takav iskaz. Međutim, trebalo bi da prilikom ocjenjivanja i odmjeravanja težine dokaza pretresno vijeće vodi računa i takve faktore uzme u obzir.<sup>5</sup>

132. Vezano za posredne dokaze (dokaze iz druge ruke), vijeće ističe da su u praksi ovog suda takvi dokazi prihvatljivi. Naravno, dokazna vrijednost takvih dokaza zavisi od konteksta i karaktera predmetnog iskaza, kao i od toga da li je taj iskaz potkrijepljen i drugim dokazima. Osim toga, vijeće podsjeća da je Sud slobodan u ocjeni dokaza (u skladu sa članom 15. ZKP BiH).

133. Vijeće je imalo u vidu i praksu Evropskog Suda za ljudska prava<sup>6</sup> prema kojoj se Sud, iako je obavezan dati razloge za svoju odluku, ne mora detaljno baviti svakim argumentom koji je iznijela neka od strana u postupku.

---

<sup>4</sup> Drugostepena presuda u predmetu *Čelebić*, par.485 i 496 – 498;

<sup>5</sup> Predmet *Kupreškić i dr.*, br. IT-95-15-A, Presuda žalbenog vijeća od 23.10.2001. godine, strana 12, par 31;

<sup>6</sup> Predmet Evropskog suda za ljudska prava *García Ruiz v. Spain*, No. 30544/96, 21.01.1999. godine;

134. Ne postoji zakonska obaveza da se u presudi izlože svi pojedini dokazi. Zakonska obaveza je razmatranje svih iznesenih dokaza prilikom donošenja odluke. Bilo bi nesvrshodno nametati bilo kojem sudećem vijeću obavezu da svaki pojedinačni dokaz, dakle, svako svjedočenje i svaki materijalni dokaz koji su izneseni tokom glavnog pretresa, pojedinačno obrazlaže u presudi.

135. Žalbeno vijeće u predmetu *Kvočka* podsjeća na to da je stvar diskrecione ocjene pretresnog vijeća koje će pravne argumente razmotriti. Što se tiče zaključaka o činjenicama, pretresno vijeće je dužno da izvede samo one zaključke o činjenicama koji su od suštinske važnosti za utvrđivanje krivice po određenoj tački optužnice. Nije nužno osvrutati se na svaki iskaz svjedoka ili svaki dokaz u sudskom spisu.<sup>7</sup>

136. Isti stav je iznesen od strane Žalbenog vijeća MKSJ i u predmetu *Mucić i dr.:* „*Pretresno vijeće nije dužno da u svojoj presudi iznosi i opravdava svoje nalaze u vezi sa svime što je izneseno tokom suđenja*“<sup>8</sup>

137. Žalbeno vijeće podsjeća da pretresno vijeće ima puno diskreciono pravo da odmjeri koju će težinu i vjerodostojnost pripisati iskazu nekog svjedoka.<sup>9</sup> Pritom pretresno vijeće mora uzimati u obzir relevantne faktore u zavisnosti od konkretnog slučaja, uključujući i ponašanje svjedoka u sudnici, njegovu ulogu u datim događajima, uvjerljivost i jasnoću njegovog iskaza, pitanja da li ima protivrječnosti ili nedosljednosti u njegovim uzastopnim izjavama ili između njegovog svjedočenja i drugih dokaza, ranije primjere lažnog svjedočenja, motivaciju za davanje lažnog iskaza, te odgovore tog svjedoka tokom unakrsnog ispitivanja.<sup>10</sup>

138. U ovome predmetu, vijeće je cijenio dokaze u skladu sa odredbama ZKP BiH, prevashodno primjenjujući pretpostavku nevinosti iz člana 3. ZKP BiH, koja otjelovljuje opšti princip prava prema kojem je na Tužilaštvu teret utvrđivanja krivice optuženog, koje to mora uraditi van razumne sumnje.

---

<sup>7</sup> Presuda Žalbenog vijeća u predmetu *Kvočka i dr.*, par. 23-25;

<sup>8</sup> Mucić i dr., Presuda Žalbenog vijeća, 20. februara 2001. godine, par. 498;

<sup>9</sup> Drugostepena presuda u predmetu *Nahimana i drugi*, par.194, Međunarodni krivični sud za Ruandu;

<sup>10</sup> Drugostepena presuda u predmetu *Nahimana i dr.*, par 194;

139. Procesna pretpostavka nevinosti je tzv. privremena pretpostavka (praesumptio iuris tantum) koja vrijedi dok se suprotno ne dokaže. Zbog usvajanja ove pretpostavke, optuženi je oslobođen tereta dokazivanja svoje nevinosti. Teret dokazivanja suprotnog od onog što predviđa pretpostavka nevinosti je na tužiocu. Pretpostavka nevinosti ne odnosi se samo na krivnju optuženog, već i na sve druge bitne elemente koji stoje u međusobnoj vezi u pojmu krivičnog djela (radnja izvršenja, protupravnost ili kažnjivost).

140. Smatra se, a što potvrđuju i judikati ESLJP, da presumpcija nevinosti ima, između ostalog, sljedeće posljedice:

*(i) optuženi nije dužan dokazivati svoju nevinost i teret dokazivanja leži na suprotnoj strani, dakle tužiocu i*

*(ii) sud mora donijeti oslobađajuću presudu ne samo kad je uvjeren u nevinost optuženog, nego i u situaciji kad o tome postoji razumna sumnja.*

141. Jedna od neposrednih posljedica presumpcije nevinosti je izričita zakonska odredba sadržana u članu 3. stav (2) ZKP BiH prema kojoj „*sumnju u pogledu postojanja činjenica koje čine obilježja krivičnog djela ili o kojima ovisi primjena neke odredbe krivičnog zakonodavstva, sud rješava presudom na način koji je povoljniji za optuženog.*“

142. Riječ je o načelu *in dubio pro reo*, ili načelu koje je izraz pogodovanja optuženog. Neku činjenicu sud može na temelju ocjene dokaza smatrati utvrđenom kada se uvjerio u njezino postojanje koje mora proizilaziti iz dokaza izvedenih na glavnom pretresu i kad u tom pogledu postupajuće vijeće nema više nikakvih dvojbi. Pri tome, sve činjenice koje su *in peius* (na štetu) optuženog, moraju se utvrditi sa apsolutnom sigurnošću, odnosno, moraju se dokazati. Ukoliko se to ne postigne, uzima se kao da one i ne postoje. Sve činjenice koje su *in favorem* (u korist) optužene osobe uzimaju se kao da postoje i onda i kad su utvrđene samo sa vjerovatnošću (znači, ne sa sigurnošću). Ako se i nakon savjesne ocjene dokaza „*pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima*“ sumnje ne daju otkloniti, prema normi iz navedenog člana, u sumnji sud rješava na način povoljniji za optuženog.

143. Rezultat primjene pravila in dubio pro reo uvijek mora biti izricanje presude „*u korist optuženog*“, što u slučaju sumnje oko pravno relevantnih činjenica, predviđenih materijalnim krivičnim pravom, uključuje, ne samo blažu kaznu kada je krivica utvrđena, nego i oslobađajuću presudu u slučajevima u kojima glavni pretres nije mogao razjasniti sumnju oko pitanja je li optuženi počinio krivično djelo iz optužbe.

144. U ovom smislu je i odredba člana 284. tačka c) ZKP BiH „*ako nije dokazano da je optuženi učinio krivično djelo za koje se optužuje*“ što znači, ne samo u slučajevima u kojima uopšte nisu izvedeni dokazi za optužbu, nego i u takvim u kojima bi ih bilo, ali bi oni bili nedovoljni da sud iz njih, na osnovu ocjene na glavnom pretresu, izvuče zaključke o nedvojbenom postojanju činjenica iznesenih u optužbi.

145. Činjenica da odbrana nije osporavala određene činjenične navode sadržane u optužnici ne znači da ih je vijeće prihvatilo kao dokazane. Teret dokazivanja ostao je na tužiocu za svaku optužbu tokom cijelog suđenja. Shodno tome, u utvrđivanju da li je tužilac dokazao predmet izvan svake razumne sumnje, vijeće je pažljivo razmotrilo da li postoji bilo kakva druga razložna interpretacija uvrštenih dokaza osim one koju je prihvatilo, kada je odlučilo da su ispunjena obilježja krivičnog djela za koje su optuženi oglašeni krivim.

146. Član 14. ZKP BiH nalaže da je Sud dužan razmatrati i ocjenjivati dokaze koji idu u korist optuženog sa jednakom pažnjom kao i dokaze koji mu idu na teret.

147. Vijeće je u skladu sa iznesenim stavovima i zakonskom regulativom, presudu zasnovao na činjenicama i dokazima koji su izneseni na glavnom pretresu, savjesno ocjenjujući svaki dokaz pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima i na osnovu takve ocjene dokaza izvelo je zaključak da su optuženi Zijad Nanić, Esad Kudelić, Vahid Bajrektarević, Senad Salkić, Hasan Mustafić, Samir Isaković i Husein Isaković počinili djela opisana u tačkama osuđujućeg djela izreke presude, osuđujući ih na kazne zatvora, a iste, kao i optuženog Nedžada Bapića oslobodilo optužbe za djela opisana u tačkama oslobađajućeg djela izreke presude.

## OSUĐUJUĆI DIO IZREKE PRESUDE

### ZAKON KOJI SE PRIMJENJUJE

148. Vijeće je razmotrilo primjenu materijalnog prava, prilikom čega je prvenstveno imalo u vidu da je djelo koje je optuženim stavljeno na teret počinjeno u periodu od novembra 1994. godine do avgusta 1995. godine kada je na snazi Krivični zakon Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ) koji je preuzet na osnovu Zakona o primjeni Krivičnog zakona Republike Bosne i Hercegovine i Krivičnog zakona SFRJ.

149. Polazeći od odredbe člana 280. stav 2. ZKP BiH, prema kojoj sud nije vezan za prijedloge tužioca u pogledu pravne ocjene djela i primjenjenog materijalnog zakona, te kako je KZ BiH stupio na snagu nakon izvršenja krivičnih djela za koja se optuženi terete, a polazeći od jednog od temeljnih principa krivičnog prava, principa vremenskog važenja krivičnog zakona, po kojem se na učinitelja krivičnog djela primjenjuje zakon koji je bio na snazi u vrijeme učinjenja krivičnog djela, a ako se poslije učinjenja krivičnog djela zakon jednom ili više puta izmijeni, primjenit će se zakon koji je blaži za učinioca. Ovo vijeće je bilo u obavezi ispitati koji zakon je u konkretnom slučaju blaži za optuženog i kao takav se ima primjeniti u konkretnom slučaju.

150. Kod ocjene koji zakon je blaži za optužene u konkretnom predmetu, a imajući u vidu da oba zakona ( i preuzeti KZ SFRJ, kao zakon koji je bio na snazi u vrijeme izvršenja krivičnog djela i KZ BiH, kao kasniji zakon) propisuju ista bitna obilježja krivičnih djela za koje se optuženi tereti, dok se razlikuju samo po propisanom kaznenom okviru, vijeće je upravo sa tog aspekta analiziralo koji se zakon ima smatrati blažim za optuženog. KZ BiH, kao kazneni okvir za krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva, za koje su optuženi ovom presudom oglašeni krivim, propisuje najmanje 10 (deset) godina zatvora ili kaznu dugotrajnog zatvora, dok preuzeti KZ SFRJ, za isto djelo propisuje najmanje 5 godina zatvora ili smrtnu kaznu.

151. Polazeći od navedenih kaznenih okvira, a slijedom ustanovljene kako domaće tako i međunarodne pravne prakse kroz odluke ESLJP i Ustavnog suda Bosne i

Hercegovine, ovo vijeće je zaključilo da je u konkretnom slučaju preuzeti KZ SFRJ blaži za optužene, te da se krivično djelo za koje se optuženi oglašava krivim ima pravno kvalifikovati po tom zakonu.

152. Kod donošenja prednjeg zaključka ovo vijeće je imalo u vidu da je Evropski sud za ljudska prava u predmetu Maktouf/ Damjanović zauzeo stav da se primjena blažeg zakona mora ocjenjivati u svakom konkretnom slučaju, te je u odnosu na aplikante Maktoufa i Damjanovića, zaključio da je povrijeđen član 7. EKLJP, „...s obzirom da postoji realna mogućnost da je retroaktivna primjena Zakona iz 2003. godine bila na štetu aplikanata...“. Kod takvog zaključka, ESLJP je pošao od minimuma zapriječene kazne za predmetno krivično djelo, našavši da su kazne koje su izrečene aplikantima takve da strijeme ka zakonskom minimumu, odnosno Maktoufu je čak ublažena ispod minimuma, pa iako je po ranijem zakonu-preuzetom KZ SFRJ, kao posebni maksimum za djela za koja su aplikanti oglašeni krivim bila zapriječena smrtna kazna, tu je kaznu očigledno bilo moguće izreći samo za najteže oblike ratnih zločina, kakvi zločini zasigurno nisu oni za čije počinjenje su aplikanti Maktouf i Damjanović oglašeni krivima, to je kod procjene koji je zakon u konkretnom slučaju za njih blaži, trebalo ustanoviti koji je blaži zakon u pogledu minimalne kazne.

153. Takav stav, po ocjeni ovog vijeća, u potpunosti se može primjeniti i na konkretan predmet, a imajući u vidu da se, optuženi ne terete za zločine koji spadaju u kategoriju najtežih zločina za čije izvršenje bi uopšte bilo i moguće izreći smrtnu kaznu i da se sudi u vrijeme kada je tu kaznu bilo i moguće izreći.

154. Stoga je u odnosu na optužene pitanje primjene blažeg zakona nužno razmatrati polazeći od minimuma zapriječene kazne, a što je, po ocjeni ovog vijeća, nesumnjivo preuzeti KZ SFRJ, koji kao minimalnu kaznu za predmetna krivična djela propisuje kaznu zatvora od 5 godina, a koju je primjenom odredaba tog zakona o ublažavanju kazne moguće ublažiti na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine.

155. Iz svega naprijed navedenog, Sud zaključuje da je u konkretnom slučaju potrebno i opravdano primjeniti Krivični zakon SFRJ.

156. Nakon što je ispitalo i utvrdilo koji se materijalni zakon ima primjeniti vijeće je izvršilo analizu provedenih dokaza i u kontekstu pravne ocjene djela i pravne kvalifikacije date u optužnici.

157. Izmjenjenom optužnicom od dana 09.08.2023. godine Tužilaštvo je radnje za koje tereti optužene pravno kvalifikovala kao Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. KZ BiH i kao Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. KZ BiH.

158. Imajući u vidu da je vijeće već iznijelo razloge kojim se rukovalo prilikom primjene materijalnog zakona, odnosno KZ SFRJ, koji je propisivao i jedno i drugo krivično djelo, vijeće će iznijeti svoje zaključke po pitanju bitnih opštih elemenata oba krivična djela, te razloge kojim se rukovalo kada je radnje za koje je utvrđeno da su optuženi počinili kvalifikovalo kao Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ.

159. U članu 144. KZ SFRJ, navodi se: "*Ko kršeći pravila međunarodnog prava, prema ratnim zarobljenicima naredi da se prema ratnim zarobljenicima vrše mučenja, nečovječna postupanja, biološki, medicinski ili drugi naučni eksperimenti, uzimanje tkiva ili organa radi transplatacije, nanošenje velikih patnji ili povreda tjelesnog integriteta ili zdravlja, prisiljavanje na vršenje službe u oružanim snagama neprijatelja, ili lišavanje prava na pravilno i nepristrasno suđenje, ili ko izvrši neko od navedenih djela kaznit će se kaznom zatvora od najmanje pet godina ili smrtnom kaznom.*"

160. Dakle, da bi se, uopšte, moglo govoriti o krivičnom djelu koje propisuje odredba člana 144. KZ SFRJ, prije svega, potrebno je dokazati da radnje izvršenja krivičnog djela predstavljaju kršenje pravila međunarodnog prava. Tačnije, potrebno je utvrditi da su radnje optuženih preduzete protivno temeljnim principima čije poštivanje nalažu odredbe međunarodnog prava.

161. Član 3., koji je zajednički za sve Ženevske konvencije od 12.08.1949. godine i koji se naziva "zajednički član 3.", određuje da:

*„U slučaju oružanog sukoba koji nema karakter međunarodnog sukoba i koji izbije na teritoriji jedne od Visokih strana ugovornica, svaka od Strana u sukobu bit će dužna da primjenjuje bar sljedeće odredbe:*

*1) Prema licima koja ne učestvuju neposredno u neprijateljstvima, podrazumijevajući tu i pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje i lica onesposobljena za borbu usljed bolesti, rane, lišenja slobode, ili iz bilo kojeg drugog uzroka, postupaće se, u svakoj prilici, čovječno, bez ikakve nepovoljne*

*diskriminacije zasnovane na rasi, boji kože, vjeri ili ubjeđenju, polu, rođenju ili imovnom stanju, ili bilo kome drugom sličnom mjerilu.*

*U tom cilju, zabranjeni su i u buduće se zabranjuju, u svako doba i na svakom mjestu, prema gore navedenim licima, između ostalih i slijedeći postupci:*

*(a) **povrede koje se nanose životu i tjelesnom integritetu, naročito sve vrste ubistva, osakaćenja, svireposti i mučenja;***

*(b) uzimanje talaca;*

*(c) **povrede ličnog dostojanstva, naročito uvredljivi i ponižavajući postupci;***

*(d) izricanje i izvršavanje kazni bez prethodnog suđenja od strane redovno ustanovljenog suda i praćenog svim sudskim garancijama koje civilizovani narodi priznaju za prijeko potrebne.*

*(2) Ranjenici i bolesnici bit će prihvaćeni i njegovani*

*Svaka nepristrasna humanitarna organizacija, kao što je Međunarodni komitet Crvenog križa, može da ponudi svoje usluge stranama u sukobu.*

*Strane u sukobu će se truditi, s druge strane da stave na snagu putem posebnih sporazuma jedan dio ili sve ostale odredbe ove Konvencije.*

*Primjena prethodnih odredaba neće imati uticaja na pravni položaj stranaka u sukobu.”*

162. Zajednički član 3. sadrži “*fundamentalna humanitarna načela koja su u osnovi cjelokupnog međunarodnog humanitarnog prava.*”<sup>11</sup> Zajednički član 3. opšte je prihvaćen i kao osnova međunarodnog običajnog humanitarnog prava.<sup>12</sup> Ova fundamentalna pravila predstavljaju minimum koji se primjenjuje u svim sukobima, bez obzira da li su oni međunarodni ili nemeđunarodni<sup>13</sup>, dok je članom 4.<sup>14</sup> propisano ko se smatra ratnim zarobljenikom, u smislu pomenute konvencije.

---

<sup>11</sup> *Tužilac protiv Delalića*, IT-96-21-A, Presuda od 20.02.2001. (Delalić Žalbena presuda), stav. 143.

<sup>12</sup> *Nikaragva protiv Sjedinjenih Američkih Država*, Međunarodni sud pravde, Predmet koji se odnosi na aktivnosti vojnih i paravojnih snaga u Nikaragvi i protiv ove države. Presuda od 27.06.1986, Izvještaji MSP, stav. 218; *Tužilac protiv Tadića*, IT-94-1, Odluka Žalbenog vijeća o Podnesku odbrane kojim se traži podnošenje interlokutorne žalbe na nadležnost, (Tadić, Odluka o nadležnosti), stavovi 98 i 129; *Tužilac protiv Akayesu*, MKSR -96-4-T, Presuda od 2.09.1998. (Presuda Akayesu), stavovi 603-605; vidi US Odluku u predmetu Kadić protiv Karadžića, 70 F 3d 232 (2.Cir.1995)

<sup>13</sup> *Tužilac protiv Delalića*, IT-96-21-A, Žalbena presuda, stav 143.

<sup>14</sup> Ratni zarobljenici u smislu ove konvencije jesu lica koja pripadaju jednoj od sljedećih kategorija, a koja su pala pod vlast neprijatelja: (1) Pripadnici oružanih snaga jedne strane u sukobu, kao i pripadnici milicija i dobrovoljačkih jedinica koji ulaze u sastav tih oružanih snaga; (2) Pripadnici ostalih milicija i pripadnici ostalih dobrovoljačkih jedinica, podrazumijevajući tu i pripadnicke organiziranih pokreta otpora, koji pripadaju jednoj strani u sukobu i koji djeluju izvan ili u okviru svoje vlastite teritorije, čak i da je ta teritorija okupirana, pod uvjetom da te milicije ili dobrovoljačke jedinice, podrazumijevajući tu i ove organizirane pokrete otpora, ispunjavaju sljedeće uvjete: a) da na čelu imaju lice odgovorno za svoje potčinjene; b) da imaju određeni znak za razlikovanje i koji se može uočiti na odstojanju; c) da otvoreno nose oružje; d) da se, pri svojim djelovanjima, pridržavaju ratnih zakona i običaja; (3) Pripadnici redovnih oružanih snaga koji izjavljuju da pripadaju jednoj vladi ili vlasti koju nije priznala sila pod čijom se vlašću nalaze; (4) Lica koja prate oružane snage iako

163. Pored kvalifikacije Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika Tužilaštvo je pojedine radnje optuženih pravno kvalifikovalo kao Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačke c) i e) KZ BiH.

164. Član 173. stav 1. tačka c) i e) KZ BiH propisuje da:(1) *Ko kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije naredi ili učini koje od ovih djela:c) ubijanja, namjerno nanošenje osobi snažnog tjelesnog ili duševnog bola ili patnje (mučenje), nečovječno postupanje, biološke, medicinske ili druge znanstvene eksperimente, uzimanje tkiva ili organa radi transplantacije, nanošenje velikih patnji ili povreda tjelesnog integriteta ili zdravlja. e) prisiljavanje druge osobe upotrebom sile ili prijetnje direktnim napadom na njezin život ili tijelo ili na život ili tijelo njoj bliske osobe, na seksualni odnos ili s njim izjednačenu seksualnu radnju (silovanje), prisiljavanje na prostituciju, primjenjivanje mjera zastrašivanja i terora, uzimanje talaca, kolektivno kažnjavanje, protuzakonita zatvaranja, oduzimanje prava na pravično i nepristrano suđenje, prisiljavanje na službu u neprijateljskim oružanim snagama ili u neprijateljskoj obavještajnoj službi ili upravi; kaznit će se kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.*

165. Tužilac navodi da su optuženi počinili krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. zato što su postupali, suprotno članu 3. Ženevske konvencije o zaštiti civila za vrijeme rata od 12.08.1949. godine.

166. Slično članu 144. KZ SFRJ i povrede člana 142. KZ SFRJ se zasnivaju na zajedničkom članu 3. koji propisuje da žrtve navodne povrede pravila međunarodnog prava ne smiju neposredno učestvovati u neprijateljstvima, uključujući tu i pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje i lica onesposobljena za borbu usljed bolesti,

---

neposredno ne ulaze u njihov sastav, kao što su civilni članovi posada vojnih zrakoplova, ratni dopisnici, snabdjevači, članovi radnih jedinica ili službi čija je dužnost da se staraju o udobnosti oružanih snaga, pod uvjetom da su za to dobila dozvolu od oružanih snaga u čijoj se pratnji nalaze, dok su ove dužne da im u tu svrhu izdaju ličnu kartu sličnu priloženom obrazcu; (5) Članovi posada, podrazumijevajući tu komandante, pilote i učenike trgovačke mornarice i posade civilnog zrakoplovstva, strana u sukobu koji ne uživaju povoljniji postupak na osnovu drugih odredaba međunarodnog prava; i (6) Stanovništvo neokupirane teritorije koje se, uslijed približavanja neprijatelju, dobrovoljno duže na oružje da bi pružilo otpor neprijateljskoj najezdi, a koje nije imalo vremena da se organizira kao redovna oružana sila, ako ono otvoreno nosi oružje i ako poštuje ratne zakone i običaje.

rana, lišenja slobode ili iz bilo kojeg drugog razloga. Pored toga, počinitelj krivičnog djela, u smislu zajedničkog člana 3. je znao ili trebao znati da žrtva nije neposredno učestvovala u neprijateljstvima u vrijeme počinjenja djela.

167. Nadalje, da bi se zaključilo da je došlo do kršenja člana 3. stav 1. Ženevske konvencije neophodno je dokazati da su zaštićene osobe bile podvrgnute jednoj od zabranjenih radnji, „*povrede koje se nanose životu i tjelesnom integritetu, naročito sve vrste ubistava, sakaćenja, svireposti i mučenja*“. U konkretnom slučaju, optužnica sadrži navode o nečovječnom postupanju.

168. Vijeće je detaljnom analizom iskaza svjedoka, prije svega oštećenih, utvrdilo da je riječ o civilima, odnosno licima koji su usljed lišenja slobode onesposobljena za borbu u odnosu na kojih je primjenjiv zajednički član 3. Ženevskih konvencija. Nesporno je da su određena lica bili pripadnici jedne od strana u oružanom sukobu, ali u vrijeme kada su optuženi poduzimao radnje prema njima oni su usljed lišenja slobode izbačeni iz stroja, te kao takvi uživali zaštitu u smislu člana 3. Ženevske konvencije o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata od 12. avgusta 1949. godine, te je optužene u skladu sa tim oglasilo krivim za izvršenje krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZSFRJ.

169. Slijedom navedenog vijeće će iznijeti svoja utvrđenja po pitanju općih elemenata krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ za koje je optužene oglasilo krivim.

170. Slijedeći praksu Suda BiH ovo vijeće je zauzelo stav da svi ratni zločini moraju ispunjavati sljedeće kriterije:

- 1. Djelo mora biti počinjeno suprotno pravilima međunarodnog prava u vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije**
- 2. Kršenje mora biti počinjeno u vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije**
- 3. Djelo počinio mora biti povezano sa ratom, oružanim sukobom ili okupacijom**
- 4. Optuženi mora narediti ili počiniti djelo.**

171. Slijedom navedenog, vijeće odluku mora bazirati na posebnim pravilima međunarodnog prava, koja su primjenjivana u periodu definisanom u optužnici. Kako

je već navedeno član 142. KZ SFRJ propisuju povrede ovih pravila od strane svakoga ko naredi ili počini ova djela.

172. Zbog toga povreda ovih pravila ne mora sama po sebi biti propisana međunarodnim pravom u periodu definisanom u optužnici. Propisano ponašanje mora biti primjenjivo u domaćem odnosno međunarodnom pravu u vrijeme počinjenja krivičnog djela.

173. Pozivajući se na optužnicu vijeće zaključuje da su takve povrede pravila međunarodnog humanitarnog prava sadržane u zajedničkom članu 3. Ženevskih konvencija, te da su stoga ove odredbe međunarodnog humanitarnog prava primjenjive na ovaj predmet u mjeri u kojoj zadovoljavaju uvjete iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ i pravila međunarodnog prava.

174. Prema Odluci Žalbenog vijeća MKSJ-a: *“..oružani sukob postoji svuda gdje se pribjeglo oružanoj sili između država ili produženom oružanom nasilju između vlasti i organizovanih naoružanih grupa ili pak između takvih grupa. Međunarodno humanitarno pravo primjenjuje se od početka takvih oružanih sukoba sve do poslije prestanka neprijateljstava”*<sup>15</sup>. Vijeće zaključuje, a što će u daljem tekstu biti i obrazloženo, da je oružani sukob postojao na području Cazina, Velike Kladuše i Bužima, u periodu obuhvaćenom optužnicom.

175. Pravila međunarodnog humanitarnog prava, tj. zajednički član 3. Ženevske konvencije, nesumnjivo su bila primjenjiva na teritoriji Bosne i Hercegovine u periodu od novembra 1994. do augusta 1995. godine, jer je država Bosna i Hercegovina, kao nasljednica Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, ratificirala Ženevske konvencije i njihove Dopunske protokole.

176. Optuženi se terete za nečovječno postupanje prema ratnim zarobljenicima i civilima.

177. Navedena ponašanja su zabranjena prema međunarodnom humanitarnom pravu jer su sadržana u relevantnim Ženevskim konvencijama i Dopunskim

---

<sup>15</sup> Tadić, Odluka o interlokutornoj žalbi odbrane na nadležnost suda, IT-94-1-AR72, od 02.10.1995. godine, tačka 70,

protokolima. Također, su opće priznata kao dio običajnog međunarodnog prava i primjenjuju se na sukobe unutrašnjeg i međunarodnog karaktera. Ova pravila običajnog međunarodnog prava su bila primjenjiva u vrijeme počinjenja ovih krivičnih djela na teritoriji Bosne i Hercegovine, te su prema tome optuženi bili obavezni da ih poštuju.

178. U odnosu na psihičko stanje optuženog, vijeće smatra, da nije potrebno da osoba posjeduje posebno znanje o postojanju ovih međunarodnih normi, dovoljno je da je osoba povrijedila norme. Dakle, nije neophodno da osoba ima sposobnost da definiše pravne kvalifikacije krivičnog djela koje je počinila nego samo da je svjesna da su njene radnje i namjere kriminalne. Na vijeću je da utvrdi koji je zločin tada bio počinjen. Međutim, kod osobe mora postojati specifični *mens rea* koji je primjenjiv na krivično djelo za koje se tereti kako bi bila proglašena krivom, bilo da se proglašava krivom kao počinilac ili kao naredbodavac.

179. Kako bi se utvrdilo da su u konkretnom predmetu povrijeđena pravila međunarodnog prava neophodno je utvrditi da je radnja bila usmjerena protiv zaštićene kategorije osoba koje su zaštićene svim navedenim članovima Ženevske konvencije. Ovaj uvjet zahtijeva posebnu analizu kako je detaljno obrazloženo u daljem tekstu.

### **Kršenje mora biti počinjeno u vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije**

180. Vijeće nalazi da: "*Oružani sukob postoji svuda gdje se pribjeglo oružanoj sili između država ili produženom oružanom nasilju između vlasti i organizovanih naoružanih grupa, ili pak između takvih grupa unutar jedne države.*"<sup>16</sup>

181. Da je u inkriminisanom periodu na području na teritoriji opština Cazin, Velika Kladaša i Bužim postojao oružani sukob između pripadnika 5. korpusa Armije RBiH s jedne strane i pripadnika Narodne odbrane Autonomne pokrajine Zapadna Bosna (NO APZB) s druge strane i oružani sukob između pripadnika 5. korpusa Armije RBiH s jedne strane i pripadnika Vojske Republike Srpske (VRS), proizilazi kako iz materijalnih dokaza uloženi u spis tako i iz iskaza saslušanih svjedoka, kako

oštećenih, tako i saboraca optuženih, koju činjenicu nije sporio nijedan svjedok saslušan pred Sudom u ovom predmetu bez obzira na njegovu pripadnost.

182. U ovom predmetu ovaj element nije sporan jer su i optužba i odbrana saglasne da je postojao oružani sukob.

183. Vijeće je zaključilo da element postojanja oružanog sukoba između Armije BiH i Narodne odbrane APZB, kao i Armije i VRS dokazan isključujući svaku razumnu sumnju.

**Djelo počinioaca mora biti povezano sa ratom, oružanim sukobom ili okupacijom**

184. Treći uvjet iz člana 142. KZ SFRJ, je da mora postojati veza između djela optuženog i oružanog sukoba, s tim da se ne traži *“uzročno-posljedična veza između oružanog sukoba i počinjenja zločina, ali se u najmanju ruku traži da je postojanje oružanog sukoba u znatnoj mjeri utjecalo na sposobnost počinioaca da počinii zločin, njegovu odluku da ga počinii, način počinjenja zločina ili cilj s kojim je počinjen.”*

185. Sudeće vijeće MKSJ-a u predmetu, Tužilac protiv Dragoljuba Kunarca i drugih navodi: *“...Humanitarno pravo primjenjuje se i dalje na čitavoj teritoriji pod kontrolom jedne od strana, nezavisno od toga da li se konkretne borbe vode na mjestu na kojem su se odigrali dotični događaji. Stoga je dovoljno to što su zločini bili u tijesnoj vezi s neprijateljstvima koja su trajala na drugim dijelovima teritorije pod kontrolom strana u sukobu. Uslov da dato djelo bude u tijesnoj vezi sa oružanim sukobom zadovoljen je ukoliko su, kao u ovom slučaju, zločini počinjeni kao posljedica borbi, a prije prekida oružanih aktivnosti na određenom području, te ako su počinjeni radi postizanja nekog cilja ili iskorištavanja situacije nastale uslijed borbi...”*

---

<sup>16</sup> Tadić, Odluka o nadležnosti, tačka 70. Vidi također Tužilac protiv Kordića i Čerkeza, IT-95-14/2-A, Presuda od 17.12.2004, tačka 341;

186. Da bi utvrdilo da li je određeno djelo u dovoljnoj mjeri povezano s oružanim sukobom, mogu se, između ostalog, cijeniti i sljedeći faktori: položaj optuženog, činjenica da je počinitelj zločina borac, priroda žrtve, da žrtva nije borac, da žrtva pripada suprostavljenoj strani, da se može smatrati da je to djelo u funkciji ostvarenja krajnjeg cilja vojnog pohoda, te da počinjenje zločina proizilazi iz službenih dužnosti počinitelja ili spada u njihov okvir.

187. Kao što je već navedeno postojanje oružanog sukoba je utvrđeno, a vijeće će na ovom mjestu pojasniti na koji način su djela optuženih u vezi sa oružanim sukobom.

**Svojstvo optuženih Zijada Nanića, Esada Kudelića, Vahida Bajrektarevića, Senada Salkića, Hasana Mustafića, Samira Isakovića i Huseina Isakovića**

188. Optuženi Zijad Nanić, Esad Kudelić, Vahid Bajrektarević, Senad Salkić, Hasan Mustafić, Samir Isaković i Husein Isaković oglaseni su krivim da su u vremenskom periodu od novembra 1994. godine do augusta 1995. godine Zijad Nanić u svojstvu pomoćnika komandanta za bezbjednost 505. Bužimske brigade i optuženi Esad Kudelić u svojstvu komandira voda vojne policije 505. Bužimske brigade, a optuženi Vahid Bajrektarević, Senad Salkić, Hasan Mustafić, Samir Isaković i Husein Isaković u svojstvu pripadnika vojne policije 505. bužimske brigade 5. korpusa Armije RBiH u okviru improvizovanog zatvora u sjedištu komande 505. Bužimske brigade, smještene u hotelu Radoč, u Bužimu, počinili radnje činjenično opisane u tačkama od 1 do 29 izreke presude, a u kojima su se, kako je to ovo vijeće zaključilo, ostvarila obilježja krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. preuzetog SFRJ.

189. Tokom postupka nesporno je utvrđeno postojanje improvizovanog zatvora u sjedištu komande 505. bužimske brigade, dakle jedne od strana u sukobu, smještene u hotelu Radoč u Bužimu, a navedenu okolnosti potvrdili su svjedoci, kako oštećeni, tako i pripadnici 505. brigade.

190. Nesporno je utvrđeno i da je zatvor u sjedištu komande obezbjeđivao vod vojne policije 505. bužimske brigade, što su u svojim iskazima potvrdili saslušani svjedoci kako optužbe, tako i odbrane.

191. Svjedok Suad Bajrektarević naveo je da je bio pripadnik voda vojne policije, a uloga vojnih policajaca je bila vođenje na ispitivanje koga je trebalo ispitati, vođenje zarobljenika na obroke i njihovo čuvanje, odnosno dežuranje kod pritvora.

192. Svjedok Ibrahim Cinac pomoćnik komandanta za logistiku 505. brigade, naveo je da je bio je zatvor u komandi 505. Brigade u periodu od novembra 1994. godine do augusta 1995. godine, gdje su zatvarani pretežno pripadnici Narodne odbrane, a bilo je i boraca VRS i boraca 505. Brigade, za koje je bio zadužen komandir voda vojne policije i vojna policija. Istakao je da su ga iz vojne policije svakodnevno obavještavali o brojnom stanju zatvorenika, radi pripreme obroka, jer se taj broj mijenjao.

193. Svjedok Hamid Šahinović, referent bezbjednosti u brigadi, naveo je da je njegov zadatak bio obavljanje razgovora sa zatvorenicima radi prikupljanja podataka, a isti su bili smješteni u pritvorskoj jedinici u podrumskim prostorijama hotela Radoč u Bužimu, gdje je bila smještena i komanda brigade. Naveo je da je posao voda vojne policije, između ostalih bilo i čuvanje zatvora od upada.

194. Svjedok Husein Krupić, pripadnik voda vojne policije, naveo je da su za čuvanje zarobljenika bili zaduženi vojni policajci.

195. Da je zatvor u sjedištu komande brigade obezbjeđivao vod vojne policije 505. Brigade, potvrdili su i svjedoci oštećeni, čiji će iskazi biti interpretirani u nastavku obrazloženja.

196. Da su u inkriminisanom periodu optuženi Vahid Bajrektarević, Senad Salkić, Hasan Mustafić, Samir Isaković i Husein Isaković bili pripadnici vojne policije 505. Bužimske brigade, optuženi Esad Kudelić komandir voda vojne policije 505. Bužimske brigade, a Zijad Nanić pomoćnik komandanta za bezbjednost 505. Bužimske brigade, vijeće je van razumne sumnje utvrdilo ocjenom svih provedenih dokaza, kako subjektivne tako i objektivne prirode.

197. Navedeno su potvrdili kako oštećeni tako i drugi saslušani svjedoci optužbe ali i odbrane, a koje činjenice ni odbrane optuženih nisu sporile tokom postupka kao ni u završnoj riječi i da su u tom svojstvu učestvovali u oružanom sukobu na strani Armije RBiH, a koja činjenica je zasigurno uticala na sposobnost optuženih da počine krivično djelo, na način njegovog počinjenja i cilj s kojim je djelo počinjeno.

198. U skladu sa navedenim vijeće je zaključilo da su radnje optuženih, odnosno krivična djela iz optužnice usko povezana sa oružanim sukobom.

### **Počinilac mora narediti ili počiniti djelo**

199. Sljedeći opšti element postojanja krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva jeste taj da je počinilac izvršio nezakonito djelo ili je naredio izvršenje nezakonitog djela. U tom pogledu Vijeće je, nakon ocjene relevantnih dokaza, zaključilo da je ispunjen i ovaj element predmetnog krivičnog djela, obzirom da su optuženi Vahid Bajrektarević, Senad Salkić, Hasan Mustafić, Samir Isaković i Husein Isaković djelujući u svojstvu izvršioca i saizvršioca, protupravno postupali prema zatočenicima, te da su postupajući sa direktnim umišljajem ostvarili sva bitna obilježja djela za koja je u osuđujućem dijelu izreke oglašeni krivim.

200. Kada je u pitanju saizvršilaštvo vijeće je imalo u vidu član 22. KZ SFRJ koji propisuje: *„Ako više lica, učestvovanjem u radnji izvršenja ili na drugi način, zajednički učine krivično djelo, svako od njih kaznit će se kaznom propisanom za to djelo. Saizvršilac je lice koje je preduzelo onu radnju (ili njen dio) koja ja obilježje određenog krivičnog djela. Saizvršiocu su oni učesnici koji zajednički izvršili radnju izvršenja u namjeri da zajednički ostavre krivično djelo“<sup>17</sup>.*

201. U konačnici postojanje navedenog elementa vijeće će elaborirati u nastavku u okviru obrazloženja pojedinačnih tačaka osuđujućeg dijela izreke presude, kroz identifikovanje i obrazlaganje relevantnih dokaza, navođenje njihovog sadržaja, dovođenja u pojedinačnu i međusobnu vezu, te konačno, njihovom slobodnom ocjenom.

---

<sup>17</sup> Grupa autora; Komentar krivičnog zakona SFRJ iz 1986.godine;

202. U odnosu na inkriminacije koje se stavljaju na teret optuženima Zijadu Nanića i Esadu Kudeliću, vijeće je donijelo odluku da su isti krivi za počinjenje krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ) u vezi sa članom 30. stav 2. KZ SFRJ, dakle nečinjenjem.

203. Članom 30. KZ SFRJ propisano je:

1. *Krivično djelo može se izvršiti činjenjem ili nečinjenjem.*
2. *Krivično djelo može biti izvršeno nečinjenjem samo kad je učinilac propustio činjenje koje je bio dužan da izvrši.*

204. Iz sadržaja citirane odredbe vidljivo je da postoje dva načina izvršenja krivičnog djela i to činjenje i nečinjenje. Činjenje podrazumijeva neko aktivno djelovanje, preduzimanje određene aktivnosti, dok nečinjenje predstavlja pasivno držanje, odnosno propuštanje da se poduzme neka djelatnost<sup>18</sup>.

205. Određena krivična djela, koja se nazivaju nepravim djelima nečinjenjem ili komisivno-omisivna djela, prema opisu djela vrše se činjenjem, no mogu se izvršiti i propuštanjem dužnosti da se spriječi posljedica. Ovo zapravo znači da kod određenih krivičnih djela postoji obaveza, odnosno pravna dužnost da spriječi, odnosno otkloni štetnu posljedicu, jer ima takva svojstva, odnosno nosilac je obaveza i ovlaštenja, koja ga čine garantom nepovredivosti zaštićenog dobra.

206. Krivično djelo nečinjenja zapravo predstavlja nepoduzimanje radnje koja se navodi u opisu bića krivičnog djela, onda kada postoji obaveza na takvo djelovanje. Vijeće je detaljno ispitalo postojanje takve obaveze za optužene Zijada Nanića i Esada Kudelića, a u odnosu na tačke osuđujućeg dijela izreke presude, u kojima se navodi da su krivična djela počinili nečinjenjem, o čemu će se izjasniti u daljem toku presude.

---

<sup>18</sup> Komentar KZ SFRJ

## Status žrtava

207. Sljedeći zadatak vijeća je bio da utvrdi status žrtava prema kojima optuženi poduzima zabranjenu radnju, a što je u konačnici od presudnog značaja i za pravnu ocjenu djela, budući da su ranije izloženi opšti elementi zajednički za Ratne zločine protiv civilnog stanovništva i Ratne zločine protiv ratnih zarobljenika.

208. Naime, u sferu zaštite zajedničkog člana 3. Ženevskih konvencija, kako to proizilazi iz sadržaja navedene odredbe, ulaze **lica koja ne učestvuju neposredno u neprijateljstvima**, a to mogu biti **pripadnici oružanih snaga koji su položili oružje** i lica **onesposobljena za borbu** usljed bolesti, rana, **lišenja slobode** ili iz bilo kojeg drugog razloga.

209. Vijeće je ocjenom izvedenih dokaza prije svega iskaza samih svjedoka oštećenih Š.K., B.K., M.M.3., I.D., N.M., S4, S.M., Ramiza Dizdarevića, F.D., Z.M., F, S2, Arifa Sadikovića, S3, M.V., S.M., S.Dž., V.Dž., Jasmina Abdića, A.M., Refika Pehlića, I.B., O.G., M.M.1. i Mladena Dakića utvrdilo da oštećeni poimenično navedeni u tačkama od 1 do 29 izreke osuđujućeg dijela presude potpadaju pod kategoriju zaštićenih osoba, civila i pripadnika oružanih snaga koji su položili oružje i koji su onesposobljeni za borbu usljed lišenja slobode.

210. Za potrebe utvrđenja statusa, vijeće je analiziralo njihove iskaze u kontekstu pitanja šta je tačno svaki od zatočenika radio prije hapšenja, gdje su se nalazili u momentu hapšenja i da li su neposredno učestvovali u neprijateljstvima, nosili uniforme, pripadali jednoj strani u sukobu, te eventualno posjedovali oružje.

211. Naime, svi navedeni oštećeni, sa izuzetkom oštećenih S.Dž., Z.M., V.Dž., Jasmina Abdića i Refika Pehlića u svojim iskazima su istakli da su prije zarobljavanja bili mobilisani, odnosno da su u vrijeme zarobljavanja bili pripadnici NO APZB, koja je bila u sukobu sa A RBiH čiji pripadnici su izvršili zarobljavanje navedenih lica. Također, svjedok Mladen Dakić posvjedočio je da su oštećeni iz tačke 1.1. osuđujućeg dijela izreke presude bili pripadnici VRS, koja je bila u sukobu sa Armijom R BiH, a koji su izvršili njihovo zarobljavanje. Nesporno je i da su oštećeni zarobljeni na području ratnih dejstava.

212. Za preostali dio svjedoka vijeće je na osnovu njihovih izjava, čiji iskazi nisu dovedeni u pitanje drugim provedenim dokazima utvrdio da su uhapšeni u civilu, te u njihov status vijeće nije imalo nikakve sumnje.

213. Nadalje, utvrđeno je da radnje koje su preduzimali optuženi zajedno sa drugim vojnim policajcima, kako je to utvrđeno, preduzimate su prema navedenim oštećenim, u vrijeme kada su oni boravili u improvizovanom zatvoru u sjedištu komande 505. bužimske brigade, u hotelu Radoč. Dakle, izvjestan period nakon njihovog zarobljavanja, te se imajući u vidu sve navedene okolnosti, po ocjeni ovog vijeća, može izvesti nesumnjiv zaključak da je ispunjen prvi uvjet iz zajedničkog člana 3. Ženevskih konvencija, jer su radnje preduzete prema licima koja u vrijeme preduzimanja tih radnji nisu učestvovala neposredno u neprijateljstvima, odnosno da je riječ pripadnicima oružanih snaga koji su položili oružje i/ili su usljed lišenja slobode onesposobljeni za borbu.

214. Prema standardima ustanovljenim od strane MKSJ-a, u slučaju kada postoji sumnja o tome da li se radi o određenoj zaštićenoj grupi mora se uzeti u obzir i percepcija optuženog, odnosno da li se u okviru svih okolnosti konkretnog slučaja od optuženog lica može očekivati da grupu percipira u određenom statusu. Polazeći od navedenog, vijeće je našlo da su oštećeni kada se prema njima poduzimaju radnje bili u civilnoj odjeći, nenaoružani, neki od njih kao što je Latić Suljo starosne dobi koja ne potpada pod vojne obveznike, dok je oštećeni V.Dž. bio maloljetna osoba.

215. Vijeće zaključuje da čak i iako su neki od oštećenih bili pripadnici oružanih snaga u momentu izvršenja krivičnog djela to nisu bile osobe koje su neposredno učestvovala u neprijateljstvima, što im daje civilni status, u kojem slučaju uživaju zaštitu po zajedničkom članu 3. uz Ženevske konvencije.

216. Prema oštećenim licima poduzete su zabranjene radnje, ugrožena je zaštita koju uživa svaki čovjek prema stavu 1. zajedničkog člana 3. Ženevskih konvencija iz 1949. godine. Navedenim članom, pored ostalih kategorija, zaštitu prevashodno uživa civilno stanovništvo, a u skladu sa članom 50. Protokola I uz Ženevske konvencije koji propisuje: „*U slučaju sumnje da li je neka osoba civil, ta osoba smatrat će se za civila*”.

217. Slijedom navedenog vijeće je ocjenom svih okolnosti konkretnog slučaja utvrdilo da bi se oštećeni navedeni u izreci presude (od tačke 1 do tačke 29) trebali smatrati civilima, što je vijeće i opredijelilo da radnje opisane u pojedinačnim tačkama optužnice pravno kvalifikuje kao Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ.

### **Počinilac mora narediti ili počiniti djelo**

218. Četvrti i posljednji opšti element postojanja krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva jeste taj da je počinilac izvršio nezakonito djelo ili je naredio izvršenje nezakonitog djela. U tom pogledu vijeće je, nakon ocjene provedenih dokaza, zaključilo da je ispunjen i ovaj element predmetnog krivičnog djela, te da su optuženi sa direktnim umišljajem ostvarili sva bitna obilježja krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ za koje su i oglašeni krivim, a što će vijeće detaljno elaborirati u nastavku presude.

## **ZAKLJUČAK VIJEĆA ZA POJEDINAČNE TAČKE OSUĐUJUĆEG DIJELA IZREKE PRESUDE**

### **TAČKA 3. IZREKE PRESUDE**

219. Tačkom 3. izmjenjene optužnice optuženima **Senadu Salkiću, Vahidu Bajrektareviću i Nedžad Bapiću** stavljeno je na teret da su *noću 16./17.novembar 1994. godine, nakon što su pripadnici 5. korpusa A RBiH, zarobili veći broj pripadnika NO APZB, sproveli ih u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, koja ih je popisala u dvorištu brigade, izveli iz stroja ratnog zarobljenika Š.K., pripadnika NO APZB i teško ga fizički zlostavljali, na način da ga je u dvorištu brigade Salkić Senad snažno udario palicom u predjelu desnog ramena, Bajrektarević Vahid zatim snažno nogom u predjelu grudi, od čega je zarobljenik Š.K. ostao bez daha, a zatim ga je Bapić Nedžad snažno udario nogom u stomak od kog udarca se sago, nakon čega ga je tako sagetog Salkić Senad snažno udario nogom u predjelu lica i desnog oka od čega je*

*zarobljenik Š.K. izgubio svijest, na koji način su mu nanijeli teške tjelesne povrede u vidu preloma desne ključne kosti sa dislokacijom fragmenata, prelom devetog i desetog rebra na desnoj strani sa dislokacijom fragmenata, prelom desne jabučne kosti lica sa dislokacijom fragmenata i potpuni gubitak vida na desno oko, nanoseći mu snažan tjelesni i duševni bol i patnju ”.*

220. Na okolnosti ovog događaja u svojstvu svjedoka saslušan je svjedok Š.K..

221. U svom iskazu svjedok je opisao da je, kao pripadnik NO APZB, zarobljen 16. novembra na Trešnjevoj Glavi, selo Mašinovići, zajedno sa ostalim pripadnicima voda kojem je pripadao, tačnije da su se predali 505. brigadi, koja ih je predala vojnoj policiji u hotelu Radoč u Bužimu. Tu su postrojani, rečeno im je da dignu ruke i prevrnu džepove, oduzeti su im novac i satovi koji nikad nisu vraćeni.

222. Svjedok je naveo da su tu večer tukli Senad Salkić, Vahid Bajrektarević, Hamo Pištalo i Čoro. Opisujući teško fizičko zlostavljanje koje je doživio svjedok je opisao da ga je Senad Salkić udario palicom po desnom ramenu, koje prilike mu je slomio ključnu kost, Vahid Bajrektarević ga je udario nogom u stomak, nakog čega ga je Senad Salkić udario po glavi dok nije izgubio svijest.

223. U odnosu na posljedice navedene tuče svjedok je naveo da mu je te prilike povrijeđeno oko na koje više ne vidi, slomljena sva rebra, jabučna kost, ključna kost. Na poseban upit svjedok je pojasnio da je za povrede saznao 2015. godine kada je išao da vadi nalaze koje je predao Tužilaštvu.

224. U odnosu na identifikaciju optuženih svjedok je naveo da je za Senada Salkića saznao jer je tri mjeseca boravio u zatvoru, a svi su ga oslovljavali sa Salkić. Svjedok je opisao da je isti bio policajac u maskirnoj uniformi, da je uglavnom bio zadužen za zarobljenike, bio je malo viši od njega, malo deblji, sa tamnom kosom do ramena. Poznato mu je da je „oženjen iz Vrnogrča“. Za Vahida je također saznao u zatvoru, neko ga je zvao Vahid, neko Bajrektarević, bio je viši od Salkića, jači i sposobniji.

225. U svom iskazu svjedok je potvrdio da je vršio prepoznavanje optuženih Senada Salkića i Vahida Bajrektarevića, da je iste opisao i prepoznao. Svjedoku su prezentovani zapisnici o prepoznavanju na kojima je potvrdio svoj potpis.

226. Uvidom u navedene zapisnike<sup>19</sup> vijeće se uvjerilo da je svjedok na fotografijama prepoznao optužene Senada Salkića i Vahida Bajrektarevića.

227. Iskaz oštećenog Š.K. potkrijepljen je u pogledu odlučnih činjenica i iskazima svjedoka Hasiba Mehurovića, Huseina Rizvića, Arifa Sadikovića i Rifeta Golubovića.

228. Svjedok Hasib Mehurović je naveo da je Š.K. posebno tučen i da ga je Salkić gurnuo tako da je udario u betonski stub, kojom prilikom je izgubio oko. Svjedok je istakao da je svojim očima vidio da je Š.K. tukao Salkić, a znao je ko je Salkić jer je i njega tukao, koje prilike mu se Čato obratio sa riječima „*nemoj ga Salkiću ubi čovjeka*“. Svjedok je potvrdio da je Š.K. nogama tukao Vahid i još jedan nepoznati sa nekim kablom ili palicom, nakon čega je bačen u prostoriju.

229. Svjedoci Husein Rizvić naveo je da je Vahid Krupića udario nogom i da ne zna kako je preživio.

230. Svjedok Arif Sadiković naveo je da je Š.K. jedan policajac uzeo za kosu i udario ga od betonski stub, ali ne može imenovati policajca jer je bila noć.

231. Svjedok Rifet Golubović je naveo su Krupića tukli od tri do pet policajaca kojima nije vidio lica jer je gledao u noge, ali da su ga tukli u krugu dok nije pao i izgubio svijest.

232. Na okolnosti posljedica koje je oštećeni pretpio saslušan je vještak dr DMITAR Travar, koji je naveo da je tim vještaka kod oštećenog utvrdio prelom desne jabučne kosti lica, koji je prerastao, sa dislokacijom fragmenata, koji prelom je izmjenio fizionomiju desne strane lica oštećenog, zatim prelom desne ključne kosti, prerastao, sa dislokacijom fragmenata, prelom 9. i 10. rebra na desnoj strani sa dislokacijom fragmenata, potpuni gubitak vida na desno oko, koji se nikakvim metodama liječenja ne može ni povratiti, ni popraviti. Vještak je naveo da su sve navedene ozljede su mehaničke ozljede, nastale djelovanjem mehaničke sile, a radi se o teškim tjelesnim ozljedama. Analizom rentgenskih snimaka i karakteristikama povređenih kostiju,

---

<sup>19</sup> T-1 Zapisnik o prepoznavanju lica na osnovu fotografija, svjedok Š.K., Državna agencija za istrage i zaštitu BiH, Regionalna kancelarija Banja Luka, broj: 16-11/3-1-04-2-299/11-228/14 od 10.07.2014. godine; T-2 Zapisnik o prepoznavanju lica na osnovu fotografija, svjedok Š.K., Državna agencija za istrage i zaštitu, Regionalna kancelarija Banja Luka, broj: 16-11/3-1-04-2-299/11-227/14 od 10.07.2014. godine

nalaze se jasni znaci remodelacije kosti, koji ukazuju na duži vremenski period, koji je bio potreban da prođe, od momenta nastanka preloma, do sadašnjeg izgleda na rentgenskom snimku. Na osnovu toga, tim vještaka zaključio je da su prelomi nastali prije više od tri godine.

233. Imajući u vidu da je oštećeni Š.K. nije pregledan od strane ljekara neposredno nakon događaja, nego značajan broj godina kasnije, 2015. godine, zbog čega se ne može van svake razumne sumnje zaključiti da su takve povrede posljedica radnji optuženog. Bitno je napomenuti da navedeno ispuštanje opisa povreda ne predstavlja bitne elemente krivičnog djela koje se optuženom stavljaju na teret. Za vijeće je na nesumnjiv način utvrđeno da su oštećenom radnjama optuženog naneseni ozbiljni fizički bolovi i psihičke patnje, što je bitno sa aspekta posljedice krivičnog djela za koji je oglašen krivim.

234. Međutim, radnje optuženih Senada Salkića i Vahida Bajrektarevića, nesumnjivo su oštećenom, u vrijeme kada su preduzimate, prouzrokovale snažni tjelesni i duševni bol i patnju što, prema mišljenju vijeća, predstavlja nečovječno postupanje kao oblika ratnog zločina protiv civilnog stanovništva.

235. Po ocjeni vijeća iskaz oštećenog Krupića, kao i ostalih svjedoka nije osporen ni prilikom unakrsnog ispitivanja budući da su svjedoci davali razložna objašnjenja na sva pitanja branioca, te ostali doslijedan u kazivanju po pitanju odlučnih činjenica.

236. Imajući u vidu da nije našlo van razumne sumnje dokazanim učešće optuženog Nedžada Bapića u inkriminisanom događaju, a što će biti obrazloženo u okviru obrazloženja za oslobađajući dio izreke presude, vijeće je izvršilo intervencije u činjeničnom opisu, uskladiвши isti sa iskazom svjedoka oštećenog Š.K., na način da je navod da je optuženi Vahid Bajrektarević oštećenog udario *u predjelu grudi* zamjenilo sa navodom *u stomak*. U odnosu na radnje za koje se teretio optuženi Nedžad Bapić, vijeće je iste izostavilo imajući u vidu da nije van svake razumne sumnje utvrđeno učešće upravo optuženog Nedžada Bapića u istim, niti ih je svjedok iste potvrdio na način kako su to opisane u činjeničnom opisu ove tačke optužnice zbog čega su iste izostavljene. Nadalje, vijeće je navod *nakon čega ga je tako sagetog Salkić Senad snažno udario nogom u predjelu lica i desnog oka* zamijenilo navodom *nakon čega ga je Salkić Senad snažno udario nogom u predjelu glave, a*

izvršeno je i terminološko usklađivanje po pitanju statusa oštećenog s obzirom na način kako je vijeće pravno kvalifikovalo radnje optuženih, tako da je izraz ratni zarobljenik zamjenjen izrazom zatvorenik.

237. Pored toga, vijeće je iz činjeničnog opisa ove tačke optužnice izostavilo opisane *teške tjelesne povrede u vidu preloma desne ključne kosti sa dislokacijom fragmenata, prelom devetog i desetog rebra na desnoj strani sa dislokacijom fragmenata, prelom desne jabučne kosti lica sa dislokacijom fragmenata i potpuni gubitak vida na desno oko* ne nalazeći van razumne sumnje dokazanim navedene posljedice u uzročno posljedičnoj vezi sa radnjama radnjom optuženih, zbog čega je vijeće je optužene Senada Salkića i Vahida Bajrektarevića za radnje nesumnjivo poduzete prema Š.K. oglasilo krivim za nečovječno postupanje.

238. Analizirajući navedene izjave svjedoka, prije svega iskaza oštećenog, koji je potkrepljen iskazima svjedoka očevidaca, koje je vijeće cijenilo kao istinite, logične i konzistentne, ničim dovedene u sumnju, te kao takve pouzdane i vjerodostojne, temeljem kojih je i zaključilo, van svake razumne sumnje dokazanim da se predmetna inkriminacija desila i da su optuženi Senad Salkić i Vahid Bajrektarević van razumne sumnje odgovorni za krivično pravne radnje koje su im ovom tačkom stavljene na teret, te na opisani način nečovječnim postupanjem ostvarili sva bitna obilježja krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ u vezi sa članom 22. istog zakona.

#### **TAČKA 4. IZREKE PRESUDE**

239. Tačkom 4. izmjenjene optužnice optuženima **Senadu Salkiću i Vahidu Bajrektareviću** stavljeno je na teret da su *noću 16./17.novembar 1994. godine, nakon što su pripadnici 5. korpusa A R BiH, zarobili veći broj pripadnika NO APZB, sproveli u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, koja ih je popisala u dvorištu brigade, iz stroja su izveli ratnog zarobljenika B.K., pripadnika NO APZB i teško ga fizički zlostavljali u dvorištu brigade, na način da su ga šakama, nogama i palicama, snažno udarali po svim dijelovima tijela, od kojih udaraca je pao na tlo, a zatim ga prisiljavali da ustane, a kada je ustao, ponovo*

*su ga snažno udarali od kojih udaraca je ponovo pao na tlo, što su ponovili nekoliko puta, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

240. Svjedok B.K. u svom iskazu na glavnom pretresu je naveo da je zarobljen kao pripadnik NO APZB 16.11.1994. godine u mjestu Budimlići, zajedno sa 14 saboraca, odakle su ih odveli u Vrnogrč u komandu 506. brigade, gdje je tučen, a nakon toga je došao kamion 505. brigade i odvedeni su u Bužim. U Bužimu su postrojeni, formiran je špalir kroz koji su zarobljenici prolazili, prilikom čega su tučeni.

241. Svjedok je ispričao da ga je tu večer tukao Salkić kojem ne zna ime ali da zna da je „oženjen iz Vrnogrča“. Opisujući tuču svjedok je naveo da ga je tukao „*svim i svačim*“ kundacima, nogom od stola, psovao mu, a sve se to dešavalo ispred hotela u Bužimu, gdje su ga tukli i ostali koji su bili u špaliru. Svjedok je precizirao da ga je Salkić tukao 15-20 minuta, da je padao od udaraca, a nakon toga ga je tukao Vahid.

242. Svjedok je naveo da je u zatvoru ostao tri mjeseca, da je za vrijeme boravka viđao Salkića i Vahida, koji su ga tukli. Naveo je da su izvođeni svaku večer, a kad ih pretuku, poliju ih vodom i ubace nazad u zatvor.

243. Svjedok Bećir Košić opisao je Salkića navodeći da je imao „*dugi vrat frizuru*“, te pojasnio da to znači da je imao kosu preko vrata i razmak između zuba.

244. U odnosu sa optuženog Vahida, svjedok prilikom unakrsnog ispitivanja nije negirao da ga nije poznavao prije rata, ali da su ga drugi poznavali i kada je ušao u ćeliju rekli su mu da mu je to Vahid uradio.

245. Svjedoci Hasib Mehurović naveo je da mu je poznato da je B.K. tučen i da su mu „*poizbijali par zuba*“.

246. Svjedok je, po stavu ovog vijeća, okolnosti njegovog lišenja slobode i fizičkog zlostavljanja koje je trpio opisao uvjerljivo i iskreno, u skladu sa najboljim sjećanjem, a imajući u vidu i protek vremena od inkriminacija do njegovog svjedočenja na glavnom pretresu. Na strani ovog svjedoka vijeće nije našlo razlog ili motiv da optužene lažno tereti za nešto što nisu učinili, te je cijeneći njegov iskaz vjerodostojnim Vijeće je donijelo odluku kao u izreci.

247. Vijeće je u činjeničnom opisu ove tačke izvršilo intervencije na način da je isti uskladio sa iskazom svjedoka oštećenog B.K., na način da je ispustilo navode da su ga optuženi *“prisiljavali da ustane, a kada je ustao, ponovo su ga snažno udarali od kojih udaraca je ponovo pao na tlo, što su ponovili nekoliko puta”*.

248. S obzirom da je vijeće odluku u odlučujućem dijelu zasnovalo isključivo na iskazu oštećenog, vijeće podsjeća na praksu u predmetu *Miodrag Marković*, u kome postupajuće apelaciono vijeće zaključuje da je pretresno vijeće *„moglo osuditi optuženog na osnovu izjave oštećene“*, citirajući mišljenje apelacionog vijeća Suda BiH u predmetu *Mejakić i dr.* da *„dokaz koji je zakonit, autentičan i vjerodostojan može biti dovoljan da se optuženi osudi, čak i ako je riječ o iskazu samo jednog svjedoka.”*<sup>20</sup>

249. U prilog ovakvom zaključku ide i stav Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu (MKSJ) gdje je pretresno vijeće primjenjujući pravilo 96. Pravilnika o postupku i dokazima MKSJ-a i MKSR-a zaključilo *„da vijeće može temeljiti svoje zaključke samo na jednom iskazu ukoliko je taj iskaz relevantan i vjerodostojan.”*<sup>21</sup>

250. Po ocjeni vijeća iskaz oštećenog B.K. nije osporen ni prilikom unakrsnog ispitivanja budući da je svjedok davao razložna objašnjenja na sva pitanja branioca, te ostao dosljedan u kazivanju po pitanju odlučnih činjenica.

251. Kada su u pitanju posljedice koje su kod svjedoka nastupile, vijeće je utvrdilo da je usljed radnji optuženih, oštećeni zasigurno trpio fizičke i psihičke bolove zbog udaraca koje je dobio od optuženih, a u kojim se po ocjeni vijeća ogleda povreda fizičkog integriteta, ali i ponižavajućeg i degradirajućeg postupka.

252. Na opisani način po stavu vijeća optuženi su nečovječnim postupanjem ostvarili sva bitna obilježja krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, u vezi sa članom 22. istog Zakona, zbog čega ga je iste oglasilo krivim.

---

<sup>20</sup> Tužilaštvo protiv Miodraga Markovića, *Drugostepena presuda od 27. IX 2011. god.*, Sud BiH, S 1 1 K 003426 10 Krž (veza X-KR-10/948), par. 72 (citirana drugostepena presuda Suda BiH u predmetu *Mejakić i dr.*, par. 47).

<sup>21</sup> Tužilaštvo protiv Akayesu, *Presuda Pretresnog vijeća od 02. IX 1998. god.*, MKSR, ICTR-96-4-T, par. 134. i 135.

## TAČKA 5. IZREKE PRESUDE

253. Tačkom 5. izmjenjene optužnice optuženima **Senadu Salkiću i Vahidu Bajrektareviću** stavljeno je na teret da su *u vremenskom periodu od 16. novembra 1994.godine do druge polovine januara 1995. godine, izvodili ratne zarobljenike iz improvizovanog zatvora među kojima i ratnog zarobljenika **M.M.3.**, pripadnika NO APZB u više navrata ga teško fizički zlostavljali u dvorištu komande brigade, na način da su ga snažno udarali nogama i rukama od kojih udaraca je padao na tlo, a zatim ga nastavljali snažno udarati nogama, po svim dijelovima tijela, a najviše u predjelu glave od kojih udaraca su mu u navedenom vremenskom periodu izbijeni skoro svi zubi, koje nije smio ispljunuti, već ih je morao progutati, na koji način su ratnom zarobljeniku M.M.3. nanijeli snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

254. Na okolnosti ove inkriminacije svjedočio je oštećeni M.M.3..

255. Svjedok je naveo da je bio vojno angažovan najprije u 5. korpusu ARBIH, a proglašenjem Autonomije prešao je u Narodnu odbranu, jer mu je kuća bila na teritoriji pod kontrolom Autonomije. Padom Autonomije otišli su u SAO Krajina, a prilikom povratka zarobljeni su na Trešnjevoj Glavi i odvezeni u Bužim.

256. Svjedok je naveo da je zarobljen 16. novembra 1994. godine, a da su sa njim zarobljeni njegov brat Zuhdija i Munir Kljajić.

257. Od vojnih policajaca zapamtio je Vahida, Isakovića, Salkića, Nanića jer su oni bili najgori prilikom tuča, a Medica je bio tu kao „dopuna“ ako neko ne dobije dovoljno batina.

258. Svjedok se sjeća da su jedne prilike poslije večere maltretirali sve zarobljenike, kada su ih izveli na „Bužimski dreš“, kako su vojni policajci zvali batinjanje. Svjedok je opisao zlostavljanje koje je te prilike doživio od strane optuženog Salkića, a koje je obrazloženo u okviru tačke 25. izreke presude (tačka 31. izmjenjene optužnice).

259. U odnosu na inkriminacije iz tačke 5. izreke presude, svjedok je opisao da su ga tukli Vahid i Salkić, koji su ga oborili na zemlju i tukli nogama u predjelu glave na

koji način su mu izbijeni svi zubi. Pošto je vidio da kad neko ispljune zube, oni ih tjeraju da ih pojedu, on ih je progutao kako ih ne bi morao „lizati“ sa poda. Pojasnio je da mu zubi nisu izbijeni jedne prilike već u više prilika kad je tučen, ali da su Vahid i Salkić prednjačili u tučama u kojim su mu izbijeni zubi, te da su njih dvojica bili nerazdvojni.

260. Svjedok je naveo da su Vahid i Salkić bili pripadnici vojne policije, koji su svakodnevno dolazili, kako bi svoju ljutnju i hirove zbog gubitaka „iskalili“ na nemoćnim zarobljenicima.

261. Svjedok je naveo da je u zatvoru proveo dva do dva i pol mjeseca, za koje vrijeme su se vojni policajci izživljavali nad zatvorenicima, a nad njim posebno jer su ga svi zvali H..

262. U odnosu na identifikaciju optuženih svjedok je naveo da nije poznao Vahida od ranije, niti mu se on predstavio, ali da nije ni trebao jer su ga drugi zvali i oslovljavali, te da je za vrijeme udaranja otprilike znao ko gdje stoji zbog čega je siguran da mu je Vahid izbio zube, dok je Salkić prilikom udaranja izvodio neke okrete prilikom udaranja nogom, a ako mu se neko *nasmije* dobio bi više batina.

263. Da je svjedok M.M.3. tučen potvrdio je i njegov brat Z.M., koji je naveo da su se vojni policajci prema svima ponašali isto, odnosno da su svi bili bijeni i tučeni. Poznato mu je da je njegov brat M.M.3. imao fiksatore koji su raskvareni.

264. Vijeće je iskazu svjedoka M.M.3. u cjelosti poklonilo vjeru ocijenivši ga pouzdanim i vjerodostojnim, a koji iskaz ni na koji način nije doveden u sumnju od strane odbrane, kao ni kredibilitet ovog svjedoka. Takođe, vijeće smatra da je svjedok svoj iskaz dao objektivno i nepristrasno i da isti nije imao bilo kakav motiv da tereti optužene za nešto što nisu uradili.

265. Na temelju iskaza ovog svjedoka, vijeće je van razumne sumnje zaključilo da su optuženi počinili krivičnopravne radnje opisane i u ovoj tački izreke presude i za iste ih oglasilo krivim.

266. Vijeće je u činjeničnom opisu ove tačke izvršilo intervencije na način da je isti uskladio sa iskazom svjedoka oštećenog M.M.3., na način da je ispustilo navod da

su ga *snažno udarali nogama i rukama od kojih udaraca je padao na tlo*, kao i navod da zube koje su mu izbijeni *nije smio ispljunuti, već ih je morao progutati*, imajući u vidu da svjedok nije potvrdio navedene navode, onako kako su navedeni u činjeničnom opisu ove tačke optužnice, a slijedeći pravnu kvalifikaciju djela vijeće je izraz ratni zarobljenik zamjenilo izrazom zatvorenik.

#### **TAČKA 6. IZREKE PRESUDE (TAČKA 7. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

267. Tačkom 7. izmjenjene optužnice optuženom **Senadu Salkiću** stavljeno je na teret da je *noću 16. novembar 1994.godine, zajedno sa nekoliko njemu poznatih vojnika, izveo iz stroja ratnog zarobljenika I.D., pripadnika NO APZB i teško ga fizički zlostavljao u dvorištu komande brigade na način da ga je jedan od zasad neidentifikovanih vojnika snažno udario nogom u njegovu desnu nogu, od kog udarca je pao na tlo, gdje ga je zatim Salkić Senad zajedno sa nekoliko njemu poznatih vojnika, nastavio snažno udarati nogama dok nije izgubio svijest, od posljedica kog udaranja je duži vremenski period trpio jake bolove u predjelu desne noge, stomaka i rebara i nije se mogao pomijerati, niti je nekoliko dana mogao jesti, na koji način je zarobljeniku I.D., nanio snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

268. Svjedok I.D. u svom iskazu na glavnom pretresu navodi da je bio pripadnik APZB Fikreta Abdića. Kad su se povlačili sa Turnja 16.11.1994. godine sa linije Mašinovići – Trešnjeva glava ušli su u jednu kuću da se odmore, kada ih je opkolila i zarobila 505. Brigada. Odvode ih najprije u hotel u Vrnogrč, a kasnije istog dana u Bužim u hotel, gdje su ih tukli jednog po jednog dok su prolazili kroz špalir.

269. Svjedok je ispričao da ga je te prilike tukao Salkić, koji je svijju najviše tukao, a opisao je da ga je tukao nogama i kundakom od puške toliko da je *“ostao bez noge od batina”*, zbog čega se danas služi štapom.

270. U pogledu identifikacije optuženog svjedok je naveo da je od drugih čuo da se zove Salkić i da ga je zapamtio, jer mu je nanio povrede noge, mada su ga tukli i drugi policajci, ali *“njega je zapamtio”*.

271. Da je oštećeni I.D. tučen potvrdio je svjedok Hasib Mehurović.

272. U odnosu na posljedice koje je pretrpio oštećeni svjedočio je vještak dr DMITAR Travar, koji je naveo da su na rengenetskoj snimci ...

273. Imajući u vidu da oštećeni nije vještačen neposredno nakon događaja, vijeće je utvrdilo da je usljed radnji optuženog, oštećeni zasigurno trpio jake bolove u predjelu noge, odnosno da su mu radnje optuženog Senada Salkića prouzrokovale snažni tjelesni i duševni bol i patnju što, prema mišljenju vijeća, predstavlja nečovječno postupanje kao oblika ratnog zločina protiv civilnog stanovništva.

274. Vijeće je u činjeničnom opisu ove tačke izvršilo intervencije na način da je isti uskladio sa iskazom svjedoka oštećenog I.D., koji nije potvrdio da ga je *jedan od zasad neidentifikovanih vojnika snažno udario nogom u njegovu desnu nogu, od kog udarca je pao na tlo*, kao ni navode da je od posljedica udaranja gubio svijest, kao i da je trpio jake bolove u predjelu *stomaka i rebara i nije se mogao pomijerati, niti je nekoliko dana mogao jesti*, te slijedeći pravnu kvalifikaciju djela izraz ratni zarobljenik zamjenilo izrazom zatvorenik.

275. Vijeće je slijedom iskaza oštećenog I.D., kojeg je Vijeće ocijenilo jasnim, uvjerljivim, objektivnim i vjerodostojnim, utvrdilo odgovornost optuženog Senada Salkića, imajući u vidu da je svjedok detaljno opisao zlostavljanje koje je doživio, te jasno identifikovao optuženog Senada Salkića kao počinioca. Na opisani način po stavu vijeća optuženi Senad Salkić je nečovječnim postupanjem ostvario sva bitna obilježja krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ.

#### **TAČKA 7. IZREKE PRESUDE (TAČKA 8. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

276. Tačkom 8. izmjenjene optužnice optuženima **Senadu Salkiću i Vahidu Bajrektareviću** stavljeno je na teret da su *dana 20. novembra 1994. godine ili približno tog dana, zajedno sa njima poznatim licem, izveli iz improvizovanog zatvora u dvorište komande brigade ratnog zarobljenika N.M., pripadnika NO APZB i teško ga fizički zlostavljali, na način što su ga snažno udarali rukama, nogama i palicom po svim dijelovima tijela, nakon čega ga je Bajrektarević Vahid snažno udario nogom u predjelu brade i na taj način mu slomio donju vilicu i oborio na tlo, a zatim kad je*

*ustao, nastavili ga snažno udarati rukama, nogama i palicom ponovo ga oborivši na tlo, nakon čega su ga vratili u improvizovani zatvor, gdje je trpio jake bolove i nekoliko dana nije mogao jesti, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

277. Svjedok N. M. u svom iskazu je naveo da je zarobljen 16.11.1994. godine na rejonu Bojna, kao pripadnik Autonomne pokrajine, od strane Hamzi, a sa njim su zarobljeni Ferid Ćatić, Mehmed Ćatić, Senad Ponjević, Fikret Ponjević, Derviš Mekanović. Najprije su odvedeni u Vrnogrč, gdje su prenoćili, a sutradan ih vode u Bužim u hotel Radoč. Kada su stigli pred zatvor, odmah su ih počeli tući i maltretirati, na način da su formirali dvije kolone vojnika između kojih su morali proći dok ih oni udaraju, a nakon toga su sprovedeni u prostorije.

278. Svjedok je naveo da je zatvor obezbjeđivala vojna policija 505. Brigade, a da je tada poznao samo Vahida Bajrektarevića jer je imao rođake u selu gdje je svjedok živio. Svjedok je opisao optuženog Bajrektarevića na način da je bio visok, vitak, sportske građe. Prilikom unakrsnog ispitivanja, a nakon predočavanja razlike u iskazu u odnosu na njegovo poznanstvo sa Vahidom od prije rata, svjedok je pojasnio da ga je prije rata znao "iz viđenja", te da nisu imali kontakt, te da ne može objasniti zbog čega je prilikom davanja iskaza u istrazi naveo da je za njega saznao u toku zarobljeništa, da je možda bio zbunjen.

279. Svjedok je ispričao da su ga treći dan od zarobljavanja izveli Vahid Bajrektarević i Salkić, kada su ga tukli na način da su ga udarali rukama, nogama i palicom po svim dijelovima tijela, a Vahid ga je udario nogom u bradu i "prebio mu vilicu". Ističe da je sa njima dvojicom bio još jedan ali da ne zna o kome se radi.

280. U odnosu na Salkića navodi da je naknadno saznao ko je i on, a poslije toga ih je viđao jer se uključio u 505. Brigadu. Za Salkića je naveo da je bio najsitniji među policajcima. Prilikom unakrsnog ispitivanja svjedok je razjasnio da Salkića nije poznao prije rata, te da je u zatvoru čuo da ga zovu prezimenom.

281. Svjedok je naveo da je u zatvoru proveo tri mjeseca, nakon čega je potpisao amnestiju i išao na liniju protiv Autonomije.

282. Svjedok je istakao da je Vahida viđao poslije rata, jer je bio čuvar u banci.

283. U odnosu na posljedice koje je pretrpio svjedok je naveo da je imao lom vilice koji nije liječen, zbog čega je loša zarasla.

284. Imajući u vidu da oštećeni nije vještačen neposredno nakon događaja, Vijeće nije moglo utvrditi da li mu je upravo od udarca optuženog Vahida Bajrektarevića slomljena vilica, ali je van razumne sumnje utvrdilo da je usljed radnji optuženog, oštećeni zasigurno trpio jake bolove, kao i da su mu radnje optuženih Vahida Bajrektarevića i Senada Salkića prouzrokovale snažni tjelesni i duševni bol i patnju što, prema mišljenju vijeća, predstavlja nečovječno postupanje kao oblika ratnog zločina.

285. Vijeće je u činjeničnom opisu ove tačke izvršilo intervencije na način da je isti uskladio sa iskazom svjedoka oštećenog i činjeničnim utvrđenjem proizašlim iz istog, pa je preciziralo da je optuženi Vahid Bajrektarević oštećenog udario u predjelu donje vilice, kako je to svjedok naveo, te je iz činjeničnog opisa ispustilo navod da je optuženi Vahid Bajrektarević udarcem noge oštećenom "*slomio donju vilicu*", kao i navode da su ga nakon toga udarali "*rukama, nogama i palicom ponovo ga oborivši na tlo, nakon čega su ga vratili u improvizovani zatvor*", obzirom da se svjedok o navedenom nije precizno izjasnio.

286. Vijeće je iskaz ovog svjedoka ocijenilo vjerodostojnim, konzistentnim i u činjeničnim detaljima precizno određenim, zbog čega ne ostavlja bilo kakvu sumnju u tačnost i valjanost istog sa aspekta dokazne vrijednosti. Iako je ovo faktički jedini dokaz isti daje dovoljno pojedinosti za utvrđivanje samog događaja i krivice optuženih lica uzme u obzir da cjelokupan iskaz ovog svjedoka kako o predmetnoj inkriminaciji, tako i o drugim okolnostima o kojima je pitan u vezi boravka u Bužimu u hotelu Radoč, zbog čega ne ostavlja bilo kakvu sumnju u kredibilitet ovog svjedoka, obzirom na uvjerljivo i dosljedno kazivanja o preživljenim događajima.

287. Iz navedenih razloga, ovo vijeće mu je u potpunosti poklonilo vjeru, te zaključilo da njegov iskaz zadovoljava standard utvrđivanja van razumne sumnje. Pri donošenju ovakog zaključka, ovo vijeće je naročito cijeno da je svjedok-oštećeni bez sumnje identifikovao optužene Vahida Bajrektarevića i Senada Salkića kao izvršioce predmetne inkriminacije, ne dovodeći niti jednog momenta u pitanje njihov identitet, kao niti poduzimanje opisanih radnji.

## TAČKA 8. IZREKE PRESUDE (TAČKA 9. IZMJENJENE OPTUŽNICE)

288. Tačkom 9. Izmjenjene optužnice optuženom Senadu Salkiću stavljeno je na teret da je *noću 25./26. decembra 1994.godine, nakon što su pripadnici 5. korpusa A RBiH, zarobili veći broj pripadnika NO APZB, sproveli u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, koja ih je popisala u dvorištu brigade, izveo je iz stroja ratnog zarobljenika „S4” pripadnika NO APZB i teško fizički zlostavljao na način da ga je u dvorištu brigade nekoliko puta snažno udario šakama u predjelu glave od kojih udaraca mu je pukla arkada i od koje povrede je nekoliko dana imao veliki otok na glavi, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

289. Svjedok S4 u svom iskazu naveo je kako je bio vojno angažovan u jedinicama Narodne odbrane, kada je zarobljen na Latića glavici 25.12.1994. godine, od strane pripadnika Armije RBiH. Te prilike zarobljen je cijeli vod kojem je pripadao i odvezeni su u Bužim isti dan kada su zarobljeni, u večernjim satima. Kada su dovezeni, rečeno im je da se postroje, izvade lična dokumenta i stvari, a u tome je *“neko dobio batine, neko nije”*.

290. Istakao je da ga je te prilike neki policajac udario u arkadu dva do tri puta šakom, od čega mu je pukla arkada. Naveo je da je imao *“sreću u nesreći”* da je taj koji ga je udario imao prsten na ruci, zbog čega mu je arkada odmah pukla, bio je krvav, pa su ga pustili. Bio je obliven krvlju i natečen.

291. Ističe da tada nije znao o kome se radi a da je poslije saznao ime jer su ga zvali Salkić. Opisao ga je na način da je bio plavkast, nižeg rasta, duže kose. Viđao ga je za vrijeme boravka u zatvoru.

292. Prilikom unakrsnog ispitivanja svjedok je potvrdio da u momentu udaranja nije znao ime osobe koja ga je udarila, ali da je kasnije saznao jer su se međusobno oslovljavali.

293. I na okolnosti ove inkriminacije za vijeće je bilo odlučno svjedočenje oštećenog, koje je vijeće našlo vjerodostojnim, konzistentnim i u činjeničnim detaljima precizno određenim, zbog čega ne ostavlja bilo kakvu sumnju u tačnost i valjanost istog sa aspekta dokazne vrijednosti.

294. Svjedok S4 se decidno izjasnio o radnjama optuženog Salkića kritične prilike, koje ponašanje optuženog je po ocjeni ovog vijeća nesumnjivo napad na fizički integritet i ljudsko dostojanstvo, te ispunjava standard nečovječnog postupanja, zbog čega je vijeće van razumne sumnje utvrdilo da je optuženi radnjama opisanim u ovoj tački izreke presude ostvario sve standarde nečovječnog postupanja prema oštećenom S4, te ga je za isto oglasilo krivim.

#### **TAČKA 9. IZREKE (TAČKA 10. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

295. Tačkom 10. izmjenjene optužnice optuženima **Senadu Salkiću i Vahidu Bajkrekareviću** stavljeno je na teret da su *noću 25./26. decembra 1994. godine, zajedno sa njima poznatim vojnim policajcem, nakon što su pripadnici 5. korpusa A RBiH, zarobili veći broj pripadnika NO APZB, sproveli ih u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, koja ih je popisala u dvorištu komande brigade, izveli iz stroja ratnog zarobljenika S.M., pripadnika NO APZB i fizički zlostavljali na način da su ga u dvorištu brigade prisilili da legne potrbuške na sto i ispruži ruke ispred sebe, nakon čega su ga petnaest do dvadeset minuta snažno udarali šakama, palicama, nogama i drvenom okruglom letvom i tim udarcima mu nanijeli povrede glave koje su krvarile, povrede u predjelu lijeve strane rebra i nadlaktica, usljed čega je izgubio svijest i pao sa stola na tlo, pri čemu se od zadobijenih povreda otežano kretao i disao, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

296. Svjedok S.M. u svom iskazu na glavnom pretresu naveo je da kao pripadnik jedinica Autonomne pokrajine zarobljen u decembru 1994. godine na brdu Kozija glava, od strane Hamzi i Gazija 505. Bužimske brigade, zajedno sa još 20 do 27 lica, od kojih se sjeća svog brata i komšija Fikreta Dolića i F.D.. Najprije su odvedeni na Hajrat u kafić Stop gdje su ih tukli maltretirali, a nakon nekoliko sati odvedeni su u Bužim u stari hotel u prizemlje gdje je bio zatvor. Morali su predati zlato, satove i čizme, a nakon toga im je naređeno da stave ruke na okrugli stol koji se tu nalazio i počeli su da ih udaraju. Tu su bili pripadnici vojne policije iz Bužima, sjeća se Vahida, Cinca, Salkića i Medice Aleševića.

297. Svjedok je opisao da je morao da legne na stol, sa podignutim rukama na stolu, gdje su ga tukli Salkić i Vahid, zajedno sa ostalim policajcima dok nije pao na pod, jer više nije mogao izdržati. Svjedok je naveo da su ih tukli palicama, nogama od stola, vojničkim čizmama. To je sve trajalo oko sat, sat i pol vremena sveukupno u odnosu na sve koji su se tada nalazili u dvorištu. Svjedok je naveo da su ga nakon tog premlaćivanja u besvjesnom stanju unijeli u ćeliju. Kao posljedica navedene tuče dva mjeseca nije mogao da dođe sebi.

298. Svjedok je istakao da je siguran da su Salkić i Vahid bili glavni akteri te tuče u kojoj je učestvovalo najmanje 10 policajaca, a koja je u odnosu na njega trajala oko 20-25 minuta.

299. Istakao je da je to bila prva tuča kada su dovedeni, a kasnije je bilo još tuča. Naveo je da je za Salkića i Vahida saznao da se tako zovu jer su bili dosta aktivni u tučama i jako agresivni, zbog čega im je zapamtio imena i "face". Svjedok je ispričao da je Salkić često glumio karataša, a bio je dosta nizak i imao je kosu dugu do ramena, a Vahid je bio dosta krupniji i kratko ošišan.

300. Vijeće je iskazu svjedoka S.M. u cjelosti poklonilo vjeru ocijenivši ga detaljnim, pouzdanim i vjerodostojnim, a koji iskaz ni na koji način nije doveden u sumnju od strane odbrane. Vijeće smatra da je svjedok svoj iskaz dao objektivno i nepristrasno i da isti nije imao bilo kakav motiv da tereti optužene za nešto što nisu uradili.

301. Na temelju iskaza ovog svjedoka, vijeće je van razumne sumnje zaključilo da su optuženi Senad Salkić i Vahid Bajrektarević počinili krivičnopravne radnje opisane i u ovoj tački izreke presude i za iste ih oglasilo krivim.

302. Vijeće je u činjeničnom opisu ove tačke optužnice izvršilo intervencije u smislu usklađivanja istog sa iskazom svjedoka oštećenog, odnosno izostavilo posljedice koje je oštećeni trpio u vidu "povrede glave koje su krvarile, povrede u predjelu lijeve strane rebra i nadlaktica, usljed čega je izgubio svijest i pao sa stola na tlo, pri čemu se od zadobijenih povreda otežano kretao i disao", a koje nisu dokazane van svake razumne sumnje, ali ne predstavljaju bitno obilježje krivičnog djela za koje se optuženi terete.

303. Vijeće je van razumne sumnje utvrdilo da je oštećeni zasigurno trpio jake bolove, kao i da su mu radnje optuženih Vahida Bajrektarevića i Senada Salkića prouzrokovale snažni tjelesni i duševni bol i patnju, na koji način su nečovječnim postupanjem ostvarili sva bitna obilježja krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, u vezi sa članom 22. istog zakona.

#### **TAČKA 10. IZREKE PRESUDE (TAČKA 11. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

304. Tačkom 11. izmjenjene optužnice optuženom **Vahidu Bajrektareviću** stavljeno je na teret da je *noću 25./26. decembra 1994. godine, zajedno sa nekoliko njemu poznatih vojnih policajaca, nakon što su pripadnici 5. korpusa A RBiH, zarobili veći broj pripadnika NO APZB, i sproveli u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, istog dana izveli iz improvizovanog zatvora ratnog zarobljenika **Dizdarević Ramiza**, pripadnika NO APZB i fizički ga zlostavljali na način da su ga u dvorištu komande brigade prisilili da se izuje i skinе odjeću sa sebe, a zatim oko deset minuta snažno udarali šakama, nogama i palicama po cijelom tijelu, nakon čega je Bajrektarević Vahid donio dugu drvenu letvu, naredio zarobljeniku da stane uz zid okrenut licem prema zidu raširenih i podignutih ruku uvis i snažno ga udarajući u predjelu leđa sve dok navedenu letvu nije slomio, od kojih udaraca je zarobljenik Dizdarević Ramiz duži vremenski period osjećao jake bolove, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

305. Svjedok Ramiz Dizdarević u svom iskazu je naveo da je bio vojno angažovan u vojsci Narodne odbrane, kada je zarobljen u decembru 1994. godine na Kumarici od strane pripadnika Hamzi i Gazija 5. Korpusa Armije R BiH, a sa njim su zarobljeni i Amer Džanić, Hasan Rizvić i S-2. Odveli su ih na Hajrat u bivši kafić Stop, a odatle u zatvor u Bužim ispod hotela. Kada su došli u Bužim, postrojeni su, njega su izveli iz stroja jer je bio u maskirnoj uniformi, mislili su da je to uniforma nekog momka iz Kladuše koji je poginuo. Skinuli su mu uniformu i čizme i počeli ga udarati palicama, nogama, čizmama, a onda ga je jedan policajac prislonio uza zid i tukao ga drvenom palicom po leđima dok se palica nije slomila.

306. Kasnije je čuo da je policajac koji ga je udarao Vahid. Naveo je da je isti bio visok, crn, viđao ga je u zatvoru.

307. Svjedok je na upit odbrane optuženog Bajrektarevića potvrdio da ne vidi ko ga tuče i ne gleda vojnika koji ga tuče jer je glavom okrenut ka zidu, te stoga ne vidi ko ga udara, ali je na dodatni upit Tužilaštva pojasnio da je vidio Vahida prije nego što se okrenuo ka zidu.

308. Nakon što ga je Vahid istukao po leđima, leđa su ga boljela sedam dana, bili su to teški udarci, a nakon tuče je odveden u zatvor.

309. Svjedok je naveo da i danas osjeća posljedice premlaćivanja, da ima problema sa bubrezima, kičmom, kao i psihičke probleme, zbog kojih posjećuje psihologa.

310. Svjedoku je na glavnom pretresu prezentovan fotoalbum na kojem je izvršio prepoznavanje optuženog Vahida Bajrektarevića.<sup>22</sup>

311. Vijeće je u činjeničnom opisu ove tačke izvršilo intervencije na način da je izostavio vremensku odrednicu da su ga tukli oko deset minuta, kao i navod "*okrenut licem prema zidu raširenih i podignutih ruku uvis*", obzirom da svjedok navedeno nije precizirao niti isto predstavlja bitan element djela, te slijedeći pravnu kvalifikaciju djela izraz ratni zarobljenik zamjenilo izrazom zatvorenik.

312. I na okolnosti ove inkriminacije za vijeće je bilo odlučno svjedočenje oštećenog, koje je vijeće našlo vjerodostojnim, konzistentnim i u činjeničnim detaljima precizno određenim, zbog čega ne ostavlja bilo kakvu sumnju u tačnost i valjanost istog sa aspekta dokazne vrijednosti.

313. Kada su u pitanju posljedice koje su kod svjedoka nastupile, vijeće je utvrdilo da je usljed radnji optuženog, ali i drugih vojnih policajaca koji su sa njim djelovali kao saizvršioc, oštećeni zasigurno trpio fizičke i psihičke bolove zbog udaraca koje je dobio od optuženog Bajrektarevića.

314. Kada je u pitanju identitet optuženog Bajrektarevića Vijeće je na nesumnjiv način utvrdilo da su oštećeni mogao sa sigurnošću utvrditi da je radnje njegovog

---

<sup>22</sup> T-8 Foto album – 18 Tužilaštvo BiH broj: T20 0 KTRZ 0003523 07 od 21.04.2014. godine, prepoznavanje na ročištu 29.08.2016. godine vršio svjedok Ramiz Dizdarević

fizičkog zlostavljanja te prilike preduzeo upravo optuženi Vahid Bajrektarević, obzirom da je istog viđao i kasnije za vrijeme boravka u zatvoru a imajući u vidu period koji je svjedok proveo u istom, a vijeće na strani svjedoka nije našlo razlog ili motiv da optuženog lažno tereti za nešto što nije učinio.

315. Kako iskaz ovog svjedoka nije osporen ni prilikom unakrsnog ispitivanja budući da je svjedok davao razložna objašnjenja na sva pitanja branioca, te ostao doslijedan u kazivanju po pitanju odlučnih činjenica, vijeće je van razumne sumnje našlo dokazanim da je radnjama koje su naprijed opisane, optuženi Vahid Bajrektarević učestvovao u nečovječnom postupanju prema oštećenom Ramizu Dizdareviću.

#### **TAČKA 11. IZREKE PRESUDE (TAČKA 12. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

316. Tačkom 12. izmjenjene optužnice optuženom **Vahidu Bajrektareviću** stavljeno je na teret da je *dana 01.12.1994. godine ili približno tog dana, nakon što su pripadnici 5. korpusa A RBiH, dva do tri dana ranije zarobili veći broj pripadnika NO APZB, sproveli u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, teško fizički zlostavljao ratnog zarobljenika F.D., pripadnika NO APZB, na način što ga je u dvorištu brigade prisilio da legne potrbuške na sto, nakon čega ga je snažno udario više puta palicom predjelu glave, leđa i nogu, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

317. Svjedok F.D. u svom iskazu je naveo da je bio vojno angažovan u vojsci Narodne odbrane, kada je zarobljen 28. novembra 1994. godine od strane pripadnika Hamzi 505. Brigade, zajedno sa Enesom Dolićem i Begom Mahmutovićem. Najprije su ih odveli u gostionu Gaj, pa u mehaničarsku radnju, gdje su bili tri dana, a nakon toga su 01.12.1994. godine odvedeni u zatvor u Bužimu. Svjedok je naveo da je su oni boravili u podrumu, a iznad njih je bila policija.

318. Isti dan kad su dovezeni u zatvor tukli su ih tako što legnu potrbuške na željezni stol, koji se tu nalazio, na kojem ih udaraju palicama po cijelom tijelu, redali su se, prvo Vahid Bajrektarević, a onda ostali redom, a udarci su bili takvog intenziteta da su poslije svake tuče bili modri.

319. Policajci bi ih tukli dok se ne umore, a kad ih pretuku zatvore ih u zatvor.

320. Svjedok je Vahida opisao kao mlađeg, visokog sa crno – kestenjastom kosom. Nakon što je opisao optuženog, svjedoku je prezentovan fotoalbum na kojem je prepoznao Vahida Bajrektarevića.<sup>23</sup>

321. Prilikom unakrsnog ispitivanja svjedok je pojasnio da nije poznavao Vahida kada je došao u Bužim i kada ga je tukao, ali da je kasnije saznao jer su se međusobno oslovljavali. Istakao je da mu nisu poznati drugi vojni policajci sa prezimenom Bajrektarević.

322. Da je oštećeni F.D. bio u Radoču, gdje je fizički zlostavljan, potvrdio je svjedok S.M., koji je naveo da je F.D. njegov komšija iz sela, te da je F.D. zarobljen mjesec dana prije njega. Potvrdio je da je F.D. bio često tučen, da su mu polomili vilicu, izbili zube, da je imao otekline po licu, zbog čega je bio u lošem stanju.

323. Oštećeni F.D. vještačen je 2015. godine po naredbi Tužilaštva BiH. U odnosu na povrede koje su mu tada konstatovane vještak dr DMITAR TRAVAR naveo je prelom donje vilice lijevo, srastao sa dislokacijom fragmenata, koji znatno deformiše fizionomiju licu oštećenog, do stepena unakaženosti, a otežava ishranu zbog nepravilnog zagrižaja, nepotpune okluzije, zatvaranja usta i nemogućnosti ugradnje zubne proteze, zatim nepravilno srastao prelom lijeve lakatne kosti, prostrijelna rana mekih tkiva lijeve butine, ožilno srasla, a radi se o teškim tjelesnim ozljedama. Analiza rentgenskih snimaka ukazuje da je na mjestima preloma, pored formiranja kalusa, kao znak zarastanja, iako u dislokacionom položaju fragmenata došlo i do završetka procesa remodelacije kosti. To ukazuje da je van svake sumnje do navedenih povređivanja došlo prije više godina, više od 3 godine, dok se o preciznom terminu traumatskih događaja se nije moguće izjasniti.

324. Konstatovane povrede ne mogu dovesti u vezu sa nečovječnim postupanjem iz činjeničnog opisa ove tačke optužnice, imajući u vidu protek vremena od navedenog događaja, kao i činjenicu da je oštećeni evidentno premlaćivan i u kasnijem periodu boravka u zatočeništu, međutim nesporno je da je isti uslijed

premlaćivanja od strane optuženog Vahida Bajrektarevića zasigurno trpio snažan tjelesni i duševni bol i patnju.

325. Vijeće je u činjeničnom opisu ove tačke izvršilo intervencije na način da je isti uskladio sa iskazom svjedoka oštećenog. U tom smislu, a imajući u vidu da se svjedok nije mogao sa sigurnošću izjasniti ko mu je naredio da legne na stol, odnosno da je to bio Vahid, vijeće je izmjenilo činjenični opis na način da je navelo da je isti prisiljen da legne potrbuške na stol, nakon čega je fizički zlostavljan, tako što su ga tukli palicom, dok je vijeće riječi “*u predjelu glave, leđa i nogu*” zamijenilo sa riječima “*po cijelom tijelu*”, kako je to i svjedok u svom iskazu naveo. Navedene intervencije po ocjeni vijeća nisu na štetu optuženog, budući da nije došlo do povećanja kriminalne količine, već upravo suprotno.

326. Vijeće je utvrdilo da je usljed radnji optuženog, ali i drugih vojnih policajaca koji su sa njim djelovali kao saizvršioци, oštećeni zasigurno trpio fizičke i psihičke bolove zbog udaraca koje je dobio od optuženog Bajrektarevića.

327. Na temelju iskaza ovog svjedoka, vijeće je van razumne sumnje utvrdilo da je optuženi svojim radnjama ispunio sve standarde nečovječnog postupanja prema oštećenom F.K. te ga je za isto oglasilo krivim, ne nalazeći kod oštećenog motiv ili razlog da ga lažno tereti, cijeneći iskaz svjedoka pouzdanim i uvjerljivim kako u pogledu identifikacije optuženog, tako i krivičnopравnih radnji koje je optuženi preduzeo prema oštećenom.

## **TAČKA 12. IZREKE PRESUDE (TAČKA 15. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

328. Tačkom 15. izmjenjene optužnice optuženom **Senadu Salkiću** stavljeno je na teret da je *Neutvrđenog dana krajem decembra 1994. godine, nakon što su neki od pripadnika 505. brigade izveli iz improvizovanog zatvora u dvorište komande brigade zarobljenike, među kojima i civila sedamnaestogodišnjeg Z.M., teško ih fizički zlostavljali snažno ih udarajući, a Salkić Senad je snažno udario nogom maloljetnog Z.M. u stomak od kog udarca se zbog jačine boli sageo glavom prema dole, nakon*

---

<sup>23</sup> T-6B Foto album – 18 Tužilaštvo BiH broj: T20 0 KTRZ 0003523 07 od 21.04.2014. godine,

*čega ga je Bapić Nedžad snažno udario nogom u glavu i tim udarcem mu slomio nos i nanio razderotinu gornje usne, na koji način su maloljetniku nanijeli snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

329. Svjedok Z.M. u svom iskazu je naveo da je bio vojno angažovan, kao maloljetnik sa sedamnaest godina, u Narodnoj odbrani, gdje se dobrovoljno prijavio kad su se vraćali sa Turnja. Kada je zajedno sa braćom i rođakom Husnijom prošao između linija i došao na Mašinovića brdo opkoljeni su, a neki su te prilike zarobljeni. Njegov brat M.M.3. i on su uspjeli pobjeći, te su se krili iza linija tri dana, na području Grabovac, Vrnograč, selo Mašinovići dok je njihov brat Suad zarobljen taj dan 16.11.1994. godine.

330. Nakon tri dana uhvatila ih je policija i vojska, odveli su ih u kafe bar Grand u komandu brigade. Svjedok je istakao da tada nisu bili naoružani jer su oružje bacili 16.11.1994. godine prilikom bjega.

331. Kada su zarobljeni 19.11.1994. godine odveli su ih u staru kuću da traže oružje, tu nisu ništa našli, a onda su bratu obukli neku SMB jaknu, jer je bio vojno lice u JNA i odveli su ga da ide tražiti puške. Nakon toga su ih smjestili u vozilo golf i odveli u Bužim. Na putu do Bužima čovjek koji ih je vozio je stao u Varoškoj rijeci i rekao njegovom bratu da skine SMB jaknu jer *“ako dođeš u Bužim s tom jaknom neće biti dobro”*.

332. U Bužimu ih je dočekaio Medica, popisao ih je, poskidali su stvari sa njih i pustio ih u zatvor, gdje su zatekli oko 90 do 100 ljudi, tu su našli i brata Suada.

333. Te noći je bio dreš kada su tučeni, Medica otvori vrata da bi ih tukli, a tu su bili Vahid, Salkić, Bakić, Isaković i svi su ih tukli. Pojasnio je da je dreš kada stane po pet ljudi sa obe strane, a oni prolaze jedan po jedan, *“nabije te onaj nogom, onaj šakom, onaj te palicom, onaj, šta ko ima, samo pazi da ne padneš na pod”*.

334. Te večeri je zadobio povredu nosa, na način da ga je Salkić udario u stomak od čega se savio, a onda ga je Ćoro odozdo *“dočekaio”* nogom, od čega mu je pukao

---

prepoznavanje na ročištu 11.07.2016. godine vršio svjedok F.D.

nos i usna ispod nosa. Nos mu je bio kompletno slomljen, od čega posljedice ima i danas, dva puta je operisan, a pukla mu je i usna, zbog čega i danas ima ožiljak.

335. U odnosu na lica Salkić i Ćoro, svjedok je pojasnio ga policajci nisu zvali Ćoro, nego Bakić, a znali su im imena jer su se između sebe dozivali i nisu krili imena od njih. Pošto je Bakić imao flaster na oku zatvorenci su ga zvali Ćoro. Opisao ga je kao visokog, zgodnog i u dobrim godinama, a on je bio jedini sa flasterom na oku, zapamtio ga je po tome šta mu je uradio. Salkić je bio niži čovjek, duži vrat kosa.

336. Svjedok je naveo da je imao dvije operacije nosa, prvu u bolnici Dubrave u Zagrebu, drugu u Americi. U bolnici Dubrave nije rekao kako je zadobio povrede, jer su tu zajedno sa njim boravili i teški ranjenici iz Korpusa, zbog čega nije htio da kaže da je Autonomaš i da je bio u Bužimu, pa je govorio da je iz Gašnica i da je pao sa bicikla.

337. Prilikom unakrsnog ispitivanja, nakon što je odbrana svjedoku prezentovala otpusno pismo od 29.11.1996. godine, gdje je konstatovano da je povrijeđen prije tri godine, svjedok je pojasnio da je u bolnici rekao da je povrijeđen tri godine ranije, a ne godinu jer se zna gdje je bio prije godinu, zbog čega ga je bilo strah da kaže šta se desilo.

338. Iskaz oštećenog potkrijepio je i svjedok S.M., brat oštećenog, koji je naveo da se nalazio u zatvoru, kada su nakon tri do pet dana doveli njegova dva brata, starijeg M.M.3. i mlađeg Z.M. Kada su dovedeni već su bili pretučeni, a prema njima su se u zatvoru ponašali kao i prema ostalima, tukli su ih kako je ko stigao. Svjedok je naveo da mu je poznato da je Vahid udarcem noge prebio nos njegovom bratu Z.M.. Svjedok je pojasnio da je za njihova imena saznao tako što su se međusobno dozivali, a pretpostavlja da je Vahid išao u školu tu blizu u selu jer su ga znali pojedinci koji su bili sa njim zatvoreni.

339. Da je Z.M. slomljen nos u tučama u zatvoru potvrdio je i brat svjedoka M.M.3..

340. Vijeće je u činjeničnom opisu ove tačke izvršilo intervencije na način da je isti uskladio sa iskazom svjedoka oštećenog i činjeničnim utvrđenjem proizašlim iz istog, u odnosu na vrijeme inkriminacije, odnosno da se navedeni događaj desio krajem

novembra ili početkom decembra 1994. godine, kao i u odnosu na optuženog Nedžada Bapića, za kojeg vijeće nije van razumne sumnje utvrdilo da je učestvovao i navedenim inkriminacijama, a o čemu će razloge dati u dijelu obrazloženja za oslobađajući dio izreke presude.

341. Vijeće je na temelju iskaza svjedoka Z.M. koji je u odlučnom dijelu saglasan i potkrijepljen iskazima svjedoka Suada i M.M.3. i nije doveden u pitanje tvrdnjama odbrane, van razumne sumnje utvrdilo da je optuženi nečovječno postupao prema svjedoku Z.M. na način opisan u ovoj tački izreke presude.

### **TAČKA 13. IZREKE PRESUDE (TAČKA 16. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

342. Tačkom 16. izmjenjene optužnice optuženom **Vahidu Bajrektareviću** stavljeno je na teret da je *u periodu od 25.12.1994. godine do 05.01.1995. godine, nakon što su pripadnici 5. korpusa A RBiH, zarobili veći broj pripadnika NO APZB, sproveli u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, u više navrata izvodio ratnog zarobljenika „F“, pripadnika NO APZB i teško fizički zlostavljao na način da ga je u dvorištu brigade snažno udarao šakama, laktom i koljenom, a prilikom jednog takvog zlostavljanja dok su zarobljenika „F“ držala dva za sada neidentifikovana vojna policajca, Bajrektarević Vahid ga je snažno udarao šakama i nogama u predjelu glave, stomaka i grudi, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

343. Svjedok F u svom iskazu je naveo da je kao pripadnik Narodne odbrane zarobljen 25.12.1994. godine od strane 5. Korpusa na području Velike Kladuše, zajedno sa čitavim vodom kojem je pripadao. Nakon zarobljavanja vođeni su do kafića Stop na Hajratu, gdje su ih tukli i maltretirali, onda su ih prebacili kamionom u Bužim u hotel Radoč. Tu su ih postrojili i počeli tući, tukli su ih nogama, rukama, šakama i kundacima.

344. Tada nije poznao nikoga ali naknadno saznaje da su to bili Bajrektarević, Salkić, Mehmed Alešević i drugi vojni policajci. Svjedok je opisao da je Vahid bio crn, visok, sportski građen, Salkić je bio niži, imao je kosu na razdjeljak, a za njihova imena je saznao jer su se dozivali Vahide, Salkiću.

345. Nakon desetak minuta Alešević i Bajrektarević su ih počeli ponovo tući sviju, a tuče su se ponavljale više puta u toku noći. Najviše su ga tukli Bajrektarević i Medica Alešević i sjeća se kad su ga dva policajca držala za ruke, a Bajrektarević ga tukao rukama, nogama i šakama u predjelu glave, stomaka i grudi.

346. Svjedok je naveo da je Vahida viđao i poslije zatočenja, jer je radio u policiji i kao zaštitar ispred jedne banke.

347. Vijeće je u činjeničnom opisu ove tačke izvršilo intervencije na način da je isti uskladio sa iskazom svjedoka oštećenog, odnosno navode da ga je optuženi Vahid Bajrektarević udario "šakama, laktom i koljenom" zamijenilo sa "šakama, rukama i nogama", a kako je to svjedok precizirao, te slijedeći pravnu kvalifikaciju djela izraz ratni zarobljenik zamijenilo izrazom zatvorenik.

348. Svjedok je po ocjeni vijeća detaljno i uvjerljivo opisao fizičko zlostavljanje počinjeno prema njemu od strane optuženog Vahida Bajrektarevića, kojeg je jasno identifikovao, navodeći da ga je viđao i u periodu nakon zatočenja, zbog čega je van razumne sumnje utvrdilo da je optuženi Vahid Bajrektarević učestvovao u nečovječnom postupanju prema oštećenom F, te ga je oglasilo krivim za počinjenje inkriminacija koje mu se ovom tačkom optužnice stavljaju na teret.

#### **TAČKA 14. IZREKE PRESUDE (TAČKA 17. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

349. Tačkom 17. izmjenjene optužnice optuženom **Senadu Salkiću** stavljeno je na teret da je zajedno sa Mehmedom Aleševićem, protiv kojeg je krivični postupak pravosnažno okončan pred Sudom BiH *neutvrđenog dana u periodu od 25.12.1994. godine do 05.01.1995. godine, teško fizički zlostavljali ratnog zarobljenika „F“, pripadnika NO APZB, na način da ga je dok je stajao u dvorištu brigade Salkić Senad snažno iz zaleta udario nogom u predjelu grudi od kog udarca je zarobljenik udario leđima od vanjski zid improvizovanog zatvora, a zatim pao na tlo, pa kako je na zidu pored koga je pao bio nacrtan konj, Salkić Senad ga je prisilio na samopovrjeđivanje, tako što mu je naredio da "uzjaše konja nacrtanog na zidu", što je zarobljenik „F“ morao i učiniti, pa se tako dva puta snažno zatrčao i udario svojim tijelom od zid i pao na tlo, nakon čega mu je prišao Alešević Mehmed i snažno ga*

*udario nogom u stomak, a zatim mu naredio da se vrati u improvizovani zatvor, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

350. Na okolnosti inkriminacije koje se ovom tačkom optužnice stavljaju na teret optuženom Senadu Salkiću, svjedok F je naveo da je da ga je u tučama tukao i Salkić.

351. Opisao je da je Salkić većinom iz zaleta udarao, a na takav način je i njega jedne prilike udario u predjelu glave i grudi, te ga je tjerao da uzjaše konja nacrtanog na zidu. Svjedok je opisao da mu je naredio da se zaleti i uzjaše tog konja, što je morao učiniti dva puta, te da se tada povrijedio, a zatim ga je još Alešević udario i naredio mu da se vrati nazad u prostoriju.

352. U odnosu na vrijeme kada su počinjene navedene inkriminacije, svjedok je naveo da je zarobljen 25. decembra 1994. godine, te da je prvih 10-15 dana bilo najgore, te da su se za to vrijeme desile ove dvije tuče.

353. Vijeće je u činjeničnom opisu ove tačke izvršilo intervencije na način da je isti uskladio sa iskazom svjedoka oštećenog, zbog čega je iz činjeničnog opisa ispustilo navod *“od kog udarca je zarobljenik udario leđima od vanjski zid improvizovanog zatvora, a zatim pao na tlo, pa kako je na zidu pored koga je pao bio nacrtan konj”*, budući da svjedok navedno nije potvrdio, a slijedeći pravnu kvalifikaciju djela izraz ratni zarobljenik zamjenilo izrazom zatvorenik.

354. Po ocjeni vijeća svjedok je jasno i uvjerljivo potvrdio navode ove tačke optužnice, kako u pogledu identifikacije optuženog, tako i u odnosu na nečovječno postupanje optuženog Salkića prema njemu, zbog čega mu je vijeće poklonilo vjeru, te je optuženog Senada Salkića oglasilo krivim za krivičnopravne radnje opisane ovom tačkom izreke presude.

#### **TAČKA 15. IZREKE PRESUDE (TAČKA 18. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

355. Tačkom 18. izmjenjene optužnice optuženom Vahidu Bajrektareviću stavljeno je na teret da je zajedno sa Mehmedom Aleševićem protiv kojeg je krivični postupak pravosnažno okončan, *počev od početka januara 1995. godine pa u narednih nekoliko dana odnosno od dana kada su pripadnici A RBiH lišili slobode civila simpatizera APZB Latić Sulju dok se nalazio u svojoj porodičnoj kući, sproveli u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, zajedno sa drugim njima poznatim pripadnicima A RBiH, civila Latić Sulju, svakodnevno fizički zlostavljali na način da su ga izvodili iz improvizovanog zatvora u dvorište komande brigade gdje su ga za sada neidentifikovani vojni policajci snažno udarali šakama, nogama, kundacima puške, od kojih udaraca je padao na tlo, a jedne prilike Bajrektarević Vahid ga je više puta snažno udarao metalnom stolicom dok se nije iskrivila, druge prilike Bajrektarević Vahid ga je snažno udario nogom u lice usljed čega mu je iz usta ispala zubna proteza, nakon čega ga je Bajrektarević Vahid prisilio da je baci u smeće govoreći mu da mu više neće trebati, dok je Alešević Mehmed jedne prilike odgurnuo civila Latić Sulju, usljed čega je Latić Suljo pao na tlo, a iz usta mu je potekla krv, što je sve ovo za posljedicu imalo da je civil Latić Suljo bio u teškom fizičkom i psihičkom stanju da nije mogao ustajati, niti govoriti samo je jaukao, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju, od kojih posljedica premlaćivanja je civil Latić Suljo i preminuo u improvizovanom zatvoru.*

356. Na okolnosti ove inkriminacije saslušani su svjedoci S3, F, F.D., Š.K., I.D., Fikret Mehurović, Husein Rizvić, Omer Čturić, S4, Š.S., Arif Sadiković, Samir Ordagić, Derviš Mekanović, M.V., Refik Pehlić, S1 i S2.

357. Svjedok S3 u svom iskazu je naveo da je Suljo Latić doveden sa njima u Bužim, tukli su ga svaki dan i svaku noć. Svjedok je istakao da se Vahid baš loše odnosio prema Latiću, da ne zna iz kojih razloga, ali se sjeća kad ga je udario preko leđa željeznom stolicom koja se savila. Svjedok je objasnio da je Suljo bio fizički jak, iako je bio stariji, Vahid je mislio da će Suljo pasti, ali nije, pitao ga je “*dide jel te boli*”, a Latić mu je odgovorio “*ma ne boli sinko, hajde da ja tebe jednom udarim ti se više nećeš dignuti*”, nakon čega je više njih skočilo i tukli su ga dok ga nisu srušili. Tada su mu ispali zubi, proteza, oni su to uzeli i bacili u smeće, govoreći mu “*ovo ti*

*više neće trebati*". Latić je naposljetku preminuo, nije bio dugo tu, 8 do 15 dana prije nego što je podlegao.

358. Saglasno kazivanju svjedoka S3 i svjedok F.D. ispričao je da su Sulju svi tukli, a potom ga je Vahid izvodio da ga tuče, da mu je jedne prilike izbio umjetne zube, pa kad se Suljo sageo da ih uzme, on mu je rekao "*ostavi neće ti trebati*". Svjedok je naveo da je Suljo poslije tih batina bio živ možda još desetak dana, nakon čega je preminuo.

359. Da je Vahid Bajrektarević bio među vojnim policajcima koji su tukli Sulju Latića potvrdio je i svjedok F, koji je u svom iskazu naveo da je Suljo Latić bio stariji čovjek, kojeg su doveli od kuće i tukli dok nije podlegao. Naveo je da su ga tukli i Bajrektarević i Alešević.

360. Odbrana je prilikom saslušanja ovog svjedoka ukazivala da isti prilikom davanja iskaza u istrazi nije spominjao Vahida u kontekstu Sulje Latića, na šta se svjedok izjasio da zna sto posto da ga je Bajrektarević tukao blokom, te da ne može da objasniti zašto ga u istrazi nije naveo.

361. Da je Suljo Latić preminuo od premlaćivanja u zatvoru potvrdili su i ostali svjedoci.

362. Tako je svjedok I.D. naveo da je poznao Sulji Latića jer je živio nedaleko od njega, da su ga doveli od kuće skinuli odjeću sa njega i obukli mu vojni šinjel i papuče i toliko ga pretukli da je preminuo u zatvoru. Nakon toga su ga stavili u vreću, koja je stajala dva - tri dana pred hotelom dok ga nisu odveli i ukopali. Ovaj svjedok je naveo da nije vidio kad je Suljo Latić tučen jer su ga izvodili napolje i tukli.

363. Svjedok S4 je posvjedočio da je Suljo Latić, koji je bio civil, doveden u Bužim, gdje je preminuo nakon nekoliko dana, jer je dobio puno batina od kojih je podlegao. Naveo je da je su Sulju sa Hajrata doveli u Stop već pretučenog, a kad je doveden bio je gol i bos. U Bužimu su ga izvodili iz ćelije i tukli, nakon čega je preminuo.

364. Svjedok Arif Sadiković naveo je da je sa njima bio stariji čovjek, misli da je imao oko 60 do 63 godine, bio je pretučen, ležao je sa njima u ćeliji i tu preminuo.

Kada je podlegao zvali su čuvara, međutim oni su rekli “*neka Sulje*” i tek ujutru je iznesen vani u ćebet.

365. Svjedok Samir Ordagić je naveo da je Suljo Latić pretučen i da je podlegao u zatvoru, da nije bio dugo živ, poslije batina nije mogao da sjedi na stolici, bio je stariji, imao je oko 60 godina, a više puta je tučen.

366. Svjedok Derviš Mekanović naveo je da je Suljo Latić bio stariji čovjek, koji je preminuo u zatvoru. Bio je premlaćivan, ne zna ko ga je tukao. Navodi da je on obavijestio čuvara da je Suljo preminuo, ali se nije mogao sjetiti ko je tada bio od čuvara.

367. Svjedok Refik Pehlić naveo je da je Suljo Latić bio stariji čovjek, šezdesetih godina, kojeg je upoznao u zatvoru, djelovao mu je pomućen kad ga je upoznao, a čuo je od drugih da je to od batina koje je dobio. Svjedok je naveo da je nakon par dana preminuo u zatvoru, ujutro su ga iznjeli vani u ćebet i tako je mrtav zamotan bio dva dana u dvorištu.

368. Svjedok S2 naveo je da poznaje Sulju Latića, da je bio stariji čovjek, civil koji je pokupljen od kuće sa Latića glavice, bili su zatvoreni u istoj prostoriji, Suljo je ležao na ležajevima u teškom stanju. Svjedok misli da je isti podlegao ali da nije vidio tijelo jer je izvođen na radove uz pratnju policije.

369. Svjedok S1 također je potvrdio da je Suljo Latić bio stariji čovjek koji je od prebijanja preminuo u zatvoru.

370. Svjedok Š.K. naveo je da je išao na kopanje rovova. Kada se jedne prilike vratio u ćeliju rečeno mu je da je Suljo preminuo, niko nije rekao od čega, samo da je preminuo jer je bio bolestan.

371. Svjedok Fikret Mehurović je izjavio da je Suljo Latić bio stariji čovjek od oko 65 godina, koji je izvođen u dreš i tučen, a misli da je umro od upale pluća, jer je na sebi imao ljetno odjelo, neki šinjel i vunene čarape a bio je januar.

372. Svjedokinja Š.S., kćerka Sulje Latića, ispričala je da je živjela sa ocem kad je počeo rat, otac nije bio u vojsci. U 12. mjesecu 1994. godine, oca su izveli iz kuće i odveli naoružani pripadnici 5. Korpusa. Kasnije je čula da su ga vojnici odveli na

Hajrat, gdje je tučen, dok se nije onesvijestio, polili su ga vodom da se osvijesti i odveli ga u Bužim. Poslije nove godine joj je došao mladić i rekao da su joj ubili oca jer je htio da bježi. Svjedokinja je navela da su ga dovezli 6. januara 1995. godine, a 7. januara je ukopan. Vidjela je posmrtnu ostatku, nije imao zube, falila mu je vještačka vilica. Kad je vraćen nije imao ništa od odjeće, samo šinjel i bio je zamotan u foliju. Prilikom unakrsnog ispitivanja, svjedokinja je potvrdila da ga je odveo Suljo Karajić zvani Hodža.

373. Vijeće je na osnovu iskaza svjedoka van svake razumne sumnje utvrdilo da je oštećeni Suljo Latić višestruko premlaćivan u zatvoru u Bužimu nakon čega je preminuo.

374. Iz iskaza navedenih svjedoka, kojim vijeće poklanja vjeru, jer su saglasni međusobno, vijeće je na nesumnjiv način utvrdilo da je Latić Suljo lišen slobode kod svoje kuće od strane pripadnika 5. korpusa Armije BiH, te je najprije odveden u Hajrat, a potom u zatvor 505. Brigade u Bužimu.

375. Utvrđeno je da su pripadnici vojne policije 505. bužimske brigade izvodili iz improvizovanog zatvora u hotelu Radoč Latić Sulju u dvorište komande, gdje su ga svakodnevno snažno udarali šakama, nogama, kundacima puške, od kojih udaraca je padao na tlo.

376. U odnosu na radnje koje se stavljaju na teret optuženom Vahidu Bajrektareviću, vijeće je na temelju saglasnih izjava svjedoka van razumne sumnje zaključilo da je isti učestvovao u premlaćivanju Sulje Latića na način da ga je udario nogom u lice usljed čega mu je iz usta ispala zubna proteza, koju je bacio u smeće govoreći mu da mu više neće trebati.

377. Navedeno proizilazi prije svega iz iskaza svjedoka F.D., S3, koji su na jasan i uvjerljiv način opisali navedenu situaciju i učešće optuženog Bajrektarevića, a da je u premlaćivanju istog učestvovao Bajrektarević, potvrdio je i svjedok F. Također, svjedokinja Š.S., kćerka Sulje Latića, potvrdila je da je istom falila vještačka vilica, kada su dovezli njegove posmrtnu ostatku.

378. Iako se vijeće na nesumnjiv način uvjerilo da je isti preminuo u zatvoru u Bužimu nakon višestrukog premlaćivanja, vijeće međutim, imajući u vidu da optužba

nije van razumne sumnje dokazala da je smrtna posljedica u uzročno posljedičnoj vezi sa direktnom radnjom optuženog, vijeće je optuženog Vahida Bajrektarevića za radnje nesumnjivo poduzete prema Latić Sulji oglasilo krivim za nečovječno postupanje, dok je činjenične navode optužbe da je usljed premlaćivanja oštećeni i podlegao vijeće je izostavilo iz izreke presude.

379. Pored toga, vijeće je iz izreke presude izostavilo i navod da je Sulju Latića optuženi Vahid Bajrektarević više puta snažno udarao metalnom stolicom dok se ista nije iskrivila, imajući u vidu da je navedeni događaj potvrdio samo svjedok S3.

380. Imajući u vidu naprijed navedeno, Vijeće se van svake razumne sumnje uvjerilo da je optuženi Vahid Bajrektarević, postupajući kao saizvršilac, sa direktnim umišljajem, radnjama nečovječnog postupanja, opisanim u ovoj tački izreke presude, ostvario sva bitna obilježja krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, zbog čega ga je i oglasilo krivim.

#### **TAČKA 16. IZREKE PRESUDE (TAČKA 19. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

381. Tačkom 19. izmjenjene optužnice, optuženom **Vahidu Bajrektareviću** stavljeno je na teret da je *neutvrđenog dana u mjesecu januaru 1995. godine, nakon što ratni zarobljenik "S2", pripadnik NO APZB, nije htio prihvatiti da pređe u vojsku 5. korpusa, u dvorištu komande brigade teško fizički zlostavljao zarobljenika "S2", na način da ga je snažno udarao palicom po dlanovima, a zatim nastavio palicom udarati po ramenima najmanje sedamdeset puta, kojim udarcima je zarobljenika "S2" obarao na tlo, a zatim ga prisiljavao da ustane, pri tom nastavljajući sa udaranjem, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

382. Na okolnosti navedene inkriminacije svjedočio je svjedok oštećeni S2, koji je u svom iskazu naveo da je u jedinice Narodne odbrane angažovan u 11. mjesecu 1994. godine, gdje je bio do zarobljavanja 25.12.1994. godine na Latića glavici. Zarobljen je sa Hasanom Rizvićem i Ramizom Dizdarevićem od strane jedinica Armije R BiH. Odvedeni su na Hajrat, gdje su zatekli još zarobljenika, sa kojima su bili u kafiću Stop, a odatle ih je preuzela vojna policija i odvezla kamionom u Bužim pred hotel. Kad su izašli iz kamiona, morali su proći kroz špalir, gdje su ih udarali

svačim najviše po glavi i leđima. Poslije je čuo da je to Bužimski dreš. Smješteni su u podrumske prostorije, koje je čuvala vojna policija 505. Brigade.

383. Svjedok je naveo da se od vojnih policajaca sjeća Vahida, opisao ga je kao kratko ošišanog, više građe, sportski tip, Esada, Eso su ga zvali, bio je niži, a misli da je jedno vrijeme bio upravnik zatvora, jer su njega pitali mogu li zatvorenici izaći vani i Senada, koji je bio niži, sa zalizanom kosom.

384. U odnosu na inkriminirani događaj, svjedok je ispričao da im je u januaru ponuđeno da potpišu amnestiju, neki su potpisali, on tada nije znao "*ni šta ta amnestija znači*". Oni koji nisu potpisali amnestiju su izvođeni i tučeni.

385. Svjedok je naveo da je njega te prilike lično tukao Vahid policijskom palicom po rukama, a onda po vratu. Svjedok je istakao da je tučnjava dugo trajala, da je padao od tučnjave, a Vahid ga je tjerao da ustane. Misli da je te prilike dobio najmanje 70 udaraca, glava mu je bila izudarana, bio je van sebe i prestrašen, imao je 19 godina, a u borbama je izgubio brata.

386. U zatvoru je bio do 02.10.1995. godine, kada su ih pustili na 48 sati kući, ali da se poslije toga moraju vratiti u brigadu. Kada se vratio bio je pripadnik 505. Brigade.

387. Svjedok je naveo da je poslije rata viđao Vahida koji je radio kao zaštitar u U.

388. Svjedok je istakao da je iz zatvora izašao sa teškim posljedicama, pet do šest godina je svaku noć imao ...

389. Prilikom svjedočenja, svjedoku su predloženi fotoalbumi, na kojima je prepoznao optužene Vahida Bajrektarevića, Esada Kudelića i Senada Salkića.<sup>24</sup>

---

<sup>24</sup> T-15A- Foto album – 12 Tužilaštvo BiH broj: T20 0 KTRZ 0003523 07 od 21.04.2014. godine, prepoznavanje na ročištu 12.02.2018. godine vršio svjedok S -2, označio na slici pod rednim brojem 2, T-15B- Foto album – 23 Tužilaštvo BiH broj: T20 0 KTRZ 0003523 07 od 21.04.2014. godine, prepoznavanje na ročištu 12.02.2018. godine vršio svjedok S -2, označio na slici pod rednim brojem 5, T-15C- Foto album – 18 Tužilaštvo BiH broj: T20 0 KTRZ 0003523 07 od 21.04.2014. godine, prepoznavanje na ročištu 12.02.2018. godine vršio svjedok S -2 označio na slici pod rednim brojem 6

390. Prilikom unakrsnog ispitivanja, odbrana je pokušala osporiti iskaz ovog svjedoka, međutim, svjedok je na pitanja odbrane potvrdio da je tučen i prilikom zarobljavanja od strane vojske koja ga je zarobila, ali je na upit predsjednika vijeća jasno naveo da je od zarobljavanja do tuče od strane Vahida prošlo oko 20 dana i da ga prije te tuče niko nije "značajnije" udarao.

391. Vijeće je na temelju iskaza oštećenog van razumne sumnje utvrdilo da je optuženi fizički zlostavljao oštećenog nakon što nije htio prihvatiti da pređe u vojsku 5. Korpusa, na način kako je to svjedok, po ocjeni vijeća iskreno, jasno i vjerodostojno opisao, kojim radnjama je optuženi ostvario sva bitna obilježja nečovječnog postupanja, te ga je za isto oglasilo krivim.

392. Vijeće je u činjeničnom opisu ove tačke izvršilo intervencije na način da je isti uskladilo sa iskazom svjedoka oštećenog, tako da je preciziralo da je optuženi oštećenog udarao po rukama i po vratu, kako je to svjedok naveo u svom iskazu.

#### **TAČKA 17. IZREKE PRESUDE (TAČKA 20. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

393. Tačkom 20. izmjenjene optužnice optuženima **Vahidu Bajrektareviću** i **Nedžad Bapiću** stavljeno je na teret da su počev od 28. januara 1995. godine pa u narednih nekoliko dana odnosno od dana kada su pripadnici 5. korpusa A R BiH, zarobili **Purić Senada** pripadnika NO APZB, sproveli u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, zajedno sa drugim njima poznatim pripadnicima A R BiH, teško fizički zlostavljali ratnog zarobljenika **Purić Senada**, tako što su ga jedne prilike **Bajrektarević Vahid** i **Bapić Nedžad** izveli iz improvizovanog zatvora u dvorište komande brigade, snažno udarali šakama, nogama, palicama po svim dijelovima tijela, jedne prilike **Bajrektarević Vahid** ga je zajedno sa tri do četiri njemu poznata vojna policajca više puta snažno udarao strujnim kablom u predjelu leđa, kojim udarcima ga je oborio na tlo nastavljajući sa udaranjem što je sve trajalo oko sat vremena, od čega je izgubio svijest, pa su ga u besvjesnom stanju unijeli u improvizovani zatvor, a druge prilike **Bajrektarević Vahid** i **Bapić Nedžad** su ga prisilili da stoji sa podignutim rukama, dok su ga oni snažno udarali drvenim letvama u predjelu rebara dok nije izgubio svijest, što je sve za posljedicu imalo da je zarobljenik **Purić Senad** bio u tako teškom fizičkom i

*psihičkom stanju da nije mogao ustajati, niti govoriti, a tijelo mu je bilo prekriveno oteklinama, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju, a što je sve za posljedicu imalo da je zarobljenik Purić Senad preminuo u improvizovanom zatvoru.*

394. Na okolnosti premlaćivanja i smrti Senada Purića svjedočili su svjedoci Fikret Mehurović, Samir Ordagić, Refik Pehlić, M.V., svjedok S5, svjedok S6, svjedok S2, svjedok S1, B.K., F.D., Arif Sadiković, svjedok F, svjedok S4, svjedok S3 i supruga S.P., a na okolnosti obdukcije i ekshumacije svjedočili su vještaci dr Željko Karan i dr Zoran Obradović.

395. Svjedok B.K. potvrdio je da je Purić preminuo u zatvoru, te da je išao da istog zakopaju na groblju u mjestu gdje je živio Purićev djed. Kad su zatvorenici zakopali tijelo stradalog Purića, vraćeni su u zatvor.

396. Svjedok Fikret Mehurović je posvjedočio da je Senad Purić prvi zatvorenik koji je preminuo od premlaćivanja. Naveo je da ga je upoznao u zatvoru, da su ga čuvari izvodili i toliko tukli da nije mogao govoriti, poživio je možda jednu noć prije nego što je preminuo. Nije vidio ko ga je tukao jer su ga izvodili vani.

397. Svjedok F.D. je opisao Purića kao mladog krupnog dečka, poznato mu je da je imao suprugu i dijete, a doveden je poslije nove godine. Naveo je da je Purić bio premlaćivan zajedno sa svima, a poslije je i posebno izvođen od strane Bapića i Vahida, nakog čega je bio crn od batina, a udarali su ga cjepanicama po rebrima. Poslije te tuče je unesen u prostoriju gdje je preminuo.

398. Svjedok F je naveo da je poznavao Senada Purića jer je bio oženjen njegovom rodicom. Naveo je da ga je vidio kada je zarobljen, tukli su ga, pitali ko mu je Sead Purić, a naveo je i da im je Senad nudio novac da ga ne tuku.

399. Svjedok je ispričao da je gledao tuču kada su Senada tukli betoskim blokom. Te prilike su ga izveli van i kada je digao ruke u vis Vahid Bajrektarević je uzeo betonski blok kojim ga je tukao u predjelu rebara. Podlegao je nekoliko dana nakon te tuče. Naveo je da je vidio njegovo tijelo koje je bilo izneseno vani i pokriveno ćebetom. Kasnije su njegovo tijelo utovarili u kombi i sa dva zatvorenika odvezli i ukopali.

400. Prilikom unakrsnog ispitivanja, odbrana je svjedoku prezentovala razliku u iskazu iz istrage kada je naveo da je uniformisano lice udaralo Purića betonskim blokom. Svjedok je objasnio da je tada bio nepoznat, a poslije je vidio da je to bio Vahid Bajrektarević.

401. Svjedok Arif Sadiković je naveo da je gledao sa gornje etaže kroz rešetke na vratima kada su Senada Purića tukli palicama i kablom od struje toliko da su ga unijeli u zatvor. Među vojnim policajcima koji su ga tukli je prepoznao Vahida Bajrektarevića. Nakon te tuče Purić više nije bio pri svijesti i *“nije došao sebi”*, poslije par dana je podlegao, nije mu pružena nikakva medicinska pomoć.

402. Svjedok Samir Ordagić naveo je da je Senad Purić bio sa njim u zatvoru, da je došao poslije njega, da su ga tukli od čega je podlegao nakon nekoliko dana. Naveo je da je bio *“sav izubijan, satran, nije mogao gledati na oči, nije mogao ustati ni govoriti”*. Svjedok je ispričao da je gledao kroz rešetke, kad su ga tukli ispred zatvora, na razne načine, tjerali ga da dignu ruke u vis, a onda ga tukli letvama, šakama i palicama.

403. Svjedok S.P., supruga Senada Purića, navela je da je njen suprug mobilisan pred sam pad prve Autonomije, nakon čega su bili u izbjeglištvu, da bi po povratku kući opet mobilisan u Narodnu odbranu gdje je bio do zarobljavanja. Svjedokinja misli da je zarobljen u januaru 1995. godine kada je bio veliki okršaj na Kumarici. Tada je bilo puno žrtava, o čemu je čula jer je bila kod svojih roditelja u blizini. Svjedokinja je ispričala da se njen suprug sutradan nije pojavio, pa je pošla kod zaove, a usput je sreća dvojicu vojnika u uniformama, koji su joj rekli da joj je muž zarobljen u odveden u Bužim. Kasnije joj je jedan komšija rekao da je ubijen u Bužimu u zatvoru. Saznala je da je sahranjen kod djeda u Torićima. Djed im je rekao da su Senada u vreći dovezla dvojica policajaca sa par zarobljenika, a rekli su mu da su ga našli u šumi i da su ga ubili četnici, a da su ga oni našli i dovezli da bi ga ukopali. Dok su zarobljenici ukopavali Senada, policajci su otišli da popiju nešto, za koje vrijeme su zarobljenici djedu šapnuli da je Senad ubijen u zatvoru blokom. Svjedokinja je navela da je prilikom ekshumacije vidjela udubljenje sa strane glave.

404. Svjedok Refik Pehlić je naveo da je Senad Purić podlegao od batina u zatvoru. Nije vidio kad su ga tukli, već zamotanog u ćebe kad su ga izbacili u

dvorište, gdje je tako bio u dvorištu, da bi nakon nekoliko dana zatovrenici odvezli njegovo tijelo u rodno mjesto da ga zakopaju, a čuo je da mu je tada samo djed bio kod kuće.

405. Svjedok S3 je naveo da je Senad Purić doveden uoči nove godine ili poslije pet, šest dana. Neko je rekao da je on bio u nekoj elitnoj jedinici pa su se "okomili na njega". Svjedok je ispričao da su ga tjerali da prizna da je bio u toj elitnoj jedinici, a tu zadnju večer prije nego što će podleći došao je Enes Karahodžić i još jedna grupa, koja ih je sviju tukla, a Purića su ostavili zadnjeg. Tukli su ga palicama i nogama, a onda je Enes uzeo iz složenih drva jednu cjepanicu, nakon čega su ga prislonili uza zid i tukli tom cjepanicom po psima, dok nije pao. Do ujutro je preminuo.

406. Svjedok S4 naveo je da je poznavao Purića jer su išli skupa u školu, nije vidio ko ga je tukao ali zna da je podlegao od batina. Prilikom unakrsnog ispitivanja od strane odbrane optuženog Bajrektarevića, svjedok je potvrdio da je svjedok pretučen u noći kada je došao Nijaz Velagić sa svojom grupom, ne zna da li je podlegao kao posljedica te tučnjave jer je i prije toga premlaćivan, ali da je podlegao tu noć ili sutradan, a svojim očima je gledao kad su ga Velagićeви ljudi udarali betonskim blokom.

407. Svjedok M.V. je naveo da je Purić bio u logoru, da je izvođen i premlaćivan više puta, ne zna ko ga tukao, ali kad bi ga vratili bio je u besvjesnom stanju i buncao. Vidio je njegovo tijelo, ujutro su ga iznijeli vani gdje je bilo skoro čitav dan, a ukopan je u Purićima kod djeda. Prilikom unakrsnog ispitivanja, svjedok se prisjetio da je on sa još trojicom zatvorenika odvezao Purića do porodičnog mezarja u Purićima, a sa njima su išli policajci Salkić i Mustafić.

408. Svjedok S5 je naveo da je Senad Purić bio zarobljen sa još dvojicom, tukli su ih više nego ostale. Podlegao je od povreda zadobijenih poslije prebijanja.

409. Svjedok S6 naveo je da je poznavao Senada Purića, da je doveden poslije, ne sjeća se tačno kada, a da je čuo da je podlegao.

410. Svjedok S2 je naveo da je Purić bio teško pretučen, ležao je u ćeliji i ječao. Čuo je da je Purić bio puno tučen i da su na njega bacali betonski blok.

411. Svjedok S1 naveo je da je Senad Purić doveden kasnije, vidio je kako ga tuku letvama, nogama i šakama.

412. Vještaci dr Željko Karan i dr Zoran Obradović su na okolnost ekshumacije i forenzičko antropološke analize ekshumiranih posmrtnih ostataka Senada Purića, naveli da je pregledom kompletnog skeleta konstatovan prelom jednog rebra.

413. Na temelju iskaza svjedoka vijeće je van razmne sumnje utvrdilo da je Senad Purić preminuo od povreda zadobijenih prilikom višestrukog fizičkog zlostavljanja u zatvoru u sjedištu komande 505. Brigade u Bužimu.

414. Da je optuženi Vahid Bajrektarević učestvovao u fizičkom zlostavljanju Senada Purića, od posljedica kojih je i preminuo saglasno su potvrdili svjedoci F.D., svjedok F i Arif Sadiković koji su jasno i nedvosmisleno opisali učešće optuženog u fizičkom zlostavljanju Senada Purića, i to tako što je ga zajedno sa njemu poznatim vojnim policajcima udario strujnim kablovima i drvenim letvama, od čega je oštećeni gubio svijest.

415. Na temelju iskaza mnogobrojnih svjedoka, koji su svjedočili na okolnost fizičkog zlostavljanja preminulog Senada Purića, kao i saglasnih iskaza svjedoka kojima je vijeće poklonilo vjeru, a koji su opisali teško fizičko i psihičko stanje u kojem se isti nalazio nakon teškog fizičkog zlostavljanja, vijeće je van razumne sumnje utvrdilo doprinos optuženog Vahida Bajrektarevića smrtnoj posljedici kod oštećenog.

416. U tom smislu, vijeće je izvršilo intervencije u činjeničnom opisu ove tačke optužnice, na način da je u odnosu na smrtnu posledicu preciziralo da je zatvorenik Senad Purić *nakon izvjesnog vremena* preminuo od posljedica fizičkog zlostavljanja, te, obzirom da nije našlo van svake razumne sumnje dokazanim učešće optuženog Nedžada Bapića u istim, činjenični opis korigovalo u odnosu na radnje koje su mu ovom tačkom optužnice stavljene na teret. Također, izvršeno je terminološko usklađivanje po pitanju statusa oštećenog, pa je slijedeći pravnu kvalifikaciju djela vijeće izraz ratni zarobljenik zamjenilo izrazom zatočenik.

#### **TAČKA 18. IZREKE PRESUDE (TAČKA 21. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

417. Tačkom 21. izmjenjene optužnice optuženom **Vahidu Bajrektareviću** stavljeno je na teret da je *neutvrđenog dana u mjesecu januaru 1995. godine, izveo iz improvizovanog zatvora u dvorište komande brigade ratnog zarobljenika **Sadiković Arifa**, pripadnika NO APZB, kojeg je teško fizički zlostavljao, na način da ga je snažno udario više puta metalnom stolicom u predjelu leđa, od kojih udaraca se metalna stolica iskrivila, nakon čega mu je naredio da skine odjeću sa sebe, što je ovaj i učinio, da bi ga potom Bajrektarević Vahid nastavio snažno udarati gumenom palicom po golim leđima od kojih udaraca je pao na tlo, nastavljajući sa udaranjem sve dok zarobljenik Sadiković Arif nije izgubio svijest, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

418. Svjedok Arif Sadiković u svom iskazu naveo je da je bio pripadnik Narodne odbrane do zarobljavanja 15 ili 16. novembra 1993. godine u mjestu Budimlići od strane pripadnika 506. Brigade ARBiH. Najprije su sprovedeni u motel u Vrnogrču, da bi poslije toga odvezeni u Bužim u motel, tačnije u podrum. Kasnije su ih pripadnici vojne policije 505. Brigade postrojili, tukli u "dvoredu" i vraćali u prostoriju. Sjeća se dvojice koji su ga tu noć "baš muški pretukli", a to su Vahid Bajrektarević i Salkić.

419. Poslije sedam dana odveden je na prinudni rad, gdje je bio do nove godine, a po povratku doživio je pravo batinjanje od Vahida Bajrektarevića. Te prilike ga je izveo vani, uzeo je željeznu stolicu i tukao ga istom po leđima dok je nije iskrivio, a kada ga je oborio tukao ga je palicom do besvjesti, kad je došao sebi vidio je da je unesen u zatvor.

420. Svjedok je naveo da je u 15 dana još jednom izveden od strane Vahida Bajrektarevića, koji ga je tukao palicom i govoreći mu "brat ti je potpisao amnestiju, što ti nisi, ti bi da ideš u četnike". Tada mu je naredio da skine vjetrovku, džemper i majicu, naredio mu je da raširi ruke po fosni, pa ga je tukao po bubrezima dok ga nije oborio. Kad je došao sebi bio je u zatvoru.

421. Vezano za godinu kada je zarobljen, svjedok je pojasnio da "brka" godine, ali da je zarobljen za vrijeme druge Autonomije.

422. Svjedok je u okviru iskaza na glavnom pretresu vršio prepoznavanje putem fotografija na kojima je prepoznao optužene Esada Kudelića, Vahida Bajrektarevića i Senada Salkića.<sup>25</sup>

423. Prilikom unakrsnog ispitivanja svjedok je pojasnio da nije znao Vahida kada je došao u Bužim, ali da je kasnije saznao ime od drugih zatvorenika.

424. Svjedok Š.K. potvrdio je da je Arif Sadiković tučen jer nije potpisao amnestiju, ali se ne sjeća policajca koji ga je tukao.

425. Vijeće je u činjeničnom opisu ove tačke izvršilo intervencije na način da je isti uskladio sa iskazom svjedoka oštećenog i činjeničnim utvrđenjem proizašlim iz istog, imajući u vidu da je utvrđeno da se radilo o vremenski odvojenim događajima, te je slijedeći pravnu kvalifikaciju djela vijeće izraz ratni zarobljenik zamjenilo izrazom zatočenik.

426. Na okolnosti ove inkriminacije za vijeće je bilo odlučno svjedočenje oštećenog, koje je vijeće našlo vjerodostojnim, konzistentnim i u činjeničnim detaljima precizno određenim, zbog čega ne ostavlja bilo kakvu sumnju u tačnost i valjanost istog sa aspekta dokazne vrijednosti.

427. Svjedok Arif Sadiković se decidno izjasnio o radnjama optuženog Vahida Bajrektarevića kritične prilike, koje ponašanje optuženog je po ocjeni ovog vijeća nesumnjivo predstavlja napad na fizički integritet i ljudsko dostojanstvo, te ispunjavaja standard nečovječnog postupanja, zbog čega je vijeće van razumne sumnje utvrdilo da je optuženi radnjama opisanim u ovoj tački izreke presude ostvario sve standarde nečovječnog postupanja prema oštećenom Arifu Sadikoviću, te ga je za isto oglasilo krivim.

#### **TAČKA 19. IZREKE PRESUDE (TAČKA 22. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

---

<sup>25</sup> T-5A Foto album – 12 Tužilaštvo BiH broj: T20 0 KTRZ 0003523 07 od 21.04.2014. godine, prepoznavanje na ročištu 27.06.2016. godine vršio svjedok Sadiković Arif, T-5B Foto album – 13 Tužilaštvo BiH broj: T20 0 KTRZ 0003523 07 od 21.04.2014. godine, prepoznavanje na ročištu 27.06.2016. godine vršio svjedok Sadiković Arif, T-5C foto album – 18 Tužilaštvo BiH broj: T20 0 KTRZ 0003523 07 od 21.04.2014. godine, prepoznavanje na ročištu 27.06.2016. godine vršio svjedok Sadiković Arif

428. Tačkom 22. izmjenjene optužnice optuženom **Senadu Salkiću** stavljeno je na teret da je *Neutvrđenog dana u mjesecu januaru 1995. godine, zajedno sa nekoliko njemu poznatih vojnika, nakon što je ratni zarobljenik B.K., pripadnik NO APZB, vraćen sa prinudnog izvođenja radova na prvoj borbenoj liniji jer je odbio da pređe u vojsku 5. korpusa, Armije BiH, u dvorištu komande brigade teško fizički zlostavljali zarobljenika B.K., na način da ga je nekoliko zasad neidentifikovanih vojnih policajca snažno udaralo šakama, nogama i palicama najviše u predjelu leđa prisiljavajući zarobljenika B.K. da broji udarce koje mu oni nanose, od kojih udaraca je nekoliko puta gubio svijest, nakon čega su ga polivali vodom, te ponovo nastavljali snažno udarati, nakon čega ga je Salkić Senad prisilio na samopovrjeđivanje tako što mu je naredio da "skače na konja" nacrtanog na vanjskom zidu komande brigade, odnosno na vanjskom zidu improvizovanog zatvora, što je zarobljenik B.K. morao i učiniti pa se tako nekoliko puta snažno zatrčao i udario svojim tijelom od zid i padao na tlo, nakon čega ga za sad neidentifikovani vojni policajci ponovo snažno udaraju nogama, prisiljavajući ga da "skače na konja", što je sve trajalo oko sat i po, odnosno do momenta kad zarobljenik B.K. od iznemoglosti i bolova više nije mogao ustati na noge, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

429. Svjedok B.K. je na okolnosti ove tačke optužnice<sup>26</sup> ispričao da je za vrijeme zarobljeništva išao u radni vod na Čorkovaču, gdje su ih pitali žele li u razmjenu ili na liniju. Svi su se izjasnili da žele u razmjenu. Tada su ga vratili u Bužim, policajac Salkić i još jedan su ga tukli do besvijesti kundacima. Svjedok je opisao da ga je Salkić tjerao da "jaše konja" na zidu. Svjedok se morao zaletiti u zid, pa kada padne, nastave ga udarati po nogama po glavi i rebrima, onda ga poliju vodom i ponovo ga tjeraju na isto.

430. Svjedok je naveo da je zarobljeništvo ostavilo strašne posljedice na njega, a da je na kraju morao potpisati da ide na liniju, da ne bi podlegao od batina.

431. Vijeće je izvršilo intervencije u činjeničnom opisu ove tačke na način da je isti uskladio sa iskazom svjedoka oštećenog, pa je tako izbacilo riječi "šakama, nogama

---

<sup>26</sup> Svjedok B.K. svjedočio je i na okolnosti tačke 4. Izreke presude

*i palicama najviše u predjelu leđa prisiljavajući zarobljenika B.K. da broji udarce koje mu oni nanose”,* obzirom da svjedok navedeno nije potvrdio, kao i navod da su ga neidentifikovani vojni policajci prisiljavali da “*skače na konja, što je sve trajalo oko sat i po*”.

432. Na temelju iskaza ovog svjedoka, vijeće je van razumne sumnje utvrdilo da je optuženi svojim radnjama ispunio sve standarde nečovječnog postupanja prema oštećenom B.K., prisiljavajući ga na samopovrijeđivanje , nanoseći mu na taj način tjelesni i duševni bol i patnju, te ga je za isto oglasilo krivim, ne nalazeći kod oštećenog motiv ili razlog da ga lažno tereti, cijeneći iskaz svjedoka pouzdanim i uvjerljivim kako u pogledu identifikacije optuženog, tako i krivičnopravnih radnji koje je optuženi preduzeo prema oštećenom.

#### **TAČKA 20. IZREKE PRESUDE (TAČKA 25. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

433. Tačkom 25. izmjenjene optužnice optuženima **Senadu Salkiću, Vahidu Bajrektareviću i Bapić Nedžad** stavljeno je da na teret da su *neutvrđenog dana u mjesecu januaru 1995. godine, nakon što ratni zarobljenik „S3“, pripadnik NO APZB, nije htio prihvatiti da pređe u vojsku 5. korpusa, Armije BiH u dvorištu komande brigade teško fizički zlostavljali zarobljenika „S3“, na način da su ga snažno udarali nogama, palicama i šakama po svim dijelovima tijela, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

434. Na okolnosti navedene tačke optužnice svjedočio je svjedok S3, koji je naveo da je bio pripadnik Narodne odbrane do zarobljavanja 25.12.1994. godine na Latića glavici, odveden je u Bužim u zatvor ispod hotela.

435. Svjedok je naveo da su mu, kao i svima nudili da pristupi Armiji RBiH, on je kao i većina odbio, jer su ga 20 dana tukli, pa mu nudili da “*bude ravnopravan*” kad su ga “*polomili*”. Kada nije prihvatio Vahid, Salkić i Bapić su ga tukli palicama, nogama, šakama. Naveo je da su Vahid, Salkić i Bapić konstatno bili tu, Bapić nije imao jedno oko, odnosno imao je flaster na oku, govorili su da je oko izgubio u Kladuši, bio je mlađi, vidok, svijetle plave kose. Vahid je bio mlađi, krupniji i viši, a Salkić je bio dosta niži od njih, plav, duža kosa do vrata, imao je razmaknute prednje

zube. Svjedok je istakao da su njih trojica konstatno bili tu, gdje su imali kontejner u kojem su boravili.

436. Svjedok je u okviru iskaza na glavnom pretresu vršio prepoznavanje putem fotografija, na kojoj je prepoznao Salkića.<sup>27</sup>

437. Svjedok je pojasnio da optužene nije od ranije poznao, ali da su se oni između sebe oslovljavali, Salkić je zvao Vahida, on njega Salkiću.

438. U odnosu na identifikaciju optuženog Vahida Bajrektarevića, svjedok je naveo da ga je vidio poslije rata, radio je kao zaštitar u sudu u Velikoj Kladuši, kao i da mu je poznato da je dolazio kod njegovog brata kući.

439. Vijeće nalazi da je iskaz svjedoka dat na iskren, precizan i jasan način, a kako isti ničim nije doveden u sumnju, vijeće je iskaz oštećenog S3 ocijenilo vjerodostojnim i u cijelosti ga prihvatilo.

440. Imajući u vidu naprijed navedeno, vijeće se van svake razumne sumnje uvjerilo da su optuženi Senad Salkić i Vahid Bajrektarević svojim radnjama opisanim u tački 20. izreke presude ostvarili sva bitna obilježja krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, u vezi sa članom 22. istog zakona za koje ih je vijeće oglasilo krivim.

441. U odnosu na optuženog Nedžada Bapića vijeće nije našlo van razumne sumnje dokazanim da je upravo optuženi Bapić lice koje je učestvovalo u navedneim inkriminacijama, a što će biti obrazloženo u oslobađajućem dijelu izreke presude.

#### **TAČKA 21. IZREKE PRESUDE (TAČKA 26. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

442. Tačkom 26. izmjenjene optužnice optuženima **Vahidu Bajrektareviću i Senadu Salkiću** na teret je stavljeno da su *neutvrđenog dana u mjesecu januaru ili februaru 1995. godine, izveli iz improvizovanog zatvora ratnog zarobljenika „S3“ u dvorište komande brigade i prisiljavali ga na samopovrjeđivanje tako što su mu*

---

<sup>27</sup> T-9 Foto album – 12 Tužilaštvo BiH broj: T20 0 KTRZ 0003523 07 od 21.04.2014. godine, prepoznavanje na ročištu 26.09.2016. godine vršio svjedok S3

*naredili da "skače na konja" nacrtanog na vanjskom zidu komande brigade, odnosno na vanjskom zidu improvizovanog zatvora, pa nakon što je to zarobljenik „S3“ odbio učiniti, teško ga fizički zlostavljali snažno ga udarajući, na taj način nanoseći mu snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

443. Na okolnost ove tačke optužnice svjedok S3 je naveo da je na zidu komande brigade bio nacrtan konj. Vahid ga je tjerao da "zajaše" tog konja, pa kad im je rekao da neće, Vahid, Salkić i Bapić su ga premlaćivali sa palicama, nogama i šakama.

444. Svjedok nije mogao precizno da se izjasni da li je ova tuča bila prije ili poslije tuče oko pristupanja Armiji BiH.

445. Kada su u pitanju posljedice koje su kod oštećenog nastupile, vijeće je utvrdilo da je oštećeni nesumnjivo trpio snažne fizičke i psihičke bolove i patnju. Svjedok je posvjedočio da ga je zbog povreda glave Medica vodio doktoru još za vrijeme zarobljeništva.

446. I u odnosu na navedene okolnosti za vijeće je bio ključan iskaz oštećenog svjedoka S3, koji je navedene okolnosti jasno opisao, te jasno identifikovao da ga je optuženi Vahid Bajrektarević natjerao da skače na konja nacrtanog na zidu, a kada je odbio, tukli su ga palicama, šakama i nogama.

447. Na temelju iskaza ovog svjedoka, vijeće se van svake razumne sumnje uvjerilo da su isti svojim radnjama ostvarili bitna obilježja krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, u vezi sa članom 22. istog zakona za koje ih je vijeće oglasilo krivim. Vijeće napominje da optuženom Nedžad Bapiću nisu stavljene na teret inkriminacije opisane u ovoj tački optužnice.

## **TAČKA 22. IZREKE PRESUDE (TAČKA 27. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

448. Tačkom 27. izmjenjene optužnice optuženima **Vahidu Bajrektareviću i Hasanu Mustafiću** stavljeno je na teret da su *neutvrđenog dana u mjesecu januaru ili februaru 1995. godine, teško fizički zlostavljali ratnog zarobljenika F.D., pripadnika NO APZB, na način da ga je Mustafić Hasan u dvorištu komande brigade snažno*

*udario nekoliko puta šakama i nogama u glavu, grudi i stomak, nakon čega mu je s leđa prišao Bajrektarević Vahid i snažno ga gurnuo usljed čega je zarobljenik F.D. pao udarivši glavom od beton i na taj način zadobio povredu čela koja je krvarila i dok je tako ležao i krvario, Bajrektarević Vahid i Mustafić Hasan su ga snažno udarali nogama po cijelom tijelu, pa kad je u jednom trenutku uspio kleknuti i svojom košuljom pokušao zaustaviti krvarenje čela, Mustafić Hasan ga je snažno udario drškom pištolja u predjelu glave i tim udarcem mu slomio donju vilicu i izbio zube sa lijeve strane donje vilice, nakon čega mu je Mustafić Hasan zaprijetio da će ga ubiti, prislonivši cijev pištolja na njegov vrat, na koji način su mu nanešene teške tjelesne povrede u vidu preloma donje vilice lijevo sa dislokacijom fragmenata i koja povreda je deformisala fizionomiju lica do stepena unakaženosti, nakon čega je po naređenju Mustafić Hasana vraćen u polusvjesnom stanju u improvizovani zatvor, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

449. Svjedok F.D.<sup>28</sup> je, na okolnosti navedene inkriminacije, naveo da se sjeća situacije kada su ih izveli i popisivali za razmjenu ili za liniju, a koje prilike su ih batinali. Njega je tukao Hasan Mulalić Mustafić, neko ga je znao zovnuti Mulaliću, ali prezime mu je bilo Mustafić, a u tuči mu se pridružio i Vahid, tako što ga je gurnuo iza leđa, od čega je pao na beton, za koje vrijeme su ga Vahid i Mustafić zajedno tukli i udarali nogama, rukama i pištoljem. Kada je uspio sjesti, pokušao je zaustaviti krv koja mu je išla na usta, kada ga je Mustafić udario drškom pištolja u glavu, u predjelu vilice, a onda mu je naslonio pištolj na grljan i prijetio mu da će ga ubiti.

450. Mustafić je nakon toga naredio drugim zarobljenicima da ga unesu unutra da umre u zatvoru.

451. Svjedok je naveo da su mu od tuča ispali zubi i slomljena mu je vilica, koja je nepravilno zarasla, zbog čega ne može staviti zube.

452. Svjedok je opisao Vahida i Hasana Mustafića navodeći da je Vahid bio mlađi, visok, imao je crnu kestenjastu kosu, a Hasan Mustafić je bio najstariji, široko lice, deblje usne, plavkast sa plavim očima.

---

<sup>28</sup> Svjedok F.K. svjedočio je in a okolnosti tačke 11. izreke presude

453. Svjedok je u okviru iskaza na glavnom pretresu putem fotografija vršio prepoznavanje optuženih, na kojima je prepoznao Hasana Mustafića i Vahida Bajrektarevića.<sup>29</sup>

454. Svjedok je naveo da prije dolaska u zatvoru nije poznao optužene, ali da je njihova imena saznao u zatvoru jer su se međusobno zvali, kao i da su Mustafića zvali Mulalić, jer je bio iz sela Mulalići.

455. Oštećeni F.D. vještačen je 2015. godine<sup>30</sup> po naredbi Tužilaštva BiH. U odnosu na povrede koje su mu tada konstatovane vještak dr DMITAR TRAVAR naveo je [...]. Analiza rentgenskih snimaka ukazuje da je na mjestima [...]. To ukazuje da je van svake sumnje do navedenih povređivanja došlo prije više godina, više od 3 godine, dok se o preciznom terminu traumatskih događaja se nije moguće izjasniti.

456. Vijeće je izvršilo intervencije u činjeničnom opisu ove tačke na način da je isti uskladio sa iskazom svjedoka oštećenog, pa su u tom smislu izbačeni navodi ove tačke optužnice u kojima je precizirano da je Mustafić svjedoka udario *nekoliko puta šakama i nogama u glavu, grudi i stomak*, zatim da je prilikom pada na beton udario glavom od isti zadobivši na taj način povredu čela koja je krvarila, a koje krvarenje je kasnije pokušao zaustaviti košuljom. Vijeće je izbacilo i navod optužnice da mu je Mustafić upravo tim udarcem drške pištolja izbio zube i polomio vilicu, kao i precizirani navod u odnosu da je prelom vilice *lijevo sa dislokacijom fragmenata i koja povreda je deformisala fizionomiju lica do stepena unakaženosti*.

457. Naime, kada su u pitanju posljedice koje su kod oštećenog nastupile, vijeće je van razumne sumnje utvrdilo da je oštećenom te prilike nanesena teška tjelesna

---

<sup>29</sup> T-6A Foto album – 15 Tužilaštvo BiH broj: T20 0 KTRZ 0003523 07 od 21.04.2014. godine, prepoznavanje na ročištu 11.07.2016. godine vršio svjedok F.D.

T-6B Foto album – 18 Tužilaštvo BiH broj: T20 0 KTRZ 0003523 07 od 21.04.2014. godine, prepoznavanje na ročištu 11.07.2016. godine vršio svjedok F.D.

<sup>30</sup> T-27 Nalaz i mišljenje tima vještaka za lica: Š.K., I.D., F.D., Pehlić Refika, I.B., Univerzitetska bolnica-Klinički centar Banja Luka, od 25.05.2015. godine

T-28 Naredba Tužilaštva BiH za vještačenje, broj T20 0 KTRZ 0003523 07 od 12.05.2014. godine;

Rješenje o imenovanju stručnog tima za obavljanje vještačenja, Univerzitetska bolnica-Klinički centar Banjaluka, broj 01-5926-2/15 od 13.05.2015. godine;

Nalaz i mišljenje, Univerzitetska bolnica-Klinički centar Banjaluka, Univerzitetska bolnica, od 25.05.2015. godine, za medicinsko vještačenje za lica: Š.K., I.D., F.D.; Refik Pehlić, I.B., O.G., sudski vještak mr sci. Med. Nikola Bojić, za tim vještaka

povreda u vidu ..., međutim, imajući u vidu da oštećeni nije neposredno posle događaja pregledan od strane ljekara, nego značajan broj godina kasnije, vijeće nije moglo van razumne sumnje utvrditi da su povrede u vidu [...], a da su ga tukli po tako ...

458. Za vijeće je na nesumnjiv način utvrđeno da su oštećenom radnjama optuženih naneseni ozbiljni fizički bolovi i psihičke patnje, što je bitno sa aspekta posljedice krivičnog djela za koji je oglašen krivim.

459. Kada je u pitanju identitet optuženih, vijeće je utvrdilo da je oštećeni jasno identifikovao optužene Vahida Bajrektarevića i Hasana Mulalića, navodeći da, iako ih nije poznao, isti su se međusobno oslovljavali. Pored toga, svjedok je naveo da je 5-6 dana nakon tog događaja čistio komandu, kada je čuo kako zovu Hasana, kada je utvrdio da je to taj koji ga je tukao.

460. Svjedok je naveo da se Hasan prezivao Mustafić, ali da ga je neko znao zovnuti Mulalić, jer je bio iz sela Mulalići. Da se radi o osobi Hasan Mustafić proizilazi i iz iskaza svjedoka I.B., koji je na isti način opisao da su Hasan Mustafić i Hasan Mulalić ista osoba.

461. Imajući u vidu vrijeme koje je svjedok proveo u zatočeništvu, kao i broj drugih inkriminacija kojima je svjedočio, za vijeće je nesporno utvrđeno da je oštećeni pravilno identifikovao optužene kao počinioce inkriminiranih radnji.

462. Imajući u vidu sve naprijed navedeno, vijeće nalazi da je iskaz svjedoka iskren, vjerodostojn i detaljan po pitanju odlučnih činjenica, te isti po ocjeni vijeća ničim nije doveden u sumnju, zbog čega je van razumne sumnje utvrđeno da su optuženi Vahid Bajrektarević i Hasan Mustafić postupajući kao saizvršioци sa direktnim umišljajem, ostvarili sva bitna obilježja krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ u vezi sa članom 22. istog Zakona, za koje su oglašeni krivim.

### **TAČKA 23. IZREKE PRESUDE (TAČKA 28. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

463. Tačkom 28. izmjenjene optužnice optuženom Hasanu Mustafiću stavljeno je na teret da je *neutvrđenog dana početkom februara 1995. godine, nakon što su neki od pripadnika 505. brigade izveli iz improvizovanog zatvora u dvorište komande brigade ratne zarobljenike, pripadnike NO APZB, teško fizički zlostavljali snažno ih udarajući šakama i palicama, Mustafić Hasan je u isto vrijeme teško fizički zlostavljao ratnog zarobljenika M.V., tako što ga je snažno udario više puta šakama u glavu i grudi, a zatim palicom po leđima i ramenima, sapleo mu noge i oborio ga na koljena, te dok je zarobljenik M.V. bio prisiljen tako klečati, jednom rukom ga držao za vrat, a drugom rukom držao palicu kojom ga je snažno udario po leđima od vrata do donjeg dijela leđa, od kojih povreda je zarobljenik M.V. deset narednih dana iskašljavao krv i osjećao gušenje u grudima, na koji način mu je nanio snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

464. Svjedok M.V. je naveo da je bio pripadnik Narodne odbrane, kada je zarobljen u rejonu Trešnjeve glave 16.11.1994. godine od strane pripadnika 505. Brigade. Isti dan su odvedeni u Bužim u hotel Radoč.

465. Početkom februara mjeseca došlo je do veće tučnjave zarobljenika koji nisu potpisali amnestiju. Tada je prebijen od strane Mustafić Hasana koji ga je udario rukama, nogama i palicama po glavi i prsima, a onda mu je podmetnuo nogu, tako da je klečao na rukama i koljenima, dok ga je Mustafić jednom rukom držao za vrat u tom položaju, a drugom tukao palicom od vrata do bubrega. Nakon te tuče 10 dana je iskašljavao krv iz pluća.

466. Za ime Hasana Mustafića saznao je za vrijeme boravka u zatvoru, vidio ga je nekoliko puta, a iz kontakata u zatvoru je čuo. Naveo je da je on bio najstariji vojni policajac, bio je niži, imao kraću svijetlu kosu, srednje građe.

467. Svjedok je pojasnio da niko od vojnih policajaca nije krio imena, međusobno su se oslovljavali, a imena su saznawali i od drugih zarobljenika kada su išli na kopanje rovova.

468. Svjedok je u okviru iskaza na glavnom pretresu vršio prepoznavanje putem fotoalbuma, na kojem je prepoznao Hasana Mustafića.<sup>31</sup>

469. Svjedok se prisjetio da je policajac Mustafić bio sa njima kada su vozili Purića do porodičnog mezarja u Purićima. Te prilike je on sa još tri zarobljenika išao da ukopaju Purića, a sa njima su bili policajci Salkić i Mustafić.

470. Po ocjeni vijeća svjedok je na jasan i detaljan način opisao fizičko zlostavljanje od strane Hasana Mustafića, kojeg je jasno opisao i identifikovao, navodeći da je za njega saznao za vrijeme boravka u zatvoru, kroz međusobne kontakte, kao i da je isti bio najstariji među vojnim policajcima.

471. U odnosu na posljedice koje je pretrpio, vijeće je poklonilo vjeru navodima da je isti kao posljedica fizičkog zlostavljanja koje je svjedok detaljno opisao, narednih deset dana iskašljavao krv i osjećao gušenje u grudima, kao i da su mu van svake razumne sumnje navedenim postupanjem optuženog naneseni snažni fizički i psihički bolovi i patnje.

472. Dakle, vijeće je iskaz svjedoka M.V. ocijenilo kao iskren, logičan, detaljan i vjerodostojan, zbog čega mu je u cjelosti poklonilo vjeru i na njemu zasnovalo osuđujuću presudu za tačku 23. izreke presude.

#### **TAČKA 24. IZREKE PRESUDE (TAČKA 30. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

473. Tačkom 30. izmjenjene optužnice optuženom Vahidu Bajrektareviću stavlja se na teret da je zajedno sa Alešević Mehmedom referentom u vodu vojne policije 505. bužimske brigade, protiv kojeg je krivični postupak pravnosnažno okončan pred Sudom BiH *neutvrđenog dana tokom zime 1994./1995. godine, u dvorištu komande brigade ratnog zarobljenika S.M., pripadnika NO APZB teško fizički zlostavljali, na način da ga je Bajrektarević Vahid snažno udarao nogama i šakama i tim udarcima mu izbio dva zuba iz vilice, zatim ga prislonio uz betonski stub i nastavio snažno udarati, nakon čega mu je prišao Alešević Mehmed i snažno ga udario nogom u*

---

<sup>31</sup> T-10 Foto album – 15 Tužilaštvo BiH broj: T20 0 KTRZ 0003523 07 od 21.04.2014. godine, prepoznavanje na ročištu 03.10.2016. godine vršio svjedok M.V.

*lijevu potkoljenicu, na taj način nanoseći zarobljeniku S.M. snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

474. Svjedok S.M. u svom iskazu naveo je da je bio angažovan u vojsci APZB, te je kao pripadnik iste zarobljen 16.11.1994. godine na Trešnjevoj glavi od strane pripadnika 5. Korpusa Armije RBiH. Odatle su odvezen u Bužim u hotel, tu su popisani, oduzeta su im lična dokumenta za koje vrijeme su tučeni.

475. Od vojnih policajaca sjeća se Vahida, Ćore, Nanića i Isakovića. Vahida se sjeća jer ga je uvijek tukao, bio je mlađi čovjek u to vrijeme, visok, fino je izgledao, rekli su mu da je rodom iz sela Varoška Rijeka. Tučeni su odmah prvu noć, Vahid ga je tukao palicama, a kasnije pesnicama i nogama. Navodi da je baš znao da udara kao da je trenirao karate, bio je jedan od "žešćih" koji su ih tukli i mučili.

476. U odnosu na inkriminacije iz ove tačke optužnice svjedok je ispričao da mu je Vahid lično izbio dva zuba sa strane, gdje sada nosi most, svojim udarcem nogom, kada ga je jedne prilike dok je bio prislonjen uz betonski stub tukao nogama, šakama, nakon čega je došao Medica i udario ga ispod koljena da padne, a kad je pao šutirali su ga po glavi.

477. Svjedok je naveo da nije tučen samo jednom, već da nije bilo dana i noći kada nisu tučeni, a kada su imali gubitke onda su ih svi i tukli.

478. Za njihova imena je saznao tako što su se međusobno dozivali, a Vahida su poznavali pojedini zarobljenici koji su bili sa njim zatvoreni.

479. Prilikom unakrsnog ispitivanja, na upit odbrane zašto Vahida nije spominjao u ranijem iskazu datom u istrazi, odnosno da je tada samo govorio o Medici, svjedok je objasnio da je tada govorio u najkraćim crtama o onome čega se sjetio u datom trenutku.

480. Svjedok Z.M., brat oštećenog, potvrdio da je da je njegov brat zarobljen 16.11.1994. godine, kao i da je imao povrede po ustima te slomljene zube.

481. Po ocjeni vijeća svjedok je jasno i detaljno opisao fizičko zlostavljanje od strane Vahida Bajrektarevića, kojeg je jasno identifikovao, objasnivši da su je ime

saznao prilikom njihovih međusobnih dozivanja, kao i da su istog pojedini zatočnici lično poznavali.

482. Osim što su mu te prilike izbijena dva zuba, vijeće je van razumne sumnje utvrdilo da je isti kao posljedica navedenog premlaćivanja trpio snažne tjelesne i duševne bolove i patnju.

483. Slijedom navedenog, vijeće je na osnovu jasnog i uvjerljivog iskaza svjedoka, koji ničim nije doveden u sumnju utvrdilo odogovornost optuženog Vahida Bajrektarevića za inkriminacije koje mu se stavljaju na teret ovom tačkom optužnice.

#### **TAČKA 25. IZREKE PRESUDE (TAČKA 31. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

484. Tačkom 31. izmjenjene optužnice optuženom **Senadu Salkiću** stavljeno je na teret da je *neutvrđenog dana tokom zime 1994./1995. godine, nakon što su neki od pripadnika 505. brigade izveli iz improvizovanog zatvora u dvorište komande brigade ratne zarobljenike, pripadnike NO APZB, među kojima i ratnog zarobljenika M.M.3., Salkić Senad je na njega bacio betonski građevinski blok koji ga je pogodio u predjelu desnog ramena, nakon čega je Salkić Senad repetirao pištolj i zaprijetio zarobljeniku M.M.3. da će mu pucati u čelo, ako se ponovo pomjeri, pa kad je nakon toga zarobljenik stao mirno, Salkić Senad je ponovo uzeo betonski građevinski blok i bacio ga na njega, kojim udarcem mu je slomio desnu ruku, a zarobljenik M.M.3. je izgubio svijest, na koji način je ratnom zarobljeniku nanio snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

485. Svjedok M.M.3.<sup>32</sup> na okolnosti ove tačke optužnice ispričao je da su jedne prilike poslije večere maltretirali sve zarobljenike, izveli su ih na bužimski dreš, kojom prilikom je Salkić na njega bacio "kvadru", kada se on izmakao tako da ga je ta "kvadra" malo zakačila po prsima, nakon čega mu je Salkić stavio repetiran pištolj na čelo i rekao mu da ako se pomjeri i milimetar da će mu pucati u čelo, pa je ponovo bacio "kvadru" na njega koja ga je pogodila u ruku, kada mu je ruka slomljena a on je pao u nesvjest. Nakon nekoliko sati se probudio u ćeliji.

---

<sup>32</sup> Svjedok M.M.3. svjedočio je i na okolnosti tačke 5. izreke presude

486. Svjedok S.M., brat oštećenog, potvrdio da je njegov stariji brat M.M.3. dobijao više batina jer je bio pobožan i u narodu su ga zvali H., te da je imao povrede glave i ruke.

487. Vijeće cijeni da je iskazom oštećenog u cijelosti potvrđen navod ove tačke optužnice, a u pogledu radnji za koje se optužuje Senad Salkić. Po ocjeni Vijeća iskaz oštećenog nije doveden u sumnju ni unakrsnim ispitivanjem odbrane niti dokazima odbrane. Svjedok je na sva unakrsna pitanja dao jasne argumente i objašnjenja, tako da vijeće njegov iskaz u cijelosti prihvata i cijeni ga kao vjerodostojan. Iako je oštećeni jedini svjedok koji je svjedočio na ovu tačku optužnice, vijeće nalazi da je njegov iskaz u svim drugim dijelovima potvrđen iskazima drugih svjedoka, koji na identičan način opisuju fizička i psihička maltretiranja zatočenika, a vijeće nalazi i to da oštećeni nema niti jedan razlog da optuženog tereti za radnje koje nije počinio.

488. Kada se sve navedeno cijeni u međusobnoj vezi, vijeće cijeni da je svjedok M.M.3. u svom svjedočenju govorio istinu, iskaz svjedoka ničim nije doveden u sumnju, zbog čega mu je vijeće u cijelosti poklonilo vjeru i na osnovu istog zaključilo da je optuženi Senad Salkić oštećenog M.M.3. navedene prilike gađao betonskim građevinskim blokom, a posljedicom kojih radnji je oštećenom slomljena desna ruka, kada je izgubio svijest, te na taj način trpio snažan tjelesni i duševni bol i patnju, na koji način je postupajući sa direktnim umišljajem ostvario sva bitna obilježja krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, zbog čega ga je i oglasilo krivim.

489. Vijeće je i u ovoj tački izvršilo korekcije činjeničnog opisa, na način da je navod da ga je betonski građevinski blok prvobitno pogodio *u predjelu desnog ramena* zamjenilo sa navodom *koji ga je zakačio u predjelu prsa*, a kako je to svjedok objasnio, te je izraz zarobljenik zamjenjen izrazom zatočenik slijedeći pravnu kvalifikaciju djela.

#### **TAČKA 26. IZREKE PRESUDE (TAČKE 35., 36., 37., 38. i 39 IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

490. Tačkama 35, 36, 37, 38 i 39 izmjenjene optužnice optuženima **Vahidu Bajrektareviću, Senadu Salkiću, Samiru Isakoviću i Huseinu Isakoviću** stavljeno

je na teret da su noću 02./03. mart 1995.godine, nakon što su prethodno pripadnici A RBiH isti dan lišili slobode civile, simpatizere APZB, **S.Dž., mlđb. V.Dž.a, Abdić Seada, Abdić Jasmina, A.M. i Ponjević Derviša** u pokušaju da pređu na teritoriju pod kontrolom NO APZB, sproveli sve osim Abdić Seada u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, pa su ih u dvorištu komande brigade teško fizički zlostavljali.

491. Imajući u vidu da se svi događaji navedeni u tačkama od 35 do 39 odnose na isti vremenski period, u noći 2/3. mart 1995. godine, kao i da su činjenično povezani, vijeće je izvršilo intervencije u pogledu činjeničnog opisa ovih tačaka optužnice u smislu da je navedene događaje povezal o u jednu tačku optužnice i prilagodilo iskazima svjedoka, odnosno utvrđenom činjeničnom stanju.

492. Na navedenu tačku optužnice svjedočili su svjedoci A.M., Jasmin Abdić, S.Dž. i V.Dž..

#### **TAČKA 26.a) (TAČKA 35. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

493. U odnosu na tačku 35. izmjenjene optužnice a koje se odnosi na nečovječno postupanje prema A.M., optuženima **Vahidu Bajrektareviću i Senadu Salkiću** stavlja se na teret da su ... *nekoliko puta tokom noći teško fizički zlostavljali civila A.M. u dvorištu komande brigade tako što ga je Bajrektarević Vahid snažno udarao palicom po ramenima, a zatim ga oborio na leđa, svojim stopalom stao mu na vrat tako da ne može pomjerati glavu, a zatim su mu Bajrektarević Vahid i vojni policajac zasad neutvrđenog identiteta iz manjerke sipali veliku količinu vode u usta od čega se civil A.M. davio, nakon čega ga je Salkić Senad snažno udario kundakom puške u glavu, kojim udarcem mu je slomio lijevu sljepočnu kost, od čega je civil A.M. pao na gajbu od piva koja se nalazila u neposrednoj blizini, usljed koje povrede kundakom puške u naredna tri mjeseca nije mogao otvoriti oko, a usljed pada na gajbu mu je izbijen kutnji zub u donjoj vilici, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

494. Svjedok A.M. je u svom iskazu naveo da u septembru 1994. godine pokušao da pređe u Veliku Kladušu, na slobodnu teritoriju koju je kontrolisala vojska APZP, jer je u Todorovskoj Slapnici, gdje je živio tjeran da radi teške fizičke poslove. Naveo

je da je tada bio maloljetan. Zarobljen je u selu Latića glavica, zajedno sa Seadom Abdićem, koji je jedini od njih bio u vojsci, Jasminom Abdićem, V.DŽ. i S.DŽ. i Dervišom Ponjevićem od strane 505. Brigade. Niko od njih nije bio naoružan. Odveli su ih na Kapića stanicu, sviju osim Seada Abdića, kojeg su odveli za Vrnogrč i nikada ga više nije vidio. Na Kapića stanici je bila smjena 505. i 506. Brigade, tu su ih tukli, a nakon toga su ih odvezli za Bužim. Kad su stigli uzeli su njihove podatke, osim njega maloljetni su bili Vahid i Jasmin, a nakon toga su pretučeni.

495. Navodi da je te večeri bila tuča, da su izvođeni nekoliko puta u toku noći i da se najviše sjeća *rokada* koje su mu napravili Salkić i Vahid. Salkić mu je napravio rokade okolo oka, zatvorio mu je oko, na koje nije vidio 15 dana, mislio da je ostao bez oka, a Vahid ga je gušio na način da je nasuo u manjerku vode, stao mu čizmom na vrat i sipao mu vodu usta, tako da nije mogao da diše.

496. U tim tučama učestvovala je cijela policija, ali najviše je zapamtio Vahida, Salkića, kao i Medicu koji je bio upravnik zatvora.

497. Svjedok je opisao da ga je te prilike Vahid udarao po leđima, glavi i nogama palicom koje su pravljene od telefonskih linija, a Salkić ga je tukao palicama, letvama, šakama, a razbio mu je rokadu na lijevom oku kundakom preklopne puške.

498. Za Medicu, Vahida i Salkića je saznao preko ljudi koji su ih poznavali a kasnije je i čuo kad su se međusobno poimenično zvali.

499. Svjedok je opisao Vahida i naveo da je bio visok, mršav, crne kose, a Salkić je bio niži, imao je plavu kosu i frizuru dugi vrat.

500. Svjedok je naveo da je tada imao 17 godina, da je otišao kod doktora, kada je pobjegao iz zatvora, koji mu je rekao da mu se desni bubreg ukiselio u krv, imao je velike rokade, koje su mu sašili, a da i danas ima problema sa pamćenjem, nesanicom.

501. Iskaz svjedoka je po mišljenju vijeća dat na jasan i iskren način, svjedok je detaljno opisao fizičko zlostavljanje koje je doživio od strane Vahida Bajrektarevića i Senada Salkića, koje je jasno identifikovao, zbog čega vijeće njegovo svjedočenje nalazi uvjerljivim i vjerodostojnim. Iako je na okolnost zlostavljanja A.M. proveden

samo dokaz saslušanjem oštećenog, vijeće nema razloga da ne pokloni vjeru njegovom iskazu, jer nalazi da je događaj opisan u skladu sa najboljim sjećanjem, a imajući u vidu koliko vremena je prošlo od kada se događaj desio. Vijeće je potvrdu iskaza ovog svjedoka našlo iskazima svjedoka koji su opisivali fizička i psihička maltretiranja zatočenika u noći sa 2/3. mart 1995. godine.

502. U odnosu na posljedice inkriminiranih radnji, vijeće je poklonilo vjeru kazivanju svjedoka koji je naveo da nije mogao otvoriti oko narednih 15 dana, dok vijeće nalazi nesumnjivim da je isti kao posljedica radnji optuženih trpio snažan tjelesni i duševni bol i patnju.

503. Cijeneći da iskaz oštećenog, kao odlučujući dokaz za ovu tačku optuženja, nije doveden u pitanje dokazima odbrane, te da ga je vijeće u cijelosti prihvatilo, vijeće je van razumne sumnje utvrdilo da su optuženi Vahid Bajrektarević i Senad Salkić teško fizički zlostavljali civila A.M., postupajući sa direktnim umišljajem, kao saizvršioc, ostvarili sva bitna obilježja krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ u vezi sa članom 22. istog zakona, za koje ih je Vijeće i oglasilo krivim.

504. Vijeće je u odnosu na inkriminacije ove tačke optužnice izvršilo intervencije na način da je i istog izostavilo činjenične navode koje, po ocjeni vijeća svjedok nije potvrdio i to navode ga je Vahid Bajrektarević *snažno udarao palicom po ramenima, a zatim ga oborio na leđa*, zatim navod da mu je Senad Salkić *udarcem mu je slomio lijevu sljepočnu kost, od čega je civil A.M. pao na gajbu od piva koja se nalazila u neposrednoj blizini ... a usljed pada na gajbu mu je izbijen kutnji zub u donjoj vilici*. Navedene korekcije prema mišljenju vijeća ne idu na štetu optuženih, nego naprotiv, usmjerene su samo na usklađivanje sa izvedenim dokazima i to na način povoljniji po optužene.

#### **TAČKA 26.b) (TAČKA 36. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

505. U odnosu na tačku 36. izmjenjene optužnice, a koje se odnosi na nečovječno postupanje prema V.DŽ., optuženom **Vahidu Bajrektareviću** stavlja se na teret da je zajedno sa Alešević Mehmedom referentom u vodu vojne policije 505. bužimске brigade, protiv kojeg je krivični postupak pravnosnažno okončan ... *teško fizički*

zlostavljali civila **mldb. V.Dž.** u dvorištu komande brigade tako što ga je Alešević Mehmed osam puta snažno udario otvorenim dlanovima po oba uha govoreći mu da su to najteži udarci, nakon čega ga je Bajrektarević Vahid odveo do zida, naredio mu da se okrene prema zidu i nasloni dlanovima na zid, a zatim ga više puta snažno udario palicom od glave do stopala, a najviše u predjelu kičme i bubrega, nakon čega je civilu mldb. V.Dž. naredio da se okrene i nastavio ga snažno udarati nogama i šakama, a zatim ga je snažno udario pištoljem u glavu iznad desnog uha, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju.

506. Svjedok V.Dž. je naveo da je do početka rata živio u Todorovskoj slapnici, a 02.03.1995. godine su napustiti svoje kuće, htjeli su preći na teritoriju APZB. Svjedok je naveo da je tada imao 16 godina, da sa su sa njim krenuli Sead Abdić, koji je bio pripadnik 506. Brigade, Derviš Ponjević, A.M., Jasmin Abdić i njegov brat S.Dž.. Zarobljeni su na Latića glavici, kada su ih pred mrak zarobili pripadnici 5. Korpusa. Odvedeni su na Kapića stanicu, tu su pretučeni a zatim su ih odveli u Bužim, svi osim Seada Abdića, za kojeg su kasije saznali da je ubijen.

507. Kada su stigli u Radoč, preuzeo ih je upravnik Mehmed Alešević i počela je tuča. Prvo ga je udario Mehmed Alešević pesnicama šest do osam puta otvorenim dlanovima po ušima, a onda je došla vojna policija koja ih je počela tući. Njega je tukao Vahid Bajrektarević vojnom palicom, tako što ga je okrenuo prema zidu i tukao ga tom palicom od glave do pete i koji put ga je šutnuo i nogom.

508. Svjedok je naveo da su tu bili i njegov brat kojeg su tukli, kao i Jasmin Abdić, A.M. i Derviš Ponjević. Vahid je svjedoku dao palicu i tjerao ga da udara Derviša, Jasmina i Mehu, on je to morao da učini, nije ih jako udarao pa mu je Vahid uzeo tu palicu i počeo njega da udara kako bi mu pokazao "*kako treba policijski da se udara*". Nakon toga, svjedok je ispričao da ga je Vahid udario pištoljem u potiljak glave.

509. Svjedok je naveo da su Vahida, Aleševića, Živicu i Samira gledali svaki dan, jer su ih čuvali, a njihova imena su saznali od ranije zatvorenih ljudi. Poslije rata je vidio Vahida kod banke koju je isti obezbjeđivao.

510. Svjedok Jasmin Abdić potvrdio je da je V.Dž. tukao Vahid, kada mu je govorio "*imenjače htio si među Babine pa da pucaš na mene*".

511. Vijeće je slijedom iskaza oštećenog V.DŽ., kojeg je Vijeće ocijenilo jasnim, uvjerljivim, objektivnim i vjerodostojnim, utvrdilo odgovornost optuženog Vahida Bajrektarevića, imajući u vidu da je svjedok detaljno opisao zlostavljanje koje je doživio, te jasno identifikovao optuženog Vahida Bajrektarevića kao počinioca. Iskaz ovog svjedoka potkrepljen je i navodima svjedoka Jasmina Abdića koji je potvrdio da je V.DŽ. tukao upravo Vahid Bajrektarević, kao i ostalih svjedoka na okolnosti dešavanja u noći sa 2/3 mart 1995 godine.

512. Vijeće je na ovaj način van razumne sumnje utvrdilo da je optuženi Vahid Bajrektarević na ovaj način postupajući svjesno i sa direktnim umišljajem nanio snažne duševne tjelesne i duševne bolove i patnje oštećenom, posebno jer je riječ o maloljetnom licu, koje je u vrijeme zatočenja imalo 17 godina, i koje je bilo u posebno osjetljivoj životnoj dobi, čime je ostvario sva bitna obilježja krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, za koje je i oglašen krivim.

513. U odnosu na činjenične intervencije u odnosu na ovu tačku optužnice, vijeće je istu prije svega uredilo u skladu sa iskazom svjedoka, te je u tom smislu izbacilo navod da ga je Vahid Bajrektarević udario *najviše u predjelu kičme i bubrega, nakon čega je civilu mlđb. V.DŽ. naredio da se okrene i nastavio ga snažno udarati nogama i šakama* te je u istu prebacilo navod iz tačke 39. izmjenjene optužnice a koji se odnosi na prisiljavanje maloljetnog V.DŽ. da palicom tuče Derviša Ponjevića i ostale zarobljenike, nakon čega mu je istu uzeo, a zatim ga snažno udario tom palicom.

#### **TAČKA 26.c) (TAČKA 37. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

514. U odnosu na tačku 37. izmjenjene optužnice optuženima **Samiru Isakoviću i Huseinu Isakoviću** stavljeno je na teret da su .... *teško fizički zlostavljali civila S.DŽ. u dvorištu komande brigade tako što su ga snažno udarali palicama, šakama i nogama, po svim dijelovima tijela, prisilili da legne potrbuške na sto, a zatim ga snažno udarali palicama u predjelu leđa, od kojih udaraca je padao na beton, a zatim ga nastavili snažno udarati sanducima od municije, sve do momenta kad više nije mogao stajati na nogama, a zatim ga vukli za noge po betonu, nakon toga je od*

*zadobijenih povreda petnaest dana ležao nepokretno, dok su ga drugi zarobljenici morali hraniti, a nakon toga duži vremenski period nije mogao sam ustati bez tuđe pomoći, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

515. Svjedok S.DŽ. u svom iskazu je naveo da ga je rat zatekao u Todorovskoj Slapnici, koja je bilo pod kontrolom 5. Korpusa Armije R BiH, te da su se dešavala razna raseljavanja i maltretiranja stanovništva, zbog čega se sa bratom Vahidom i komšijama Seadom Abdićem, A.M., Jasminom Abdićem i Dervišom Ponjevićem odlučio da pređe na teritoriju koju je kontrolisala Narodna odbrana. Krenuli su 02 ili 03.03.1995. godine i nisu uspjeli da pređu jer su zarobljeni od strane pripadnika Armije. Navodi da nije bio vojno angažovan, kao ni ostali, osim Seada Abdića. Svjedok je naveo da su ih najprije odveli na Hajrat gdje su pretučeni, dok je Sead odvojen od njih, a oni su poslije toga upućeni u Bužim. Dovedeni su pred podrumske prostorije motela Radoč. Tu ih je dočekaio Mehmed Alešević, koji ih je postrojio, a onda je izašlo 8 do 10 vojnih policajaca i počela je tuča.

516. Tukli su ih policijskim palicama i šutirali nogama, njega su tukli i drškom od brezove metle.

517. Od vojnih policajaca koji su ih tukli tu večer naveo je Vahida Bajrektarevića, Samira Isakovića i Žicu, kojem nije znao ime. Kasnije je saznao njihova imena, tada ih nije poznao.

518. U odnosu na inkriminacije koje se stavljaju na teret optuženima svjedok je opisao da ga je tukao Vahid, koji mu je dao dršku od brezove metle i tjerao ga da tuče Derviša Ponjevića, da je morao to učiniti, te da je udario par puta, a zatim mu je, vjerovatno nezadovoljan sa načinom kako ga tuče, oteo tu dršku od brezove metle i nastavio da ga tuče istom.

519. Tukli su ga dok ga nisu oborili s nogu, pa su ga nastavili udarati sa nogama, dok nije izgubio svijest. Idući dan je došao sebi.

520. Svjedok je naveo da mu je Jasmin Abdić pričao da su ga vukli za noge ispred zatvora po betonu dok je bio u besvjesnom stanju.

521. Poslije navedene tuče bio je 10 dana nepokretan, a više ga nisu tukli jer nije mogao ni stajati.

522. Svjedok je naveo da su Vahid, Samir Isaković i Živica bili vojni policajci, koje je često tu viđao, prilikom odlazaka u toalet i za vrijeme ručka. Vahid je bio visok i crn, viđao ga je poslije rata u Kladuši gdje je isti radio kao zaštitar, Samir je bio smeđ, srednje građe, vidio ga je jednom poslije rata, a Živica je bio niži, nabijen, okruglog lica, tamniji i kratko ošišan.

523. Svjedok je vršio prepoznavanje optuženih putem fotoalbuma u sklopu svog svjedočkog iskaza, te je prepoznao lice koje naziva Živica, optuženog Samira Isakovića, dok je optuženog Vahida Bajrektarevića prepoznao u sudnici.

524. Svjedok V.DŽ., brat oštećenog, naveo je da su njegovog brata udarali i htjeli vezati za betonski stub, jer nije imao snage da stoji. Naveo je da je njegov brat nije bio pri svijesti i u jakom lošem stanju.

525. Prilikom intervencija u činjenični opis ove tačke optužnice vijeće je u skladu sa iskazom svjedoka i utvrđenim činjeničnim stanjem u istu prebacilo navod iz tačke 39. izmjenjene optužnice da je Vahid Bajrektarević prisilio civila S.DŽ. da drškom od metle udara Derviša Ponjevića, nakon čega mu je istu oteo i nastavio S.DŽ. snažno udarati drškom od metle i nogama po različitim dijelovima tijela, sve dok S.DŽ. nije izgubio svijest.

526. Također, u odnosu na intervencije u činjeničnom opisu vijeće je iz istog izbacilo navod da su optuženi Samir Isaković i Husein Isaković oštećenog *prisilili da legne potrbuške na sto, a zatim ga snažno udarali palicama u predjelu leđa, od kojih udaraca je pao na beton, a zatim ga nastavili snažno udarati sanducima od municije, sve do momenta kad više nije mogao stajati na nogama, a zatim ga vukli za noge po betonu, nakon toga je od zadobijenih povreda petnaest dana ležao nepokretno, dok su ga drugi zarobljenici morali hraniti, a nakon toga duži vremenski period nije mogao sam ustati bez tuđe pomoći*, imajući u vidu utvrđeno činjenično stanje.

527. Svjedok S.DŽ. je po ocjeni vijeća dao vrlo detaljan, uvjerljiv iskaz koji je po pitanju odlučnih činjenica potvrđen i svjedočenjem V.DŽ., brata oštećenog koji je

potvrdio da je i njegov stariji brat udaran, da su ga htjeli vezati za stub jer nije mogao stajati na nogama, kao i da je bio u lošem stanju od premlaćivanja.

528. U odnosu na lice koje oštećeni identifikuje nadimkom Živica, vijeće je van razumne sumnje utvrdilo da se radi o optuženom Huseinu Isakoviću, a što proizilazi iz svjedočenja pripadnika brigade i to Sulejmana Mustaića, Osmana Kudelića, Zijada Pajalića, Hasiba Sijamhodžića i Huseina Krupića, koji su potvrdili da je Živica nadimak Huseina Isakovića.

529. Imajući u vidu da je svjedok S.DŽ. i po ostalim pitanjima svjedočio je saglasno drugim svjedocima, opisujući dešavanja u noći sa 2/3. mart 1995. godine, vijeće je njegov iskaz ocjenilo pouzdan i tačnim, zbog čega ga nalazi dostatnim da se na temelju njega, cijenjenog u vezi sa drugim dokazima, donese osuđujuća presuda. Opisao je jasno i vrlo uvjerljivo postupanje optuženih Vahida Bajrektarevića, Samira Isakovića i Huseina Isakovića, a koje je nedvosmisleno opisao dajući opis istih koji odgovara načinu na koji ih opisuju i drugi svjedoci, koji su prisustvovali navedenim događajima. Vijeće kod oštećenog nije našlo niti jedan razlog ili motiv da optužene lažno tereti za nešto što nisu učinili.

#### **TAČKA 26. D) (TAČKA 38. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

530. U odnosu na tačku 38. izmjenjene optužnice optuženima Vahidu Bajrektareviću, Samiru Isakoviću i Huseinu Isakoviću stavljeno je na teret da su zajedno sa Alešević Mehmedom referentom u vodu vojne policije 505. bužimske brigade ( protiv kojeg je krivični postupak pravnosnažno okončan) ... *teško fizički zlostavljali civila **Abdić Jasmina** tako što su ga okružili i snažno udarali više puta nogama, rukama, drškom metle i palicom u predjelu glave i leđa, Alešević Mehmed snažno udarao istovremeno sa obje ruke u predjelu glave, od kojih udaraca je trpio snažne bolove, zatim ga je Isaković Husein nastavio snažno udarati istovremeno sa obje šake u predjelu glave, a zatim ga je Bajrektarević Vahid snažno udarao palicom i nogama po svim dijelovima tijela, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

531. Svjedok Jasmin Abdić u svom iskazu je naveo da je do marta 1995. godine živio u Todorovskoj Slapnici, da je situacija u selu, koje je bilo pod kontrolom 5.

Korpusa bilo loša, zbog čega je početkom marta, 1./2. marta, krenuo sa Seadom Abdićem, Dervišom Ponjevićem, S.DŽ., V.DŽ. i A.M. prema Latićevoj glavici koja je bila pod kontrolom Autonomne pokrajine. Prije same linije zarobljeni su od strane jedinice Gumeni, koja je pripadala 505. ili 506. Brigadi. Navodi da nisu bili naoružani prilikom zarobljavanja. Sead Abdić je bio pripadnik 506. Brigade ali nije bio naoružan, a njega su odmah izdvojili.

532. Odveli su ih prema Kapića stanici na Hajratu, a poslije smjene vojske odvedeni su za Bužim, gdje su dovedeni u hotel Radoč.

533. U Radoču ih je dočekaio Medica, a poslije su došli i ostali koji su ih počeli tući.

534. Svjedok je ispričao da su ga tukli Vahid Bajrektarević, Samir Isaković i Husein Isaković palicama i drškom od brezove metle po glavi i leđima, a onda ga je Medica udario dlanovima u sljepoočnicu. Svjedok je precizirao da ga je Vahid tukao prvo palicom, a zatim sandukom od municije, a Samir Isaković prvo palicom a poslije betonskim blokom. Poslije toga Vahid ga je tjerao da tuče Derviša Ponjevića brezovom metlom, a kasnije i palicom. Naveo je da je udario Derviša nekoliko puta, nije ga jako udario, pa je njega Vahid udario nekoliko puta da mu pokaže kako se udara. Svjedok je pojasnio da kad ga je Vahid tjerao da udara Derviša Ponjevića da je isti ležao na leđima.

535. Svjedok S.DŽ. potvrdio da je da su i Jasmina Abdića tjerali da tuče Derviša Ponjevića.

536. Svjedok je ispričao da je Vahida Bajrektarevića vidio dva puta poslije rata, jednom u sudu gdje je Vahid radio kao zaštitar, a drugi put u tržnom centru kada mu je rekao "*Vahide zar nisi u zatvoru*", na šta mu je ovaj odgovorio "*nisam, zar bih trebao biti*", odgovorio mu je da bi što se njega tiče trebao. O navedenom događaju je pozivan u policiju radi davanja iskaza.

537. Svjedok je naveo da je Samir Isaković bio niži, srednje građe i svijetle kose, a Živica je punije izgledao, smeđe boje kose, frizura na kocku. Njihova imena je saznao jer je tu boravio, zbog čega je *nemoguće da ne zna*. Svjedoku su u okviru

iskaza na glavnom pretresu predočeni fotoalbumi, na kojima je isti prepoznao Samira Isakovića i Živicu.<sup>33</sup>

538. U odnosu na lice koje oštećeni identifikuje nadimkom Živica, vijeće je van razumne sumnje utvrdilo da se radi o optuženom Huseinu Isakoviću, a što proizilazi iz svjedočenja pripadnika brigade i to Sulejmana Mustaića, Osmana Kudelića, Zijada Pajalića, Hasiba Sijamhodžića i Huseina Krupića, koji su potvrdili da je Živica nadimak Husiena Isakovića.

539. Po ocjeni vijeća, svjedok Jasmin Abdić detaljno je opisao teško fizičko zlostavljanje koje su prema njemu počinili optuženi Samir Isaković, Husein Isaković i Vahid Bajrektarević, zajedno sa pravosnažno osuđenim Mehmedom Aleševićem. Iskaz oštećenog potkrijepljen je i iskazom svjedoka S.Dž., koji je potvrdio da je Vahid Bajrektarević i Jasmina Abdića prisiljavao da tuče Derviša Ponjevića, kao i iskazima ostalih svjedoka koji su svjedočili na dešavanja u noći sa 2/3 mart 1995. godine.

540. Na temelju izvedenih dokaza vijeće je van razumne sumnje utvrdilo da su optuženi Vahid Bajrektarević, Samir Isaković i Husein Isaković teško fizički zlostavljali civila Jasmina Abdića udarajući ga palicama i drškom od metle, a koje je svjedok van razumne sumnje pravilo identifikovao, navodeći čak i pojedinosti susreta sa optuženim Vahidom Bajrektarevićem u tržnom centru. U odnosu na optužene Samira i Huseina Isakovića za vijeće je nesporno utvrđena identifikacija istih, imajući u vidu vrijeme koje je oštećeni proveo, kao i saglasne iskaze ostalih svjedoka koji su prisustvovali navedenim događajima.

541. Imajući u vidu sve naprijed navedeno, vijeće je analizirajući iskaz Jasmina Abdića kako pojedinačno, tako i u vezi sa iskazima drugih svjedoka, našlo da je iskaz svjedoka dat na iskren, precizan i jasan način, a kako isti ničim nije doveden u sumnju, vijeće je isti ocijenilo vjerodostojnim i u cijelosti ga prihvatilo i na osnovu istog zaključilo da su optuženi Vahid Bajrektarević, Samir Isaković i Husein Isaković, postupajući sa direktnim umišljajem, radnjama opisanim u ovoj tački, ostvarili sva

---

<sup>33</sup> T 16A Foto album – 17 Tužilaštvo BiH broj: T20 0 KTRZ 0003523 07 od 21.04.2014. godine, prepoznavanje na ročištu 12.03.2018. godine vršio svjedok Jasmin Abdić označio na slici pod rednim brojem 2., T 16B - Foto album 24 Tužilaštvo BiH broj: T20 0 KTRZ 0003523 07 od 11.12.2014. godine, prepoznavanje na ročištu 12.03.2018. godine vršio svjedok Jasmin Abdić označio na slici pod rednim brojem 4

bitna obilježja krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ u vezi sa članom 22. istog zakona, zbog čega ga ih je oglasilo krivim.

542. Vijeće je izvršilo intervencije u činjenični opis ove tačke izmjenjene optužnice, tako što je isti uskladilo sa iskazom svjedoka, na način da je izbacilo navod da su ga Vahid Bajrektarević, Samir Isaković i Husein Isaković *okružili*, kao i da *ga je Isaković Husein nastavio snažno udarati istovremeno sa obje šake u predjelu glave, a zatim ga je Bajrektarević Vahid snažno udarao palicom i nogama po svim dijelovima tijela* te u isti prebacilo činjenični navod iz tačke 39. izmjenjene optužnice da je Vahid Bajrektarević prisiljavao Jasmina Abdića da udara palicom Derviša Ponjevića koji je za to vrijeme nepomično ležao na tlu, a što je isti morao učiniti.

#### **TAČKA 26.e) (TAČKA 39. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

543. U odnosu na tačku 39. izmjenjene optužnice kojima je optuženima **Vahidu Bajrektareviću, Samiru Isakoviću i Huseinu Isakoviću** na teret stavljeno da su ... *u dvorištu komande brigade nekoliko puta teško fizički zlostavljali civila **Ponjević Derviša** tako što su ga prisilili da legne potrbuške na sto, a zatim ga snažno udarali palicama po leđima, od kojih udaraca je pao na tlo, gdje su ga nastavili snažno udarati, da bi dok je ležao na leđima jedan od njih betonski građevinski blok bacio na civila Ponjević Derviša koji ga je pogodio u predjelu grudi i stomaka, zatim ga nastavljajući sa udaranjem sandukom od municije, brezovom metlom, palicama i nogama dok je on nepomično ležao na tlu, prisiljavajući civile Abdić Jasmina i A.M. i V.Dž.a da se međusobno udaraju brezovom metlom, a kasnije i palicom, a Bajrektarević Vahid je prisiljavao Abdić Jasmina da udara palicom Ponjević Derviša koji je za to vrijeme nepomično ležao na tlu, pa kad ovaj to nije mogao učiniti, Bajrektarević Vahid je uzeo palicu od Abdić Jasmina i četiri puta snažno udario civila Ponjević Derviša u predjelu leđa, ponovo prisiljavajući Abdić Jasmina da udara Ponjević Derviša, što je Abdić Jasmin morao i učiniti, nakon čega je Bajrektarević Vahid prisilio civile A.M. i S.Dž. da se međusobno snažno udaraju drvenim držalom od metle, a Bajrektarević Vahid je zatim uzeo držalu i snažno ih obojicu izudarao pokazujući im na taj način kojom jačinom treba da udaraju jedan drugog, a zatim im ponovo vratio držalu i prisilio ih da se međusobno jače udaraju, što su oni morali i*

*učiniti, a zatim je Bajrektarević Vahid prisilio mldb. V.Dž.a da udara civila Ponjević Derviša palicom i ostalu trojicu zarobljenika, zatim je mldb. V.Dž.u oteo palicu i snažno ga udarao palicom i nogama po cijelom tijelu, a potom je Bajrektarević Vahid prisilio civila S.Dž. da drškom od metle udara civila Ponjević Derviša, zatim civilu S.Dž.u oteo dršku od metle i nastavio snažno udarati civila S.Dž. drškom od metle i nogama po različitim dijelovima tijela, sve dok **civil S.Dž.** nije izgubio svijest, od zadobijenih povreda civil S.Dž. narednih deset dana nije mogao jesti, nanoseći im na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju, dok je civil **Ponjević Derviš** od povreda koje su mu nanesene istu noć **preminuo** u improvizovanom zatvoru.*

544. Kako je i prethodno navedeno vijeće je izvršilo intervencije u činjeničnom opisu ove tačke optužnice, tako što je navode iste a koji se tiču prisiljavanja oštećenih da se međusobno tuku, kao i da udaraju Derviša Ponjevića, a koje je našlo dokazanim, prebacilo u činjenične opise tih tačaka optužnice, tako da je u okviru ove inkriminacije ostavilo samo inkriminacije koje se odnose na direktno postupanje optuženih u odnosu na preminulog Derviša Ponjevića, dok je u odnosu na smrtnu posljedicu cijenilo ukupnost radnji koje su dovele do iste.

545. U odnosu na okolnosti ove tačke izmjenjene optužnice, svjedočili su svjedoci Jasmin Abdić, A.M., S.Dž. i brojni drugi svjedoci koji su potvrdili da je Derviš Ponjević preminuo u improvizovanom zatvoru.

546. Svjedok Jasmin Abdić naveo je da su Derviša tukli Vahid Bajrektarević, Živica i Samir Isaković. Udarali su ga betonskim blokom i sandukom od municije, vidio ga je kako umire. Naveo je da je isti dovezen u lošem stanju, jer je i ranije pretučen i da su ga zarobljenici skoro iznijeli iz autobusa, on mu je pomogao da izađe tako što ga je uzeo pod ruku i tako su stajali za vrijeme postrojavanja, dok nije počela tuča, kada je ostao da leži, a nakon te tuče unesen je u ćeliju gdje su bili smješteni u kojoj je podlegao nakon sat vremena. Naveo je da ga je iznio iz ćelije i umotao u neku crnu foliju, a stajao je tu dan, dva prije nego što su ga negdje odvezli.

547. Svjedok A.M. naveo je da su Derviša Ponjevića u Radoču više tukli jer je bio visok i jak čovjek. Potvrdio je da je tučen i prije toga na Kapića stanici i da je tako pretučen dovežen u Bužim. Svjedok je naveo da je Derviš podlegao drugu noć, da ga je lično spakovao u crnu vreću. Kada su ga unijeli u ćeliju podigli su ga na daske i

podlegao mu je u krilu. Posljednje riječi su mu bile da uzme njegove cipele. Kada su vidjeli da je podlegao, lupali su na vrata i Medica im je donio tu crnu vreću u koju su ga spakovali i odveli.

548. Svjedok S.DŽ. je naveo da je od drugih čuo da je Derviš podlegao, obzirom da nije bio pri svijesti nakon te tučnjave, a prilikom izlaska do toaleta naredni dan vidio je njegovo tijelo koje je stajalo ispred zatvora u vreći, vidio se jedan dio lica. Jasmin Abdić mu je kasnije pričao da su ga on i još neki zarobljenici odvezli njegovo tijelo. U odnosu na vrijeme kada je vidio tijelo Derviša Ponjevića, naveo je da je 3.3. došao svijesti i da su mu tada rekli da je Derviš podlegao, a naredni dan je vidio njegovo tijelo.

549. Svjedok V.DŽ. je naveo je Ponjević Derviš je pogledao batinama. Vidio je tijelo kad su ga pakirali za odvoz, drugo jutro po dolasku.

550. Svjedoci Jasmin Abdić, S.DŽ. i V.DŽ. u svojim iskazima su naveli da ih je Vahid Bajrektarević prisiljavao da tuku Derviša Ponjevića palicom i drškom od metle.

551. Da je Derviš Ponjević preminuo u zatvoru potvrdili su i svjedoci Omer Čuturić, koji je naveo da je Derviš bio pretučen, da je pogledao u zatvoru i da je vidio njegovo tijelo.

552. Svjedok F.D. naveo je da je Derviš Ponjević doveden i tučen ispred zatvora, Vahid je otključao vrata i ubacio ga unutra, ujutro je bio mrtav. Džaferovići njegove komšije su rekli da ima 8 djece, on nije bio u vojsci, bio portir.

553. Svjedokinja E.A., kćerka Derviša Ponjevića, iznijela je svoja posredna saznanja o smrti oca. Navela je da otac krenuo od kuće u martu mjesecu 1995 godine, zarobljen je i odveden u Bužim. Nakon 5-6 mjeseci saznala je da je ubijen istu noć kad je doveden.

554. Na okolnost uzroka smrti Derviša Ponjevića vještak dr Željko Karan<sup>34</sup>, koji je izvršio analizu dokumentacije, iznio je zaključak da je smrt osobe Derviša Ponjevića

---

<sup>34</sup> T-260 - Nalaz i mišljenje JZU Zavod za sudsku medicinu Republike Srpske, vještaka prof. dr. Željko Karan od 10.12.2019. godine – original, sa prilogom: - Izvještaj o obdukciji vještaka prim. dr. Miroslav

nasilna, u vezi sa povrijeđivanjem vratnog dijela kičmene moždine, u visini prvog pršljena, a do kojih povreda dolazi prekomjernom rotacijom glave.

555. Vijeće je slijedom saglasnih iskaza pomenutih svjedoka utvrdilo da je Derviš Ponjević u zatvor u Bužimu dovezen pretučen, što je jasno opisao svjedok Jasmin Abdić, navodeći da mu je isti pomagao da izađe iz autobusa, pa je i pored toga teško fizički zlostavljan od strane Vahida Bajrektarevića, Samira Isakovića i Huseina Isakovića i to na način da su ga udarali palicama, betonskim građevinskim blokom, sandukom od municije, a optuženi Vahid Bajrektarević je prisiljavao oštećene Jasmina Abdića, Vahida i S.DŽ. da udaraju Derviša Ponjevića. Vijeće naročito ističe navod svjedoka Jasmina Abdića, kojem iskazu je u cjelosti poklonilo vjeru da je u trenutku kad ga ja Vahid tjerao da tuče Derviša Ponjevića isti već ležao na leđima.

556. Na temelju saglasnih iskaza svjedoka, koje je vijeće ocjenilo iskrenim, tačnim i pouzdanim, vijeće je van razumne sumnje utvrdilo da je smrt oštećenog Derviša Ponjevića nastupila kao posljedica teškog fizičkog zlostavljanja kojem je izložen neposredno nakon dolaska u zatvor u Bužim.

557. Da je Derviš Ponjević teško fizički zlostavljan upravo od strane optuženih Vahida Bajrektarevića, Samira i Huseina Isakovića, a od posljedica kojeg je preminuo istu noć u improvizovanom zatvoru, vijeće je utvrdilo van svake razumne sumnje, a na temelju saglasnih iskaza svjedoka Jasmina Abdića, Vahida i S.DŽ., A.M., koji su tu noć zajedno zarobljeni i teško fizički zlostavljani, a koji su u svojim iskazima na identičan način opisali dolazak u zatvor, okolnosti njihovog fizičkog zlostavljanja, kao i izvršioce istih. Svjedok V.DŽ. je naveo da su njega tukli Medica i Vahid, a da su im se u tuči pridružili Samir Isaković i Živica. Svjedok S.DŽ. je potvrdio da ih je u zatvoru dočekaio Mehmed Alešević, kojem su se pridružili vojni policajci Vahid Bajrektarević, Samir Isaković i Živica, sa saglasno kazivanju svjedoka Jasmina Abdića koji je naveo da su Derviša Ponjevića tukli Vahid, Samir i Živica.

---

Rakočević broj: KT: 4/06 RZ od 30.05.2006. godine – original, - Naredba Kantonalnog suda u Bihaću broj: 001-0-KPP-06-000 044 od 26.05.2006. godine – original, - Dopis Tužilaštva BiH broj:KT-RZ-227/07 od 20.09.2007. godine – original, - Dopis Sektora kriminalističke policije Ministarstva unutrašnjih poslova Unsko-sanskog kantona broj: 05-1/03-1-04-3-293/06 od 30.05.2006. godine – original, sa prilogom: - Zapisnik o uviđaju Ministarstva unutrašnjih poslova Unsko-sanskog kantona broj: 05-1/03-1-213/06 od 29.05.2006. godine – original

558. Na temelju saglasnih iskaza svjedoka, vijeće je utvrdilo da su optuženi Vahid Bajrektarević, Samir Isaković i Husein Isaković, svjesno i sa direktnim umišljajem kao saizvršioци poduzimali radnje fizičkog premlaćivanja oštećenog civila Derviša Ponjevića, na način kako je to opisano tačkom 26. izreke presude, čime su ostvarili sva bitna obilježja krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ u vezi sa članom 22. istog Zakona, zbog čega su i oglašeni krivim.

559. U odnosu na izmjene u činjeničnom opisu ove tačke optužnice vijeće je ispustilo navode da su optuženi prisiljavali civile **Abdić Jasmina i A.M. i V.Dž.** da se međusobno udaraju brezovom metlom, a kasnije i palicom, obzirom da svjedoci isto nisu potvrdili, kao i da je Bajrektarević Vahid prisilio civile **A.M. i S.Dž.** da se međusobno snažno udaraju drvenim držalom od metle, a Bajrektarević Vahid je zatim uzeo držalu i snažno ih obojicu izudarao pokazujući im na taj način kojom jačinom treba da udaraju jedan drugog, a zatim im ponovo vratio držalu i prisilio ih da se međusobno jače udaraju, što su oni morali i učiniti, obzirom da je navedeno potvrdio samo svjedok A.M., pri čemu je naveo da se ne sjeća ko ih je tjerao da se međusobno tuku, zbog čega vijeće ovaj navod nije našao dokazanim van razumne sumnje.

#### **TAČKA 27. IZREKE PRESUDE (TAČKA 40. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

560. Tačkom 40. izmjenjene optužnice optuženima **Vahidu Bajrektareviću i Nedžad Bapiću** stavljeno je na teret da su *neutvrđenog dana u mjesecu martu 1995. godine, a nakon što su početkom januara 1995. godine pripadnici A RBiH lišili slobode civila Pehlić Refika, simpatizera APZB, sproveli u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, zajedno sa dva njima poznata vojna policajca, izveli iz improvizovanog zatvora civila Pehlić Refika i fizički zlostavljali tako što su ga snažno udarali nogama, rukama i palicom po različitim dijelovima tijela, a zatim ga je jedan od njih snažno udario drvenom letvom po glavi, na koji način su mu nanijeli tešku tjelesnu povredu opasnu po život u vidu utisnutog preloma lobanje tjemenom potiljačne regije desno, tešku tjelesnu povredu u vidu preloma desne lakatne kosti i laku tjelesnu povredu u vidu razderno-nagnječene*

*rane lijeve slabine, usljed kojih povreda je izgubio svijest i narednih jedanaest dana nije mogao jesti, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

561. Svjedok Refik Pehlić u svom iskazu je naveo da je bio pripadnik Narodne odbrane u I Autonomiji, nakon čijeg pada je bio zarobljen dva mjeseca. Vratio se u Veliku Kladušu gdje je živio dok ih vojska 5. Korpusa nije iselila i protjerala, kada se smjestio u kuću svog zeta. Tu je bio do nove godine 1994/1995. godine, kada dolazi Suljo Karajić zv. Hodža, koji ga je odveo na Kapića stanicu, gdje ga je pretukao, a nakon toga ga je odveo u hotel Radoč u Bužim.

562. Medica je bio upravnik zatvora, upisao je njegove podatke i odveo ga iza čoška gdje su ga čekala trojica nepoznatih vojnika koji su ga tukli dok se nije onesvijestio. Kad je došao sebi vidio je da je u zatvoru.

563. U zatvoru su ih čuvali Vahid Bajrektarević, neki Bakić, Bahtić sa flasterom na oku, Zijad Nanić, Hasan, bilo ih je 8 do 10, imali su kontejnere ispred zatvora i tu su noćili.

564. Svjedok je opisao Vahida Bajrektarevića da je bio sposoban, pravi mladić sportske građe, mišićav, visok i crn, a Bahtić ili Bahić je imao stalno flaster na oku, a bio je isto sposoban, visok, plav, sportski građen malo mršaviji mlađi čovjek.

565. Svjedok je zapamtio jednu noć u martu 1994. godine kad su ga izveli, njih četvorica, tu noć su mu slomili ruku i rebra. Prepoznao je Vahida, a ostale nije znao. Tražili su tri dobrovoljca da ih istuku, pa kad se niko nije javio izveli su njega i tukli ga do iznemoglosti, izveli su ga ispred vrata, tukli su ga svim i svačim, pendrecima i letvama. Čuo je jednog od njih koji je rekao "*da se čudi kako ne pada*", a onda su našli jedno drvo 25 cm dužine i jedan mu je došao iza leđa i tom letvom ga udario po glavi, od čega se onesvijestio i osjetio krv niz leđa. Ne zna ko ga je unio u zatvor, bio je u šoku 11 dana.

566. Svjedok se nakon predočavanja zapisnika o saslušanju svjedoka iz istrage, prisjetio da ga je te prilike tukao i taj koji je imao flaster na oku, nije siguran kako mu je prezime Bakić, Babić, Bapić.

567. Oštećeni Refik Pehlić vještačen je 2015. godine po naredbi Tužilaštva BiH. U odnosu na povrede koje su mu tada konstatovane vještak dr Dmtar Travar naveo je da su kod istog konstatovane posljedice prelom lobanje tjemeno potiljačne regije desno, srasli prelom desne lakatne kosti, ožiljak na lijevoj slabini. Navedene povrede su starije, do tri godine, dok se o preciznijem terminu povrede ne može izjasniti.

568. Konstatovane povrede ne mogu dovesti u vezu sa nečovječnim postupanjem iz činjeničnog opisa ove tačke optužnice, imajući u vidu protek vremena od navedenog događaja, kao i činjenicu da je oštećeni evidentno višestruko premlaćivan i u ranijem periodu boravka u zatočeništu, međutim nesporno je da je isti uslijed premlaćivanja zasigurno trpio snažan tjelesni i duševni bol i patnju.

569. Vijeće je prihvatilo iskaz svjedoka Refika Pehlića kao vjerodostojan, te na njemu zasnovalo osuđujuću presudu u odnosu na optuženog Vahida Bajrektarevića. Naime, istina da je o premlaćivanju oštećenog Pehlića od strane optuženog Vahida Bajrektarevića jedini svjedok sam oštećeni, ali po ocjeni vijeća to ne umanjuje značaj njegovog svjedočenja. Naime, svjedok je detaljno opisao premlaćivanje koje je doživio, dajući opis tog stražara na način koji je saglasan opisima istog od strane ostalih saslušanih svjedoka. Imajući u vidu da je svjedok proveo 9 mjeseci u zatvoru, od čega 3 mjeseca u improvizovanom zatvoru u sjedištu komande brigade, te da to zasigurno nije bila jedina prilika kada ga je vidio, vijeće nalazi van razumne sumnje dokazanim da je upravo optuženi Vahid Bajrektarević osoba koja je zlostavljala oštećenog Refika Pehlića.

570. Vijeće je izvršilo izmjene u činjeničnom opisu ove tačke optužnice na način da je ispustilo navode koji se odnose na posljedice fizičkog zlostavljanja u smislu utvrđenja da su oštećenom nanesene *teške tjelesnu povredu opasne po život u vidu utisnutog preloma lobanje tjemeno potiljačne regije desno, tešku tjelesnu povredu u vidu preloma desne lakatne kosti i laku tjelesnu povredu u vidu razderno-nagnječene rane lijeve slabine*, budući da oštećeni nije neposredno posle događaja pregledan od strane ljekara, nego značajan broj godina kasnije, zbog čega se ne može van svake razumne sumnje zaključiti da su takve povrede posljedica radnji optuženog, a naročito imajući u vidu da su u navednom premlaćivanju učestvovala i druga lica koje svjedok nije identifikovao.

571. Za vijeće je na nesumnjiv način utvrđeno da su oštećenom radnjama optuženog naneseni ozbiljni fizički bolovi i psihičke patnje, što je bitno sa aspekta posljedice krivičnog djela za koji je oglašen krivim.

572. Vijeće nije našlo dokazanim van razumne sumnje da je u navedenoj inkriminaciji učestvovao optuženi Nedžad Bapić, što će biti obrazloženo u oslobađajućem dijelu izreke presude.

#### **TAČKA 28. IZREKE PRESUDE (TAČKA 41. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

573. Tačkom 41. izmjenjene optužnice optuženima **Vahidu Bajrektareviću i Hasanu Mustafiću** stavljeno je na teret da su *neutvrđenog dana u drugoj polovini mjeseca marta 1995. godine, izveli iz improvizovanog zatvora ratnog zarobljenika I.B. u dvorište komande brigade i fizički zlostavljali na način da su ga snažno udarali šakama, nogama, palicama i drvenom letvom po različitim dijelovima tijela, a najviše po leđima i grudnom košu i tim udarcima ga oborili na tlo, nakon čega ga je Bajrektarević Vahid snažno udario nogom u lice, na koji način su mu nanijeli teške tjelesne povrede u vidu preloma osmog rebra desno sa dislokacijom fragmenata, prelom desne jabučaste kosti i očne duplje, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

574. Svjedok I.B. naveo je da je bio vojno angažovan u Narodnoj odbrani do zarobljavanja 21.01.1995. godine u mjestu Kumarica od strane 5. korpusa, odveden je u komandu, gdje su ga skinuli u donji veš, svezali za stolicu i čitavu noć polivali hladnom vodom. Ujutro je došao policajac Salkić koji ga odvodi u Bužim u zatvor.

575. Naveo je da je u zatvoru bio tri mjeseca za koje vrijeme su ga tukli Salkić, Vahid, Hasan i neki Žujica a njihova imena je saznao preko drugih ljudi.

576. Jedna od tuča koja mu je posebno ostala u sjećanju je "bužimski dreš". Prvi je bio početkom marta, a drugi 27 ili 28, par dana prije nego što će ih registrovati. U odnosu na tu drugu tuču, svjedok je opisao da se vojna policija poredala na dvije strane po 20 vojnih policajaca sa palicama između kojih su morali proći, *ne smiješ pasti, ako padneš vraća te nazad.*

577. Te prilike je prebijen, a najviše od strane Vahida, koji ga je, kad je pao od batina udario vojnom cipelom u desnu stranu ispod oka, a kad se svi izredali, onda su bacili blok kvadru od betona, koja ga je zakačila i polomila mu lijevu ruku, nije vidio ko je to bacio.

578. Naveo je da su ga tukli svi, a najviše je Vahida zapamtio, Medicu i Hasana.

579. Naveo je da ga je Hasan tukao palicama i šakama po ramenima, leđima, prsima i glavi, a kad je pao neki vojnik mu je stao vojničkom cipelom za vrat, od čega je počeo da se davi i krklja.

580. Vahid je bio mlađi, visok, mršav, a Hasan stariji, nizak, malo buckast, crne kose. Neko mu je rekao da se Hasan preziva Mulalić, a Vahid se preziva Bajrektarević, misli da je radio u Kladuši u policiji nekad iza rata. Svjedok je potvrdio da je čuo za Hasana Mustafića, tačnije da je Hasan Mustafić, odnosno Hasan Mulalića jedna osoba, ali da je on prvobitno čuo da se preziva Mulalić.

581. Svjedok je u okviru iskaza na glavnom pretresu na prezentovanom fotoalbumu prepoznao Vahida.<sup>35</sup>

582. I svjedok I.B. je vještačen od strane tima vještaka 2015. godine, koji su kod istog konstatovali ... koje su nastale prije više godina, više od 3 godine, zbog čega se vještaci nisu mogli izjasniti o preciznijem terminu nastanake povrede.

583. U tom smislu, vijeće je iz činjeničnog opisa izostavilo navode o tjelesnim povredama odnosno ..., budući da oštećeni nije neposredno poslije događaja pregledan od strane ljekara, nego značajan broj godina kasnije, zbog čega se ne može van svake razumne sumnje zaključiti da su takve povrede posljedica radnji optuženih. Bitno je napomenuti da navedeno ispuštanje opisa povreda ne predstavlja bitne elemente krivičnog djela koje se optuženom stavljaju na teret. Za vijeće je na nesumnjiv način utvrđeno da su oštećenom radnjama optuženog naneseni ozbiljni fizički bolovi i psihičke patnje, što je bitno sa aspekta posljedice krivičnog djela za koji je oglašen krivim.

---

<sup>35</sup> T-11 Foto album – 18 Tužilaštvo BiH broj: T20 0 KTRZ 0003523 07 od 21.04.2014. godine, prepoznavanje na ročištu 14.11.2016. godine vršio svjedok I.B.

584. Ocjenom iskaza oštećenog I.B., vijeće je na nesumnjiv način utvrdilo da su optuženi Vahid Bajrektarević i Hasan Mustafić učestvovali u njegovom premlaćivanju, na način kako je to opisano tačkom 28. izreke presude. Vijeće je cijeneći iskaz prije svega oštećenog i dovodeći ga u vezu sa ostalim provedenim dokazima utvrdilo da je oštećeni van razumne sumnje identifikovao počinioce, optužene Vahida Bajrektarevića i Hasana Mustafića, koje je opisao saglasno iskazima drugih svjedoka koji su boravili u zatvoru, a koje je nesumnjivo viđao i u drugim prilikama, imajući u vidu da je u zatvoru proveo tri mjeseca, dok je u odnosu na optuženog Bajrektarevića naglasio da je svakodnevno bio u zatvoru i da *“kad su god bile batine tu je bio i Vahid”*.

585. U odnosu na optuženog Hasana Mustafića, svjedok je naveo da su Hasan Mulalić i Hasan Mustafić ista osoba, a što je saglasno kazivanju svjedoka F.D., koji je u svom iskazu objasnio da su Hasana Mustafića neki zvali i Mulalić jer je iz sela Mulalići.

586. Na osnovu navedenog, vijeće je utvrdilo da su optuženi Vahid Bajrektarević i Hasan Mustafić, svjesno i sa direktnim umišljajem kao saizvršioци poduzimali radnje fizičkog premlaćivanja I.B., čime su ostvarili sva bitna obilježja krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ u vezi sa članom 22. istog Zakona, zbog čega su i oglašeni krivim.

#### **TAČKA 29. IZREKE PRESUDE (TAČKA 42. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

587. Tačkom 42. izmjenjene optužnice optuženima **Vahidu Bajrektareviću, Senadu Salkiću i Samiru Isakoviću** stavljeno je na teret da su zajedno sa Alešević Mehmedom referentom u vodu vojne policije 505. bužimske brigade protiv kojeg je krivični postupak pravnosnažno okončan, *dana 7. marta 1995. godine, nakon što su pripadnici A RBiH zarobili pripadnike NO APZB O.G., M.M.1. i M.M.2., sproveli u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, Bajrektarević Vahid i Salkić Senad zajedno sa njima poznatim vojnim policajcima su ih odmah u dvorištu komande brigade teško fizički zlostavljali, tako što su ih snažno udarali palicama, šakama, nogama, staklenim flašama, po svim dijelovima tijela, kojim udarcima su ih obarali na tlo, gdje su ih nastavljali snažno udarati nogama, sve*

*dok ne uspiju ponovo stati na noge, što je sve trajalo oko pola sata, sledeći dan Bajrektarević Vahid, Salkić Senad i Isaković Samir su ponovo iz improvizovanog zatvora izveli zarobljenike O.G., M.M.1. i M.M.2. i snažno ih udarali palicama, šakama, nogama i staklenim flašama, po svim dijelovima tijela, kojim udarcima su ih obarali na tlo, što je sve trajalo oko pola sata, dok je Alešević Mehmed nekoliko puta snažno udario zarobljenika O.G. nogom u glavu, na koji način su zarobljeniku O.G. nanešene teške tjelesne povrede u vidu preloma nosnih kostiju sa dislokacijama fragmenata i prelomi trećeg i četvrtog vratnog pršljenja, nanoseći im na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

588. Na okolnosti ove tačke optužnice svjedočili su O.G. i M.M.1.

589. Svjedok O.G. naveo je da je bio na liniji kao borac APZB do zarobljavanja 07.03.1995. godine. Zarobljen je zajedno sa dva brata M.M.2. i M.M.1., a rečeno im je da ih je zarobio bataljon vojne policije iz Bihaća, koji ih je predao 505. Brigadi na Kumarici. Poslije su odvedeni u motel u Bužim. Sa njima je priveden i Jasmin Hadžić.

590. Kad su stigli odmah su ih počeli tući Vahid, Medica, Semo, čime god su stigli nogama, rukama, letvama, palicama, flašama. Najviše je zapamtio Vahida, Medicu jer je bio upravnik i Semu njegovog zamjenika, a tukli su ih i Nanić i Cinac.

591. Poslije prve tuče su ih zatvorili, a sutra dan ih ponovo izvode i tuku. Drugi dan su ih tukli Vahid, koji je bio obavezan svaki put, Medica, Semo, Cinac i Nanić. Svjedok je naveo da ga je Vahid te prilike tukao palicom, dobio je preko 50 udaraca, a kasnije ih je tukao sa nekom letvom, morali su ići u krug, a on ih je udario po bubrezima.

592. Svjedok je naveo da je poslije tih tuča bio u bolovima, a kasnije je imao problema sa bubrezima i glavoboljama.

593. Svjedok je naveo da su ljudi koji su sa njim zarobljeni bili pretučeni, kao i on, crni i krvavi.

594. Svjedok je istakao da je Vahid bio najgori, da ih je najviše tukao, a poslije rata je radio u civilnoj policiji u Kladuši, pa u sudu kao neki čuvar na vratima, a

kasnije u banci kao zaštitar. Svjedok je u okviru svog iskaza optuženog Vahida Bajrektarevića prepoznao u sudnici.

595. Prilikom unakrsnog ispitivanja od strane odbrane Vahida Bajrektarevića, svjedok je naveo da je gledao ko ga tuče, a da ga je Vahid tjerao da broji udarce koje mu zadaje svaki put kad ga je tukao. Svjedok je pojasnio da kada je došao u zatvor nije nikoga poznavao ali da je u toku boravka čuo i zaključio kako se koji zove.

596. Svjedok M.M.1. naveo je da je bio vojno angažovan u Narodnoj odbrani do zarobljavanja na Kumarici 6 ili 7. marta. Zarobljen je sa bratom M.M.2., O.G. a sa njima je u Bužim stigao i doktor Jasmin Hadžić.

597. Kada su dovedeni pred hotel i sišli niz stepenice imali su "*vatreni doček*". Pretučeni su od strane vojnih policajaca i još nekih osoba, tukli su njih četvoricu palicama, rukama, nogama, starim flašama od koka kole, svim predmetima koji su im bili pri ruci, po svim dijelovima tijela.

598. Od vojnih policajaca koji su učestvovali u tom premlaćivanju sjeća se Vahida, Salkića, Medice, a Isaković je bio u jednoj od tuča, zapamtio ga je jer ga je tukao palicom po nozi. Kad su pretučeni, smjestili su ih u prostorije.

599. Sutradan se tuča opet ponovila na isti način, a tjerani su i da se tuku međusobno. Tako isprebijani su poslani na rad na Ivanjski potok, gdje su sjekli drva.

600. Svjedok je naveo da Vahida dobro poznaje, da ga je viđao poslije rata, jer je radio u policiji, u sudu i kao zaštitar u U. u Kladuši. Svjedok je optuženog prepoznao u sudnici.

601. Salkić je bio niži, duža kosa, razmak između prednjih zuba. Svjedok je optuženog prepoznao u sudnici.

602. Isaković je bio niži bucmast, malo krivih nogu, a posebno ga se sjeća jer je bio stravično agresivan prema njemu. Navodi da je uzeo palicu i da ga je tukao isključivo po jednoj nozi dosta puta.

603. Svjedok je naveo da iste nije poznavao kada je došao ali da je kroz komunikaciju između policajaca i zatvorenika saznao imena nekih od njih.

604. Prilikom unakrsnog ispitivanja od strane odbrane optuženog Samira Isakovića, na upit koliko je Isakovića bilo u jedinici svjedok je naveo da je bio Žica i još jedan Isaković. Na upit koji ga je udario te prilike svjedok je odgovorio da je Žica ali da ne može sa sigurnošću potvrditi. Imajući u vidu nesigurnost svjedoka u pogledu identifikacije optuženog isti je oslobođen od optužbe u odnosu na ovu tačku optužnice.

605. Svjedok Jasmin Abdić potvrdio je da su M.M.1. i njegov brat dovedeni u zatvor, da su tučeni, a kad su ih istukli poslali su M.M.1. da izvede nova dva zarobljenika, on je uzeo njega, kad je izašao vidio je Vahida i Medicu. Naveo je da su ga vratili da je mu je Medica rekao "*izveo si nam djecu*" i nastavili njih da tuku.

606. Svjedok O.G. vještačen je u okviru tinskog vještačenja 2015. godine, kada su kod istog konstatovane tjelesne povrede u vidu srasli prelom nosnih kostiju, lordoza vratne kičme i sumnja na prelome 3 i 4 vratnog pršljena koji su prerasli, a koje su nastale prije više od tri godine, zbog čega se tim vještaka nije mogao izjasniti o tačnom vremenu nastanka istih.

607. Kada se navedeni iskazi cijene, kako pojedinačno, tako i u međusobnoj vezi, vijeće nalazi da su isti saglasni po pitanju odlučnih činjenica, te da se međusobno potvrđuju. Vijeće je iskaze svjedoka O.G. i M.M.1. ocjenilo iskrenim, pouzdanim, vjerodostojnim i saglasnim u odnosu na odlučne činjenice, pa je na osnovu navedenih van razumne sumnje utvrdilo da su optuženi Vahid Bajrektarević i Salkić Senad počinili radnje fizičkog premlaćivanja oštećenih O.G., M.M.1. i M.M.2.

608. Svjedoci su na jasan i detaljan način opisali okolnosti njihovog teškog fizičkog zlostavljanja kada su tučeni palicama, šakama, nogama, staklenim flašama po svim dijelovima tijela, dva dana uzastopno, na koji način im je van razumne sumnje prouzrokovan snažni tjelesni i duševni bol i patnje.

609. Također, saslušani svjedoci, po ocjeni vijeća su jasno ukazali na optužene Vahida Bajrektarevića i Senada Salkića kao izvršioce navedenih radnji. U tom smislu svjedok M.M.1. jasno je naveo da optuženog Vahida Bajrektarevića odlično poznaje,

da ga je viđao poslije rata, te je istog prepoznao u sudnici prilikom svjedočenja, kao i optuženog Senada Salkića. Da su van svake razumne sumnje optuženi Vahid Bajrektarević i Senad Salkić počinioi inkriminiranih radnji prema oštećenima, potvrdio je i svjedok O.G. koji je naveo da kad je došao u zatvor nikoga nije poznavao ali da je u toku boravka čuo i zaključio kako se koji zove, što je za vijeće i logično imajući u vidu vremenski period koji su zatvorenici proveli u zatvoru.

610. Suprotno navedenom, vijeće nije našlo van razumne sumnje dokazanim učešće optuženog Samira Isakovića u navedenim radnjama, zbog čega je isti oslobođen optužbe u odnosu na navedenu tačku optužnice, a što je obrazloženo u oslobađajućem dijelu izreke presude.

611. Vijeće je izvršilo izmjene u činjeničnom opisu radi usklađivanja istog sa utvrđenim činjeničnim stanjem, pa su tako ispušteni navodi da su optuženi oštećene udarcima *obarali na tlo, gdje su ih nastavljali snažno udarati nogama, sve dok ne uspiju ponovo stati na noge, što je sve trajalo oko pola sata*, kao i navode o posljedicama koje su nanesene O.G. u vidu *teške tjelesne povrede u vidu preloma nosnih kostiju sa dislokacijama fragmenata i prelomi trećeg i četvrtog vratnog pršljenja*, budući da oštećeni nije neposredno posle događaja pregledan od strane ljekara, nego značajan broj godina kasnije, zbog čega se ne može van svake razumne sumnje zaključiti da su takve povrede posljedica radnji optuženih, dok je vijeće van razumne sumnje utvrdilo da su oštećenima radnjama optuženih naneseni ozbiljni fizički bolovi i psihičke patnje.

612. Na osnovu navedenog vijeće je van razumne sumnje utvrdilo da su optuženi Vahid Bajrektarević i Hasan Mustafić postupajući sa direktnim umišljajem kao saizvršioi, radnjama opisanim u ovoj tački, ostvarili sva bitna obilježja krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, u vezi sa članom 22. istog zakona, za koje su i oglašeni krivim.

### **OSVRT NA DOKAZE ODBRANE**

613. Tokom postupka, optuženi Vahid Bajrektarević, Senad Salkić, Hasan Mustafić, Samir Isaković i Husein Isaković izvodili su dokaze na okolnosti svojih zadataka i uloga u inkriminisanom periodu zbog čega nisu mogli počiniti krivičnopravne radnje za koje su optuženi.

614. U tom smislu odbrana optuženog Vahida Bajrektarevića, izvodila je dokaze na okolnosti organizacije voda vojne policije, u smislu da je isti imao tri odjeljenja, pri čemu je svako od odjeljenja imalo različite zadatke, da je često cijeli vod bio istovremeno angažovan u borbenim dejstvima, kao i na obezbjeđenju IKM – ova, obzirom da su se u inkriminisanom periodu vodila značajna borbena dejstva. Odbrana je ukazala i da je optuženi Vahid Bajrektarević često bio angažovan u pratnji komandanta brigade, kao i da je učestvovao u borbenim akcijama. U tom smislu odbrana je osporila vjerodostojnost iskaza svjedoka Tužilaštva koji su tvrdili da je optuženi sve vrijeme bio na obezbjeđenju pritvorske jedinice. Odbrana optuženog je sporila i okolnost da je vod vojne policije imao zadatak obezbjeđenja pritvorskih prostorija. Također, odbrana je posebno istakla, a u odnosu na radnje koje se stavljaju na teret optuženom Vahidu Bajrektareviću, da je isti bio pripadnik III odjeljenja voda vojne policije, dok je optuženi Senad Salkić bio pripadnik II odjeljenja voda vojne policije, što po stavu odbrane dovodi do zaključka da nisu mogli biti istovremeno u krugu komande brigade. Također, odbrana je isticala i da iskazi svjedoka oštećenih nisu potkrepljeni drugim dokazima.

615. Odbrana optuženog Vahida Bajrektarevića pored navedenog ukazivala je i na fizički izgled optuženog u inkriminisanom periodu, ukazujući da su navodi svjedoka optužbe o fizičkom izgledu optuženog u inkriminisanom vrijeme u suprotnosti sa iskazima svjedoka odbrane, kao i fotografijama optuženog iz inkriminisanog perioda koje je odbrana uložila u spis, kao i da su pripadnici voda vojne policije Hilmija i Suad Bajrektarević ličili na optuženog Vahida, obzirom da su rođaci.

616. Odbrana je pored toga saslušala i svjedoke zarobljene pripadnike NO APZB, na okolnosti situacije u zarobljeništvu.

617. Tako je svjedok S7 u svom iskazu naveo da je zarobljen 16.11.1994. godine kao pripadnik Autonomne pokrajine, odveden je u Bužim gdje je ostao do 16.2.1995. godine. Naveo je da su se prema njemu fino ponašali, niko ga nije tukao, nije vidio da druge tuku. Vahida nije poznao prije dovođenja u Bužim, a vidio ga je par puta u dvorištu komande brigade dok je bio pritvoren, došao bi jednom u 10 dana.

618. Svjedok Sakib Hasanbašić naveo je da je zarobljen u 11 mjesecu 1994 ili 1995 godine, kao pripadnik Narodne odbrane od strane pripadnika 5. korpusa,

odvedeni su za Bužim u hotel Radoč. Čuvali su ih Emir Isaković koji je kasnije poginuo i Mehmed Alešević Medica. Svjedok je naveo da su imali doručak, ručak, večeru, jeli su zajedno sa vojskom, niko ga nije tukao, niti je vidio da su ostali tučeni ili zlostavljani. Naveo je da Vahida Bajrektarevića poznaje od školskih dana, vidio ga je dva puta, prvi put kad je doveden u zatvor, kada je Vahid stajao sa policijom i kada je izlazio nakon 2-3 mjeseca, a u međuvremenu ga nije viđao.

619. Svjedok S8 naveo je da je zarobljen 16.11.1994. godine kao pripadnik Narodne odbrane, od strane pripadnika 505. brigade, kada su odvedeni u Bužim. Tamo ih je dočekaio upravnik zatvora Medica, predali su mu dokumente, onda su ih uveli u zatvor. Naveo je da ga niko nije udarao, niti je vidio da je neko tučen. U Bužimu je ostao do 12. februara 1995. godine. Istakao je da ga za ta 4 mjeseca niko nije maltretirao, da su znali dolaziti vojnici koji su ih htjeli izvoditi ali da upravnik nije dao. Nije vidio niti čuo da je neko drugi maltretiran. Nije čuo za Vahida Bajrektarevića da se spominje u bilo kom kontekstu. Objasnio je da ga je Vahidov rođak pitao da svjedoči, kada je prvi put čuo za njega.

620. Svjedok Sead Jusić, u inkriminisano vrijeme obnašao je dužnost pomoćnika načelnika štaba za operativno nastavne poslove, te je svjedočio na okolnosti borbenih dejstava u inkriminisano vrijeme, za koje je naveo da je od novembra 1994. godine do maja 1995. godine bio najteži period ratovanja, da je angažovanost bila konstatna. U odnosu na optuženog Vahida Bajrektarevića svjedok je naveo sve prilike kada je isti bio sa njim u borbeni dejstvima, kada su bili odsutni iz komande brigade po 7 do 10 dana, obzirom da je vod vojne policije često upotrebljavan kao borbena jedinica.

621. I svjedok Edin Bajrektarević naveo je da su poslovi i zadaci voda vojne policije uglavnom bili borbeni zadaci, obezbjeđenje IKM-ova, odlazak u ispomoć jedinicama na teretnu, obezbjeđenje komande i komandanta. U odnosu na učestvovanje voda vojne policije svjedok je naveo da je vojna policija angažovana u 90 posto akcija. Svjedok je naveo da je Vahid učestvovao u tim borbenim akcijama, a kao i ostali je bio na obezbjeđenju komande i komandanta. Svjedok je naveo da vojna policija nije bila angažovana na obezbjeđenju pritvorske jedinice. Svjedok je naveo da je u vodu vojne policije bila još dva Bajrektarevića, Suad i Hilmija, te da je Hilmija visinom ličio na Vahida, dok je Suad bio niži.

622. Svjedok Safet Šahinović naveo je da je vod vojne policije imao 3 odjeljenja, da se sjeća Vahida Bajrektarevića i Senada Salkića. Svjedok je naveo da je vojna policija učestvovala u borbenim dejstvima, kada bi po naredbi komandanta učestvovao čitav vod vojne policije, a sjeća se da je u istim bio angažovan Vahid. U odnosu na obaveze voda vojne policije, svjedok je naveo da obezbjeđenje pritvorskih prostorija nije bio zadatak vojne policije.

623. Svjedok Alija Osmanović naveo je da su od novembra 1994. godine i prvi dio 1995. godine borbe bile svakodnevne, bila su stalno po dva IKM, a po potrebi i treći, a vojna policija je bila angažovana na IKM-ovima. Vojna policija je korištena kao rezerva koja se može upotrijebiti u borbenim dejstvima, ako npr pukne linija, onda se šalje tih 7 do 10 vojnih policajaca kako neprijatelj ne bi probio linije. Naveo je da je Vahid Bajrektarević bio jako uzoran vojnik, zbog čega je komandant prema njemu imao određene simpatije, te je često tražio da ide sa njim u pratnji.

624. I svjedok Hamid Šahinović, referent bezbjednosti 505. Brigade, naveo je da je vod vojne policije bio angažovan u borbenim dejstvima, a najjača aktivna borbena dejstva su počela 16.11.1994. godine kada je krenuo napad paravojnih formacija Fikreta Abdića, paralelno sa napadima VRS. Intenzivna borbena dejstva su se nastavila početka marta, kada jesu borbena dejstva bila na vrhuncu. Svjedok je potvrdio angažman Vahida Bajrektarevića u borbenim dejstvima, a viđao ga je i u pratnji komandanta brigade. Naveo je i da su u toku aktivnih borbenih dejstava u komandi ostajala samo dva policajca. Svjedok je naveo da je u vodu bilo 4 ili 5 pripadnika sa prezimenom Bajrektarević i da su svi ličili jer su familijarno povezani, a jedan je bio identitičan Vahidu Bajrektareviću.

625. Svjedok Sulejman Mustafić je potvrdio da su u vodu vojne policije pored Vahida bili Suad, Edin i Hilmija Bajrektarević, kao i da su 3 odjeljenja voda funkcionisala na način da je svako imao drugačije zadatke, a da su se zadaci rotirali svako 5-7 dana. Kada bi bili na obezbjeđenju IKM – a ostajali bi od 8 do 10 dana, a vojna policija je obezbjeđivala i komandanta, kada bi bili odsutni i do 5 dana.

626. Svjedok Osman Kudelić potvrdio je da je vod imao 3 odjeljenja, kao i da su pored Vahida bila još tri Bajrektarevića, te da je Hilmija bio visok kao i Vahid, te da je po konstrukciji i kosi ličio na Vahida. Svjedok je potvrdio da je uvijek jedno odjeljenje

voda bilo na obezbjeđenju IKM –a, zbog čega je nemoguće da je Vahid mogao konstatno biti u hotelu Radoč.

627. O zadacima i rasporedu voda vojne policije, kao i okolnostima postojanja više pripadnika voda vojne policije sa prezimenom Bajrektarević svjedočili su i svjedoci Zijad Pajalić, Hasib Sijamhodžić, Husein Krupić, Nurija Bajrektarević, Edin Bajrektarević, Suad Bajrektarević.

628. Odbrana optuženog Senada Salkića se u dijelu okolnosti koje se odnose na funkcionisanje voda vojne policije i obavljanje zadataka od strane pripadnika voda vojne policije, a u odnosu na činjenicu dokazanosti da su optuženi bili stalno prisutni u hotelu Radoč u komandi brigade pridružila odbrani optuženog Vahida Bajrektarevića. Odbrana optuženog također je osporavala vjerodostojnost iskaza svjedoka, koji nisu potkrepljeni drugim dokazima.

629. Svjedok Zuhdija Ćerimović, zarobljeni pripadnik Narodne odbrane, naveo je da u hotelu Radoč u Bužimu proveo od 16.11.1994. godine do 5.3.1995. godine. U odnosu na uslove u zatvoru, naveo je da su imali tri obroka dnevno, da su jeli isto što i pripadnici 505. Brigade, da ga niko nije tukao niti zlostavljao. Na nagovor Esada Kudelića potpisao je amnestiju te se priključio 505. Brigade gdje je ostao do kraja rata.

630. U odnosu na Senada Salkića navao je da je isti bio korektan, mada ga nije često viđao, jer je išao na IKM – ove, a kad god bi ga sreo davao mu je cigare. Nikada nije vidio niti čuo da je Salkić nekoga istukao.

631. I odbrana Hasana Mustafića se pridružila dokazima odbrane trećeoptuženog u odnosu na okolnosti funkcionisanja voda vojne policije u inkriminisanom periodu.

632. Na okolnosti koje mu se stavljaju na teret svjedočio je optuženi Hasan Mustafić koji je naveo da je za zarobljene bio zadužen Mehmed Alešević, koji je vodio evidencije i pratio njihovo stanje. U svom iskazu naveo je da su zarobljeni dovoženi pretučeni od strane pripadnika 506. Brigade koja nije imala pritvorske prostorije, zbog čega su ih tako pretučene upućivali kod njih u pritvor, a da se navedeno stavlja njima na teret, iako ih je on lično znao odvesti u stacionar ljekaru radi pružanja medicinske pomoći. Optuženi je objasnio da je kasnije po naredbi

komandanta osnovan sabirni centar koji je on obezbjeđivao i vodio te pritvorene u radnu obavezu. Naveo je da je u to vrijeme vodio evidencije o njihovoj razmjeni kao i o odvođenju na radnu obavezu.

633. Svjedok Ibrahim Velić naveo je da je kao pripadnik Narodne odbrane zarobljen 18 februara 1995 godine, te da je u hotelu Radoč u Bužimu proveo do 12. marta 1995. godine. U odnosu na optuženog Mustafića naveo je da je bio korektan, oslovljavao ga je sa *sine*. Svjedok je naveo da ga niko nije ni fizički ni psihički maltretirao za vrijeme boravka u hotelu Radoč, niti je za vrijeme svog boravka čuo ni za kakvo nasilje prema zatočenicima.

634. Odbrana optuženog Samira Isakovića se također pridružila konceptu odbrane optuženih Bajrektarevića, Salkića i Mustafića u pogledu funkcionisanja voda vojne policije, a u odnosu na radnje optuženog je ukazala da isti nije bio prisutan u noći 2/3. mart 1995. godine u komandi brigade. Na navedenu okolnost odbrana je izvela dokaz saslušanjem svjedoka Hamdije Nizandžića, te je svoj iskaz u svojstvu svjedoka dao i optuženi Samir Isaković.

635. Svjedok Hamdija Nizandžić naveo je da je bio pripadnik voda vojne policije, da se Samir Isaković vodu priključio u januaru 1995. godine. Naveo je da je početkom marta supruga Samira Isakovića bila u visokoj trudnoći, zbog čega mu je posudio svoje auto kako bi otišao kući, a sutradan je došao po njega na punkt u Kekićima i zajedno su otišli u komadu. Sjeća se da su se na ulazu susreli sa dva momka u civilu, sa kojima je Samir razgovarao.

636. Optuženi Samir Isaković naveo je da se vojnoj policiji priključio nakon pogibije brata Emira, komandira vojne policije, gdje je počeo obavljati dužnosti polovinom januara 1995. godine. Očekivao ... zbog čega su mu kolege izlazile u susret, pa je u tom smislu navečer išao i boravio kući. U odnosu na događaje od 2/3 mart 1995. godine, koje mu se stavljaju na teret, naveo je da od Hamdije Nizandžića posudio auto, kako bi otišao kući, gdje je prenoćio, a ujutro je otišao po njega na punkt u Kekiće, odakle su zajedno otišli u komandu brigade. Sjeća se da su na prijavnici zatekli dva momka, sa kojima je razgovarao, a to su bili Jasmin Abdić i V.Dž.. Mjesec dana nakon toga ponovo ih je vidio, mahali su mu, ponovo su razgovarali,

htjeli su mu pokloniti crne rolke koje su dobili od Crvenog krsta, što je odbio govoreći da im trebaju više nego njemu. Naveo je da mu se sin rodio 18.3.1995. godine.

637. Za vijeće nije sporno da optuženi nisu bili neprekidno prisutni u hotelu Radoč u Bužimu tokom cijelog inkriminisanog perioda i da su odsustvovali iz komande brigade određeni vremenski period iz različitih razloga, ali iz iskaza navedenih svjedoka vijeće nije moglo pouzdano zaključiti u kojim tačno vremenskim periodima optuženi nisu bili prisutni u brigadi.

638. Pored toga, činjenica da optuženi nisu bili svakodnevno prisutni u komadi brigade tokom inkriminisanog perioda, ne dovodi u pitanje zaključak vijeća da su optuženi učestvovali u izvršenju krivičnihopravnih radnji za koje su ovom presudom oglašeni krivim, a koje radnje su trajale duži vremenski period, imajući u vidu jasne i konzistente iskaze oštećenih koji su na nesumnjiv i pouzdan način potvrdili prisustvo i ulogu optuženih u izvršenju istih.

639. U odnosu na prigovore odbrane koji se tiču zasnivanja zaključka o krivici na iskazu jednog svjedoka vijeće ističe da su ovakavi iskazi posmatrani zasebno i dovedeni u vezu sa drugim dokazima izvedenim na glavnom pretresu. U tom smislu vijeće je prilikom ocjene iskaza svjedoka imalo u vidu i praksu međunarodnih krivičnih sudova prema kojoj se osuđujuća presuda može zasnivati na iskazu samo jednog svjedoka, o čemu vijeće ima diskreciono pravo da odluči.<sup>36</sup> Isto tako, vijeće je imalo u vidu i praksu apelacionog vijeća Suda BiH, odnosno stav zauzet u predmetu Radomir Vuković i drugi, prema kome se ne bi moglo smatrati da je nepravično ukoliko bi se odluka o krivici optuženog zasnivala na iskazu samo jednog svjedoka, međutim, iskaz tog svjedoka mora biti uvjerljiv i logičan, saglasan svim ostalim dokazima, da bi odluka vijeća koja se na njemu zasniva, bila jedini moguć razuman

---

<sup>36</sup> Presuda Žalbenog vijeća Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu (MKSR) u predmetu *Kajelijeli*, par. 170. u kojoj se citira presuda Žalbenog vijeća u predmetu *Niyitegeka*, par. 92 („Žalbeno vijeće dosljedno stoji na stanovništu da je pretresno vijeće u najboljoj poziciji da ocijeni dokaznu vrijednost dokaznih materijala te se može, zavisno od svoje ocjene, osloniti na iskaz samo jednog svjedoka da bi se dokazala određena materijalna činjenica“); Presuda Žalbenog vijeća u predmetu *Gacumbitsi*, par. 72. u kojoj se citira presuda Žalbenog vijeća u predmetu *Semanza*, par. 153.

zaključak u predmetu. Takav iskaz generalno govoreći mora biti takvog kvaliteta da vijeću ne ostavlja mjesta za bilo kakvu sumnju.<sup>37</sup>

640. U odnosu na koncept odbrane optuženog Bajkretarevića kojima se osporava identifikacija optuženog navodima da je u vodu vojne policije bilo više lica sa prezimenom Bajrektarević, vijeće nije dovelo u sumnju u pogledu identifikacije optuženog Vahida Bajrektarevića. Naime, činjenica da svjedoci u vrijeme kada optuženi preduzima inkriminisane radnje istog ne poznaju lično, ne znači da je kod ovih svjedoka došlo do zabune kada je u pitanju osoba koja im je prouzrokovala zabranjene posljedice. Na osnovu kazivanja ovih svjedoka, te na osnovu broja inkriminisanih radnji za koje je ovo vijeće osudilo Vahida Bajrektarevića, vijeće je izvelo zaključak da su oštećeni vidjeli optuženog Vahida Bajrektarevića više puta, na osnovu čega su istog mogli bolje zapamtiti i povezati lik sa imenom koje su čuli od drugih zatočenih.

641. Pored toga, vijeće ističe da su svjedoci u toku istrage ili na glavnom pretresu vršili prepoznavanja optuženih, koje su i prepoznali, a cijeneći istaknute prigovore na određeni dio zapisnika o prepoznavanju, prije svega prigovor zakonitosti, Vijeće je sve zapisnike o prepoznavanju analiziralo i utvrdilo da su isti sačinjeni u skladu sa članom 85. ZKP BiH, odnosno da su svjedoci prije same radnje prepoznavanja opisivali lica čije prepoznavanje vrše, navodeći karakteristike i znakove po kojima se osoba razlikuje od drugih, zbog čega je ovakve prigovore našlo neosnovanim.

## **ODGOVORNOST OPTUŽENIH ZIJADA NANIĆA I ESADA KUDELIĆA**

### **Činjenično utvrđenje**

#### **TAČKA 1.1. IZREKE PRESUDE (TAČKA 1.2. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

642. Tačkom 1.2 izmjenjene optužnice optuženom Zijadu Naniću na teret je stavljeno da je *kao rukovodeći starješina službe vojne bezbjednosti i stručni nosilac preko kojeg komandant ostvaruje komandovanje i rukovođenje jedinicama vojne policije i načelnik službe vojne bezbjednosti u komandi koji je odgovoran za*

---

<sup>37</sup> Presuda vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH u predmetu *Radomir Vuković i drugi*, broj S1 1 K 006124 11 Kžk (veza X-KR-06/180-2), od 25.01.2012. godine, par. 373

*namjensku upotrebu jedinica vojne policije u smislu Pravila službe vojne bezbjednosti u oružanim snagama R BiH, broj 02-011'714/92 od 11.09.1992.godine, Poglavlje I. T.2. i kao starješina službe vojne bezbjednosti koji rukovodi vojnom policijom u stručnom pogledu u čijem se formacijskom sastavu nalazi jedinica vojne policije u smislu Pravila za rad Vojne policije u oružanim snagama R BiH, broj 02/90-31 od 01.09.1994. godine, Poglavlje II, T.8. stoga, kao nadređena im osoba, znao ili mogao znati, a nije spriječio vojne policajce da u periodu od 04. do 12. jula 1995. godine zarobljene pripadnike VRS, Vuruna Žarka, Babić Milana, Erceg Branka, Maleš Spasoja, Lukač Radoslava, Landup Mladena i Jovanić Žarka, koji su prethodno zarobljeni od strane pripadnika 505. bužimske brigade i predati na čuvanje vojnoj policiji u komandi brigade, svakodnevno izvode iz improvizovanog zatvora i u dvorištu komande brigade teško fizički zlostavljaju, nakon čega su ih teško pretučene vraćali u ćeliju, da bi ih za sad neidentifikovani vojni policajci izveli iz ćelije 12. jula 1995. godine, koga dana su posljedni put viđeni živi, odveli ih u nepoznatom pravcu i lišili života, a njihovi posmrtni ostaci su razmijenjeni i predati porodicama po završetku rata, osim posmrtnih ostataka Jovanić Žarka i Lukač Radoslava koji do danas nisu pronađeni, a Nanić Zijad kao nadležni vojni starješina za te radnje njemu podređenih lica nad kojima je imao pravnu i faktičku vlast, nije preduzeo mjere da protiv njih pokrene odgovarajući postupak i da iste kazni.*

643. Na okolnosti ove tačke optužnice svjedočio je svjedok Mladen Dakić. Svjedok je izjavio da ga je rat zatekao u selu Banjani i da je bio vojno angažovan do 1995. godine. Odustao je od vojnog angažmana zbog zdravstvenog stanja. Naveo je da je kući bio do 7.7.1995. godine, kada se počelo pucati i ljudi su bježali. On se krio jedno vrijeme. Kada je vojska ušla u selo, otišao je u šumu, a kada se ujutro htio vratiti uhapsili su ga i odveli u Bužim u hotel. Tu je zatekao 4 vojnika VRS – Erceg, kojeg je poznavao, ali ga nije prepoznao jer je bio crn, Rade Lukač, Vuruna Žara i još jedan, a Spase i Babić su došli poslije njega. Tukli su ih u drešu, *ne znaš ko te tuče*, po cijelom tijelu. Bio je zajedno sa ovim vojnicima u prostoriji. Sa ovim vojnicima ostao je od 4 ili 5. jula do 12. jula, zna jer je taj dan bio praznik Sveti Petar. Njega su izveli na Čorkovaću, kad su ga vratili uvečer, ovih vojnika nije više bilo. U zatvoru u Bužimu je bio 2 mjeseca, odakle je odveden u Bihać, gdje je bio do 7. februara 1996. godine. Kasnije je do njega dolazila sestra Rade Lukača da se raspituje. Poznato mu

je da su posmrtni ostaci ovih vojnika sa kojima je bio u zatvoru su razmjenjeni, jer je i njegov sin išao čekati njega. Bio je Žari na sahrani.

644. Na okolnost razmjene nestalih svjedočili su svjedoci Goran Krčmar i Šuhret Fazlić.

645. Svjedok Goran Krčmar naveo je da je bio član komisije za razmjenu sa 5. Korpusom, zadužen za pregovore oko razmjene ratnih zarobljenika. Predstavnik 5. Korpusa bio je Šuhret Fazlić. U odnosu na razmjenu od 05.12.1995. godine razgovor se vodio u vezi živih ratnih zarobljenika i jedne grupe mrtvih tijela. Komisija 5. Korpusa im je isporučila 55 tijela pripadnika VRS, u mjestu Koprivna kod Sanskog mosta, u bazi UN. Svjedok je naveo da je u navedenoj situaciji bilo interesantno da se razgovaralo o živim ljudima, a dobili su mrtva tijela. Naveo je da se sjeća da su među mrtvim tijelima bili Spasoje Maleš i Rašeta Gligić. Svjedok je naveo da tačno zna da je 18 tijela došlo iz Bihaća, kasarne Adil Bešić, a 37 sa prostora Novogradskog ratišta.

646. Svjedok Šuhret Fazlić naveo je da je bio član komande korpusa zadužen za razmjenu zarobljenika. Naveo je da su posmrtni ostaci vojnika VRS privremeno sahranjivani u grobljima u Bihaći, Cazinu i Bosanskoj Krupi, a sa tih lokacija prebačeni u kasarnu Adil Bešić u Bihaću gdje su ukopavani do razmjene. Razmjena zarobljenika izvršena je 05.12.1995. godine u Sanskom Mostu, ali obzirom da je učestvovao u svim razmjenama, nije se mogao konkretno sjetiti detalja vezano za navedenu.

647. Da su pripadnici VRS bili zarobljeni u zatvoru u Bužimu potvrdio je i svjedok Hamid Šahinović, koji je potvrdio da je među zarobljenima bilo i vojnika VRS, ali da su svi upućivani u komandi Korpusa u Bihaću.

648. Navedenu okolnost nije sporio ni sam optuženi Zijad Nanić, koji je potvrdio da mu je poznato da su u julu 1995. godine zarobljeni vojnici, pripadnici VRS, ali je naveo da su isti nakon kratkog boravka preuzeti od strane bataljona vojne policije i odvedeni iz zone odgovornosti brigade. Naveo je i da je vidio upit iz komande korpusa, ali da je na isti odgovorio obavještajni organ brigade.

649. Da su zarobljeni pripadnici VRS boravili u zatovoru u Bužimu proizlazi i iz materijalnog dokaza Tužilaštva BiH – Spisak zarobljenih četnika<sup>38</sup> u kojem je na dan 10.07.1995. godine Komandi 5. Korpusa upućen akt u kojem se dostavlja spisak zarobljenih četnika koji se nalaze u vojničkom pritvoru 505.Vbbr. i to: Lukač Radoslav, Landup Mladen, Jovanić Žarko, Erceg Branko, Dakić Mladen i Maleš Spasoje.

650. Na okolnost forenzičko antropološke analize ekshumiranih skeletnih ostataka za lica Branko Erceg, Milan Babić, Spasoje Maleš, Željko Vuruna, Mladen Lundup svoj nalaz i mišljenje iznijeli su vještaci dr Željko Karan i dr Zoran Obradović.

651. U odnosu na lice Branko Erceg<sup>39</sup> vještaci su konstatovali višestruke prelome rebara, lomove karličnih kostiju, lom lijeve ključne kosti, dakle masiven povrede koštanog sistema a koje povrijeđivanje odgovara djelovanju projektila ispaljenih iz vatrenog oružja, odnosno pogodcima rafala. Na osnovu DNA analize, utvrđeno je da skeletni ostaci pripadaju Erceg Branku.

652. U odnosu na lice Milan Babić<sup>40</sup> vještaci su konstatovali višestruke prelome nekoliko rebara obostrano, a koji mogu nastati, između ostalog, djelovanjem tupe mehaničke sile u predjelu grudnog koša. DNA analizom utvrđeno je da skeletni ostaci pripadaju Milanu Babiću.

653. U odnosu na lice Spasoje Maleš<sup>41</sup> vještaci su konstatovali postmortalna oštećenja kostiju, rebara, kičmenog stupa, kičmenih pršljenova karlice, koja se ne mogu se dovesti u vezu sa povredama. DNA analizom utvrđeno je da analizirani skeletni ostaci pripadaju Spasoju Malešu.

---

<sup>38</sup> T – 108 Spisak zarobljenih četnika 505. Viteške brdske brigade A RBiH od 10.07.1995. godine

<sup>39</sup> T-22 Ekshumacija i forenzičko antropološka analiza ekshumiranih posmrtnih ostataka Erceg Branka, JZU Zavod za sudsku medicinu RS od 18.07.2014. godine

<sup>40</sup> T-23 Ekshumacija i forenzičko antropološka analiza ekshumiranih posmrtnih ostataka Babić Milana, JZU Zavod za sudsku medicinu RS od 18.07.2014. godine

<sup>41</sup> T-25 Ekshumacija i forenzičko antropološka analiza ekshumiranih posmrtnih ostataka Maleš Spasoja, JZU Zavod za sudsku medicinu RS od 22.07.2014. godine

654. U odnosu na lice Žarko Vuruna<sup>42</sup> vještaci su konstatovali prelom donje vilice, oštećenja kičmenih pršljenova, oštećenje lijeve lopatične kosti, oštećenja desne nadlaktice, lijeve podlaktice, rebra obostrano, karlice, lijeve natkoljenice, obje potkoljenice, odnosno opsežna oštećenja koštanog sistema od donje vilice do donjih ekstremiteta, što odgovara djelovanju više ispaljenih projektila, odnosno rafalnoj paljbi, a što je potvrđeno obzirom da su između kostiju nađeni projektili, na temelju čega su vještaci konstatovali da ova opsežna oštećenja koštanog sistema sa maksimalnim stepenom sigurnosti potiču od ispaljenih projektila. DNA analizom nesporno je utvrđeno da skeletni ostaci pripadaju Žarku Vuruna.

655. U odnosu na lice Mladen Landup<sup>43</sup> vještaci su konstatovali lomove lijeve lopatične kosti, lijeve ključne kosti rebra sa lijeve strane karlice, oštećenja kičmenih pršljenova, oštećenja karlične i krsne kosti, što ukazuje na vrlo moguće djelovanje ispaljenih projektila odnosno rafalnu paljbu, koja se dovodi u vezu sa oštećenjima velikih krivnih sudova organa tkiva što je uzrok smrti. DNA analizom nesporno je utvrđeno da skeletni ostaci pripadaju Mladenu Landupu.

656. U odnosu na lice Žarko Jovanić naknadno je utvrđeno da je došlo do zamjene posmrtnih ostataka, zbog čega je analiza posmrtnih ostataka nije izvršena u okviru navedenog vještačenja i prije podizanja optužnice.

## **TAČKA 1.2. IZREKE PRESUDE (TAČKA 1.3 IZMJENJENE OPTUŽNICE) I TAČKA 2.**

### **IZREKE PRESUDE**

657. Nakon analize dokaza koji dokazuju činjenicu da su se događaji opisani u tačkama 1.1. i 3-29 izreke presude zaista i desili, vijeće će dati svoj konačan zaključak i u pogledu učešća i oblika odgovornosti optuženih Zijada Nanića i Esada Kudečića u navedenim događajima za koje van svake razumne sumnje utvrdilo da su se dogodili.

---

<sup>42</sup> T-24 Ekshumacija i forenzičko antropološka analiza ekshumiranih posmrtnih ostataka Vuruna Žarke, JZU Zavod za sudsku medicinu RS od 22.07.2014. godine

<sup>43</sup> T-26 Ekshumacija i forenzičko antropološka analiza ekshumiranih posmrtnih ostataka Landup Mladena, JZU Zavod za sudsku medicinu RS od 18.07.2014. godine

658. Tačkom 1.3. izmjenjene optužnice optuženom **Zijadu Naniću** stavljeno je na teret da je *kao rukovodeći starješina službe vojne bezbjednosti i stručni nosilac preko kojeg komandant ostvaruje komandovanje i rukovođenje jedinicama vojne policije i načelnik službe vojne bezbjednosti u komandi koji je odgovoran za namjensku upotrebu jedinica vojne policije u smislu Pravila službe vojne bezbjednosti u oružanim snagama R BiH, broj 02-011'714/92 od 11.09.1992. godine, Poglavlje I. T.2. i kao starješina službe vojne bezbjednosti koji rukovodi vojnom policijom u stručnom pogledu u čijem se formacijskom sastavu od 01.09.1994. godine nalazi jedinica vojne policije u smislu Pravila za rad Vojne policije u oružanim snagama R BiH, broj 02/90-31 od 01.09.1994. godine, Poglavlje II, T.8. stoga, kao nadređena im osoba, znao ili mogao znati, a nije spriječio vojne policajce da svakodnevno i organizovano izvode zarobljenike u bilo koje doba dana i noći, iz improvizovanog zatvora u dvorište komande brigade gdje su zatvorenicima nanosili teške tjelesne bolove i duševnu patnju snažno ih udarajući nogama, rukama, palicama, stolicama, staklenim flašama, strujnim kablom, drvenim sanducima, bacajući na njih betonske građevinske blokove, prisiljavali ih na samopovrjeđivanje i seksualno ih zlostavljali, što je za posljedicu imalo da su takvim radnjama zatvorenim civilima i ratnim zarobljenicima nanosili teške tjelesne povrede u vidu preloma lobanje, zigomatične kosti, jabučaste kosti, očne duplje, nosnih kostiju, ključne kosti, ruku, rebara, vilica i izbijenih zuba i duševne patnje, dok su civili Latić Suljo, Dizdarević Jusuf, Ponjević Derviš i ratni zarobljenici Purić Senad i jedan za sad neidentifikovani pripadnik VRS, od zadobijenih povreda umrli u improvizovanom zatvoru, a da nikome od njih nije pružena medicinska pomoć, a Zijad Nanić kao nadležni vojni starješina za radnje opisane pod tačkama od 3 do 45 optužnice, koja su preduzimala njemu podređena lica odnosno vojni policajci nad kojima je imao pravnu i faktičku vlast, nije preduzeo mjere da protiv njih pokrene odgovarajući postupak i da iste kazni.*

659. Tačkom 2. izmjenjene optužnice optuženom **Esadu Kudeliću** stavljeno je na teret da je *u svojstvu komandira voda vojne policije u komandi 505. bužimske brigade u periodu od 01.12.1994. godine do 18.03.1995. godine znao ili mogao znati, a nije spriječio vojne policajce da svakodnevno i organizovano izvode zarobljenike u bilo koje doba dana i noći, iz improvizovanog zatvora u dvorište komande brigade gdje su zatvorenicima nanosili snažne tjelesne bolove i patnje*

*snažno ih udarajući nogama, rukama, palicama, stolicama, staklenim flašama, strujnim kablom, drvenim sanducima, bacajući na njih betonske građevinske blokove, prisiljavali ih na samopovrjeđivanje i seksualno ih zlostavljali, što je za posljedicu imalo da su takvim radnjama zatvorenim civilima i ratnim zarobljenicima nanosili teške tjelesne povrede u vidu preloma lobanje, zigomatične kosti, jabučaste kosti, očne duplje, nosnih kostiju, ključne kosti, ruku, rebara, vilica i izbijenih zuba i duševne patnje, dok su civili Latić Suljo, Dizdarević Jusuf, Ponjević Derviš i ratni zarobljenici Purić Senad i jedan za sad neidentifikovani pripadnik VRS, od zadobijenih povreda umrli u improvizovanom zatvoru, a da nikome od njih nije pružena medicinska pomoć, a Kudelić Esad kao nadležni vojni starješina za takve radnje opisane pod tačkama od 12. do 44. optužnice, koje su preduzimali njemu podređeni vojni policajci nad kojima je imao pravnu i faktičku vlast u okviru svojih ovlaštenja komandira ništa nije preduzeo da se zločini spriječe i izvršioci kazne, dok je svojim radnjama činjenja opisanim u tački 29. lično nečovječno postupao prema ratnim zarobljenicima Rizvić Huseinu i Čturić Omeru na taj način doprinoseći stvaranju spoznaje i uvjerenja kod njemu podređenih vojnih policajaca, da je takvo postupanje dozvoljeno i nekažnjivo.*

660. U odnosu na inkriminacije koje se stavljaju na teret optuženima Zijadu Nanića i Esadu Kudeliću, vijeće je donijelo odluku da su isti krivi za počinjenje krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ) u vezi sa članom 30. stav 2. KZ SFRJ, dakle nečinjenjem, imajući u vidu nečinjenje kao jedan od načina izvršenja, gdje do izvršenja krivičnog djela iz člana 142. KZ SFRJ može doći i onda, kada lice koje ima određene pravne dužnosti i obaveze, propusti da djeluje onda kada je to neophodno i kada se to od njega zahtjeva.

661. Dovodeći navedeno u vezu sa konkretnim slučajem, vijeće je našlo da su optuženi Zijad Nanić i Esad Kudelić, s obzirom na pozicije koje su u inkriminisano vrijeme zauzimali i to optuženi Nanić kao pomoćnik komandanta za bezbjednost, a optuženi Kudelić kao komandir voda vojne policije, imali određene obaveze, odnosno pravne dužnosti prema licima koja su bila pod njihovim nadzorom, kako nad licima koja su im podređena, tako i u odnosu na zarobljenike koji su im bili povjereni, a koje su propustili izvršiti, zbog čega ih je vijeće oglasilo krivim.

662. U tom smislu vijeće je imalo u vidu nalaze vještaka vojne struke dr Dragomira Keserović i Martina Frančeševića, kao i brojne iskaze saslušanih svjedoka, kako pripadnika brigade, tako i oštećenih.

663. Svjedok Sulejman Mustafić naveo je da je u martu 1995. godine postao komandir voda vojne policije, a nadređeni mu je bio načelnik bezbjednosti, tada je bio Zijad Nanić. Komandir voda izvještaj je podnosio načelniku bezbjednosti. Istakao je da su sve odluke u vezi sa ratnim zarobljenicima su dolazile od načelnika bezbjednosti ili njegovih saradnika. Također je naveo da je kao komandir voda bio smješten u kancelariji u blizini, kao i da nije bilo radnog vremena, jer je bilo takvo vrijeme.

664. Svjedok Hasib Sijamhodžić naveo je da je bio pripadnik vojne policije, te da mu je poznato da je u vezi ratnih zarobljenika pomoćnik komandanta za bezbjednost imao saradnju sa komandrom voda i upravnikom zatvora Mehmedom Aleševićem Medicom, s tim da mu nije poznato da li se tu radilo o koordinaciji ili izvještavanju.

665. Svjedok Fuad Kalauzović načelnik štaba 505. Bužimske brigade je naveo da je zadatak pomoćnika komandanta za bezbjednost da obezbjedi komandu i komandanta, kao i da se brine za bezbjednost jedinice unutar zone odgovornosti. Svjedok navodi da pomoćnik komandanta za bezbjednost navedene zadatke izvršavao putem pripadnika voda vojne policije. U odnosu na ratne zarobljenike imao je ulogu da ih evidentira, da uzme podatke, da budu u pritvoru i izvjesti pretpostavljenog u komandi po svojoj liniji bezbjednosti i čeka dalje upute od njih. Nadređeni mu je po liniji bezbjednosti komandant brigade i načelnik bezbjednosti korpusa. Svjedok je pojasnio da stručno rukovođenje znači da pomoćnik komandanta za bezbjednost ima obavezu da stručno obuči pripadnike vojne policije kako se privodi lice, kako se pretresa objekat i slično, kao i da vrši kontrolu da li je vojna policija na zakonit i pravilan način izvršila naredbu pretpostavljenog. Pomoćnici komandanta su imali obavezu podnošenja dnevnih izvještaja dežurnom operativnom u brigade, koji je sačinjavao jedan dnevni operativni izvještaj koji je slao u komandu korpusa. Pored toga, Služba vojne bezbjednosti je imala svoju posebnu liniju izvještavanja.

666. Svjedok je potvrdio da je zatvor 505. brigade bio u podrumu u hotelu Radoč, gdje je bio i vod vojne policije, smješten u kontejnerima, dok je kancelarija pomoćnika komandanta za bezbjednost bila u desnom čošku sprata gdje je smještena komanda. U podrumu su bili zarobljenici, u prizemlju restoran, a komanda je bila na spratu.

667. U odnosu na postupanje sa zarobljenicima, svjedok je prilikom unakrsnog ispitivanja potvrdio da se komanda korpusa obavještavala o prijemu zarobljenika, nakon čega se čekala naredba komade korpusa koji šalju svoje ljude da ih preuzmu i odvedu u Bihać, te da nikada vojna policija 505. Brigade nije sprovođila zarobljenike u Bihać.

668. Svjedok Husnija Avdagić naveo je da obnašao dužnost pomoćnika komandanta za bezbjednost 5. Korpusa. svjedok je naveo da su niže jedinice kao što su brigade i bataljoni, imali svoje pomoćnike komandanta za bezbjednost, koji su imali slične zadatke kao na nivou korpusa, osim što u istima nije postojala služba za analitiku.

669. Svjedok je naveo da pomoćnik komandanta za bezbjednost u brigadi kao i svaki drugi organ bezbjednosti, ukoliko utvrdi neke nepravilnosti koje narušavaju bezbjednosne elemente je dužan podnijeti izvještaj komandantu brigade i obavijestiti ga o svim radnjama koje je uočio u tom trenutku i na tom mjestu, odnosno da je imao obavezu obavještavanja komandanta brigade.

670. U odnosu na obaveze pomoćnika komandanta u vezi sa ratnih zarobljenicima, svjedok je istakao da se ratni zarobljenici privremeno stacioniraju u jedinicu, sačini se spisak lica koji se tretiraju kao ratni zarobljenici i tada službe prikupljaju podatke od lica koja su zarobljena, zatim dolaze organi bezbjednosti koji uzimaju generalije potrebne da se ta osoba proglasi ratnim zarobljenikom. Takav izvještaj i spisak se podnosi komandantu brigade, a komandant prosljeđuje nadležnoj komandi u ovom slučaju 5. korpusu. Status ratnog zarobljenika isključivo je priznavala komanda korpusa, pravna služba je bila nadležna da utvrdi okolnosti, da li ta osoba ispunjava status zarobljenika i izdaje se rješenje koje potpisuje komandant i tada lice dobija status ratnog zarobljenika. Komandu korpusa izvještava komandant brigade.

671. Svjedok je naveo i da je u svakoj jedinici na teritoriji koju je ta jedinica pokrivala, postojao je privremeni prostor – zatvor, te da organ bezbjednosti ima zadatak da napravi elaborat o zaštiti tog prostora, da ne bi onaj ko se tu nalazi pobjegao u vidu mjera fizičke zaštite, stražarskih mjesta i slično. Elaborat se prosljeđuje komandantu koji isti odobrava, a služba za logistiku je dužna da provede sve potrebne mjere koje je taj elaborat predvidio, bilo da je to dograda, opremanje, obezbjeđenje ljekarske službe i slično. Naredbom komandanta se određuje jedinica koja će obezbjeđivati taj prostor, najčešće je to činila jedinica vojne policije. Pomoćnik komandanta za bezbjednost je dužan da kontroliše da li se mjere bezbjednosti koje su propisane elaboratom provode kako je i propisano, a ukoliko utvrdi da ima nedostataka u provođenju mjera dužan je da obavijesti komandanta brigade i da predloži mjere da se nedostaci otklone.

672. U odnosu na odnos pomoćnika komandanta za bezbjednost i komandira voda, njihov odnos je isti kao kod svih drugih komandira i komandanata jedinica, nema nikakve naredbodavne funkcije, izuzev kontrole sprovođenja mjera bezbjednosti. Svi moraju podnositi izvještaje prema nadležnosti, vojni policajac mora podnijeti izvještaj komandiru, komandir odjeljenja mora podnijeti izvještaj komandiru voda, a komandir voda vojne policije mora podnijeti izvještaj komandantu. Od koga se dobije naredba, njemu se mora proslijediti i izvještaj.

673. U odnosu na obavezu prijavljivanja nepravilnosti, svjedok je istakao da svaki pripadnik Armije koji uoči nepravilnosti, odnosno povredu Ženevskih konvencija, ima obavezu da to prijavi, a naročito oficiri.

674. Svjedok je potvrdio da pomoćnik komandanta za bezbjednost osim podnošenja izvještaja, nije imao ovlaštenje da kazni ili disciplinira pripadnika brigade u slučaju incidentne situacije, te da je to bilo isključivo u nadležnosti komandanta brigade.

675. Svjedok Nuriya Bajrektarević naveo je da je bio na dužnosti pomoćnika komandanta za pravne poslove.

676. Svjedok je naveo da su izvještaje podnosili komandntu brigade na referisanju, te se sjeća da je Zijad Nanić, kao pomoćnik komandanta za bezbjednost povremeno obavještavao komandanta o ratnim zarobljenicima i situacijom vezanom za iste.

677. Istakao je da u situaciji da je počinjeno krivično djelo ratnog zločina prema ratnom zarobljeniku od strane vojnih policajaca pomoćnik komandanta za bezbjednost bi trebao podnijeti izvještaj komandantu brigade, koji bi potom naredio da se podnese krivična prijava nadležnom tužilaštvu. Potvrdio je da je samo komandant mogao izricati mjere vojnog pritvora i potpisivati krivične prijave. Svjedok je također naveo da je svako ko je saznao za učinjeno krivično djelo bio isto dužan prijaviti komandantu brigade. Svjedok je istakao da mu nije poznato da je ikada podnesena takva krivična prijava.

678. Svjedok Ibrahim Cinac je naveo da je obavljao dužnost pomoćnika komandanta za logistiku. Svjedok je pojasnio da pomoćnici komandanta nisu bili u komandnom lancu, nisu imali pravo da naređuju. Jedinicama su rukovodili komandiri i komandanti. Svaki pomoćnik je kod komandanta izlagao po svojoj stručnoj liniji, a pomoćnici su komandantu kao savjetnici, odnosno stručna pomoć.

679. Na okolnosti odnosa pomoćnika komandanta za bezbjednost u odnosu na vojnu policiju svjedok je naveo da je isti imao dužnost obuke vojne policije, kao i podnošenje izvještaja, koje su podnosili svi pomoćnici komandanta za svoje resore komandantatu na sastancima i brifinzima. Svjedok je naveo da su uglavnom svi pomoćnici zajedno izvještavali komandanta, a isti se izvještavao i svakodnevno u zavisnosti od situacije.

680. Svjedok je potvrdio da je u komandi 505. brigade u periodu od novembra 1994. godine do augusta 1995. godine bio zatvor u kojem su bili zarobljeni pripadnici Narodne odbrane, a bilo je i pripadnika VRS, za koje je bio zadužen komandir voda vojne policije i vojna policija, a pomoćnik komandanta je vršio ispitivanja istih.

681. Svjedok je prilikom unakrsnog ispitivanja potvrdio da je pomoćnik komandanta za bezbjednost u slučaju disciplinskog ili drugog prestupa mogao samo sačiniti izvještaj i isti dostaviti komandantu brigade na dalje postupanje, te da je samo komandant mogao kažnjavati.

682. Svjedok je potvrdio da se na referisanju govorilo o ratnim zarobljenicima, ali da nije čuo da je neko podlegao, bio ubijen, maltretiran ili nešto slično, osim događaja kada je Suljo Karajić ubio nekog od zarobljenika. Nije mu poznato ko je tu informaciju prenio komandantu brigade.

683. Svjedok Hamid Šahinović bio je referent bezbjednosti u brigadi, a direktno nadređeni mu je bio pomoćnik komandanta za bezbjednost Zijad Nanić. Svjedok je naveo da su njegova zaduženja u odnosu na zarobljenike bila da sa njima obave razgovore radi prikupljanja podataka o stanju i zločinima na strani neprijatelja. Naveo je da se pritvorska jedinica nalazila u podrumu hotela, dok su kancelarije komande bile dva sprata više, a obrada zarobljenika se vršila u kancelarijama. Informacije koje su dobijali od zarobljenika su prosljeđivali komandantu korpusa, odnosno obavještajno sigurnosnom sektoru. Kada završi posao, u momentu slanja izvještaja obavještavao je svog nadređenog pomoćnika komandanta za bezbjednost, a isti je i sam učestvovao u ovom dijelu posla u zavisnosti od lica koja su zarobljena npr neprijateljski komandant. Svjedok je naveo da je kroz zatvor prošlo oko 700 – 800 zarobljenika Narodne odbrane za obje autonomije a bilo je i pripadnika VRS, koji su upućivani u komandu korpusa u Bihać. Evidenciju zarobljenih vodio je četni evidentičar, koja se dostavljala svakodnevno zbog potreba za hranom, a komandant je istu dostavljao svojim pomoćnicima, dakle sve službe su imale spiskove zarobljenika.

684. U odnosu na njegova saznanja o incidentnim situacijama, svjedok je naveo da se zarobljenici nikada nisu žalili, samo se sjeća kada je Samir Karajić ubijen od strane Sulje Karajića, koji je tada priveden od strane vojne policije, a obavještena je i komanda. Svjedok je naveo da je bilo zarobljenika sa povredama koje nisu bile friške, te da su oni govorili da su iste zadobili prilikom zarobljavanja ili od granatiranja, pada ili drugih okolnosti.

685. Svjedok je izjavio da je vojna policija obezbjeđivala komandu, a u okviru komande se nalazio pritvor u podrumu komande, te da zarobljenici nisu imali stalno osiguranje, mogli su izaći u krug komande, te su mogli otići kući ako neko od porodice dođe po njih. Zarobljenici nisu imali nikoga ko je bio fizički zadužen za njih 24 sata.

686. Svjedok Remzija Ičanović je naveo da je bio na dužnosti pomoćnika komandanta za personalne poslove. Naveo je da je komandant brigade po potrebi zvao na brifinge, nekad sedmično, nekad mjesečno. To su bili grupni sastanci kada su svi prisutni pojedinačno podnosili usmene izvještaje, a Sektoru bezbjednosti je bilo povjereno čuvanje zarobljenika. Bio je prisutan na svim brifinzima, ali se ne

može sjetiti detalja izvještaja pomoćnika komandanta za bezbjednost vezano za zarobljenike, niti se sjeća da li je komandant ikada izdao naredbu Zijadu Naniću vezano za zarobljenike. Istakao je da komandant pripadnike jedinica Fikreta Abdića nije smatrao zarobljenicima, već dezerterima iz Armije koje treba pridobiti da ponovo budu pripadnici Armije, zbog čega prema njima nije postupano represivno.

687. Svjedok Hamdija Veladžić bio je sudija Okružnog vojnog suda u Bihaću. Sjeća se da je u periodu 94/95 kao dežurni sudija vršio uviđaj u prostorijama 505. brigade , kada je kontaktirao sa Zijadom Nanićem, koji je u to vrijeme obavljao neku bezbjednosnu funkciju, nije siguran koju i nije mu poznato koja su bila njegova zaduženja, ali zna da je sa njim ostvario prvi kontakt u vezi navedenog slučaja. Svjedoku je predložen iskaz iz istrage u kojem je decidno izjavio da je *“kontaktirao sa Zijadom Nanić koji je u to vrijeme vršio dužnost pomoćnika komadanta za bezbjednost u brigadi i on me je obavijestio o svim okolnostima pod kojima se desio događaj i pokazao mi lice mjesta, oružje koje je tom prilikom od izvršioca oduzeto i obavijestio o izvršiocu, nakon čega sam ja izvršio uviđaj u podrumskim prostrijama”*. Svjedok se izjasnio da je moguće da je navedeno tačno i da su mu ranije sjećanja bila svježija. Također, svjedok je potvrdio i svoj navod iz istrage u odnosu na ulogu pomoćnika komandanta za bezbjednost u slučajevima kada je počinjeno krivično djelo od strane pripadnika brigade da se *“tačan odgovor mora utvrđivati u odredbama vojih propisa koji su u to vrijeme bili na snazi, ali onoliko koliko ja znam organ bezbjednosti je bio isključivo nadležan da o takvim i sličnim događajima utvrdi najosnovnije činjenice, izvijesti komadanta brigade i zatraži sprovođenje istrage”*.

688. Vještak optužbe dr Dragomir Keserović u svom svjedočenju naveo je da se pomoćnik komandanta za bezbjednost pojavljuje u funkciji stručnog rukovođenja, što znači da on ne komanduje ali ima obaveze u stručnom smislu, odnosno ovlaštenja i prava stručnog rukovođenja jedinicom vojne policije, a što podrazmjeva davanje uputstava u procesu realizacije odluke komandanta, odnosno nekoga ko nadzire realizaciju zadataka. Vještak je istakao da isti vrši nadzor nad radom voda vojne policije i može korektivno da djeluje u smislu pomoći da se otklone slabosti i nepravilnosti u izvršavanju zadataka od strane jedinice vojne policije i da o tome izvještava komandanta.

689. Vještak je istakao da je opšta obaveza svakog starješine kod izvršenja bilo kakvog krivičnog djela da o tome izvjesti pretpostavljenog starješinu, a pomoćnik komandanta za bezbjednost je obavezan da po saznanju o izvršenju krivičnog djela obavijesti komandanta, ali izvještaj može podnijeti i vojnim pravosudnim organima.

690. Vještak je naveo da je za bezbjednosnu obradu zarobljenika bila odgovorna Služba vojne bezbjednosti, odnosno da je jedinica vojne policije i služba vojne bezbjednosti upravljala procesom tretmana ratnih zarobljenika u zatvoru u komandi 505. brigade. Za bezbjednost zarobljenika bila je odgovoran vod vojne policije 505. Brigade.

691. U odnosu na komandira voda vojne policije vještak je istakao njegovu pojačanu odgovornost obzirom da se radi o ovlaštenom službenom licu vojne policije, koji je bio odgovoran za funkcionisanje službe obezbjeđenja ratnih zarobljenika u zatvoru.

692. Vještak je istakao da pomoćnik komandanta za bezbjednost nema komandni odnos prema komandiru, te da ukoliko smatra da je potrebno vršiti određene korekcije onda to mora uraditi preko komandanta brigade koji je jedini nadležan da komanduje vodom vojne policije.

693. Po mišljenju vještaka pomoćnik komandanta za bezbjednost je involviran u proces ratnih zarobljenika time što vrši njihovu bezbjednosnu obradu, što zna o kakvim se licima radi, vrši predlaganje rješavanja njihovog statusa, razvrstavanje po raznim osnovima, te je svakodnevno u kontaktu sa komandrom jedinice vojne policije, zbog čega ima mogućnost da uoči šta se dešava, te da o tome izvještava komandanta.

694. Vještak je naveo da smatra da su i pomoćnik komandanta za bezbjednost i druge starješine nesumnjivo mogle da vide šta se dešava, te je njegova obaveza bila da spriječi takve zloupotrebe, a ukoliko isto nije bilo u mogućnosti bio je obavezan da podnese izvještaj, na koji način bi inicirao rješavanje problema.

695. Saglasno nalazu vještaka vojne struke optužbe i vještak vojne struke odbrane optuženog Zijada Nanića, Martin Frančešević naveo je da ukoliko je pomoćnik komandanta za bezbjednost rapolagao informacijama da se vrše zlostavljanja ratnih

zarobljenika postojala je njegova obaveza da reaguje, odnosno o navedneom upozna komandanta brigade. U svom nalazu i mišljenju vještak je naveo da je pomoćnik komandanta za bezbjednost, obzirom na svoju funkciju i položaj, imao ovlaštenja da kontroliše, usmjerava i daje stručne upute za rad pripadnicima vojne policije, te je bio obavezan da redovno izvještava o eventualnim propustima u radu vojne policije, kao i predlaganje mjera za otklanjanje uočenih slabosti, a ako je riječ o težim greškama ili krivičnim djelima imao je ovlaštenje pokretanja krivične odgovornosti bilo kog pripadnika vojne policije kod nadležnog vojnog tužilaštva.

696. Obrazlažući svoj nalaz na glavnom pretresu, prilikom unakrsnog ispitivanja vještak je potvrdio da pomoćnik komandanta za bezbjednost bio dužan osigurati adekvatno postupanje prema zarobljenicima, koji je u odnosu na komandanta bio *“bliže problemu”*, iako je odgovornost komandanta brigade veća. U odnosu na ovlaštenja koja su mu stajala na raspolaganju kako bi mogao tu svoju obavezu realizovati, vještak je naveo da je isti nesumnjivo imao mehanizme da o bilo kakvom problemu upozna komandanta brigade.

697. U odnosu na komandira voda vještak je naveo da je komandir voda prvi pretpostavljeni pripadnicima voda vojne policije, dakle neko ko je prvi u lancu rukovođenja i komandovanja, što podrazumjeva komandovanje svim pripadnicima koji se nalaze u sastavu tog voda, te je u njegovoj ingerenciji obezbjeđenje i zaštita ratnih zarobljenika. Vještak je istakao i da je on prvi u komandnom lancu koji je imao nadležnost i obavezu da reaguje u slučaju eventualnog zlostavljanja ratnih zarobljenika.

698. Komandir jedinice vojne policije imao je mogućnost i obavezu da provede istragu i podnese izvještaj nadležnom pretpostavljenom, bilo komandantu brigade, bilo refentu za vojno policijske poslove ili pomoćniku komandanta za bezbjednost. Pored toga, imao je mogućnost da preduzme mjere disciplinske odgovornosti ili da pokrene krivični postupak protiv počinioca pred naležnim vojnim tužilaštvom. Vještak je naglasio da u okviru dokumentacije koja mu je bila dostupna nije pronašao bilo kakav izvještaj komandira voda vojne policije.

699. Da je optuženi Zijad Nanić nadležni vojni starješina u odnosu na jedinicu vojne policije, proizilazi i iz Pravila službe vojne bezbjednosti u oružanim snagama R

BiH, broj 02-011'714/92 od 11.09.1992.godine<sup>44</sup> u kojem je navedeno da su *rukovodeće starješine službe vojne bezbjednosti stručni nosioci preko kojih komandanti ostvaruju komandovanje i rukovođenja jedinicama vojne policije, te da su načelnici službe vojne bezbjednosti odgovorni za borbenu gotovost i namjensku upotrebu jedinica vojne policije.*

700. U okviru ovlaštenja i obaveza starješina u službi vojne bezbjednosti u vršenju službe, navedenim Pravilom u članovima 32 - 34. propisano je da kada su u pitanju krivična djela iz nadležnosti vojnih sudova koja se gone po službenoj dužnosti, ovlaštene starješine službe vojne bezbjednosti mogu lice lišiti slobode i bez odlaganja ga privesti istražnom sudiji vojnog suda ili najbližnoj vojnoj komandi ili jedinici. Ovlašteni starješina službe vojne bezbjednosti i vojne policije može lišiti slobode vojno lice zatečeno pri izvršenju krivičnog djela iz nadležnosti okružnih vojnih sudova koja se gone po službenoj dužnosti. O navednom ovlašteni starješina dužan je odmah a najkasnije u roku od 12 sati sa izvještajem i dokazima izvestiti nadležnog okružnog vojnog tužioca odnosno istražnog vojnog sudiju, a ako navedno nije moguće dužan je odmah izvestiti nadležnu vojnu komandu koja će takvo lice preuzeti. Služba vojne bezbjednosti ima pravo da, protiv lica za koja postoji osnovana sumnja da su učinila krivično djelo iz nadležnosti vojnih sudova odredi pritvor u trajanju od tri dana prije pokretanja i u toku istrage, a rješenje o pritvoru koje mora biti obrazloženo donosi starješina službe vojne bezbjednostikomande korpusa ili njemu ravan ili viši starješina službe vojne bezbjednosti. Prilikom određivanja pritvora ovlašteni starješina ne može saslušati pritvoreno lice u svojstvu okrivljenog ali je ovlašten da sa njim obavi razgovor s ciljem prikupljanja podataka.

701. Da vojnom policijom u stručnom pogledu rukovodi starješina Službe vojne bezbjednosti u čijem se formacijskom sastavu nalazi jedinica vojne policije proizilazi i iz Pravila za rad Vojne policije u oružanim snagama R BiH, broj 02/90-31 od

---

<sup>44</sup> T-46- Pravilo za rad Službe vojne bezbjednosti u Oružanim snagama R BiH Predsjedništva R BiH, vojna tajna, strogo povjerljivo broj: 02-011-714/92 od 11.09.1992. godine ovjereno od strane ICTY – fotokopija

01.09.1994. godine<sup>45</sup>. U tom smislu uprava bezbjednosti odgovorna je za ukupno stanje i gotovost svih jedinica vojne policije oružanih snaga.

702. Da je optuženi Zijad Nanić kao pomoćnik komandanta za bezbjednost, kao rukovodeći starješina službe vojne bezbjednosti, bio nadležan za zarobljenike, proizilazi i iz Izvještaja o obilasku 505. Viteške motorizovane brigade i 506. brigade Komande 5. korpusa, Odjeljenja službe vojne bezbjednosti SP broj, 03/ od 04.04.1995. godine.<sup>46</sup>

703. Navedeni izvještaj sačinjen je od strane majora Kemala Komića i Mehure Selimovića, nakon što su dana 02.04.1995. godine po naređenju pomoćnika komandanta za bezbjednost 5. Korpusa izvršili obilazak 505. i 506. Brigade sa ciljem sagledavanja stanja bezbjednosti u zoni odgovornosti ovih brigada. Prilikom navedenog obilaska obavili su razgovor sa Zijadom Nanićem pomoćnikom komandanta za bezbjednost 505. Brigade.

704. U odnosu na zarobljenike, pomoćnik komandanta za bezbjednost izvjestio ih je da *se u pritvoru 505. Vmtbr nalazi 61 ratni zarobljenik pripadnik agresorskih formacija FA koji se nalaze u neuslovnim prostorijama, a njihovo obezbjeđenje pri radu na p/k je neadekvatno što je prouzrokovalo bjekstvo jednog broja zarobljenika.*

705. U podnesenom izvještaju, a na osnovu iznesenih propusta koji su uočeni, major Kemal Komić i Mehura Selimović predložili su da *se ratni zarobljenici iz pritvora 505. Vmtbr premjeste u Sabirni centar za ratne zarobljenike a njihovo angažovanje na radovima vršiti u skladu sa zahtjevima uz potpuno obezbjeđenje i nadzor.*

---

<sup>45</sup> T-43 - Pravilo za rad vojne policije oružanih snaga R BiH; Izdavač Generalštab Armije R BiH, Uprava Službe vojne bezbjednosti, broj: 02-011-715/92 od 11.09.1992. godine, vojna tajna strogo povjerljivo, broj evid. 485, stranice 1-29, ovjereno od strane ICTY – fotokopija

<sup>46</sup> T-104 Izvještaj o obilasku 505. Viteške motorizovane brigade i 506. brigade Komande 5. korpusa, Odjeljenja službe vojne bezbjednosti SP broj, 03/ od 04.04.1995. godine – ovjerena fotokopija  
Spisak zaorbljenika Čete vojne policije 505. Viteške motorizovane brigade od 28.03.1995. godine – ovjerena fotokopija

Dopis Višem sudu u Bihacu Odjeljenja službe vojne bezbjednosti pov.br . 03/329-6 od 08.04.1995. godine – ovjerena fotokopija

706. Nakon navedenog izvještaja komandant 5. korpusa donio je Naređenje<sup>47</sup> o formiranju odjeljenja sabirnog centra za zarobljene pripadnike PVF tzv. AP "ZB" u zoni odgovornosti 505. Brigade u nedovršenoj stambenoj zgradi pored policijske stanice Bužim.

707. U odnosu na navedene okolnosti u svojstvu svjedoka svoj iskaz dao je optuženi Zijad Nanić, koji je naveo da je vod vojne policije samostalna jedinica koja je direktno potčinjena komandantu brigade koji njome komanduje preko komandira voda vojne policije. Naredbe za upotrebu voda vojne policije je izdavao komandant brigade, a on je kao pomoćnik komandanta mogao dati prijedlog, ali je komandant brigade komandovao i odlučivao o upotrebi vojne policije na svim zadacima. U odnosu na pojedine pripadnike vojne policije, odnosno vojne policajce nije imao ovlaštenja izdavati naredbe, a u slučaju kršenja vojničke discipline bio vrlo kratak lanac izvještavanja, o čemu on nije dobijao izvještaje, odnosno izvještaj je u slučaju kršenja vojničke discipline dostavljan, komandantu bataljona jer on ima ovlaštenje da sankcioniše kršenje discipline, odnosno komandant bataljona je mogao izdati naredbu i o pritvaranju i o nekoj drugoj kazni.

708. Optuženi je naveo da ako je u pitanju teže krivično djelo informisanje je išlo direktno komandantu brigade i on bi u domenu dokazivanja krivičnog djela naredio da optuženi uzme izjave ili pripremi materijal za krivičnu prijavu koju je sastavljao pomoćnik komandanta za pravne poslove, a potpisivao komandant brigade, tako da je krivična prijava potpisana od strane komandanta išla Okružnom vojnom tužilaštvu na nivou Korpusa.

709. Naveo je da on nije dobijao nikakve izvještaje, čak ni o izrečenim mjerama vojnicima u pritvoru koje su izricali komandanti bataljona, komandiri četa i komandant brigade. Istakao je da u situaciji da je saznao da je počinjeno krivično djelo on bi o tome informisao komandanta brigade koji bi naredio dalje poduzimanje mjera.

---

<sup>47</sup> T-105 - Naređenje za formiranje Odjeljenja SC za zarobljene pripadnike PVF 5. Korpusa Armije R BiH pov. Broj: 07-1/295-1 od 13.04.1995. godine – ovjerena fotokopija  
Spisak zarobljenika zaključno sa rednim brojem 58.

710. Optuženi Esad Kudelić u svom iskazu u svojstvu svjedoka naveo je da je za komandira voda vojne policije postavljen 03.12.1994. godine, koju funkciju je obavljao do 18.3.1995. godine kada je ranjen.

711. Optuženi je naveo da je za pritvorene bio zadužen vodni čato Mehmed Alešević, koji je stalno bio tu, nije išao u borbena dejstva, pravio je spiskove koje je dostavljao službama. Istakao je da on kao komandir nije imao te podatke i da se nije "zamarao" pritvorenicima, jer nije imao nikakve veze sa njima. U odnosu na obezbjeđenje pritvora, optuženi je naveo da je vojna policija bila smještena u kontejnerima ispred pritvora, zbog čega nije bilo potrebe za posebnim stražarem.

712. Optuženi je istakao da je vodni čato izvještaje podnosio direktno pomoćniku komandanta za bezbjednost, njemu se nikada niko nije požalio na rad čate, niti mu se iko od pritvorenika žalio da ih neko zlostavlja i maltretira.

713. Svjedok S6 naveo je da je komandir vojne policije bio Esad Kudelić. Naveo je da je jedne prilike kada je tučen čuo Kudelićev glas kad je rekao "stop prekida", a njemu da bježi unutra, nakon čega je tuča prekinuta. Prepoznao mu je glas jer mu je poznat od ranije iz Armije, a misli da je isti prije rata radio u fabrici guma. Danas ga viđa kada prelazi granicu.

714. I svjedok Arif Sadiković ispričao je da je jedne prilike došao Nijaz Velagić zvani Tajfun, izveo ih je vani i ponudio cigaretama, a zatim ih je postrojio, skinuo je jaknu i počeo ih tući jednog po jednog. Tada je naišao Kudelić, upravnik zatvora i rekao "dosta, prekini sa tučnjavom" i otjerao ih je u zatvor.

715. Svjedok Samir Ordagić je izjavio da je Esad Kudelić bio komandir vojne policije, a ostao mu je u sjećanju jer je prekinuo tučnjavu njegovog rođaka Osmana Ordagića koji je bio sa njim u zatvoru. Svjedok je ispričao da su njegovog rođaka Osmana jednu noć tukla dvojica policajaca, on je zapomagao, nakon čega je izašao Esad Kudelić i rekao im "nemojte ga tući, šta radite od ljudi", nakon čega su ga pustili i on je ušao u ćeliju. Svjedok je naveo da se njegova kancelarija nalazila sa lijeve strane zatvora, a misli da je on bio komandir policije, obzirom da je imao autoritet da prekine tuču.

716. Svjedok S3 je ispričao da Esada Kudelića poslije rata često viđa na graničnom prelazu gdje radi kao carinik, da mu je jedne prilike svjedok tražio broj Hamdije Nizandžića, nisu ništa drugo razgovarali. Svjedok je naveo da on Kudeliću ništa ne zamjera, da se uvijek fino odnosio i uvijek govorio “*nemojte to raditi od ljudi*”, ali da on često nije bio tu.

717. I svjedok Fikret Mehurović je naglasio da je Esad Kudelić, koji je bio komandir zatvora, znao izaći kad je dreš i kaže “*dosta*” i nije dao više da ih se tuče.

### **ZAKLJUČAK**

718. Dakle, imajući u vidu sve navedeno, a u vezi sa pojedinačnim inkriminacijama za koje je vijeće optužene Vahida Bajrektarevića, Senada Salkića, Hasana Mustafića, Samira Isakovića i Huseina Isakovića oglasilo krivim, vijeće je van razumne sumnje utvrdilo da su radnje nečovječnog postupanja vršene u odnosu na veliki broj zatočenika u iprovizovanom zatvoru u sjedištu komande 505. brigade u Bužimu, u više navrata i u dužem vremenskom periodu što potvrđuje da se nije radilo o jednokratnoj aktivnosti ili jednom izolovanom slučaju zlostavljanja, već da su oštećeni sistemski zlostavljani tokom boravka u improvizovanom zatvoru u sjedištu komande 505. bužimske brigade, a što potvrđuje broj krivičnopravnih radnji za koje je vijeće utvrdilo da su optuženi počinili, kao i činjenica da su uslijed takvog postupanja pojedini zatočenici preminuli u improvizovanom zatvoru.

719. Sve okolnosti vezane za nečovječno postupanje prema oštećenima predstavljaju povredu tjelesnog integriteta koje su izazvale tešku fizičku i duševnu bol i patnju zatočenika, kao i smrtne posljedice u odnosu na zatočenike Sulju Latića, Jusufa Dizdarevića, Derviša Ponjevića i Senada Purića.

720. Također, imajući u vidu da se navedene aktivnosti pripadnika voda vojne policije, a kako to saglasno proizilazi iz iskaza svjedoka oštećenih dešavaju u dvorištu komande brigade, ispred podrumskih prostorija u kojima su isti bili zatočeni, dok se komanda brigade nalazi na spratu iste zgrade, vijeće zaključuje da navedene aktivnosti nisu bile skrivene i lako su se mogla uočiti, zbog čega iste nisu mogle ostati nepoznate kako optuženom Zijadu Naniću, kao pomoćniku komandanta za bezbjednost, tako i optuženom Esadu Kudeliću, komandiru voda vojne policije, ali da

isti ništa nisu učinili da spriječe nečovječna postupanja pripadnika voda vojne policije prema zatočenim licima.

721. Da bi se neka osoba oglasila krivom za izvršenje krivičnog djela nečinjenjem, mora se utvrditi postojanje slijedećih elemenata:

- *optuženi je morao imati zakonsku obavezu da poduzme određenu radnju;*
- *optuženi je morao biti sposoban da poduzme određenu radnju*
- *optuženi nije poduzeo nikakvu radnju s namjerom da dođe do posljedica koje se krivično sankcioniraju ili znajući i pristajući na to da dođe do posljedica*
- *nečinjenje je rezultiralo počinjenjem krivičnog djela.*<sup>48</sup>

722. Vijeće nalazi da su optuženi Zijad Nanić i Esad Kudelić, kao pomoćnik komandanta za bezbjednost, odnosno komandir voda vojne policije, imali mogućnost, ovlaštenje i pravnu dužnost da djeluju, kako bi spriječili zlostavljanja zatočenika od strane pripadnika voda vojne policije, međutim isti svjesno nisu poduzeli ništa da spriječe nezakonito posnašanje koje je trajalo duže vrijeme, saglašavajući se i pristajući da se zatočenici tretiraju na nehuman način.

723. Na ovakav način, po stavu vijeća, ne poduzimanjem mjera da se isti spriječe, a koje se prije svega ogledaju o pravu, ovlaštenju i mogućnosti da o navedneom izvjestite svoje nadređene, pa čak i da protiv pripadnika voda vojne policije podnesu krivične prijave nadležnom vojnom tužilaštvu, isti daju svoj doprinos da se praksa nečovječnog tretmana zatočenika neometano provodi.

724. Optuženi Zijad Nanić i Esad Kudelić su sa svojih pozicija snosili odgovornost za zakonito postupanje svih pripadnika voda vojne policije, ali i za dobrobit zatočenika koji su bili pod kontrolom jedinice voda vojne policije 505. bužimske brigade, te su bili dužni organizovati, usmjeravati, rukovoditi i kontrolisati rad pripadnika voda vojne policije. U skladu sa navedenim, optuženi su imali obavezu da poduzmu sve raspoložive mjere kako bi osigurali neometan i zakonit rad pripadnika voda vojne policije. Sama činjenica da su zatočenici bili smješteni u sjedištu komande brigade, pod ingerencijom službe vojne bezbjednosti brigade

govori u prilog da su optuženi imali obaveze i odgovornosti spram tih lica i njihove sigurnosti.

725. Optuženi su, kao garant nepovredivosti zaštićenog dobra, imali pozitivnu obavezu na djelovanje, u smislu zaštite zatočenika i poduzimanja mjera da bi se njihovo zlostavljanje spriječilo.

726. Optuženi su bili svjesni cjelokupne situacije u improvizovanom zatovoru, imajući u vidu funkcije koje su u inkriminisanom periodu obnašali, kao i svjesni napetosti i netrpeljivosti pripadnika voda vojne policije u odnosu na pripadnike Narodne odbrane APZB i pripadnike VRS, a što je kulminiralo odvođenjem zarobljenih pripadnika VRS i lišavanje života istih dana 12. jula 1995. godine.

727. Imajući u vidu da je nečovječno postupanje prema zatočenim nije bilo pitanje incidenta ili izolovanog događaja, već nešto što se dešavalo svakodnevno proizilazi da je premlaćivanje zatočenika vršeno po određenom obrascu, formiranjem špalira, *bužimski dreš*, udaranjem rukama, nogama, palicama i drugim predmetima po cijelom tijelu u dvorištu komande brigade, i to u sjedištu komande brigade, gdje su optuženi svakodnevno boravili, zbog čega su sasvim sigurno bili upoznati sa svime što se dešavalo.

728. Dakle, optuženi Zijad Nanić i Esad Kudelić su propustili da preuzmu dužne radnje, odnosno nisu djelovali onda kada je to bila njihova zakonska obaveza. Njihova odluka da ne djeluju, odnosno da ne poduzmu mjere i spriječe nečovječno postupanje prema zatočenicima, ukazuje da su optuženi postupali svjesno i sa namjerom, kada su se suzdržali od djelovanja onda kada su bili u obavezi činiti, na koji način su se saglasili sa onim što se dešava i pristali na posljedicu koja je rezultat takvog djelovanja.

729. Da su optuženi djelovali onda kada su morali i kada je postojala takva obaveza, odnosno da su poduzeli neku radnju kojom bi na adekvatan način spriječili da se takva zlostavljanja dešavaju, izvršenje predmetnog krivičnog djela ne bi bilo moguće. Optuženi svjesno, birajući da ne djeluju odobravaju ponašanje svojih

---

<sup>48</sup> *André Ntagerura i drugi*, predmet br. ICTR-96-10T, Prvostepena presuda, 1. sept. 2009., para. 659 citirano u

podređenih i prešutno se saglašavaju sa svime što isti čine. Iako optuženi lično ne učestvuju u premlaćivanjima, njihovo nečinjenje doprinosi u značajnoj mjeri da iznova dolazi do premlaćivanja. Optuženi su, u skladu sa svojim dužnostima i ovlaštenjima, mogli i morali poduzeti mjere kako bi spriječili zlostavljanja zatočenika.

730. Iz svega naprijed navedenog, ovo vijeće je zaključilo da su optuženi, s obzirom na funkcije koje su u inkriminisanoj periodu obavljali, imali nadzor nad zatočenim licima u zatvoru i u skladu sa svojim funkcijama nosili određena prava i obaveze, u smislu zaštite tih lica i osiguranja njihove sigurnosti. Optuženi su imali nadređeni položaj u odnosu na pripadnike voda vojne policije, te shodno tome mogućnost i obavezu da djeluju onda kada je to bilo neophodno.

731. U tom smislu, vijeće je optuženog Zijada Nanića našlo odgovornim i za događaj iz tačke 1.1. izreke presude, koji se odnosi na fizičko zlostavljanje zarobljenih pripadnika VRS-a koji su 12. jula 1995. godine odvedeni i lišeni života od strane pripadnika voda vojne policije, a koji, po stavu vijeća predstavlja kulminaciju u ponašanju pripadnika vojne policije koje optuženi u prethodnom periodu, svojim nečinjenjem nije spriječio u poduzimanju nezakonitih radnji prema zatočenim licima u improvizovanom zatvoru u sjedištu komande brigade, a što je rezultiralo lišenjem života pripadnika VRSa.

732. Na osnovu svega navedenog, vijeće je van svake sumnje zaključilo da je krivično djelo od strane optuženih Zijada Nanića i Esada Kudelića učinjeno umišljajno nečinjenjem, odnosno propuštanjem obaveze da djeluju koja je proizlazila iz funkcija koje su obnašali u inkriminisano vrijeme. Takvo nečinjenje optuženih izjednačava sa licima koja su direktno učestvovala u premlaćivanju zatočenika, jer iako nisu lično učestvovali u navedenim, optuženi su ne čineći ništa da to spriječe, zapravo odobravali takvo ponašanje svojih podređenih i saglasili se istim. Stoga, utvrđeno je da su optuženi svojim radnjama počinili krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 30. stav 2. KZ SFRJ.

733. Vijeće je u skladu sa utvrđenim činjeničnim stanjem i pravnom kvalifikacijom djela intervenisalo u činjenične opise tački 1.2., 1.3. i 2. izmjenjene optužnice i to na

---

*André Ntagerura i drugi*, predmet br. ICTR-96-10A, Drugostepena presuda, 7. juli 2006., para. 333.

način da je u tačkama 1.2 i 1.3. iz činjeničnog opisa tački koje se odnose na optuženog Zijada Nanića ispustilo navod *kao nadređena im osoba*, imajući u vidu da je njegova pozicija u Službi vojne bezbjednosti prethodno opisana (*rukovodeći starješina službe vojne bezbjednosti i stručni nosilac preko koje komandnt ostvaruje komandovanje i rukovođenje jedinicama vojne policije ..*), kao i da isti nije bio nadređen istima u komandnom nego u stručnom smislu, a kako to proizilazi iz saglasnih iskaza vještaka vojne struke. U tom smislu, vijeće je umjesto navoda da *isti nije preduzeo mjere da protiv njih pokrene odgovarajući postupak i da iste kazni* zamjenilo navodom *nije preduzeo mjere protiv njih da ih spriječi*, imajući u vidu utvrđenje vijeća da je optuženi, s obzirom na svoju poziciju, bio dužan preduzeti neophodne radnje da vojne policajce spriječi u nezakonitom postupanju prema oštećenim, a što optuženi prema izvedenim dokazima nije učinio u konkretnom slučaju, a da isti prema utvrđenom činjeničnom stanju nije bio samostalno ovlašten na kažnjavanje pripadnika voda vojne policije.

734. Također, vijeće je iz činjeničnog opisa tačke 1.3. izmjenjene optužnice ispustilo navode o seksualnom zlostavljanju zatočenika, imajući u vidu da navedene inkriminacije nisu dokazane van razumne sumnje, zatim posljedicama koje su zatočeni trpili (*u vidu preloma lobanje, zigomatične kosti, jabučaste kosti, očne duplje, nosnih kostiju, ključne kosti, ruku, rebara, vilica i izbijenih zuba*), kao i smrti neidentifikovanog pripadnika VRS, sve u skladu sa utvrđenim činjeničnim stanjem, te je u skladu sa pravnom kvalifikacijom djela izraz ratni zarobljenik zamjenilo izrazom zatočenik.

735. U odnosu na intervencije u činjeničnom opisu tačke 2. izmjenjene optužnice, u odnosu na optuženog Esada Kudelića, vijeće je postupilo na isti način kada je ispustilo navode o seksualnom zlostavljanju zatočenih lica, kao i posljedicama *u vidu preloma lobanje, zigomatične kosti, jabučaste kosti, očne duplje, nosnih kostiju, ključne kosti, ruku, rebara, vilica i izbijenih zuba*, kao i smrti neidentifikovanog pripadnika VRS, a u skladu sa pravnom kvalifikacijom djela izaz ratni zarobljenici zamjenjen je sa izrazom zatočenici.

736. Vijeće je navod da optuženi Esad Kudelić *u okviru svojih ovlaštenja komandira ništa nije preduzeo da se zločini spriječe i izvršiocu kazne* zamjenilo navodom da *kao nadležni vojni starješina u period kada je obavljao tu dužnost ništa*

nije preduzeo da vojne policajce u tome spriječi, a imajući u vidu utvrđenje vijeća da je optuženi, s obzirom na svoju poziciju, bio dužan preduzeti neophodne radnje da vojne policajce spriječi u nezakonitom postupanju prema oštećenim, a što optuženi prema izvedenim dokazima nije učinio. Također, imajući u vidu utvrđeno činjenično stanje vijeće je izostavilo navod *dok je svojim radnjama činjenja opisanim u tački 29. lično nečovječno postupao prema ratnim zarobljenicima Rizvić Huseinu i Čuturić Omeru*, imajući u vidu da je optuženi Kudelić oslobođen od odgovornosti za navedenu tačku optužnice.

737. Stav ovog vijeća je da se ovakvom intervencijama u činjeničnu građu ne dira u objektivni identitet optužbe niti su navedenim intervencijama optuženi dovedeni u nepovoljniji položaj u odnosu na optužnicu. Krivično djelo je učinjeno nečinjenjem kad je počinitelj bio obavezan spriječiti zakonom zabranjene posljedice i to propustio a takvo djelovanje je jednako učinjenju tog krivičnog djela činjenjem.

### **KRIVIČNA ODGOVORNOST**

#### **Inkriminacija u okviru Ratnog zločina protiv civilnog stanovništva - Nečovječno postupanje**

738. Krivični zakon SFRJ ne definiše pojam „nečovječno postupanje“, ali ta se definicija može izvesti iz međunarodne pravne prakse. Tako je pretresno vijeće MKSJ-a u predmetu Delalić i drugi, dalo definiciju nečovječnog postupanja, ističući da nečovječno postupanje jeste: „namjerna radnja ili propust, tj. radnja koja je, objektivno gledana, smišljena, a ne slučajna, koja nanosi tešku duševnu ili tjelesnu patnju ili povredu ili predstavlja ozbiljan nasrtaj na ljudsko dostojanstvo.“ Dalje se u istoj odluci ističe da pojam nečovječnog postupanja, kao takav „sačinjava kišobran pod koji potpadaju preostala teška kršenja sadržana u Konvencijama“, tačnije da pod okrilje nečovječnog postupanja ulaze sva ona djela za koja se utvrdi da predstavljaju mučenje ili hotimično nanošenje teške patnje ili ozbiljne povrede tijelu i zdravlju, ali ova kategorija krivičnih djela nije ograničena na ona djela koja su uključena u dvije navedene kategorije, nego se „proširuje i na djela koja krše osnovni princip humanog postupanja, naročito poštovanje ljudskog dostojanstva“.

739. U svjetlu navedene definicije nečovječnog postupanja, međunarodna pravna praksa je izdiferencirala i niz konkretnih radnji koje se mogu podvesti pod pojam nečovječnog postupanja i to: sakaćenje ili nanošenje teških tjelesnih povreda ; premlaćivanje i druge nasilne radnje ; nanošenje teških ili ozbiljnih povreda ; teške povrede tjelesnog ili duševnog integriteta ; ozbiljan napad na ljudsko dostojanstvo ; prisilni rad koji je izazvao tešku duševnu ili tjelesnu patnju ili povredu, ili je radnja predstavljala ozbiljan nasrtaj na ljudsko dostojanstvo ; deportacija i prisilno premještanje grupa civila ; prisiljavanje na prostituciju i nestajanje ljudi pod prisilom .

740. Pored MKSJ, pitanjem nečovječnog postupanja, bavila su se i druga pravosudna tijela pa je tako Evropski sud za ljudska prava (ESLJP), polazeći od zabrane nečovječnog postupanja koji proizlazi i iz člana 3. EKLJP zauzeo stanovište da bi zlostavljanje potpadalo pod ovaj član "ono mora dosegnuti minimalan nivo težine... Ocjena ovog minimuma je po prirodi stvari relativna i zavisi od svih okolnosti predmeta, kao što su trajanje takvog postupanja, njegove fizičke i duševne posljedice i, u nekim slučajevima, pol, godine starosti i zdravstveno stanje žrtve" .

741. Dakle, kako bi se procijenila težina nekog djela, nužno je razmotriti sve činjenične okolnosti, a neke od tih okolnosti mogu, na primjer, biti: karakter radnje ili propusta, kontekst u kojem su se oni dogodili, lične prilike žrtve uključujući starost, pol i zdravstveno stanje, kao i fizičke, psihičke i moralne posljedice tog čina za žrtvu. Činjenica da djelo ima dugoročne posljedice može da bude od važnosti prilikom utvrđivanja težine djela. Ipak, za postojanje nečovječnog postupanja, patnje koje dotična radnja nanosi žrtvi, ne moraju biti trajne, dovoljno je da su one stvarne i ozbiljne, što je vijeće cijeno kod svakog od oštećenih, a što će biti elaborirano za pojedinačne inkriminacije.

742. Dakle, jasno je da su razna međunarodna sudska tijela koja su razmatrala primjenu krivičnog djela nečovječnog postupanja isto definisala na relativan način uzimajući u obzir sve činjenične okolnosti, uključujući prirodu radnje ili propust, kontekst u kojem je djelo počinjeno, njegovo trajanje odnosno ponavljanje, fizičke, duševne i moralne posljedice djela na žrtvu i lične okolnosti žrtve, uključujući godine, pol i zdravlje.

743. Nečovječno postupanje, koje je zabranjeno zajedničkim članom 3. Ženevskih konvencija, je ponašanje koje nije u skladu sa fundamentalnim principom čovječnosti. Drugim riječima, nečovječno postupanje predstavlja namjernu radnju ili propuštanje tj. radnju koja je, objektivno gledano, smišljena, a ne slučajna, a koja nanosi tešku duševnu ili tjelesnu patnju ili povredu ili predstavlja ozbiljan nasrtaj na ljudsko dostojanstvo. Djela koja su u Konvencijama i komentarima okarakterisana kao nečovječna ili koja su nespojiva sa principom čovječnosti predstavljaju primjere djela koja se mogu okarakterisati kao nečovječno postupanje.

744. U skladu sa navedenim, vijeće je razmotrilo sve okolnosti izvršenja radnji koje su stavljene na teret optuženima. Na temelju, prije svega iskaza svjedoka, vijeće je zaključilo da su njihove radnje, a u svjetlu prethodno navedenih definicija, imale karakter nečovječnog postupanja, te da je prema oštećenima kao zaštićenim licima, postupano uz odsustvo poštovanja, suprotno osnovnim načelima međunarodnog prava, a što je svjesno upravljeno na degradiranje njihovog dostojanstva.

745. Za vijeće nema sumnje da su, u okolnostima ratnih događanja, optuženi prema oštećenima imali dominirajući položaj i moć, da su u povlaštenom statusu u odnosu na žrtve mogli preduzeti i preduzeli zabranjene radnje koje su imale za posljedicu povredu fizičkog i psihičkog digniteta, ali i tjelesne povrede.

746. Subjektivni element (*mens rea*) za nečovječna djela zadovoljen je kada je počinitelj u trenutku činjenja ili nečinjenja imao namjeru da nanese tešku tjelesnu ili duševnu patnju ili da izvrši težak napad na ljudsko dostojanstvo žrtve, ili ako je znao da će to njegovo činjenje ili nečinjenje vjerovatno prouzrokovati tešku tjelesnu ili duševnu patnju ili teški napad na ljudsko dostojanstvo i ponio se sa namjerom da to učini.

747. U konkretnom slučaju, optuženi su znali da će svojim postupcima oštećenima nanijeti velike tjelesne, duševne patnje i strah za sopstveni život, ali su navedene radnje optuženi htjeli i iste na kraju i izvršili. Do ovakvog zaključka vijeće je došlo svestranom analizom i ocjenom provedenih dokaza pojedinačno i u međusobnoj povezanosti, a o čemu je detaljnije izneseno u obrazloženju osuđujućeg dijela presude odnosno pojedinačnih inkriminacija.

748. Nadalje, vijeće je zaključak o krivici optuženih izvelo na osnovu iskaza oštećenih svjedoka kojima je poklonilo vjeru cijeneći da su iste dali objektivno i nepristrasno te da su pojedinačne događaje u bitnim činjenicama opisali na vjerodostojan i međusobno saglasan način. Također, vijeće nalazi bitnim naglasiti da ne postoji nikakav pravni zahtjev da iskaz jedinog svjedoka o materijalnim činjenicama, u kontekstu njegovog prihvatanja kao dokaza, mora da bude potkrijepljen. Važna je pouzdanost i vjerodostojnost koja se pridaje tom iskazu. Osim toga, vijeće primjećuje, a saglasno stavu apelacionog vijeća ovog Suda, da je za utvrđivanje relevantnosti činjenica kao kriterij opredjeljujući kvalitet svjedočenja a ne puki broj dokaza, odnosno: „da je inherentno pravo suda da utvrđuje činjenice na osnovu principa slobodne ocjene dokaza i u skladu sa dubokim ličnim uvjerenjem svakog od sudija. Radi se o široko postavljenom diskrecionom pravu koje je podložno određenom broju ograničenja. Međutim, na princip unus testis nullus testis (jedan svjedok nije dovoljan) koji zahtijeva potkrepljivanje svjedočenja jedinog svjedoka neke relevantne činjenice drugim svjedokom, više se ne poziva gotovo ni jedan moderni kontinentalni pravni sistem.“

749. Vijeće podsjeća i na praksu u predmetu Miodrag Marković u kojemu postupajuće apelaciono vijeće zaključuje da je pretresno vijeće „moglo osuditi optuženog na osnovu izjave oštećene“, citirajući mišljenje apelacionog vijeća Suda BiH u predmetu Mejakić i dr. da „dokaz koji je zakonit, autentičan i vjerodostojan može biti dovoljan da se optuženi osudi, čak i ako je riječ o iskazu samo jednog svjedoka.“ U prilog ovakvom zaključku ide i stav Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu (MKSR) gdje je pretresno vijeće primjenjujući pravilo 96. Pravilnika o postupku i dokazima MKSJ-a i MKSR-a zaključilo „da vijeće može temeljiti svoje zaključke samo na jednom iskazu ukoliko je taj iskaz relevantan i vjerodostojan.“

750. U odnosu na optužene Zijada Nanića i Esada Kudelića vijeće je posebno obradilo odgovornost Nanića i Kudelića, te u ovom dijelu nalazi bitnim istaći da su radnje optuženih kvalifikovane kao izvršilačke, obzirom da optuženi ne poduzimaju bilo kakve mjere koje su bili dužni poduzeti kako bi spriječili maltretiranje zatvorenika u zatvoru u skladu sa ovlastima koje su im, s obzirom na njihove funkcije, pripadale. Optuženi se svojim nečinjenjem zapravo saglašavaju sa navedenim radnjama, budući da optuženi ne preduzimaju nužne mjere da spriječe maltretiranje zatvorenika

u zatvoru. Da su optuženi preduzeli bilo kakve adekvatne mjere kako bi spriječili zlostavljanje zatvorenika, koje se odvijalo u zatvoru, do izvršenja dijela nebi ni došlo. Nasuprot tome, optuženi su pasivni i ne preduzimaju nikakve mjere da se spriječi zlostavljanje zatvorenika u zatvoru. Takvim svojim odnosom optuženi zapravo odobravaju ponašanje stražara i saglašavaju se sa nedozvoljenim postupanjem prema zatvorenicima.

751. Dakle, na temelju izloženog, optuženi Zijad Nanić i Esad Kudelić kao pomoćnik komandanta za bezbjednost, odnosno komandir voda vojne policije, a optuženi Vahid Bajrektarević, Senad Salkić, Hasan Mustafić, Samir Isaković i Husein Isaković kao pripadnici voda vojne policije i direktni izvršioc, postupajući s direktnim umišljajem svjesni svojih djela, želeći nastupanje zabranjenih posljedica, postupajući na navedeni način su ostvarili sve elemente krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, a u vezi sa članom 22. (kao saizvršioc) i članom 30. stav 2. (nečinjenje) istog zakona, zbog čega ih je vijeće i oglasilo krivim i osudilo za navedeno djelo.

### **ODLUKA O KAZNI**

752. Odlučujući o kazni, vijeće je cijenilo sve okolnosti koje utiču na visinu kazne, a posebno stepen odgovornosti optuženih, pobude iz kojih je djelo učinjeno, jačinu ugrožavanja i povrede zaštićenog dobra, kao i okolnosti pod kojim je djelo učinjeno. Pored toga, cijenilo je i raniji život optuženih, njihove osobne prilike, te držanje u toku krivičnog postupka. Dakle, Vijeće je imalo u vidu kako olakšavajuće, tako i otežavajuće okolnosti na strani optuženih Zijada Nanića, Esada Kudelića, Vahida Bajrektarevića, Senada Salkića, Hasana Mustafića, Samira Isakovića i Huseina Isakovića.

753. U odnosu na stepen krivice, Vijeće je utvrdilo da su optuženi postupali sa direktnim umišljajem, odnosno da su bili svjesni da svojim postupanjem čine krivično djelo i htjeli su njegovo izvršenje.

754. Vijeće je slijedeći pravila za odmjeravanje kazne predviđena članom 41. KZ SFRJ, pri tome imajući u vidu i zakonski okvir kazne propisane za ovo krivično djelo, cijenilo i sve relevantne okolnosti konkretnog slučaja.

755. U odnosu na optužene Zijada Nanića i Esada Kudelića vijeće je imalo u vidu da optuženi nisu lično inicirali bilo kakva nezakonita ponašanja u zatvoru, odnosno nisu lično učestvovali ili naredili premlaćivanje zatvorenika u zatvoru, što je sud cijenio kao olakšavajuću okolnost. Nasuprot tome, vijeće je kao otežavajuću okolnost cijenio veliki broj oštećenih za koje su optuženi sa svojih pozicija bili odgovorni pa iako su znali da se dešavaju nedozvoljene stvari nisu poduzeli ništa kako bi spriječili nezakonita djelovanja vojnih policajaca i na taj način zaštitili zatočenike, a naročito imajući u vidu da je takvo propuštanje dovelo i do smrtnih posljedica.

756. U odnosu na optužene Vahida Bajrektarevića i Senada Salkića vijeće je od otežavajućih okolnosti imalo u vidu kriminalnu količinu, odnosno brojnost protivpravnih radnji i oštećenih, da su optuženi, pri izvršenju pojedinačnih krivičnih djela ratnih zločina pokazali nepotrebnu okrutnost i da su zatočenim licima ionako težak život, u uslovima improvizovanog zatvora koji su bili nehumani i krajnje neuslovni za boravak ljudi, učinili još težim, čime je ponašanje svih optuženih bilo ne samo nezakonito, nego i potpuno ljudski neprihvatljivo. Optuženi Bajrektarević i Salkić prema zatočenim licima nisu pokazali niti najmanji vid empatije prema kojima su poduzeli brojne radnje izvršenja ovog teškog krivičnog djela. U odnosu na optuženog Vahida Bajrektarevića takvo postupanje je u konačnici rezultiralo i smrtnom posljedicom. Od olakšavajućih okolnosti vijeće je cijenio da su u vrijeme izvršenja krivičnog djela optuženi Bajrektarević i Salkić bili osobe mlađe životne dobi.

757. U odnosu na optužene Hasana Mustafića, Samira Isakovića i Huseina Isakovića, vijeće je cijenio brojnost radnji i oštećenih za koje su oglašeni krivim, mlađu životnu dob optuženih Samira i Huseina Isakovića u vrijeme izvršenja krivičnog djela, činjnicu da optuženi Hasan Mustafić, Samir Isaković i Husein Isaković do sada nisu osuđivani, te je iste, u odsustvu otežavajućih okolnosti cijenio kao naročito olakšavajuće okolnosti koje ukazuju da se i sa ublaženom kaznom može postići svrha kažnjavanja.

758. Vijeće nalazi da su izrečene kazne adekvatan odraz osude krivičnog djela od strane šire društvene zajednice, te da će kao takve poslati jasnu poruku svim budućim potencijalnim izvršiocima da i u slučaju ratnih okolnosti, neće proći nekažnjeno i da nisu izvan zakona i pravde obzirom da je poštivanje zakona i

općeprihvaćenih pravila i uzusa ponašanja obaveza svakog pojedinca, ne samo u mirnodopskim uslovima, već i za vrijeme neprijateljstava.

759. S obzirom na sve naprijed navedeno, Vijeće nalazi da su izrečene kazne srazmjerne težini počinjenog krivičnog djela i nastupjelim posljedicama, te da će se navedenim kaznama zatvora postići svrha kažnjavanja, propisana članom 33. KZ SFRJ.

### **ODLUKA O TROŠKOVIMA KRIVIČNOG POSTUPKA**

760. Sud je primjenom odredbi člana 188. stav 4. ZKP BiH optužene oslobodio obaveze naknade troškova postupka u dijelu u kojem su oglašeni krivim, cijeneći da bi dosuđivanjem obaveze plaćanja istih bila dovedena u pitanje egzistencija optuženih kao i osoba koje su optuženi dužni izdržavati, obzirom da su svi optuženi lošeg imovnog stanja i da su u dosadašnjem toku postupka i troškovi zastupanja putem branilaca po službenoj dužnosti, plaćani iz budžetskih sredstava Suda.

### **ODLUKA O IMOVINSKOPRAVNIM ZAHTJEVIMA**

761. Primjenom odredbi člana 198. stav 2 ZKP-a BiH, Sud je oštećenog svjedoka F sa postavljenim imovinskopravnim zahtjevom uputio na parnicu, obzirom da podaci krivičnog postupka ne pružaju pouzdan osnov ni za djelimično ni za potpuno presuđenje.

### **OSLOBAĐAJUĆI DIO IZREKE PRESUDE**

#### **ZIJAD NANIĆ**

#### **TAČKA 1. IZREKE PRESUDE (TAČKA 1.1. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

762. Tačkom 1.1. izmjenjene optužnice optuženom Zijad Naniću stavljeno je na teret da je *u periodu od najmanje sredine decembra 1994. godine do avgusta 1995. godine, a nakon što su civili, simpatizeri APZB Dizdarević Jusuf, Latić Suljo, Abdić Jasmin, A.M., S.Dž., Ponjević Derviš, Pehlić Refik, Koštić Redžo, mldb. Z.M. i mldb. V.Dž., kao i civil ... nacionalnosti Dakić Mladen, lišeni slobode od strane 505. bužimske brigade, 5. korpusa Armije RBiH, dovedeni u improvizovani zatvor u hotelu Radoč i predati vojnoj policiji na čuvanje, prihvatio i saglasio se da se gore navedeni*

*nezakonito lišeni slobode civili, među kojima su bila i maloljetna lica, drže u improvizovanom zatvoru bez provedenog sudskog postupka, što je za posljedicu imalo da su civili nezakonito zatvoreni i držani.*

763. Nesporno je da su civili simpatizeri APZB Jusuf Dizarević, Suljo Latić, Jasmin Abdić, A.M., S.DŽ., Derviš Ponjević, Refik Pehlić, Z.M. i V.DŽ., kao i civil ... nacionalnosti Mladen Dakić nezakonito lišeni slobode i nezakonito zatvoreni u improvizovanom zatvoru u sjedištu komande 505. brigade u hotelu Radoč u Bužimu. U odnosu na Redžu Koštića vijeće je optuženog Vahida Bajrektarevića oslobodilo od optužbe za počinjenje krivičnog djela koje mu se stavlja na teret imajući u vidu da je našlo da u nisu ispunjeni bitni elemnti krivičnog djela za koje se tereti, a što je obrazloženo u okviru oslobađajućeg dijela izreke presude pod tačkom 43. izmjenjene optužnice.

764. Međutim, iako nalazi nespornim nezakonito lišenje slobode civila, kao i njihovo zatvaranje i držanje, vijeće nije moglo na pouzdan način utvrditi učešće i doprinos optuženog u odluci da se civili zatoče i drže, odnosno da je na bilo koji način prihvatio i saglasio se da se civili drže nezakonito zatvoreni.

765. Vijeće na osnovu provedenih dokaza nije moglo zaključiti da je on donosio odluke o zatvaranju, da se saglasio sa zatvaranjima, odnosno, nije moglo utvrditi da li se uopšte i u kojoj mjeri pitao u vezi odluka o zatvaranju civila.

766. Imajući u vidu naprijed navedenu poziciju pomoćnika komandanta za bezbjednost, kao rukovodećeg starješine službe vojne bezbjednosti, vijeće nalazi da Tužilaštvo nije van razumne sumnje utvrditi na koji način je optuženi Zijad Nanić bio u prilici da prihvati i saglašava se sa držanjem civila nezakonito zatvorenim.

767. Naime, kako to proizilazi iz saglasnih iskaza vještaka vojne struke, pomoćnik komandanta za bezbjednost nije nadređeni u lancu komandovanja, nego pretpostavljeni po stručnoj liniji rukovođenja, odnosno stručni nosilac preko kojeg komandant brigade ostvaruje rukovođenje i komandovanje. U tom smislu, pomoćnik komandanta nema ovlaštenje da donosi odluke ili mijenja odluku komandanta.

768. U tom smislu vještak dr Dragomir Keserović se izjasnio da pomoćnik komandanta nema ovlaštenje da zatočena lica pusti na slobodu, tačnije da isti nije nosilac autoriteta u tom smislu.

769. Saglasno navodima dr Keserovića i vještak Martin Frančešević u svom nalazu i mišljenju naveo je da pomoćnik komandanta za bezbjednost nema takvu vrstu ovlaštenja da vrši zatvaranje ratnih zarobljenika ili civila.

770. Po ocjeni vijeća onaj ko donosi odluku o zatvaranju civila, te civile „drži“ zatvorenima, a vijeće nije moglo zaključiti van svake razumne sumnje da je to optuženi Zijad Nanić.

771. Pored toga, vijeće nalazi da Tužilaštvo nije izvodilo dokaze u pravcu dokazivanja da je optuženi Zijad Nanić bio upoznat da su konkretna lica navedena u ovoj tački optužnice civili, odnosno da je za konkretno navedena lica imao saznanja da nisu pripadnici Narodne odbrane APZB.

772. Dakle, po ocjeni vijeća Tužilaštvo nije u dovoljnoj mjeri preciziralo niti ponudilo dokaza na koji način je optuženi Nanić prihvatao i saglašavao se nezakonitim zatvaranjem civila, zbog čega Vijeće nalazi da Tužilaštvo tokom predmetnog postupka nije dokazalo van svake razumne sumnje da je optuženi bio ovlašten da odlučuje držanju civila nezakonito zatvorenim.

## **NEDŽAD BAPIĆ**

### **Činjenična utvrđenja**

#### **TAČKE 2., 3., 6., 7., 10., 15 IZREKE PRESUDE (TAČKE 3., 6., 15., 20., 25., 40.**

#### **IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

773. **Tačkom 3. izmjenjene optužnice** optuženom Nedžad Bapiću stavljeno je na teret da je zajedno sa Senadom Salkićem i Vahidom Bajrektarevićem fizički zlostavljao zatočenika Š.K. 16./17.novembar 1994. godine na način da ga je snažno udario nogom u stomak od kog udarca se sago.

774. Kada je u pitanju ova tačka izreke vijeće napominje da je u toku postupka dokazano da se predmetna inkriminacija prema oštećenom desila i za istu je vijeće

našlo odgovornim i oglasio krivim optužene Senada Salkića i Vahida Bajrektarevića, međutim vijeće nije moglo van razumne sumnje zaključiti da je i optuženi Nedžad Bapić počinio navedene radnje prema oštećenom Š.K..

775. Svjedok Š.K. naveo je da su ga Senad Salkić, Vahid Bajrektarević i Ćoro tu večer tukli i nanijeli mu povredu oka. Lice koje oslovljava Ćoro je imao flaster na oku, bio je Vahidove visine samo malo mršaviji, vojni policajac. Naveo je da ih nije bilo više vojnih policajaca bez oka, samo taj kojeg naziva Ćoro.

776. U odnosu na inkriminaciju koja je na teret stavljena optuženom Nedžadu Bapiću a to je da isti svjedoka snažno udario nogom u stomak od kog udarca se sageo, svjedok isto nije potvrdio, odnosno naveo je da ga je u stomak udario Vahid Bajrektarević.

777. **Tačkom 6. izmjenjene optužnice** optuženom Nedžadu Bapiću stavljeno je na teret da je *noću 16. novembra 1994. godine, nakon što su pripadnici 5. korpusa A RBiH, zarobili veći broj pripadnika NO APZB, sproveli ih u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, izveo iz stroja ratnog zarobljenika **Mekanović Derviša**, pripadnika NO APZB i teško ga fizički zlostavljao u dvorištu komande brigade na način da ga je prisilio da legne potrbuške na haubu putničkog motornog vozila koje je bilo parkirano u neposrednoj blizini i snažno ga udario palicom više puta po golim leđima, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju*

778. Svjedok Derviš Mekanović u svom iskazu opisao je dolazak u Bužim, nakon zarobljavanja 16. novembra 1994. godine, kada je zarobljen kao pripadnik Narodne odbrane. Naveo je da su zarobljene tukli odmah po dolasku, ali njega tada nisu dirali jer je tu bio njegov rođak Husein Krupić. Kasnije su ponovo izvedeni, nije bilo njegovog rođaka, pa ga je Bapić, kojeg tada nije poznao, prebacio preko haube crvenog Opela i tukao ga palicom po leđima. Bapić je imao flaster na oku, visok sposoban momak, mlađi, možda oko 23 godine. Kad je završio sa njim, nastavio je na isti način da tuče i druge zarobljene.

779. Prilikom unakrsnog ispitivanja svjedok je naveo da je saznao da je to bio Bapić iz međusobnih razgovora sa drugim zarobljenim a ne od svog rođaka Huseina.

Naveo je da osoba kojeg naziva Bapić nije imala drugih povreda, normalno se kretao, bio je uniformisan.

780. **Tačkom 15. izmjenjene optužnice** optuženom Nedžad Bapiću stavljen je na teret da je zajedno sa Senadom Salkićem fizički zlostavljao zarobljenika Z. M. Vijeće napominje da je u toku postupka dokazano da se predmetna inkriminacija prema oštećenom desila i za istu je vijeće našlo odgovornim i oglasio krivim optuženog Senada Salkića

781. Optuženom Nedžad Bapiću stavljen je na teret da je oštećenog, a nakon što je istog Senad Salkić snažno udario nogom u stomak od kog udarca se sago, snažno udario nogom u glavu i tim udarcem mu slomio nos i nanio razderotinu gornje usne.

782. Svjedok Z.M. je u svom iskazu, a u odnosu na navedeni događaj naveo da je tu noć bio dreš u kojem su tučeni, Salkić ga je udario nogom u stomak, a Ćoro ga je dočekao nogom, od čega mu je pukao nos i usna ispod nosa.

783. U odnosu na lice koje naziva Ćoro, svjedok je pojasnio da ga nisu policajci zvali Ćoro, već Bapić a da su ga zatovrenici zvali Ćoro, jer je imao flaster na oku. Opisao je da je bio visok, da je bio jedini sa flasterom na oku.

784. Prilikom unakrsnog ispitivanja svjedok je naveo da je Ćoro bio stariji od njega, njemu je bilo 18 i djelovao mu je kao da ima između 25 i 30, normalno se kretao.

785. Svjedok S.M., brat oštećenog Z.M., naveo je da su njegovu braću Z.M. i M.M.3. doveli par dana kasnije. Izjavio je da je Vahid njegovom mlađem bratu Z.M. udarcem noge slomio nos.

786. U odnosu na lice Ćoro svjedok je naveo da isti nije imao oko ili na isto nije vidio, odnosno da kad se gleda u njega vidi se da ima problem sa okom i bio je jedini koji je imao problem sa okom. Prilikom unakrsnog ispitivanja svjedok je potvrdio da isti nije imao flaster na oku.

787. **Tačkom 20. izmjenjene optužnice** optuženom Nedžad Bapiću stavljen je na teret da je zajedno sa Vahidom Bajrektarevićem fizički zlostavljao zarobljenika Senada Purića, koji je od posljedica premlaćivanja preminuo u improvizovanom

zatvoru. Vijeće napominje da je u toku postupka dokazano da se predmetna inkriminacija prema oštećenom desila i za istu je vijeće našlo odgovornim i oglasio krivim optuženog Vahida Bajrektarevića.

788. Na okolnosti ove tačke optužnice svjedočili su brojni svjedoci čiji su iskazi interpretirani u osuđujućem dijelu izreke presude, a da je u premlaćivanju Senada Purića učestvovao Bapić naveo je samo svjedok F.D., koji je izjavio da je Senad Purić izvođen zajedno sa ostalima ali i da su ga posebno izvodili Bapić i Vahid. Nakon izvođenja bio je crn od batina a isti su ga udarali cjepanicama po rebrima.

789. Svjedok F.D. opisao je da su Vahid i Bapić bili jednake visine i godina, dakle mlađi, dok je Bapić imao flaster na jednom oku.

790. Prilikom unakrsnog ispitivanja svjedok je naveo da je gledao navedenu tuču i da su je i ostali mogli vidjeti, jer su tada svi bili ispred zatvora.

791. **Tačkom 25. izmjenjene optužnice** optuženom Nedžad Bapiću stavljeno je na teret da je zajedno sa Salkić Senadom i Vahidom Bajrektarevićem fizički zlostavljao zarobljenika S3. Vijeće napominje da u toku postupka dokazano da se predmetna inkriminacija prema oštećenom desila i za istu je vijeće našlo odgovornim i oglasio krivim optužene Senada Salkića i Vahida Bajrektarevića.

792. U odnosu na navedenu inkriminaciju svjedok S3 ispričao je da je tučen nakon što nije htio prihvatiti da pređe u vojsku Armije R BiH od strane Vahida, Salkića i Bapića. Svjedok je naveo da Bapić nije imao jedno oko, imao je flaster, a govorili su da ga je izgubio u Kladuši, bio je mlađi, visok, plava svijetla kosa.

793. Prilikom unakrsnog ispitivanja, svjedok je na upit odbrane potvrdio da se isti normalno kretao.

794. **Tačkom 40. izmjenjene optužnice** optuženom Nedžad Bapiću stavljeno je na teret da je zajedno sa Vahidom Bajrektarevićem fizički zlostavljao civila Refika Pehlića. Vijeće napominje da je u toku postupka dokazano da se predmetna inkriminacija prema oštećenom desila i za istu je vijeće našlo odgovornim i oglasio krivim optuženog Vahida Bajrektarevića.

795. U odnosu na navedenu inkriminaciju svjedok Refik Pehlić je ispričao da pamti jednu noć kada su ga izvela četvorica, među kojima je prepoznao Vahida, dok ostale nije znao, koji su ga tukli do iznemoglosti svim i svačim, a na kraju mu je jedan od njih prišao iza leđa i udario ga drvenom letvom po glavi, od čega se onesvijestio.

796. Nakon predočavanja zapisnika o saslušanju iz istrage, svjedok se prisjetio da ga je te prilike tukao i lice sa flasterom na oku, kojem ne zna tačno prezime (Bakić, Babić, Bahtić, Bapić).

797. Za navedeno lice je izjavio da je uvijek imao flaster na oku, nikada ga nije vidio bez flastera, niti je bilo drugih čuvara sa flasterom, a bio je mlađi, sposoban, visok, plav i sportski građen.

798. Prilikom unakrsnog ispitivanja svjedok je naveo da misli da je bio policajac jer je bio u zatvoru non stop, jer da nije, išao bi na liniju, a osim tog flastera nije imao nikakvih drugih povreda i normalno se kretao.

#### **Dokazi odbrane optuženog Nedžada Bapića**

799. Nasuprot iskazima svjedoka optužbe, u odnosu na lice kojeg identifikuju prezimenom Bapić koje je imalo flaster na oku, a koje je učestvovalo u fizičkom zlostavljanju zatočenika u hotelu Radoč u Bužimu u sjedištu komande 505. Brigade, odbrana je na okolnosti izgleda, kao i općeg fizičkog i zdravstvenog stanja optuženog tokom inkriminisanog perioda saslušala svjedoke Remziju Ičanovića, pomoćnika komandanta za personalne poslove, dr Sakiba Sijamhodžića, načelnika sanitetske službe 505. Brigade, Suada Bapića, brata optuženog, Osmana Kudelića, a svoj iskaz u svojstvu svjedoka dao je i optuženi Nedžad Bapić.

800. Svjedok Remzija Ičanović, pomoćnik komandanta za personalne poslove u svom iskazu je naveo da je u njegovoj nadležnosti bilo vođenja evidencija o sveukupnoj mobilizaciji ljudstva i materijalno tehničkih sredstava, postavljenja, razrješenja, bolovanja, ranjavanja, pogiblja i premješaja, dakle svih personalnih podaka koji se vode za jednog pripadnika.

801. Pored toga, svjedok je naveo da je u toku rata imenovan od strane komandanta Korpusa u Nižu vojnu ljekarska komisija, u kojoj su pored njega članovi

bili načelnik saniteta dr Sakib Sijamović, predstavnik Doma zdravlja Rifet Šahinović i predstavnik sekretarijata za narodnu obranu koji su se mijenjali.

802. Svjedok je naveo da je Nedžad Bapić, po njegovom sjećanju više puta ranjavan, a najteže ranjavanje je 06.09.1994. godine u velikoj operaciji tzv. Breza. Svjedok je istakao da se dobro sjeća Nedžada Bapića, da je bio specifičan, jer je više puta ranjavan, a i ovo je bilo teško ranjavanje, koje je bilo predmetom rada komisije, jer je bio sav umotan u zavoje i na štaka, vodio se kao teški ranjenik.

803. Svjedok je pojasnio da je nadležnost komisije bila da daje privremenu nesposobnost za vojnu službu. Komisija je na osnovu stručne medicinske dokumentacije i neposrednog uvida u stanje pacijenta vršila procjenu o nesposobnosti za vojnu službu. Komisija je Nedžadu Bapiću odredila 4 mjeseca privremene nesposobnosti za vojnu službu.

804. U odnosu na procedure rada komisije svjedok je pojasnio da su svi ranjenici i svi oboljeli pripadnici 505. viteške brigade bili predmet rada komisije, jer su samo komisija bila nadležna da odobrava privremenu nesposobnost, odnosno bolovanje.

805. U tom smislu svjedok je pojasnio da je načelnik saniteta imao ovlaštenje za davanje sedam dana bolovanja, koje je mogao produžiti za dodatnih sedam dana, a samo je komisija imala nadležnost za trajna bolovanja. Svi teži ranjenici koji su dobivali preko mjesec dana su premješteni u posebnu jedinicu vojnog naziva 70/13 koja je imala nadležnost za brigu i staranje o teškim ranjenicima. U toj jedinici 70/13 su bili teški ranjenici, nesposobni za vojnu službu, a svrha je bila da se aktivne jedinice rasterete, kako bi se mogle popuniti aktivnim pripadnicima.

806. Svjedok je nadalje obasnio da je praksa komisije bila da se daje privremena nesposobnost u trajanju od 4 mjeseca, a nakon isteka ta 4 mjeseca, ponovo se vršio uvid u medicinsku dokumentaciju i stanje pacijenta, nakon čega se donosila odluka o produženju bolovanja ili slanja lica u aktivnu jedinicu.

807. Svjedok je naveo da je praksa bila da se bolovanje određuje od datuma ranjavanja a to je u slučaju Nedžada Bapića bio 06.09.1994. godine, nije mu teško zapamtiti taj datum jer su se tada održavale teške borbe, bilo je jako puno ranjenika

a jedan od najtežih je bio Nedžad Bapić, koji je zadobio ozljedu glave, debelog mesa, vrata, tako da je on i laički gledano izgledao kao teški ranjenik.

808. U odnosu na svoja zaduženja svjedok je naveo da je bio na poprilično važnoj funkciji, a po naredbi komandanta, što je i sam komandant imao običaj, obilazili su svakih 15 dana Kantonalnu bolnicu, i stacionar radi uvida u situaciju. Naveo je i da im je bio interes da vraćaju pripadnike sa bolovanja, jer je bilo i onih koji su se izbjegavali vratiti, pa je dolazio u stacionar da provjeri da im se nije *“zavukao neki sa sumnjivim dijagnozama”* koji se *“izvlači”*.

809. Svjedok je naveo da je često obilazio stacionar u Bužimu, a pogotovo u periodu nakon 06.09.1994. godine kada su imali jako velike gubitke u poginulim i ranjenim pripadnicima, tako da je bukvalno svakodnevno obilazio stacionar i blisko je sarađivao s ostalim članovima komisije. Sjeća se da je Nežad Bapić bio u stacionaru. Naveo je da je bio težak ranjenik, da mu je cijela glava bila umotana za vrijeme boravka u stacionaru, imao je povredu oka, odnosno tada je ostao bez oka, pogođen je i u vrat, debelo meso, donje ekstremitete, bio je neprepoznatljiv i u zavojima.

810. Svjedok je naveo i da mu je lijeva strana bila u zavojima, jer je to bila eksplozivna rana i misli da su štake bile cijelo vrijeme njegovo pomoćno sredstvo. Bilo je invalidskih kolica u sobi i to su koristili za odlazak u toalet.

811. Svjedok je naveo da je u okviru poslova koje je obavljao bila i demobilizacija ranjenika, dok je demobilizacija pripadnika po drugim osnovama bila u nadležnosti korpusa. svjedok je naveo da je Bapić nakon ranjavanja demobilisan na osnovu svojih ozljeda jer je ostao bez oka, te kao takav nije bio sposoban za borbu. Svjedok misli da je Nedžad Bapić u februaru trajno demobilisan.

812. Na okolnosti liječenja i zdravstvenog stanja optuženog Nedžada Bapića svjedočio je i dr Sakib Sijamhodžić, načelnik saniteta 505. Brigade.

813. Svjedok je naveo da je u 505. Brigadi od prvog dana angažovan kao načelnik sanitetske službe, ljekar u brigadi, a bio je i član Niže vojne ljekarske komisije za Bužim, čiji je bio predsjednik. Zadatak komisije je bila ocjena vojne sposobnosti pripadnika brigade, a pored njega članovi komisije su bili ispred Doma zdravlja dr

Rifet Šahinović, doktor iz brigade Samed Forić, a iz personalne službe Remzija Ičanović.

814. U odnosu na lokalitet sanitetske službe svjedok je pojasnio da je njegovo radno mjesto i ordinacija bila u zgradi apoteke gdje je formiran taj vojni stacionar, a koja zgrada se nalazila pored Doma zdravlja, imao je veliku prostoriju gdje su imali oko 20 kreveta, prostorija za previjanje, soba sestara i ordinacija gdje su spavali i boravili on i dr Forić, a ispred je bio kontejner gdje se kuhalo za ranjenike i kiosk u kojem se nalazila apoteka od brigade. Sve je to pripadalo stacionaru.

815. Naveo je da je u stacionaru boravio non stop, ako nije bio u borbenim dejstvima na terenu. U odnosu na period od novembra 94 do februara 95, svjedok je naveo da je tada počela tzv. druga autonomija, a u septembru operacija Breza, ranjenici su pristizali, bio je veliki broj intervencija, radili su on i dr Forić, imao obavezu organizacije, kontrole i prevoženja povrijeđenih, kontakt sa ljekarima u Kantonalnoj bolnici.

816. Svjedok je istakao da Nedžada Bapića poznaje jako dobro, da ga je upoznao u jedinici Hamza kad je radio obuku sa njima, bila su tu dva, tri momka koji nisu imali ni 18 godina, jedan od njih je bio Nedžad i ostao mu je u sjećanju jer je bio bukvalno dijete u brigadi, veoma mlad.

817. Pošto ih je pratio u akcijama, zna da je imao manjih povreda i jednu tešku povredu kad je počela operacija Breza. Naveo je ga je zbog težine povreda poslao za Bihać.

818. Svjedok je pojasnio da su svi ranjenici morali biti ocjenjeni u roku od mjesec dana, kao prvo iz razloga što su ih morali skinuti sa spiska jedinice, kako bi se jedinice popunile. Ocjenjivanje je vršeno po medicinskoj dokumentaciji i pregledu pacijenata. Pripadnici koji su bili na liječenju u Cazinu i Bihaću, ocjenjivani su na način da je on išao po dokumentaciju sa mišljenjem ljekara, koji je donosio na komisiju. Komisija je donosila ocjenu i mogli su pripadnika proglasiti nesposobnim za vojnu službu do 6 mjeseci. Praksa je bila da se bolovanje određuje najprije na 4 mjeseca, prije svega jer u navedenom periodu ne bi bilo završeno njihovo liječenje a drugi je što ukoliko bi odredili bolovanje od 6 mjeseci, isti bi se skinuo sa spiska brigade, a svi su htjeli ostati u brigadi, a i njima bilo u interesu da ih zadrže u jedinici.

Zbog navedenog su bolovanja produžavali za mjesec dva, da bi tek po proteku roka davali ocjenu da je trajno nesposoban.

819. U odnosu na Nedžada Bapića, sjeća se da mu je određeno bolovanje u trajanju od 4 mjeseca, njegovo liječenje u trenutku ocjenjivanja nije bilo završeno.

820. Kada je počela ofanziva na Bihać, krajem 1994. godine, povukli su ranjenike iz Bihaća jer je linija bila na 100 metara od bolnice. Svjedok je naveo da je Nedžad imao višetruku povredu glave, ogroman broj gelera, povredu oka, povredu ruke na kojoj je nosio langetu jer nije mogao gips zbog rana. Glava mu je bila zamotana zavojem tzv ruska kapa, što znači da se jednim zavojem pokrivaju sve rane na glavi, kao zaštita od infekcije, jer se ti geleri ne vade, a povreda oka se morala zaštititi od infekcije.

821. Svjedok je istakao da je Nedžad bio u stacionaru do demobilizacije, odnosno do saniranja rana, a ostao je bez oka.

822. U odnosu na njegovo opće zdravstveno stanje svjedok je naveo da se Nedžad nije mogao kretati, nije mogao izlaziti, a inače ranjenici nisu smjeli izlaziti iz stacionara osim kad su išli na kontrolu ili na postrojavanje na dan brigade. Komandant je zabranio izlaske iz stacionara nakon dva slučaja kada se povrijeđeni nisu vratili.

823. Svjedok je istakao da je Nedžad tzv rusku kapu nosio svakodnevno sigurno dva mjeseca, jer je krvario, langetu na ruci također najmanje dva mjeseca, jer je imao i frakturu sa otvorenim prelomom, koja se skidala da bi se mogle obraditi rane, a imao je povrede na leđima, nozi, lijeva strana mu je bila oštećena, u glavi je imao više gelera.

824. U period boravka u stacionaru Nedžadu se desila još jedna specifična situacija, a to je da, obzirom da su ga u stacionar doveli neizliječenog sa drenovima u oku sa odjela oftamologije, morali su ga odvesti na kontrolu nakon 7 do 8 dana. Te prilike je pala granata ispred stacionara gdje je on ležao u sanitetskom autu jer je bio ležeći pacijent.

825. Na upit da li je takav ranjenik sa takvim stepenom povreda objektivno bio sposoban da tuče drugu odraslu osobu rukama, palicama, nogama pola sata ili duže, svjedok je odgovorio da je Nedžad kao i većina drugih svakodnevno primao jake lijekove opijate, a on ih je primao jako često zbog ogromnih bolova, jer je bio sav u ranama, nije vidio, nosio je štaku, tako da mu nije logično da je nekog mogao udariti a kamoli tući.

826. Svjedok Suad Bapić, brat optuženog Nedžada Bapića, u svom iskazu naveo je da je njegov brat u septembru 1994 godine teško ranjen u akciji Breza, kada je prebačen u Bihać na liječenje gdje je bio oko mjesec i po dana. U to vrijeme im je bilo teško doći do Bihaća zbog ratnih dejstava, ali su imali kontakte u Bužimu gdje je on često i odlazio, pa je preko komande imao informaciju da je preživio ali da je u pitanju teško ranjavanje. Pored toga, u posjetu mu nisu mogli otići i jer je oko dvije sedmice bio u šok sobi, gdje je posjeta bila dozvoljena samo licima iz komande, sve dok ga nisu prebacili u sobu gdje su posjete bile dozvoljene.

827. Svjedok je naveo da je njegov brat izgledao neprepoznatljivo, glava mu je bila skroz umotana, ruka i lijeva strana kompletna puna gelera.

828. Nakon mjesec i po dana ranjenici su prebačeni u Bužim u stacionar, kada je počelo granatiranje Bihaća. U Bužimu ga je češće posjećivao, kada je bio u mogućnosti, nije svakodnevno, jer je bilo ratno stanje. U stacionaru je i dalje bio u lošem stanju, kompletna glava mu je bila zamotana, većinom je bio u krevetu, kretao se invalidskim kolicima, a on mu je pomagao da se presvuče kada bi se zadesio u posjeti.

829. U stacionaru u Bužimu je bio od početka novembra kada je prebačen do februara kada je otpušten kući. Po povratku kući, stanje mu se poboljšalo jer se kretao uz pomoć jedne štake jer je na lijevoj ruci i dalje imao langetu, a glava mu je i dalje bila zamotana jer je imao gelere u glavi. Bez štake se počeo kretati nekoliko mjeseci nakon povratka kući.

830. Iskaze navedenih svjedoka potvrdio je i svjedok Osman Kudelić, koji je ponekad bio u pratnji komandanta koji je redovno obilazio stacionar. Sjeća se da je u stacionaru bio Nedžad Bapić, sav u zavojima zamotan, bio je teško ranjen, glava mu

je bila zamotana "kao da ima šljem na glavi". Ležao je u krevetu, imao je štake pored sebe, a misli da je to bilo u januaru 1995 godine.

831. Na okolnosti ranjavanja i zdravstvenog stanja optuženog u inkriminisanom period odbrana je u spis uložila medicinsku dokumentaciju iz poslijeratnog perioda, kao i drugu materijalnu dokumentaciju, iz koje proizilazi da je ranjen 06.09.1994. godine i 30.11.1994. godine, da je istom po osnovu ranjavanja tokom ratnih dejstava priznato svojstvo RVI – ..., te da je trajno demobilisan 18.02.1995. godine.

832. Optuženi Nedžad Bapić u svom iskazu u svojstvu svjedoka je naveo da je bio višestruko ranjavan, a najteže ranjavanje je doživio 06.09.1994 godine, kada je 17 dana bio u komi u bolnici u Bihaću. Početkom novembra je bio napad na Bihać kada je prebačen u stacionar u Bužimu. Svjedok je u iskazu govorio o svom zdravstvenom stanju u navedenom periodu, a pored toga je istakao da nikada nije bio pripadnik vojne policije, već pripadnik čete za specijalne namjene Hamza. Istakao je da je ranjen i 30.11.1994. godine kada su ga iz stacionara u Bužimu povezli u Cazin da mu izvade dren, kada je pala granta i tada je ranjen gelerom u butinu. Optuženi je naveo da je u stacionaru bio do 18.02.1995. godine kada je otpušten.

833. Optuženi Esad Kudelić i Hasan Mustafić su u svojim iskazima također naveli da isti nije bio pripadnik voda vojne policije. Optuženi Esad Kudelić je naveo da ne zna da je Bapić bio pripadnik voda vojne policije, dok je optuženi Hasan Mustafić naveo da je Bapića upoznao na suđenju, te da ga nikada nije vidio u policiji.

834. Odbrana optuženog Nedžada Bapića u završnoj riječi, između ostalog, ukazala je i da za razliku od ostalih optuženih u ovom krivičnom postupku ni jedan svjedok oštećeni nije vršio prepoznavanje optuženog na temelju fotografija.

### **Zaključak**

835. Analizirajući iskaze navedenih svjedoka, i dovedeći ih u međusobnu vezu, za vijeće je ostalo sporno, odnosno vijeće nije moglo van razumne sumnje utvrditi da je optuženi Nedžad Bapić lice koje je preduzelo inkriminisane radnje prema zatočenim, iz kog razloga je i odlučilo kao u izreci presude.

836. Naime, svjedoci optužbe optuženog Nedžada Bapića identificiraju pretežno na osnovu flastera na oku, lice bez oka, prezimena Bapić ili nadimka kojim su ga međusobno oslovljavali Ćoro, pri čemu navode da su za prezime čuli od drugih zarobljenika, te šturim opisima visine, tjelesne građe i starosne dobi. Kako je to i odbrana optuženog ukazala u odnosu na optuženog Nedžada Bapića nije vršeno prepoznavanje optuženog u istrazi, za razliku od ostalih optuženih, niti su svjedoci istog prepoznali u sudnici tokom davanja svjedočkih iskaza, kao što su to činili u odnosu na ostale optužene.

837. Nasuprot navodima svjedoka optužbe, svjedoci odbrane su na okolnost izgleda, kao i općeg fizičkog i zdravstvenog stanja optuženog u vrijeme za koje se optuženi terete, vrlo detaljno, uvjerljivo i pouzdano svjedočili o njegovom zdravstvenom stanju i oporavku nakon teškog ranjavanja, a što je potkrepljeno i materijalnom dokumentacijom.

838. Naime, svjedoci odbrane, a prije svega načelnik saniteta i pomoćnik komandata za personalne poslove, detaljno su opisali stanje optuženog nakon ranjavanja u akciji Breza, 06.09.1994. godine, a koje proizilazi i iz materijalne dokumentacije odbrane optuženog koja je uložena u spis. Svjedoci su opisali da je isti te prilike teško ranjen, da je najprije boravio u bolnici u Bihaću, iz koje je zbog granatiranja prebačen u sanitet u Bužimu. O stanju u kojem se isti nalazio detaljno je posvjedčio načelnik saniteta dr Sijamhodžić koji je naveo da je Nedžad Bapić bio ležeći pacijent, sa višestrukim povredama glave, zbog čega mu je glava bila zamotana u postupku tzv ruske kape, radi zaštite od infekcija, da se teško kretao kako zbog povreda, tako i zbog jakih opijata koje je koristio zbog bolova. Saglasno iskazu dr Sijamhodžića, svjedok Remzija Ičanović potvrdio je da je Nedžad Bapić teško ranjen, zbog čega mu je u skladu sa procedurama i praksom određeno bolovanje u periodu od 4 mjeseca, da je isti boravio u sanitetu u Bužimu, te je bio u teškom stanju u što se i lično uvjerio jer je kao član Niže ljekarske komisije imao obavezu da obilazi ranjenike svakih 15 dana, kao i da je isti u februaru mjesecu trajno demobilisan upravo zbog povreda zadobijenih prilikom ranjavanja 06.09.1994. godine. Navedene iskaze potvrdio je i brat optuženog, svjedok Osman Kudelić, kao i sam optuženi.

839. Kod ovakvog stanja stvari vijeće nije moglo sa sigurnošću zasnovati uvjerenje u pogledu identiteta optuženog kao izvršioca predmetnih inkriminacija, zbog čega je primjenom principa *in dubio pro reo* donijelo oslobađajuću presudu u odnosu na optuženog Nedžada Bapića.

840. Naime, načelo *in dubio pro reo*, kao jedno od osnovnih načela krivičnog postupka, u direktnoj je vezi sa načelom pretpostavke nevinosti i predstavlja izraz pogodnosti na strani optuženih osoba, te se zasniva na dva pravila: prvo pravilo se odnosi na činjenice koje idu na štetu optuženog, koje moraju biti utvrđene sa potpunom sigurnošću, a ako postoji sumnja u odnosu na te činjenice, one se ne mogu uzeti kao utvrđene, tj. smatraju se neutvrđenim. Drugo pravilo veže se uz činjenice koje idu u korist optuženog, koje se uzimaju za utvrđene čak i onda ako su samo vjerovatne, tj. ako se sumnja u njihovo postojanje, pa čak i onda ako je postojanje činjenica na štetu optuženog vjerovatnije, zbog čega je vijeće u odnosu na optuženog Nedžada Bapića donijelo odluku kao u izreci presude

#### **TAČKA 4. IZREKE PRESUDE (TAČKA 13. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

841. Tačkom 13. izmjenjene optužnice optuženima **Vahidu Bajrektarević, Senadu Salkić i Nedžad Bapiću** stavljeno je na teret da su zajedno sa Alešević Mehmedom referentom u vodu vojne policije 505. bužimske brigade protiv kojeg je krivični postupak pravnosnažno okončan *Počev od sredine decembra 1994. godine pa u narednih nekoliko dana odnosno od dana kada su pripadnici A RBiH lišili slobode civila simpatizera APZB Dizdarević Jusufa dok se nalazio u svojoj porodičnoj kući, sproveli ga u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, zajedno sa drugim njima poznatim pripadnicima A RBiH, civila Dizdarević Jusufa, svakodnevno teško fizički zlostavljali na način da su ga izvodili iz improvizovanog zatvora u dvorište komande brigade pa je tako Bapić Nedžad u nekoliko navrata izvodio civila Dizdarević Jusufa i vraćao ga u teškom stanju da je civil Dizdarević Jusuf stenjao od bolova, a jedne prilike Bajrektarević Vahid, Salkić Senad i Bapić Nedžad izveli su civila Dizdarević Jusufa, skinuli ga golog, a zatim snažno udarali drvenim letvama po svim dijelovima tijela, dok im se nisu slomile letve, što je sve trajalo oko sat i po sa kraćim prekidima da se osumnjičeni odmore i piju alkohol, za koje vrijeme je civil Dizdarević Jusuf ležao*

*nepomično na tlu i ječao, nakon čega su civila Dizdarević Jusufa unijeli u improvizovani zatvor, što je sve za posljedicu imalo da je civil Dizdarević Jusuf bio u teškom stanju da nije mogao jesti ni piti, niti je mogao ustajati nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju, od kojih posljedica premlaćivanja je i **preminuo** u improvizovanom zatvoru,.*

842. U odnosu na osuđenog Mehmeda Aleševića vijeće konstatuje da je u odnosu na navedenu tačku optužnice optužba odbijena iz razloga odustanka Tužilaštva od krivičnog gonjenja za radnje opisane u ovoj tački optužnice.

843. Na okolnosti navedene tačke optužnice svjedočili su svjedoci Š.K., M.M.3..

844. Svjedok Š.K. u svom iskazu je naveo da mu je Jusuf Dizdarević preminuo na rukama, nakon što je pretučen drvenim palicama od strane Salkića, Bajrektarevića i Ćore. Svjedok je pojasnio da je navedenu tuču gledao kroz rešetku ćelije, dok su Jusufa Dizdarevića tukli ispred ćelije drvenim palicama i nogama od stola, što je trajalo oko sat i pol vremena, nakon čega su ga ubacili u ćeliju gdje je preminuo.

845. Da je Jusuf Dizdarević preminuo od premlaćivanja potvrdio je i svjedok M.M.3., koji je također naveo da mu je isti preminuo na rukama, dok je svjedok Fikret Mehurović naveo da je sa Jusufom Dizdarevićem sjedio Bapić na ćebetu i prijetio mu palicom, a da se nakon toga razbolio, da mu je donošena infuzija i tableta koju je popio, ali je preminuo. Svjedok je naveo da nije vidio da ga je iko tukao.

846. Na okolnosti ove tačke optužnice svoja posredna saznanja iznijeli su sin i kćerka Jusufa Dizdarevića.

847. Svjedok Fikret Dizdarević, sin Jusufa Dizdarevića, naveo je da je od supruge i majke saznao da je njegovog oca odveo Suljo Karajić, pred Novu godinu 1994/1995, koji ga je i pretukao. Odveden je u Bužim gdje je tučen od čega je preminuo nakon par dana.

848. Svjedok Vesna Dervišević, kćerka Jusufa Dizdarevića, saglasno iskazu svjedoka Fikreta Dizdarevića navela je da je od majke čula da je po njenog oca došao Suljo Karajić, koji ga je tukao, a poslije je odveden u Bužim gdje je preminuo. Svjedokinja je preuzela posmrtno ostatke svog oca, na kojima je uočila povrede.

849. Vještaci dr Željko Karan i dr Zoran Obradović iznijeli su svoj nalaz i mišljenje na okolnost ekshumacije Jusufa Dizdarevića<sup>49</sup>. Vještak dr Karan izjavio da na posmrtnim ostacima nisu konstatovane povrede koje se mogu dovesti u vezu sa nesporednim uzrokom smrti, ali da nedostatak povreda na koštanom sistemu ne isključuje nasilnu smrt.

850. Za vijeće je nesporno da je oštećeni Jusuf Dizdarević preminuo u improvizovanom zatovoru u sjedištu komande 505. Brigade u Bužimu.

851. Međutim, imajući u vidu da je samo svjedok Š.K. opisao premlaćivanje oštećenog Jusufa Dizdarevića, kao i identifikovao optužene kao lica koja su istog fizički zlostavljala, od posljedica čega je preminuo neposredno nakon te tuče, vijeće nije moglo van razumne sumnje utvrditi okolnosti fizičkog zlostavljanja oštećenog Dizdarevića, kao ni lica koja učestvovala u istom, a koje fizičko zlostavljanje je u konačnici dovelo do smrti Jusufa Dizdarevića, odnosno da su upravo optuženi Vahid Bajrektarević i Senad Salkić počinili inkriminacije koje im se stavljaju na teret ovom tačkom optužnice.

852. U odnosu na Nedžada Bapića, vijeće je već obrazložilo razloge zbog kojih nije moglo van razumne sumnje utvrditi prisustvo ovog optuženog u improvizovanom zatovoru u Bužimu, te njegovo učešće u predmetnim inkriminacijama.

#### **TAČKA 5. IZREKE PRESUDE (TAČKA 14. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

---

<sup>49</sup> T-20 Ekshumacija i forenzičko antropološka analiza ekshumiranih posmrtnih ostataka Dizdarević Jusufa, JZU Zavod za sudsku medicinu RS od 17.07.2014. godine

T-50 Naredba Suda BiH broj: S1 1 K 016629 14 Krn od 09.07.2014. godine kojom se određuje ekshumacija, pregled, obdukcija i identifikacija ostataka – ovjerena kopija , Naredba Suda BiH broj: S1 1 K 016629 14 Krn od 15.07.2014. godine kojom se mijenja Naredba Suda BiH od 09.07.2014. godine – ovjerena kopija , Naredba Suda BiH broj S1 1 K 016629 14 Krn od 16.07.2014. godine kojom se mijenja naredba Suda BiH od 09.07.2014. godine, ranije izmijenjena naredbom Suda BiH od 15.07.2014. godine – ovjerena kopija, Naredba Suda BiH broj S1 1 K 016629 14 Krn od 16.07.2014. godine kojom se mijenja naredba Suda BiH od 09.07.2014. godine, ranije izmijenjena naredbom Suda BiH od 15.07.2014. godine – ovjerena kopija, Crtež lica mjesta Državne agencije za istrage i zaštitu broj 29/14, datum fotografisanja: 17.07.2014. godine, izrađen od strane lica Vlado Vulin – original, Fotodokumentacija Državne agencije za istrage i zaštitu broj: KUV 29/14, datum fotografisanja 17.07.2014. godine, datum izrade 24.09.2014., izrađena od strane lica: Vlado Vulin – original,

T-52 Zapisnik o uviđaju Državne agencije za istrage i zaštitu broj: 16-11/3-1-04-2-299/11-KEU-29/14 od 17.07.2014. godine – original

853. Tačkom 14. Izmjenjene optužnice optuženima Vahidu Bajrektareviću i Hasanu Mustafiću na teret je stavljeno da su *Neutvrđenog dana krajem 1994. godine zajedno sa još dva njima poznata pripadnika vojne policije, zarobljenog pripadnika NO APZB, Čuturić Omera teško fizički zlostavljali na način da su ga izveli iz improvizovanog zatvora u dvorište komande brigade, gdje su ga snažno udarali šakama i nogama po svim dijelovima tijela i od kojih udaraca je pao na tlo, nakon čega ga je, dok je još uvijek ležao, Mustafić Hasan nastavio snažno udarati drvenom nogarom od stolice po različitim dijelovima tijela sve dok istu nije polomio, a zatim je njima poznat, a za sad neidentifikovani vojni policajac bacio na njegova leđa betonski građevinski blok takvom silinom da je blok pukao, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

854. Na okolnosti ove tačke optužnice saslušan je svjedok oštećeni Omer Čuturić, koji u svom iskazu nije opisao premlaćivanje koje se ovom tačkom optužnice stavlja na teret optuženima Bajrektareviću i Mustafiću. U svom iskazu naveo je da je zarobljen, odveden u Bužim, gdje je fizički zlostavljan, te je među licima koja su ga fizički zlostavljala naveo optuženog Vahida Bajrektarevića, dok je u odnosu na optuženog Hasana Mustafića naveo da je čuo za njega. Svjedok se decidno izjasnio da se ne sjeća da ga je neko od vojnih policajaca gađao betonskim blokom.

855. Imajući u vidu da svjedok nije potvrdio navode ove tačke optužnice, vijeće je optužene Vahida Bajrektarevića i Hasana Mustafića oslobodilo od optužbi za radnje koje su im stavljene na teret ovom tačkom optužnice.

#### **TAČKA 8. IZREKE PRESUDE (TAČKA 23. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

856. Tačkom 23. Izmjenjene optužnice optuženima Vahidu Bajrektareviću i Senadu Salkiću na teret je stavljeno da su zajedno sa Mehmedom Aleševićem, protiv kojeg je krivični postupak pravosnažno okončan *Neutvrđenog dana u mjesecu januaru 1995. godine, iz ćelije improvizovanog zatvora, pozvali da se javi dobrovoljac-zatvorenik koji će polno opštiti sa ratnom zarobljenicom A.M., pa kada se niko nije javio, izveli su ratnog zarobljenika O.Đ. i oboje ih seksualno zlostavljali, tako što su ih prisilili da skinu odjeću sa sebe i da imaju seksualni odnos, što je sve trajalo oko pet*

*minuta, u prisustvu drugih vojnih policajaca, kao i nekih od zatvorenika, nakon čega su pitali O.Đ. je li završio i nakon što je rekao da jeste, naredili mu da se vrati u ćeliju improvizovanog zatvora, što je on i učinio, nanoseći im na taj način oboma snažan duševni bol i patnju*

857. U odnosu na navedene inkriminacije pravosnažno osuđeni Mehmed Alešević oslobođen je od optužbi u odnosu na navedene inkriminacije.

858. Na okolnosti ove tačke optužnice svjedočili su svjedoci S4, B.K., Husein Rizvić, Arif Sadiković, F.D., Samir Ordagić, S3, M.V., Refik Pehlić, F, Suad, M.M.3. i Z.M., S5.

859. Svjedok S4 na okolnosti navedene inkriminacije naveo da im je jedne noći krajem januara mjeseca naređeno da izađu vani, među vojnim policajcima te prilike upamtio je Salkića i Vahida, koji su naredili da neko ima spolne odnose sa A.M. Tražili su dobrovoljca i počeli ih tući, nakon čega se kao dobrovoljac javio O.Đ. Donijeli su krevet ispred zatvora, te su ih poredali u tri obruča i natjerali O.Đ i A.M. na spolni odnos.

860. Svjedok B.K. naveo je da se sjeća ženske osoba koja je bila zatočena, koju su silovali i tjerali zatvorenike da je siluju.

861. Svjedok Husein Rizvić je naveo da mu je poznato da su jedne prilike stražari tjerali druge zatvorenike da siluju ženu koja je sa njima bila zatvorena, te da su te prilike izveli dvojicu. Svjedok je naveo da je ista bila ranjena u nogu, kao i da je premlaćivana.

862. Svjedok Arif Sadiković naveo je da su ženu koja je sa njima bila zatvorena tukli i odvodili navečer, te je seksualno zlostavljali. Sjeća se da su jedne prilike odveli jednog od zarobljenika da sa njom ima spolne odnose.

863. Svjedok F.D. naveo je da je sa njima bila zatvorena jedna žena, te je čuo iz priča za situaciju kada su nju i jednog od zarobljenika tjerali na spolne odnose.

864. Svjedok Samir Ordagić potvrdio da je sa njima bila zatvorena jedna ženska osoba, koja je također tučena, a i odvođena sa osobom O.Đ., kada su ih prisiljavali na spolne odnose. Navedeno mu je ispričao O.Đ.

865. Svjedok S3 naveo je da je sa njima bila jedna žena, bolničarka, koja je dovedena zajedno sa njima, te da je također premlaćivana.

866. Svjedok M.V. potvrdio je da se sjeća da je bila žena inicijala A.M.

867. Svjedok Refik Pehlić naveo je da se sjeća ženske osobe, medicinske sestre koja je zarobljena zajedno sa njima. Sjeća se da su je jedno vrijeme izvodili vani, a vraćali bi je kroz dva sata.

868. Svjedok F naveo je da je u zatvoru bila zarobljena žena, ne sjeća se da je tučena ali se sjeća da je Alešević izvodio vani i tražio dobrovoljca za spolne odnose sa istom.

869. Svjedok S.M. naveo je da se sjeća A.M. koja je bila zatvorena sa njima, kao i da su jedne prilike izveli sa jednim zarobljenim da imaju seksualne odnose. Nije vidio kada su se vratili.

870. Svjedok Z.M. potvrdio da je među zarobljenima bila jedna žena, te da su tjerali jednog od zarobljenika da sa njom ima seksualne odnose, ali svjedok to nije vidio, jer su ih izveli.

871. Svjedok M.M.3. je naveo da je među zarobljenima bila jedna zarobljenica, nad kojom su se uživljavali, te tjerili jednog od zarobljenih da sa njom ima seksualne odnose.

872. Svjedok S5 naveo je da mu je poznato da je u zatvoru bila jedna žena, koju su tukli i tjerali jednog od zarobljenika da sa njom ima seksualne odnose.

873. Analizom iskaza navedenih svjedoka, vijeće nije moglo van razumne sumnje utvrditi okolnosti seksualnog zlostavljanja oštećenih A.M. i O.Đ., kao ni učešće optuženih Vahida Bajrektarevića i Senada Salkića u istom.

874. Naime, kako to proizilazi iz iskaza saslušanih svjedoka, jedini svjedok koji je opisao događaj, na način kako se to stavlja na teret optuženima Bajrektareviću i Salkiću je svjedok S4. Međutim, njegov iskaz nisu potrijepili ostali saslušani svjedoci, zbog čega vijeće istom nije moglo pokloniti vjeru, naročito imajući u vidu sadržaj

iskaza navednog svjedoka, iz kojeg proizilazi da je navedenom događaju prisustvovao veliki broj zatočenih lica.

875. Iako je veliki broj svjedoka potvrdilo da je zatočenica A.M. izvođena i seksualno zlostavljana, što za vijeće nije sporno, osim svjedoka S4, nijedan od saslušanih svjedoka nije potvrdio da su upravo optuženi Bajrektarević i Salkić učestvovali u seksualnom zlostavljanju iste na način da su tjerovali druge zarobljenike da istu seksualno zlostavljaju, niti su potvrdili da su istom imali priliku neposredno svjedočiti.

876. Vijeće ističe da oštećeni A.M. i O.Đ. nisu saslušani u toku glavnog pretresa, pa imajući u vidu da izvedeni dokazi ne pružaju osnov za zaključak van razumne sumnje da su upravo optuženi Bajrektarević i Salkić poduzeli inkriminisanu radnju prema oštećenim, a u nedostatku drugih, konkretnih i pouzdanih dokaza na ove okolnosti, vijeće je primjenom principa in dubio pro reo oslobodilo optužene za inkriminacije iz ove tačke.

#### **TAČKA 9. IZREKE PRESUDE (TAČKA 24. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

877. Tačkom 24. Izmjenjene optužnice optuženima Vahidu Bajrektareviću i Nedžadzu Bapiću stavljeno je na teret da su *Neutvrđenog dana u januaru 1995. godine, zajedno sa još dvojicom njemu poznatih vojnih policajaca, teško fizički zlostavljali ratnog zarobljenika **Pajzetović Husu**, pripadnika NO APZB, na način da su ga snažno udarali drškama vojničkih bajoneta više od sto puta, pa kad je rukama pokušao zaštititi glavu, još jače su ga udarali, povremeno ga bacajući na gajbe od pivskih boca koje su se nalazile naslagane u neposrednoj blizini, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

878. Na okolnosti navedene tačke optužnice svjedoci Z.M., S3 i S4 su potvrdili da je Huso Pajzetović bio zajedno sa njima zarobljen.

879. Svjedok Huse Pajzetović je preminuo, a njegov iskaz nije ni pročitao u toku glavnog pretresa.

880. Imajući u vidu navedeno, inkriminacije koje su ovom tačkom optužnice stavljene na teret optuženom Vahidu Bajrektareviću i Nedžad Bapiću ostale su nedokazane.

#### **TAČKA 11. IZREKE PRESUDE (TAČKA 29. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

881. Tačkom 29 izmjenjene optužnice optuženima Vahidu Bajrektareviću i Esadu Kudeliću stavljeno je na teret da su zajedno sa Mehmedom Aleševićem protiv kojeg je krivični postupak pravosnažno okončan *Neutvrđenog dana u februaru 1995. godine, nakon što su ratni zarobljenici Čuturić Omer i Rizvić Husein, pripadnici NO APZB, vraćeni sa prinudnog izvođenja radova na prvoj borbenoj liniji, odakle su neki od zarobljenika pobjegli na stranu pod kontrolom NO APZB, u dvorištu komande brigade teško fizički zlostavljali zarobljenike Čuturić Omera i Rizvić Huseina, na način da je Bajrektarević Vahid zarobljenika Rizvić Huseina snažno udarao šakama, nogama i palicom po svim dijelovima tijela, prisionio ga uz zid i drvenim sandukom ga snažno udarao u predjelu leđa dok se sanduk nije slomio, nakon čega su Alešević Mehmed i Kudelić Esad prisilili zarobljenike Rizvić Huseina i Čuturić Omera da legnu potrbuške na sto, a zatim ih snažno udarali palicama po leđima, nanoseći im na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

882. Na okolnosti inkriminacija koje se ovom tačkom optužnice stavljaju na teret optuženima Vahidu Bajrektareviću i Esadu Kudeliću svjedočili su svjedoci oštećeni Omer Čuturić i Husein Rizivić.

883. Svjedok Husein Rizvić u svom iskazu je naveo da je bio vojno angažovan kao pripadnik Narodne odbrane do zarobljavanja 16.11.1994. godine u Mašinovićima od strane pripadnika 5. Korpusa Armije R BiH. Nakon zarobljavanja odveden je u hotel u Bužim.

884. U odnosu na okolnosti fizičkog zlostavljanja u odnosu na navednu inkriminaciju svjedok je naveo da su ga najviše pretukli Esad Kudelić i Medica, kada su ga tukli od 11 sati ujutro do 5 sati predvečer. Svjedok je naveo da su prije te tuče Omer Čuturić i on bili na liniji kao borci na Podzidu, Brezovom polju. Neko je rekao da hoće da pobjegnu, pa su vraćeni sa linije, Vahid je došao po njih u 10 sati ujutro.

885. Svjeodk je naveo da se se navedeni događaj desio polovinom februara 1995 godine.

886. Kada su vraćeni u zatvor, obojica su pretučeni od strane Esada Kudelića i Medice Aleševića. Tučeni su tako što su ih stavili na stol, a njemu su te prilike nanesene povrede rebara, zuba i oka. Nakon premlaćivanja vratili su ih u zatvor.

887. Svjedok je naveo da je imena stražara koji su ga tukli saznao od drugih zarobljenika, opisao je Aleševića, Vahida, Kudelića i Mustafića, te je na predloženim fotografijama prepoznao Esada Kudelića, Hasana Mustafića, Salkića i Vahida.

888. Prilikom unakrsnog ispitivanja, svjedok je potvrdio da je te prilike na liniji bio kao pripadnik Armije R BiH, da je imao oružje, kao i da je tačno da je te prilike nekoliko zarobljenika pobjeglo ponovo u Narodnu odbranu.

889. Svjedok je izjavio da je morao potpisati amnestiju i otići na liniju, a kada je vraćen podvrgnut je ispitivanju od strane Esada Kudelića i Medice, koji su ga tjerali da prizna da je htio prebjeći u Narodnu odbranu i istovremeno su ga tukli palicama dok je ležao na stolu po leđima, nogama i vratu.

890. Nakon navedene tuče bio je u zatvoru, a kasnije je opet bio pripadnik 505. brigade, nakon pada II autonomije.

891. Na upit predsjednika vijeća, svjedok se decidno izjasnio da na linije nije bio kao zarobljenik, već pripadnik 505. brigade, kojoj je pristupio na nekih 20 dana prije te tuče. Također je naveo da ih Vahid nije tukao te prilike.

892. Saglasno iskazu svjedoka Huseina Rizvića i svjedok Omer Čuturić je naveo da je bio pripadnik Narodne odbrane do zarobljavanja, kada je odvezen za Bihać, gdje se nije dugo zadržao i prebačen je u Bužim. Na okolnosti fizičkog zlostavljanja u odnosu na navedenu inkriminaciju svjedok je naveo da je vraćen sa linije zajedno sa Huseinom Rizvićem, kada su ih pretukli na način da su ležali preko stola, dok su ih tukli.

893. Svjedok je pojasnio da su tražili da izađu iz zatvora i da idu na liniju. Sa linije je određena skupina zarobljenika pobjegla, njih dvojica nisu, ali ujutro su došli po njih

i ponovo ih vratili u pritvor. To se desilo u februaru 1995. godine, kada su pretučeni ispred hotela. Naveo je da su ih te prilike tukli Vahid, Esad i Senad.

894. Svjedok se nije izjasnio na koliko prije su pristupili Armiji BiH, ali je potvrdio da je na liniji ima oružje i oznake Armije R BiH.

895. Analizom iskaza svjedoka Huseina Rizivića i Omera Čuturića vijeće je zaključilo da se u radnjama optuženih Vahida Bajrektarevića i Esada Kudelića nisu ostvarili bitna obilježja krivičnog djela koje im se stavlja na teret.

896. Naime, iako za vijeće nije sporno da su svjedoci Husein Rizvić i Omer Čuturić navedene prilike pretučeni, isti su saglasno izjavili da su navedene prilike na prvoj borbenoj liniji bili kao pripadnici 505. Brigade Armije R BiH sa naoružanjem, a ne zatvorenici koji su vraćeni sa prinudnog izvođenja radova na prvoj borbenoj liniji.

897. Dakle, kako vijeće u radnjama optuženih nije utvrdio bitne elemente krivičnog djela koje im se stavlja na teret isti su oslobođeni od optužbi koje im se ovom tačkom optužnice stave na teret.

#### **TAČKA 12.1. i 12.2. IZREKE PRESUDE (TAČKA 32.1. i 32.2. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

898. Tačkom 32.1. i 32.2. izmjenjene optužnice optuženom Vahidu Bajrektareviću stavljen je na teret da je *neutvrđenog dana tokom zime 1994./1995. godine, ratnog zarobljenika "S1" i ratnu zarobljenicu A.M. koji su prethodno zarobljeni od strane pripadnika A RBiH, sprovedeni u improvizovani zatvor u komandi 505. brigade i predati na čuvanje vojnoj policiji, seksualno zlostavljao, tako što je zarobljenika "S1" i zarobljenicu A.M. izveo iz improvizovanog zatvora u dvorište komande brigade i prisilio zarobljenika "S1" da svoj polni organ stavi u usta zarobljenici A.M. nanoseći im na taj način snažan duševni bol i patnju, kao i da je neutvrđenog dana tokom zime 1994./1995. godine, ratnog zarobljenika "S1" i ratnu zarobljenicu A.M., seksualno zlostavljao u prisustvu drugih njemu poznatih vojnih policajaca, tako što ih je izveo iz improvizovanog zatvora, uz prijetnju pištoljem zarobljeniku "S1" i zarobljenici A.M. naredio da skinu odjeću sa sebe, a zatim je zarobljeniku "S1" naredio da legne na zarobljenicu A.M. prisiljavajući ih na seksualni odnos, pa kad zarobljenik "S1" to nije bio u stanju učiniti, golog zarobljenika "S1" palicom snažno*

*tukao po stražnjici za vrijeme dok je go ležao na zarobljenici A.M., nanoseći im pri tome oboma snažan tjelesni i duševni bol i patnju,*

899. Na okolnosti navedene tačke optužnice oštećeni svjedok S1, koji je u svom iskazu naveo da je bio vojno angažovan u Autonomnoj pokrajini sve do zarobljavanja 16.11.1994. godine od strane pripadnika 505. Brigade i odveden u Bužim u komandu brigade, gdje je zatvoren u podrum hotela.

900. Svjedok je naveo da su čuvari tjeroali njega i A.M. na seksualne odnose. Svjedok je naveo da je Vahid Bajrektarević tjerao A.M. da svjedoka oralno zadovoljava, dok je njega udarao po zadnjici. Druge prilike su ih zatvorili u prostoriju i prisiljavali ih na spolne odnose. Te prilike Vahid i ostali su bili ispred i smijali su se, a oni su ležali na krevetu i glumili da imaju seksualni odnos, jer su bili sami u prostoriji. Svjedok je pojasnio da ga je Vahid udarao po zadnjici, a onda su doveli A.M. i sve zarobljenike izveli vani, a onda su natjeroali A.M. da svjedoka oralno zadovolji, a nakon toga su ih odveli u drugu prostoriju, gdje su ih tjeroali na seksualni odnos.

901. Svjedok je naveo da je poslije rata jedne prilike išao čistiti Vahidu dimnjak. Otišao je kod njega u stan, očistio mu dimnjak, popili su kafu i pojeo je kolač. Naveo je da mu je kasnije Vahidova supruga nudila novac da ne tereti Vahida. Prilikom unakrsnog ispitivanja, svjedok je odlazak kod Vahida nakon rata objasnio da je to uradio zbog djeteta, jer Vahid nije mogao naložiti vatru.

902. Svjedok je negirao da je Vahid te prilike u njega uperivao pištolj. Naveo je da je te prilike bilo najmanje 80 zarobljenika koji su svjedočili navedenom događaju.

903. Svjedok Š.K. naveo je da mu je poznato da je A.M. tjerana na seksualne odnose sa S1, a to je bilo u Salkićevoj smjeni.

904. Svjedok Husein Rizvić naveo je da mu je poznato da su jedne prilike stražari tjeroali druge zarobljenike da siluju ženu koja sa njima bila zatvorena. Tražili su dobrovoljce među zatovrenicima i izveli su dvojicu.

905. Svjedok M.M.3. naveo je da su jednog zarobljenika tjeroali da ima seksualne odnose sa ženom koja je sa njima bila zarobljena.

906. Svjedok Omer Čuturić naveo je da je čuo da su čuvari tražili dobrovoljce za seksualne odnose sa ženskom osobom koja sa njima bila zarobljena.

907. Svjedok Arif Sadiković naveo je da su ženu koja je sa njima bila zarobljena tukli, a sjeća se da su jedne prilike vodili jednog zarobljenika sa njom ima seksualne odnose, ali se ne sjeća da je to bio S1.

908. Svjedok F.D. je naveo da su zarobljenici pričali o situaciji kada su tjeroali A.M. i nekog zarobljenika da imaju odnose.

909. Svjedok Derviš Mekanović naveo je da su S1 i tu žensku osobu izvodili vani ali ne zna šta se dalje dešavalo.

910. Svjedok S4 naveo je da su svjedoka S1 tjeroali na spolni odnos sa A.M. koji to nije mogao uraditi a nakon toga su tražili dobrovoljca, nakon čega su izveli O.Đ, kada su donijele krevet ispred zatvora i napravili tri obruča oko kreveta a njih su najterali na spolni odnos.

911. Svjedok S.M. naveo je da su jedne prilike izveli A.M i jednog zarobljenika kako bi ih prisiljavali na seksualne odnose, ali nije ih vidio kad su ih vratili.

912. Svjedok Z.M. je također naveo da su zatvorenu ženu izvodili sa jednim od zarobljenika, vratili su ih isto večer.

913. Svjedok S5 je naveo da je u zatvoru bila žena koji su tukli i tjeroali jednog maloljetnog zatvorenika da ima seksualne odnose sa njom.

914. Svjedok S6 se sjeća situacije kada su tjeroali zatvorenu ženi i još jednog zarobljenika na spolne odnose.

915. Svjedok S2 je naveo da je su ženu koja je sa njima bila zatvorena više puta izvodili, ali da ne zna šta se dešavalo sa njom. Od drugih je čuo da su nagovarali zarobljenika S1 da sa njom ima seksualne odnose, a jedne prilike je sa S1 bio na radovima, kada je istog jedan od policajaca zadirkivao kako nije bio sposoban za odnos sa tom ženom.

916. Na osnovu izvedenih dokaza vijeće nije moglo van razumne sumnje izvesti zaključak o okolnostima događaja koji se stavlja na teret optuženom Vahidu Bajrektareviću.

917. Naime, po ocjeni vijeća ni sam oštećeni svjedok S1 nije potvrdio navode inkriminacija koje se optuženom Bajrektareviću stavljaju na teret, na način kako je to činjenično opisano u optužnici.

918. Pored toga, svjedok navodi da su navedenom događaju prisustvovali ostali zarobljenici kojih je te prilike bilo najmanje 80, a što ostali saslušani svjedoci svojim iskazima nisu potvrdili. Nasuprot tome, iz iskaza drugih saslušanih svjedoka proizilazi da isti imaju tek posredna saznanja, navodeći da su o navedenom događaju čuli od drugih ili da su vidjeli izvođenje ženske zatočenice iz prostorija u kojima su boravili sa jednim od zarobljenika, ali se nisu mogli precizno izjasniti u pogledu identiteta zarobljenika kojeg su izvodili sa njom, niti identiteta stražara koji su učestvovali u tim izvođenjima.

919. U skladu sa navedenim vijeće nalazi da inkriminacije iz ove tačke optužnice nisu dokazane van svake razumne sumnje.

### **TAČKA 13. IZREKE PRESUDE (TAČKA 33. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

920. Tačkom 33. izmjenjene optužnice optuženom Hasanu Mustafiću stavljeno je na teret da je *Neutvrđenog dana tokom zime 1994./1995. godine, zajedno sa nekoliko njemu poznatih vojnih policajaca, a nakon što su pripadnici 5. korpusa A RBiH, zarobili pripadnika VRS starije životne dobi, za sad neutvrđenog identiteta i predali vojnoj policiji na čuvanje, teško ga fizički zlostavljali u trajanju od dva do tri sata u dvorištu komande brigade od kog zlostavljanja je ratni zarobljenik jaukao, a potom preminuo, nakon čega je beživotno tijelo ratnog zarobljenika ostalo u lokvi krvi u dvorištu brigade, a Mustafić Hasan naredio ratnim zarobljenicima da to tijelo stave u vreću i ostave u dvorištu brigade, što su oni i učinili, nakon čega su navedeni posmrtni ostaci još dva dana stajali u dvorištu komande brigade,*

921. U odnosu na okolnosti ove tačke optužnice svjedočili su svjedoci O.G., Z.M., S6, M.M.3., Jasmin Abdić, S1, B.K., Fikret Mehurović.

922. Svjedok O.G. naveo je da je u zatvoru bilo i Srba. Bio je jedan stariji koji je po komandi nosao drva, a drugi je bio premlaćivan, čuli su da je otišao u razmjenu, nije ga više vidio. Pošto je svaki dan išao na radove, jedne prilike kad se vratio tog Srbina više nije bilo.

923. Svjedok Z.M. naveo je da je sa njima bio jedan pripadnik VRS za kojeg misli da nije preživio, zvao se Zoran, buncao je po noći i nije mogao ustati.

924. Svjedok S6 je naveo da se sjeća vojnika VRS koji je kratko bio u zatvoru. Sjeća se kad su ga doveli, vidio ga je, a nije mu poznato šta se dalje sa njim dešavalo.

925. Svjedok M.M.3. je čuo da su u zatvoru bila dvojica zarobljenika pripadnika VRS, koji se nisu dugo zadržali, a čuo je i da su ubijeni.

926. Svjedok Jasmin Abdić naveo je da je u zatvoru bio jedan Srbin iz Karlovca koji je ubijen, vidio je njegovo tijelo zamotano u foliji, a shvatio je da je Srbin po njegovom govoru.

927. Svjedok S1 naveo je da su sa njima bila dva pripadnika VRS, jedan se zvao Zoran Trpoljac, njega su nakon nekog vremena odveli, a čuo je da za njega govore *“nemojte ga tući, za njega možemo dobiti 5-6 svoji ljudi”*. Drugi zarobljenik je bio stariji, imao je oko 60 godina, doveden je pretučen i umro je od batina. Tučen je ispred zatvora i vidio je njegovo tijelo kad je Hasan Mustafić otvorio vrata i rekao njemu i Fikretu Mehuroviću da izađu i da zamotaju tijelo u najlon, a da ga prije toga pretresu i da operu krv. Svjedok je naveo da je Hasan Mustafić te prilike bio zadihan i imao je zavrnutе rukave, te da se vidjelo da je učestvovao u premlaćivanju tog čovjeka.

928. Prilikom unakrsnog ispitivanja svjedok je naveo da nije gledao premlaćivanje tog zatvorenika, samo su se čuli jauci, što je trajalo oko sat vremena, a bila je noć. Nije mogao vidjeti navedneo premlaćivanje jer je on bio u ćeliji, a premlaćivanje se dešavalo vani.

929. Svjedok B.K. je naveo da je među zarobljenim bilo i vojnika VRS, te da su jednog bacili sa terase. Svjedok je naveo da je nakon toga prao krv, ali da ne zna šta

se desilo sa njim. Prilikom unakrsnog ispitivanja, svjedok se izjasnio da nije vidio kad su ga bacili, samo da je prao krv poslije toga.

930. Svjedok Fikret Mehurović naveo je da su u zatvoru bili i pripadnici VRS u 6 mjesecu 1995 godine, bilo je 5-6, svi oko 60 godina. Ne zna šta se desilo sa njima, kao ni sa Zoranom Petrinjcem koji je jedne noći odveden i nije se više vratio.

931. Na osnovu iskaza navedenih svjedoka, a prije svega iskaza svjedoka S1, koji je naveo da je Hasan Mustafić njemu i Fikretu Mehuroviću naredio da tijelo pripadnika VRS pretresu i zamotaju u foliju, vijeće nije moglo van razumne sumnje utvrditi odgovornost optuženog Hasana Mustafića u odnosu na inkriminacije koje su mu ovom tačkom optužnice stavljene na teret.

932. Naime, da se događaj sa pripadnikom VRS starije životne dobi, neutvrđenog identiteta desio na način kako je to činjenično opisano u ovoj tački optužnice, potvrdio je samo svjedok S1.

933. Pri tome, svjedok S1 u svom iskazu naveo je da je Hasan Mustafić izveo njega i Fikreta Mehurovića, te im naredio da pretresu tijelo preminulog pripadnika VRS i isto zamotaju u najlon, što svjedok Fikret Mehurović nije potvrdio. Ni ostali saslušani svjedoci u svojim iskazima nisu imali relevantna saznanja u odnosu na ovaj inkriminisani događaj.

934. Slijedom navedenog vijeće je optuženog Hasana Mustafića oslobodilo optužbe u odnosu na ovu tačku optužnice.

#### **TAČKA 14. IZREKE PRESUDE (TAČKA 34. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

935. Tačkom 34. izmjenjenje optužnice optuženom Hasanu Mustafiću na teret je stavljeno da je *neutvrđenog dana u periodu od marta pa do polovine maja 1994. godine izveo iz improvizovanog zatvora civila osamnaestogodišnjeg **Abdić Jasmina** u dvorište komande brigade i teško ga fizički zlostavljao tako što ga je snažno udarao palicom po tijelu, nanoseći mu na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

936. Svjedok Jasmin Abdić u svom iskazu na glavnom pretresu nije opisao navedeni događaj niti je govorio o Hasanu Mustafiću na bilo koje okolnosti.

937. U skladu sa navedenim, vijeće je optuženog Hasana Mustafića oslobodilo od optužbe u odnosu na radnje koje mu se stavljaju na teret ovom tačkom optužnice.

#### **TAČKA 16. IZREKE PRESUDE (TAČKA 42. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

938. Tačkom 42. izmjenjene optužnice optuženima Vahidu Bajrektareviću, Senadu Salkiću, Samiru Isakoviću stavljeno je na teret da su zajedno sa Mehmedom Aleševićem, protiv kojeg je krivični postupak pravosnažno okončan, *dana 7. marta 1995. godine, nakon što su pripadnici A R BiH zarobili pripadnike NO APZB O.G., M.M.1. i M.M.2., sproveli u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade i predali na čuvanje vojnoj policiji, Bajrektarević Vahid i Salkić Senad zajedno sa njima poznatim vojnim policajcima su ih odmah u dvorištu komande brigade teško fizički zlostavljali, tako što su ih snažno udarali palicama, šakama, nogama, staklenim flašama, po svim dijelovima tijela, kojim udarcima su ih obarali na tlo, gdje su ih nastavljali snažno udarati nogama, sve dok ne uspiju ponovo stati na noge, što je sve trajalo oko pola sata, sledeći dan Bajrektarević Vahid, Salkić Senad i Isaković Samir su ponovo iz improvizovanog zatvora izveli zarobljenike O.G., M.M.1. i M.M.2. i snažno ih udarali palicama, šakama, nogama i staklenim flašama, po svim dijelovima tijela, kojim udarcima su ih obarali na tlo, što je sve trajalo oko pola sata, dok je Alešević Mehmed nekoliko puta snažno udario zarobljenika O.G. nogom u glavu, na koji način su zarobljeniku O.G. nanešene teške tjelesne povrede u vidu preloma nosnih kostiju sa dislokacijama fragmenata i prelomi trećeg i četvrtog vratnog pršljenja, nanoseći im na taj način snažan tjelesni i duševni bol i patnju,*

939. Kada je u pitanju ova tačka izreke vijeće napominje da je u toku postupka dokazano da se predmetna inkriminacija prema oštećenima desila i za istu je vijeće našlo odgovornim i oglasio krivim optužene Senada Salkića i Vahida Bajrektarevića, međutim vijeće nije moglo van razumne sumnje zaključiti da je i optuženi Samir Isaković počinio navedene radnje prema oštećenima.

940. Naime, svjedok M.M.1. naveo je da su u navedneom premlaćivanju učestvovali Vahid, Salkić, Medica, kao i da je Isaković učestvovao u jednoj od tuča, te ga je zamapio jer ga je tukao palicom po nozi.

941. Navedenog Isakovića je opisao kao nižeg, bucmastog, malo krivih nogu, te ga je zapamtio po tome što je bio stravično agresivan prema njemu.

942. Prilikom unakrsnog ispitivanja, svjedok je potvrdio da su bila dva Isakovića, Žica i još jedan, te je naveo da misli da ga je te prilike tukao Žica.

943. Imajući u vidu nesigurnost svjedoka u pogledu identifikacije optuženog Samira Isakovića, odnosno da isti misli da ga je tukao Žica, za kojeg je u toku postupka utvrđeno da se radi o optuženom Huseinu Isakoviću, vijeće nije moglo van razumne sumnje izvesti zaključak da je predmetnoj inkriminaciji učestvovao upravo optuženi Samir Isaković, zbog čega je donijelo odluku kao u izreci.

#### **TAČKA 17. IZREKE PRESUDE (TAČKA 43. IZMJENJENE OPTUŽNICE)**

944. Tačkom 43. izmjenjene optužnice optuženom Vahidu Bajrektareviću stavljeno je na teret da je zajedno sa Mehmedom Aleševićem, protiv kojeg je krivični postupak pravosnažno okončan *Neutvrđenog dana krajem aprila 1995. godine, nakon što se civil Koštić Redžo otišao u komandno mjesto jedne od četa A RBiH, odakle je sproveden u improvizovani zatvor u komandu 505. brigade, u dvorištu komande brigade teško fizički zlostavljali civila **Koštić Redžu**, na način da ga je Bajrektarević Vahid snažno udarao istovremeno sa obje ruke u predjelu brade, a zatim ga zajedno sa drugim njemu poznatim vojnim policajcima snažno udarao nogama, šakama i palicom po cijelom tijelu, najviše u predjelu grudi i glave obarajući ga na tlo, kojim udarcima su mu nanijeli povrede glave, zatim ga prisilili da ispruži ruke po kojim su ga snažno udarali i od kojih udaraca je pao i izgubio svijest, nakon čega ga je Alešević Mehmed polio vodom i na taj način ga osvijestio, te su ga zatim na isti način nastavili snažno udarati, sve dok ponovo nije izgubio svijest, kojim udarcima su mu slomili dva rebra, sledeći dan nije mogao ustati na noge bez tuđe pomoći i mokrio je krv, nanoseći na taj način civilu Koštić Redži snažan tjelesni i duševni bol i patnju.*

945. U odnosu na osuđenog Mehmeda Aleševića vijeće konstatuje da je u odnosu na navedenu tačku optužnice optužba odbijena iz razloga odustanka Tužilaštva od krivičnog gonjenja za radnje opisane u ovoj tački optužnice.

946. Na okolnosti ove tačke optužnice svjedočio je svjedok Redžo Koštić.

947. Svjedok Redžo Koštić naveo je da je bio vojno angažovan u Armiji BiH do osnivanja Autonomije, nakon čega se priključio jedinicama Narodne odbrane. 16.11.1994. godine je bio u rejonu Trešnjeve glave sa svojom jedinicom, kada je pobjegao u žbunje, nije htio pružati otpor, tu je bio neko vrijeme i kasnije je otišao svojoj kući gdje se krio pet mjeseci. Niko nije znao da je kući, osim njegove porodice, supruge i dva sina, koji su bili kuriri u Armiji RBiH. Kada mu je "dodijalo" skrivanje odlučio je da se prijavi svom rođaku, komandiru čete u 506. Brigade, međutim kada se prijavio, oni su se okomili na njega, pa je slagao da je pobjegao iz srpskog zatvora. Poslali su ga u komandu 506. Brigade u Vrnogrč da da izjavu, nakon čega su ga poslali u Bužim. Odveli su ga kod Zije Nanića, koji ga je ispitao. Nalazio se tu, kada je navečer došao Vahid Bajrektarević koji im je naredio da nešto očiste. Poslije večere su ga opet odveli u kancelariju Zijada Nanića, koeg nije bilo, ali su tu bili Hamid Šahonić i Vahid, koji su ga ispitivali. Priznao je da nije bio u zatvoru, nakon čega je pretučen. Vahid ga je udario sa obje ruke u predjelu vilice, a nakon toga su ga i ostali tukli palicama, cipelama i letvama. Osim Vahida u tuči su učestvovali Samir Isaković, Biban i Medica koji ga je zaljevao vodom da dođe sebi. Nakon tuče ubacili su ga u ćeliju, bio je slomljen, pocjepan, imao je bolove. Kasnije mu je Šefik Brkić pomogao da izađe iz zatvora. Naveo je da je Vahid bio crn, visok, mlad, a viđao ga je poslije rata, obzirom da je isti radio kao policajac u Kladuši, u Graničnoj policiji, odakle je "istjeran", a onda je radio kao obezbjeđenje u banci. Svjedok je optuženog prepoznao u sudnici.

948. Svjedok Šerif Brkić potvrdio je da mu je Radžina supruga rekla da će Redžu ubiti u Bužimu, te ga je molila da ga "iščupa". Nakon konsultacija sa svojim pretsporavljenim u 506. Brigade, otišao je kod Zijada Nanića, koji mu je tražio da garantuje za njega. Dovedi su Redžu, koji je imao malo povreda po glavi, a pošto je bio star za njegovu brigadu poslali su ga u komandu, te je kasnije išao na liniju. Svjedok je potvrdio da mu je Redžo rekao da ga je tukao neki Vahid.

949. Svjedok Jasmin Abdić naveo je da je Redžu Koštića upoznao u zatvoru, da je isti navodno bio u nekom logoru, što mu nisu vjerovali, pa su ga tukli, kao i sve ostale. Svjedok je naveo da je Vahid htio da puca u bravu kako bi izvukao Redžu da ga tuče ali da mu Medica nije dao.

950. Vijeće je optuženog Vahida Bajrektarevića oslobodilo optužbe u odnosu na inkriminacije koje su mu ovom tačkom optužnice stavljene na teret, budući da u radnjama optuženog nisu ostvareni bitni elementi krivičnog djela koje mu se stavlja teret ovom tačkom optužnice.

951. Naime, kako je to i sam svjedok Redžo Koštić naveo i kako je to navedeno u činjeničnom opisu ove tačke optužnice, isti je nakon 16.11.1994. godine proveo 5 mjeseci svojoj kući, te je svojevrijedno otišao u komandno mjesto 506. brigade, kako bi se prijavio. Dakle, na osnovu iskaza samog svjedoka vijeće nije van svake razumne sumnje utvrdilo pripadnost oštećenog Redže Koštića drugoj strani u sukobu, što predstavlja bitno obilježje krivičnog djela za koje se optuženi tereti, odnosno nije van svake razumne sumnje utvrdilo njegovo svojstvo civila koji uživaju zaštitu u skladu sa Ženevskom konvencijom, da bi optuženi poduzetim radnjama postupao suprotno odredbi člana 3. Ženevske konvencije, a imajući u vidu prvenstveno iskaz samog oštećenog da je boravio u svojoj kući 5 mjeseci prije nego što se dobrovoljno uputio u komandu 506. brigade kako bi se u istu prijavio.

### **ODLUKA O TROŠKOVIMA POSTUPKA**

952. U odnosu na oslobađajući dio presude, Sud je optužene primjenom odredbe člana 189. stav 1. ZKP BiH, oslobodio obaveze naknade troškova postupka.

**ZAPISNIČAR:**

**Pravni savjetnik – asistent**

**Amila Jahjaefendić Hamidović**

**PREDSJEDNIK VIJEĆA**

**SUDIJA**

**Darko Samardžić**

**POUKA O PRAVNOM LIJEKU:** Protiv ove presude stranke i branioci mogu izjaviti žalbu vijeću Apelacionog odjeljenja Suda u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema pismenog opravka presude.

U skladu sa odredbom člana 293. stav 4. ZKP BiH oštećeni presudu mogu pobijati žalbom, samo u dijelu koji se odnosi na odluku Suda o troškovima krivičnog postupka i odluku o imovinsko pravnom zahtjevu.

\*Žalba se podnosi Sudu u dovoljnom broju primjeraka.